

**Dönem: 22**

**Yasama Yılı: 4**

**TBMM**

**(S. Sayısı: 1029)**

**2004 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Dairelerin Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 2004 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1084, 3/907)**

Sayıştay Başkanlığı  
Sayı : 498186/60184

11 EKİM 2005

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Genel Bütçeli Dairelerin 2004 bütçe yılı Kesinhesap Tasarısına ait genel uygunluk bildirimini ve eki raporların sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Mehmet DAMAR  
Sayıştay Başkanı

**GENEL UYGUNLUK BİLDİRİMİ**

Anayasa ve Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri uyarınca ilgili Bakanlıklarca düzenlenip birer nüshası Sayıştaya gönderilmiş bulunan 2004 bütçe yılı kesinhesapları; Sayıştayca, yönetim dönemi hesapları ve Hazine Genel Hesabı ile karşılaştırılarak uygunluk derecesi bağlı cetvelerde gösterilmiştir.

Ödenekler, giderler ve gelirlerin gerçekleşme durumuna ilişkin tespitler, "2004 Yılı Genel Bütçe Uygulama Sonuçları" Raporunda,

Devlet borçları ve alacakları ile ilgili tespitler, "2004 Yılı Hazine İşlemleri Raporu"nda,

Yeralmış ve ekte sunulmuştur.

**1. ÖDENEK DIŞI GİDER**

Genel bütçeli idarelerin ödenek dışı giderleri, ekli gider cetvellerinde gösterildiği üzere 482.450.853.400.000.- lirası yasalara göre ödenek aranmaksızın yapılacak giderlere, 1.437.051.194.200.000.- lirası personel giderlerine, 371.860.929.450.000.- lirası da sorumluluk gerektiren giderlere ait olmak üzere toplam 2.291.362.777.050.000.- lira olarak tespit edilmiştir.

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun:

45 inci maddesinde;

"Devlet hizmetlerinin müstetzim olduğu masarifi her sene bütçesine vazolunan tahsisat ile tâyin olunur. İfası bir kanun ile emrolunan hizmet karşılığının behemal senesi bütçesine ithali lâzımdır."

50 nci maddesinde;

"Bakanlar bütçe ile verilen ödeneklerden fazla yüklenme ve harcamada bulunamayacakları gibi bu ödenekleri özel gelirlerle de çoğaltamazlar..."

hükümleri mevcuttur. Bu hükümlere göre belirli hizmetler için bütçeye konulmuş bulunan ödeneklerden fazla harcama yapılmaması gerekmektedir.

Bu duruma göre 2.291.362.777.050.000.- liralık ödenek dışı giderin;

482.450.653.400.000.- liralık kısmı, kanunlarına göre ödeme emri aranmaksızın yapılması öngörülen 657 sayılı Kanunun 62 nci maddesi gereğince verilen sürekli görev yoluğu ödemeleri, yine 657 sayılı Kanunun 207 nci ve 208 inci maddelerine göre verilen doğum ve ölüm yardımı ödemeleri, 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu 44 üncü maddesi ile istisna kapsamında tutulan 2003/6402 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca İngilizce Dil Öğreticiliği ve Bilgisayar Öğreticiliği görevlerinde istihdam edilen kısmi zamanlı geçici personel ücretleri ile 04.03.2004 tarih ve 5103 sayılı "2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde ve 2004 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanununa Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un; 2 nci maddesinde öngörülen % 13 lük ödenek iptali ile anılan kanunun yürürlüğe girmesinden önce ödeme yapmış olması nedeniyle 12.01.31.00-01.1.2.75-1-05.3 tertibindeki, Siyasi Partilere Hazine Yardımı ödemelerinin bir kısmının ödenek dışı gider haline gelmiş olması durumunun; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 81 inci maddesi uyarınca saymanların sorumluluğunu gerektirmeyen ödemeler olduğu ve 1.437.051.194.200.000.- liralık kısmı da ödeme emri beklenmeksizin ödenmesinde zaruret olan personel giderlerine ait olduğu cihetle, bu ödenek dışı giderler için tamamlayıcı ödenek verilmesi uygun olur.

Kalan 371.860.929.450.000.- liralık ödenek dışı gider, ödeneği olmaksızın gerçekleştirilen giderlere ilişkindir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 81 inci maddesi uyarınca saymanların sorumluluğunda bulunan 371.860.929.450.000.- lira için tamamlayıcı ödenek verilip verilmemesi yöce Meclisin takdirindedir.

ÖDENEK DIŞI GİDER

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU														
(BİN TL)														
KURUMSAL				TERTİBİ FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK		MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
<b>KURUMU: ANAYASA MAHKEMESİ</b>														
03	01	00	00	03	3	1	00	1	01	1	61 400	61 400		
<b>ANAYASA MAHKEMESİ TOPLAMI</b>											61 400	61 400		
<b>KURUMU: YARGITAY</b>														
04	00	00	02	03	3	1	00	1	02	1	3 196 000		3 196 000	
04	03	00	00	01	3	9	00	1	01	1	719 293 100	159 782 400	559 510 700	
04	03	00	00	01	3	9	00	1	02	1	63 758 150		63 756 150	
<b>YARGITAY TOPLAMI</b>											786 246 250	159 782 400	626 462 850	
<b>KURUMU: DANIŞTAY</b>														
05	01	00	00	03	3	1	00	1	01	1	185 339 650	81 623 250	103 716 400	
05	01	00	00	09	4	1	00	1	01	5	28 614 850		28 614 850	
05	02	00	00	01	3	9	00	1	01	1	443 702 150	103 573 150	340 129 000	
05	02	00	00	01	3	9	00	1	01	2	6 280 000		6 280 000	
05	02	00	00	01	3	9	00	1	03	9	1 951 550			1 951 550
<b>DANIŞTAY TOPLAMI</b>											665 868 000	185 196 400	478 740 050	1 951 550
<b>KURUMU: BAŞBAKANLIK</b>														
07	00	00	02	01	1	1	00	1	01	1	10 886 600	10 886 600		
07	00	00	26	01	1	1	00	1	01	2	310 250	310 250		
07	01	00	26	01	1	1	00	1	01	2	1 268 600	210 700	1 057 900	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIM TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	01	00	30	01	1	1	00	1	01	2	3 938 900	3 938 900			
07	01	00	31	01	3	1	00	1	01	1	2 912 150	2 912 150			
<b>BAŞBAKANLIK TOPLAMI</b>												<b>19 316 500</b>	<b>18 258 600</b>	<b>1 057 900</b>	
<b>KURUMU: DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜŐTEŐARLIĐI</b>															
07	81	00	02	01	3	2	00	1	02	2	5 359 600		5 359 600		
07	81	00	04	01	3	9	00	1	01	1	515 337 550	73 616 050	441 721 500		
07	81	00	04	01	3	9	00	1	01	2	756 637 450	13 410 300	743 227 150		
07	81	00	04	01	3	9	00	1	02	1	59 052 400		59 052 400		
07	81	00	04	01	3	9	00	1	02	2	55 132 250		55 132 250		
07	81	00	05	01	3	1	00	1	01	1	49 582 500	2 134 400	47 448 100		
07	81	00	07	01	3	9	00	1	01	1	120 104 100	14 556 500	105 547 600		
07	81	00	07	01	3	9	00	1	02	1	668 600		668 600		
07	81	00	26	01	3	9	00	1	01	2	455 821 150	8 564 350	447 256 800		
07	81	00	26	01	3	9	00	1	02	2	46 199 100		46 199 100		
07	81	30	00	01	1	9	00	1	02	2	8 749 400		8 749 400		
07	81	31	00	01	2	1	00	1	01	2	140 992 100	10 084 250	130 907 850		
07	81	31	00	01	2	1	00	1	02	2	13 285 800		13 285 800		
07	81	32	00	01	3	2	00	1	02	2	12 429 750		12 429 750		
07	81	33	00	01	3	2	00	1	01	2	37 469 250	1 782 200	35 687 050		
07	81	33	00	01	3	2	00	1	02	2	5 359 300		5 359 300		
07	81	34	00	01	3	2	00	1	02	2	64 507 600		64 507 600		
07	81	35	00	01	3	2	00	1	01	2	416 744 450	20 571 350	396 173 100		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL.)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	81	35	00	01	3	2	00	1	02	2	59 331 150		59 331 150		
07	81	36	00	01	3	2	00	1	01	2	178 845 000	13 438 600	165 406 400		
07	81	37	00	01	3	2	00	1	01	2	36 841 850	4 226 050	32 615 800		
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜŐTEŐARLIĐI TOPLAMI												3 038 450 350	162 384 050	2 876 066 300	
KURUMU: HAZİNE MÜŐTEŐARLIĐI															
07	82	00	03	02	2	0	00	1	01	1	111 711 050	19 575 550	92 135 500		
07	82	00	03	02	2	0	00	1	02	1	37 300 850		37 300 850		
07	82	00	04	01	3	9	00	1	02	1	26 970 500		26 970 500		
07	82	00	05	01	3	1	00	1	01	2	34 684 700	5 349 100	29 335 600		
07	82	00	05	01	3	1	00	1	02	1	17 381 200		17 381 200		
07	82	00	05	01	3	1	00	1	02	2	19 708 300		19 708 300		
07	82	00	20	01	1	2	00	1	02	1	43 657 550		43 657 550		
07	82	00	21	01	1	2	00	1	02	1	19 129 050		19 129 050		
07	82	00	24	01	3	9	00	1	01	2	57 607 200	898 950	56 708 250		
07	82	00	24	01	3	9	00	1	02	2	4 107 850		4 107 850		
07	82	00	25	01	1	1	00	1	01	1	31 925 800	192 850	31 732 950		
07	82	00	25	01	1	1	00	1	01	2	16 093 150	180 950	15 912 200		
07	82	00	25	01	1	1	00	1	02	1	5 089 100		5 089 100		
07	82	00	25	01	1	1	00	1	02	2	2 226 100		2 226 100		
07	82	00	26	01	1	2	00	1	01	2	170 031 750	3 545 450	166 486 300		
07	82	00	26	01	1	2	00	1	02	2	22 981 900		22 981 900		
07	82	30	00	01	1	2	00	1	01	2	461 885 300	9 195 100	452 690 200		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	82	30	00	01	1	2	00	1	02	1	35 098 100		35 098 100		
07	82	30	00	01	1	2	00	1	02	2	120 245 500		120 245 500		
07	82	31	00	01	1	2	00	1	01	2	10 177 500	5 374 450	4 803 050		
07	82	31	00	01	1	2	00	1	02	1	2 913 050		2 913 050		
07	82	31	00	01	1	2	00	1	02	2	62 347 700		62 347 700		
07	82	32	00	01	1	2	00	1	01	2	233 875 700	9 372 650	224 503 050		
07	82	32	00	01	1	2	00	1	02	1	16 626 950		16 626 950		
07	82	32	00	01	1	2	00	1	02	2	71 669 900		71 669 900		
07	82	33	00	01	1	2	00	1	01	2	188 178 400	7 058 400	181 120 000		
07	82	33	00	01	1	2	00	1	02	1	10 308 650		10 308 650		
07	82	33	00	01	1	2	00	1	02	2	52 334 350		52 334 350		
07	82	33	61	01	1	2	00	1	02	1	48 325 800		48 325 800		
07	82	34	00	01	1	2	00	1	01	2	143 478 050	6 103 450	137 374 600		
07	82	34	00	01	1	2	00	1	02	1	866 350		866 350		
07	82	34	00	01	1	2	00	1	02	2	50 025 600		50 025 600		
07	82	35	00	01	1	2	00	1	01	2	110 926 050	9 337 600	101 588 450		
07	82	35	00	01	1	2	00	1	02	1	9 334 250		9 334 250		
07	82	35	00	01	1	2	00	1	02	2	55 048 800		55 048 800		
07	82	36	00	01	1	2	00	1	01	2	37 313 650	23 914 050	13 399 600		
07	82	36	00	01	1	2	00	1	02	1	20 850 750		20 850 750		
07	82	36	00	01	1	2	00	1	02	2	80 227 050		80 227 050		
07	82	37	00	01	1	2	00	1	01	2	447 644 850	19 172 700	428 472 250		

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	82	37	00	01	1	2	00	1	02	1	9 178 150		9 178 150		
07	82	37	00	01	1	2	00	1	02	2	134 275 450		134 275 450		
07	82	38	00	01	1	2	00	1	02	1	58 411 200		58 411 200		
HAZINE MÜŞTƏŞARLIĐI TOPLAMI												3 094 173 450	119 271 250	2 974 902 200	
KURUMU: DIŞ TİCARET MÜŞTƏŞARLIĐI															
07	83	00	02	04	1	1	00	1	02	2	12 082 500		12 082 500		
07	83	00	03	02	2	0	00	1	01	1	26 089 950	1 205 450	24 884 500		
07	83	00	03	02	2	0	00	1	02	1	512 850		512 850		
07	83	00	04	01	3	9	00	1	01	1	130 182 150	116 506 300	13 675 850		
07	83	00	04	01	3	9	00	1	01	2	64 672 300	5 274 550	59 397 750		
07	83	00	04	01	3	9	00	1	02	1	38 281 050		38 281 050		
07	83	00	04	01	3	9	00	1	02	2	24 802 600		24 802 600		
07	83	00	05	01	3	1	00	1	01	2	46 675 600	3 889 000	42 786 600		
07	83	00	05	01	3	1	00	1	02	2	30 623 700		30 623 700		
07	83	00	20	04	1	1	00	1	01	2	6 464 250	787 050	5 677 200		
07	83	00	20	04	1	1	00	1	02	1	3 724 900		3 724 900		
07	83	00	20	04	1	1	00	1	02	2	2 320 850		2 320 850		
07	83	00	24	01	3	9	00	1	01	1	29 842 800	1 121 850	28 520 950		
07	83	00	24	01	3	9	00	1	01	2	81 281 550	224 900	81 056 650		
07	83	00	24	01	3	9	00	1	02	2	14 735 250		14 735 250		
07	83	00	26	04	1	1	00	1	02	2	22 548 250		22 548 250		
07	83	00	64	01	1	2	00	1	02	1	38 680 950		38 680 950		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	83	30	00	04	1	1	00	1	01	1	148 158 000	8 662 850	139 495 150		
07	83	30	00	04	1	1	00	1	01	2	194 601 650	21 677 100	172 924 550		
07	83	30	00	04	1	1	00	1	02	1	7 529 100		7 529 100		
07	83	30	00	04	1	1	00	1	02	2	152 807 700		152 807 700		
07	83	31	00	04	1	1	00	1	01	1	4 934 700	4 934 700			
07	83	31	00	04	1	1	00	1	01	2	290 605 450	18 175 650	281 429 800		
07	83	31	00	04	1	1	00	1	02	1	4 981 100		4 981 100		
07	83	31	00	04	1	1	00	1	02	2	165 242 650		165 242 650		
07	83	32	00	04	1	1	00	1	01	1	10 339 750	2 230 300	8 109 450		
07	83	32	00	04	1	1	00	1	01	2	104 467 150	12 531 750	91 935 400		
07	83	32	00	04	1	1	00	1	02	1	2 390 000		2 390 000		
07	83	32	00	04	1	1	00	1	02	2	130 655 350		130 655 350		
07	83	33	00	01	1	9	00	1	01	1	24 861 300	1 799 400	23 061 900		
07	83	33	00	01	1	9	00	1	01	2	241 886 500	7 206 100	234 680 400		
07	83	33	00	01	1	9	00	1	02	2	80 895 950		80 895 950		
07	83	34	00	04	1	1	00	1	01	1	10 924 600	5 263 050	5 661 550		
07	83	34	00	04	1	1	00	1	01	2	42 874 150	6 578 400	36 295 750		
07	83	34	00	04	1	1	00	1	02	2	65 290 500		65 290 500		
07	83	34	61	04	1	1	00	1	01	2	140 585 950	20 608 900	119 977 050		
07	83	34	61	04	1	1	00	1	02	1	13 550 850		13 550 850		
07	83	34	61	04	1	1	00	1	02	2	38 533 000		38 533 000		
07	83	35	00	04	1	1	00	1	01	1	38 546 000	5 486 800	33 059 200		

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)



ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	83	35	00	04	1	1	00	1	01	2	372 066 150		372 066 160		
07	83	35	00	04	1	1	00	1	02	2	98 506 750		98 506 750		
07	83	35	61	04	1	1	00	1	01	1	404 966 750	139 820 450	265 148 300		
07	83	35	61	04	1	1	00	1	01	2	67 804 000	8 760 200	59 043 800		
07	83	35	61	04	1	1	00	1	02	1	71 714 250		71 714 250		
07	83	35	61	04	1	1	00	1	02	2	39 139 450		39 139 450		
07	83	35	61	04	1	1	00	1	03	2	4 513 350			4 513 350	
07	83	35	61	04	1	1	00	1	03	5	7 252 850			7 252 850	
07	83	35	61	04	1	1	00	1	03	9	2 993 900			2 993 900	
07	83	36	00	04	1	1	00	1	01	1	117 201 100	4 921 850	112 279 450		
07	83	36	00	04	1	1	00	1	01	2	448 093 060	21 585 000	424 528 050		
07	83	36	00	04	1	1	00	1	02	1	10 280 300		10 280 300		
07	83	36	00	04	1	1	00	1	02	2	170 728 300		170 728 300		
<b>DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI TOPLAM</b>											<b>4 310 245 100</b>	<b>419 231 400</b>	<b>3 878 253 600</b>	<b>14 760 100</b>	
<b>KURUMU: GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI</b>															
07	84	00	04	01	1	2	00	1	01	3	6 332 000			6 332 000	
07	84	00	24	01	3	9	00	1	01	1	279 050	279 050			
07	84	00	61	01	1	2	00	1	01	1	1 341 429 350	1 341 429 350			
07	84	00	61	01	1	2	00	1	02	1	248 569 750		248 569 750		
07	84	00	61	01	1	2	00	1	03	5	100 531 500			100 531 500	
07	84	00	61	01	1	2	00	1	03	9	1 654 606 050			1 654 606 050	
<b>GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI TOPLAM</b>											<b>3 351 747 700</b>	<b>1 341 708 400</b>	<b>248 569 750</b>	<b>1 761 469 550</b>	

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

T E R T İ B İ												M İ K T A R I	Y A S A L G İ D E R L E R	P E R S O N E L G İ D E R L E R İ	S O R U M L U L U K G E R E K T İ R E N G İ D E R L E R
K U R U M S A L				F O N K S İ Y Ö N E L				F İ N.	E K O N O M İ K						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
<b>KURUMU: DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI</b>															
07	85	00	04	01	3	9	00	1	01	2	6 760 050		6 760 050		
07	85	30	00	01	3	2	00	1	01	2	11 525 000		11 525 000		
<b>DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI TOPLAM</b>												<b>18 285 050</b>		<b>18 285 050</b>	
<b>KURUMU: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</b>															
07	86	00	02	08	4	0	00	1	01	1	48 834 650	12 675 350	36 159 300		
07	86	00	04	01	3	9	00	1	01	1	287 509 000	222 435 050	65 073 950		
07	86	00	05	01	3	1	00	1	01	1	152 618 050	104 923 550	47 694 500		
07	86	00	05	01	3	1	00	1	01	2	24 325 300		24 325 300		
07	86	00	20	08	4	0	00	1	01	1	140 177 150	45 350 000	94 827 150		
07	86	00	20	08	4	0	00	1	01	2	11 192 050		11 192 050		
07	86	00	23	01	3	2	00	1	01	2	121 596 600		121 596 600		
07	86	00	23	01	3	2	00	1	02	2	5 419 300		5 419 300		
07	86	00	24	01	2	9	00	1	01	1	6 124 550	6 124 550			
07	86	00	24	01	2	9	00	1	01	2	85 633 000		85 633 000		
07	86	00	24	01	2	9	00	1	02	1	413 350		413 350		
07	86	00	24	01	2	9	00	1	02	2	2 113 750		2 113 750		
07	86	00	27	08	4	0	00	1	01	1	59 703 250	12 905 200	46 798 050		
07	86	00	27	08	4	0	00	1	01	2	424 251 400		424 251 400		
07	86	00	27	08	4	0	00	1	02	2	29 233 850		29 233 850		
07	86	00	28	08	4	0	00	1	01	1	7 850 200	2 606 300	5 243 900		
07	86	00	28	08	4	0	00	1	01	2	108 308 650		108 308 650		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
07	86	00	28	08	4	0	00	1	02	1	100 600		100 600	
07	86	00	28	08	4	0	00	1	02	2	5 005 600		5 005 600	
07	86	00	62	08	4	0	00	1	01	1	8 259 283 150	8 259 283 150		
07	86	00	62	08	4	0	00	1	02	1	6 481 363 800		6 481 363 800	
07	86	00	62	08	4	0	00	1	03	2	228 702 850			228 702 850
07	86	00	62	08	4	0	00	1	03	3	829 952 800	829 952 800		
07	86	00	62	08	4	0	00	1	03	7	1 186 200			1 186 200
07	86	00	62	08	4	0	00	1	03	8	296 450			296 450
07	86	00	62	08	4	0	00	1	03	9	23 888 938 400			23 888 938 400
07	86	00	64	08	4	0	00	1	01	2	97 089 900		97 089 900	
07	86	00	64	08	4	0	00	1	02	2	7 201 900		7 201 900	
07	86	30	00	08	4	0	00	1	01	1	104 734 400	25 627 100	79 107 300	
07	86	30	00	08	4	0	00	1	01	2	19 830 300		19 830 300	
07	86	30	00	08	4	0	00	1	02	1	6 860 800		6 860 800	
07	86	31	00	08	4	0	00	1	01	1	56 487 200	17 543 000	38944200	
07	86	31	00	08	4	0	00	1	01	2	41 914 450		41 914 450	
07	86	31	00	08	4	0	00	1	02	2	2 745 450		2 745 450	
07	86	32	00	08	4	0	00	1	01	1	1 168 251 400	652 125 100	516 126 300	
07	86	32	00	08	4	0	00	1	01	2	17 680 100		17 680 100	
07	86	32	00	08	4	0	00	1	02	1	137 800 500		137 800 500	
07	86	32	00	08	4	0	00	1	02	2	740 300		740 300	
07	86	33	00	08	4	0	00	1	01	1	87 029 500	20 086 400	66 943 100	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
07	86	33	00	08	4	0	00	1	01	2	49 516 250		49 516 250		
07	86	33	00	08	4	0	00	1	02	2	2 842 550		2 842 550		
07	86	34	00	08	4	0	00	1	01	1	170 857 100	37 266 300	133 590 800		
07	86	34	00	08	4	0	00	1	02	1	227 850		227 850		
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI TOPLAMI											43 181 943 900	10 248 903 850	8 813 916 150	24 119 123 900	
KURUMU: ADALET BAKANLIĞI															
08	00	00	02	03	3	2	00	1	01	1	354 221 750	13 493 750	340 728 000		
08	00	00	02	03	3	2	00	1	02	1	37 963 250		37 963 250		
08	00	00	02	03	3	2	00	1	03	2	584 950			584 950	
08	00	00	20	03	3	2	00	1	01	1	384 214 750	55 216 450	328 998 300		
08	00	00	20	03	3	2	00	1	02	1	9 920 350		9 920 350		
08	01	00	03	02	2	0	00	1	01	1	283 682 750	23 986 050	259 696 700		
08	01	00	03	02	2	0	00	1	02	1	18 287 400		18 287 400		
08	01	00	04	01	3	9	00	1	02	1	63 093 700		63 093 700		
08	01	00	06	01	3	1	00	1	02	1	750 900		750 900		
08	01	00	06	01	3	1	00	1	03	5	3 027 200			3 027 200	
08	01	00	06	09	2	9	00	1	01	1	82 171 300	36 054 050	46 117 250		
08	01	00	06	09	2	9	00	1	03	8	20 045 450			20 045 450	
08	01	00	07	01	3	9	00	1	01	1	53 751 550	8 770 050	46 981 500		
08	01	00	07	01	3	9	00	1	02	1	7 989 250		7 989 250		
08	01	00	10	01	3	9	00	1	01	1	56 072 950	4 851 250	51 221 700		
08	01	00	10	01	3	9	00	1	01	2	78 606 000		78 606 000		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
08	01	00	10	01	3	9	00	1	02	1	15 670 400		15 670 400		
08	01	00	10	01	3	9	00	1	02	2	24 570 900		24 570 900		
08	01	00	13	01	3	9	00	1	01	1	228 092 100	19 880 850	206 211 250		
08	01	00	13	01	3	9	00	1	02	1	14 601 450		14 601 450		
08	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	68 700 200	6 852 850	61 847 350		
08	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	7 841 600		7 841 600		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	01	1	80 641 981 550	12 164 940 300	68 477 041 250		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	02	1	3 019 327 400		3 019 327 400		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	03	3	3 011 655 100	3 011 655 100			
08	01	00	62	03	3	2	00	1	03	4	110 171 200		110 171 200		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	03	5	1 679 360 150		1 679 360 150		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	03	6	15 774 050		15 774 050		
08	01	00	62	03	3	2	00	1	03	9	180 253 900		180 253 900		
08	01	00	62	03	3	3	00	1	01	1	1 548 628 750	845 128 750	703 500 000		
08	01	00	62	03	3	3	00	1	02	1	289 769 300		289 769 300		
08	01	00	62	03	3	3	00	1	03	5	317 759 700		317 759 700		
08	01	00	62	03	3	3	00	1	03	7	1 883 800		1 883 800		
08	01	05	00	01	3	1	00	1	01	1	160 938 450	38 324 100	122 614 350		
08	01	05	00	01	3	1	00	1	02	1	6 210 900		6 210 900		
08	01	30	00	03	3	9	00	1	02	1	9 731 450		9 731 450		
08	01	32	00	03	4	0	00	1	01	1	200 756 500	46 340 650	154 415 850		
08	01	32	00	03	4	0	00	1	02	1	11 394 500		11 394 500		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	2	870 623 900			870 623 900	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	3	834 572 650	834 572 650			
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	4	2 527 250			2 527 250	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	5	21 234 700			21 234 700	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	6	2 392 800			2 392 800	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	7	188 695 450			188 695 450	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	8	149 648 550			149 648 550	
08	01	32	62	03	4	0	00	1	03	9	18 152 413 500			18 152 413 500	
08	01	34	00	01	3	9	00	1	02	1	6 854 600		6 854 600		
08	01	35	00	03	3	2	00	1	01	1	166 074 200	14 167 050	151 887 150		
08	01	35	00	03	3	2	00	1	02	1	13 859 850		13 859 850		
08	01	36	00	03	3	2	00	1	01	1	124 004 050	3 837 850	120 166 200		
08	01	36	00	03	3	2	00	1	02	1	18 056 500		18 056 500		
08	67	00	00	03	3	9	00	1	01	1	338 454 800	157 883 850	180 570 950		
08	67	00	00	03	3	9	00	1	01	2	3 835 550		3 835 550		
08	67	00	00	03	3	9	00	1	02	1	127 763 850		127 763 850		
08	67	00	00	03	3	9	00	1	02	2	6 935 950		6 935 950		
08	67	00	62	03	3	9	00	1	01	1	30 043 900	30 043 900			
08	67	00	62	03	3	9	00	1	02	1	128 772 700		128 772 700		
08	67	00	62	03	3	9	00	1	03	3	3 012 500	3 012 500			
08	69	00	04	01	9	9	00	1	01	1	2 378 774 800	962 270 550	1 416 504 250		
08	69	00	04	01	9	9	00	1	01	2	100 800		100 800		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIM TABLOSU

(BİN TL)

KURUMSAL				TERTİBİ FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK		MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
08	69	00	04	01	9	9	00	1	02	1	37 217 200		37 217 200	
08	69	00	04	01	9	9	00	1	02	2	7 887 400		7 887 400	
08	69	00	04	01	9	9	00	1	03	3	128 353 500	128 353 500		
ADALET BAKANLIĞI TOPLAMI											116 789 547 600	18 407 656 050	76 635 495 000	21 726 396 550
KURUMU: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI														
09	01	30	00	02	1	0	00	1	01	2	615 082 950		615 082 950	
09	01	30	00	02	1	0	00	1	01	3	20 001 483 950			20 001 483 950
09	01	30	00	02	1	0	00	1	01	5	3 428 294 450		3 428 294 450	
08	01	30	00	02	1	0	00	1	02	1	69 920 875 900		69 920 875 900	
09	01	30	00	02	1	0	00	1	02	2	493 239 350		493 239 350	
09	01	30	00	02	1	0	00	1	02	3	2 750 672 750			2 750 672 750
09	01	30	00	02	1	0	00	1	02	5	306 302 150		306 302 150	
09	01	30	00	02	1	0	00	1	03	4	108 080 550			108 080 550
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI TOPLAMI											97 624 032 050		74 783 794 800	22 860 237 250
KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI														
10	01	00	05	01	3	1	00	1	03	9	4 334 350			4 334 350
10	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	165 625 050	9 964 900	155 660 150	
10	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	6 395 500		6 395 500	
10	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	70 687 100	23 620 650	47 066 450	
10	01	00	24	01	3	9	00	1	03	4	487 388 700			487 388 700
10	01	00	25	01	3	9	00	1	02	1	9 681 950		9 681 950	
10	01	00	62	01	1	1	01	1	01	1	9 271 416 200	3 908 760 600	5 362 655 600	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
10	01	00	62	01	1	1	01	1	01	5	8 141 797 200		8 141 797 200	
10	01	00	62	01	1	1	01	1	02	1	132 942 650		132 942 650	
10	01	00	62	01	1	1	01	1	03	4	24 522 600			24 522 600
10	01	00	62	01	1	1	01	1	03	9	991 090 500			991 090 500
10	01	31	00	01	3	2	00	1	01	1	13 311 067 550	2 899 729 950	10 411 337 600	
10	01	31	00	01	3	2	00	1	02	1	5 605 695 400		5 605 695 400	
10	01	31	00	01	3	2	00	1	02	3	15 776 950			15 776 950
10	01	31	00	01	3	2	00	1	03	3	121 114 500	121 114 500		
10	01	33	00	02	2	0	00	1	03	3	84 860 400	29 485 800		55 374 600
10	01	33	00	02	2	0	00	1	03	9	41 623 950			41 623 950
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TOPLAMI											38 486 030 650	6 992 676 400	29 673 242 500	1 620 111 650
KURUMU: JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI														
10	81	02	01	03	1	1	00	1	01	1	65 057 713 750	54 645 046 250	10 412 667 500	
10	81	02	01	03	1	1	00	1	01	2	175 282 800		175 282 800	
10	81	02	01	03	1	1	00	1	01	3	781 163 550			781 163 550
10	81	02	01	03	1	1	00	1	02	1	8 124 421 650		8 124 421 650	
10	81	02	01	03	1	1	00	1	02	2	16 426 900		16 426 900	
10	81	02	01	03	1	1	00	1	02	3	2 168 420 500			2 168 420 500
10	81	02	01	03	1	1	00	1	02	5	203 914 850		203 914 850	
10	81	02	01	03	1	1	00	1	03	9	415 695 200			415 695 200
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI TOPLAMI											76 943 039 200	64 645 046 250	18 932 713 700	3 365 279 250

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)



ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
KURUMU: EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ															
10	82	00	02	03	1	1	00	1	01	5	2.594.307.150		2.594.307.150		
10	82	00	04	01	3	9	00	1	02	1	831.710.300		831.710.300		
10	82	00	04	01	3	9	00	1	03	9	5.674.950			5.674.950	
10	82	00	05	01	3	1	00	1	03	9	47.786.850			47.786.850	
10	82	00	09	07	2	1	00	1	02	1	11.052.550		11.052.550		
10	82	00	09	07	2	1	00	1	02	2	442.500		442.500		
10	82	00	11	01	3	9	00	1	01	3	197.287.250			197.287.250	
10	82	00	11	01	3	9	00	1	01	4	1.464.200			1.464.200	
10	82	00	12	03	1	1	00	1	01	1	76.783.700	69.927.100	6.856.600		
10	82	00	12	03	1	1	00	1	02	1	17.373.950		17.373.950		
10	82	00	20	03	1	1	00	1	01	1	851.367.750	370.024.850	481.362.900		
10	82	00	20	03	1	1	00	1	02	1	643.336.800		643.336.800		
10	82	00	23	01	3	2	00	1	02	1	346.007.500		346.007.500		
10	82	00	30	09	4	1	00	1	01	1	20.537.610.650	3.167.578.650	17.370.032.000		
10	82	00	30	09	4	1	00	1	03	9	4.557.454.950			4.557.454.950	
10	82	00	33	09	2	2	00	1	01	1	333.980.750	333.980.750			
10	82	00	33	09	2	2	00	1	03	9	102.193.600			102.193.600	
10	82	00	82	03	1	1	00	1	01	1	117.534.256.600	117.534.256.600			
10	82	00	82	03	1	3	00	1	01	1	1.256.320.650	1.256.320.650			
10	82	00	82	03	1	1	00	1	01	2	102.493.850	2.927.600	99.566.250		
10	82	00	82	03	1	1	00	1	01	3	323.733.950			323.733.950	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
10	82	00	62	03	1	1	00	1	01	4	50			50	
10	82	00	62	03	1	1	00	1	02	1	26.303.450.500		26.303.450.500		
10	82	00	62	03	1	1	00	1	02	3	555.686.350			555.686.350	
10	82	00	62	03	1	1	00	1	03	3	22.915.058.850	22.915.058.850			
10	82	00	62	03	1	1	00	1	03	9	13.889.495.200			13.889.495.200	
10	82	00	62	03	1	1	00	1	06	7	27.858.400			27.858.400	
10	82	31	00	03	1	1	00	1	01	1	499.270.450	499.270.450			
10	82	31	00	03	1	1	00	1	03	9	28.453.500			28.453.500	
10	82	32	00	03	1	1	00	1	01	1	210.638.750	210.638.750			
10	82	32	00	03	1	1	00	1	02	1	19.372.450		19.372.450		
10	82	32	00	03	1	1	00	1	03	9	19.254.600			19.254.600	
10	82	34	00	03	1	1	00	1	02	1	804.600		804.600		
10	82	37	00	03	1	1	00	1	02	2	6.843.450		6.843.450		
10	82	39	00	03	1	1	00	1	01	1	663.289.700	349.045.000	314.244.700		
10	82	39	00	03	1	1	00	1	02	2	1.166.550		1.166.550		
10	82	39	00	03	1	1	00	1	03	9	9.478.150			9.478.150	
10	82	41	00	03	1	1	00	1	01	1	924.355.600	202.999.700	721.355.900		
10	82	41	00	03	1	1	00	1	02	1	79.921.050		79.921.050		
10	82	42	00	03	1	1	00	1	03	9	3.428.350			3.428.350	
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAMI											216 530 487 200	146 912 029 150	49 649 207 700	19 769 250 350	
KURUMU: SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI															
10	83	02	61	03	1	1	00	1	01	1	2.978.582.450	1.116.773.650	1.861.808.800		

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
10	83	02	61	03	1	1	00	1	01	3	218.180.400			218.180.400	
10	83	02	61	03	1	1	00	1	02	1	1.151.276.300		1.151.276.300		
10	83	02	61	03	1	1	00	1	02	3	340.993.400			340.993.400	
10	83	02	61	03	1	1	00	1	03	3	37.559.900	37.559.900			
10	83	02	61	03	1	1	00	1	03	8	10.759.600			10.759.600	
10	83	02	61	03	1	1	00	1	03	9	220.089.150			220.089.150	
<b>SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI TOPLAM</b>												<b>4 957 441 200</b>	<b>1 154 333 550</b>	<b>3 013 065 100</b>	<b>790 022 550</b>
<b>KURUMU: MALİYE BAKANLIĞI</b>															
12	00	00	02	01	3	1	00	1	01	1	66.771.950	8.075.500		58.696.450	
12	00	35	00	01	1	9	00	1	01	1	160.918.150	7.735.100		153.183.050	
12	00	35	00	01	1	9	00	1	01	2	663.500			663.500	
12	00	35	00	01	1	9	00	1	02	1	6.487.150			6.487.150	
12	00	35	00	01	1	9	00	1	02	2	4.113.050			4.113.050	
12	01	00	04	01	3	9	00	1	02	3	81.268.150			81.268.150	
12	01	00	05	01	3	1	00	1	01	1	40.928.950	40.928.950			
12	01	00	05	01	3	1	00	1	01	2	7.152.250			7.152.250	
12	01	00	05	01	3	1	00	1	02	2	3.778.850			3.778.850	
12	01	00	10	01	3	9	00	1	02	2	696.450			696.450	
12	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	29.959.150	7.304.800		22.654.350	
12	01	00	25	01	1	1	00	1	01	1	9.291.300	896.950		8.394.350	
12	01	00	25	01	1	1	00	1	02	1	252.250			252.250	
12	01	00	62	01	1	2	00	1	02	2	766.900			766.900	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
12	01	00	62	09	9	9	00	1	01	1	92.013.500	39.592.850	52.420.650		
12	01	00	62	09	9	9	00	1	02	1	2.155.000		2.155.000		
12	01	00	62	09	9	9	00	1	02	2	902.300		902.300		
12	01	00	65	01	1	9	00	1	01	1	2.496.750		2.496.750		
12	01	00	65	01	1	9	00	1	02	2	9.222.900		9.222.900		
12	01	30	00	03	3	9	00	1	01	1	121.190.100	79.651.650	41.538.450		
12	01	30	00	03	3	9	00	1	02	1	7.151.350		7.151.350		
12	01	30	00	03	3	9	00	1	03	4	9.680.481.650			9.680.481.650	
12	01	30	62	03	3	9	00	1	03	3	68.170.500	33.521.850		34.648.650	
12	01	30	62	03	3	9	00	1	03	5	96.402.650			96.402.650	
12	01	31	00	01	1	2	00	1	01	1	500.609.850	383.437.650	117.172.200		
12	01	31	00	01	1	2	00	1	01	2	7.044.650		7.044.650		
12	01	31	00	01	1	2	00	1	02	2	216.700		216.700		
12	01	31	00	01	1	2	75	1	05	3	3.929.947.200	3.929.947.200			
12	01	32	00	01	3	9	00	1	02	2	1.760.700		1.760.700		
12	01	32	62	01	3	9	00	1	03	3	1.036.361.450	681.513.750		354.847.700	
12	01	32	62	01	3	9	00	1	03	9	2.034.125.850			2.034.125.850	
12	01	33	00	01	1	2	00	1	01	1	237.894.700	237.894.700			
12	01	33	61	01	1	2	00	1	01	1	4.129.220.050	391.991.250	3.737.228.800		
12	01	33	61	01	1	2	00	1	02	1	296.355.800		296.355.800		
12	01	33	61	01	1	2	00	1	03	2	13.853.050			13.853.050	
12	01	33	61	01	1	2	00	1	03	5	45.600.850			45.600.850	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
12	01	33	62	01	1	2	00	1	01	1	60.044.168.550	18.736.098.600	41.308.069.950	
12	01	33	62	01	1	2	00	1	02	1	1.240.456.950		1.240.456.950	
12	01	33	62	01	1	2	00	1	03	4	5.041.239.250			5.041.239.250
12	01	33	62	01	1	2	00	1	03	9	2.842.759.600			2.842.759.600
12	01	34	00	01	1	2	00	1	01	1	446.602.000	56.344.050	390.257.950	
12	01	34	00	01	1	2	00	1	02	1	12.272.650		12.272.650	
12	01	34	62	01	1	2	00	1	01	1	5.169.769.100	1.418.626.250	3.761.142.850	
12	01	34	62	01	1	2	00	1	02	1	317.838.500		317.838.500	
12	01	34	62	01	1	2	00	1	02	3	29.959.650			29.959.650
12	01	34	62	01	1	2	00	1	03	2	900.299.150			900.299.150
12	01	34	62	01	1	2	00	1	03	3	393.084.700	155.584.450		237.500.250
12	01	34	62	01	1	2	00	1	03	4	59.279.700			59.279.700
12	01	34	62	01	1	2	00	1	03	7	56.869.700			56.869.700
12	01	34	62	01	1	2	00	1	03	9	390.920.900			390.920.900
12	01	36	00	01	3	9	00	1	01	1	107.571.550	18.987.000	88.584.550	
12	01	36	00	01	3	9	00	1	02	1	5.716.400		5.716.400	
12	01	37	00	01	1	9	00	1	02	1	693.900		693.900	
12	01	37	00	01	1	9	00	1	02	2	3.625.600		3.625.600	
MALİYE BAKANLIĞI TOPLAM											99.798.533.450	26.228.132.550	51.661.344.150	21.899.056.790
KURUMU: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI														
13	01	00	06	09	9	9	00	1	03	9	25.956.650			25.956.650
13	01	00	09	01	9	9	00	1	02	1	278.875.700		278.875.700	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
13	01	00	09	01	9	9	00	1	03	2	34.552.200			34.552.200	
13	01	00	09	01	9	9	00	1	03	5	6.627.800			6.627.800	
13	01	00	09	01	9	9	00	1	03	9	405.498.550			405.498.550	
13	01	00	09	07	3	1	00	1	03	5	2.394.400			2.394.400	
13	01	00	09	09	2	2	00	1	01	5	547.000		547.000		
13	01	00	09	09	2	2	00	1	03	9	34.663.800			34.663.800	
13	01	00	13	01	3	1	00	1	03	9	120.498.300			120.498.300	
13	01	00	14	09	9	9	00	1	01	2	73.800.000		73.800.000		
13	01	00	14	09	9	9	00	1	02	2	24.149.700		24.149.700		
13	01	00	16	01	3	9	00	1	01	3	149.450			149.450	
13	01	00	16	01	3	9	00	1	02	3	1.216.450			1.216.450	
13	01	00	62	01	3	9	00	1	01	1	89.675.825.650	10.656.320.100	79.019.505.550		
13	01	00	62	01	3	9	00	1	01	4	1.846.364.350	1.110.435.900		737.928.450	
13	01	00	62	01	3	9	00	1	02	1	13.427.030.600		13.427.030.600		
13	01	00	62	01	3	9	00	1	02	3	91.194.500			91.194.500	
13	01	00	62	01	3	9	00	1	03	3	307.209.900	307.209.900			
13	01	00	62	01	3	9	00	1	03	4	124.394.300			124.394.300	
13	01	00	62	01	3	9	00	1	03	9	9.382.132.350			9.382.132.350	
13	01	30	62	09	1	1	00	1	03	5	2.842.750			2.842.750	
13	01	31	62	09	1	2	00	1	01	1	698.528.270.350	117.805.827.550	578.720.442.800		
13	01	31	62	09	1	2	00	1	02	1	84.386.895.250		84.386.895.250		
13	01	31	62	09	1	2	00	1	03	3	10.261.408.200	10.261.408.200			

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
13	01	31	62	09	1	2	00	1	03	8	10.864.200			10.864.200	
13	01	31	62	09	1	2	00	1	03	9	75.934.005.250			75.934.005.250	
13	01	31	62	09	1	2	00	1	05	4	1.918.390.450			1.918.390.450	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	01	1	84.685.149.200	24.528.090.400	60.157.058.800		
13	01	32	62	09	2	1	00	1	01	4	876.781.200	581.061.150		295.720.050	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	02	1	21.443.828.250		21.443.828.250		
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	2	1.220.129.250			1.220.129.250	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	3	324.410.150	324.410.150			
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	4	10.364.350			10.364.350	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	5	142.352.250			142.352.250	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	8	28.615.100			28.615.100	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	03	9	5.111.433.250			5.111.433.250	
13	01	32	62	09	2	1	00	1	05	4	306.920.650			306.920.650	
13	01	33	62	09	2	2	00	1	01	4	712.328.200	681.635.950		30.690.250	
13	01	33	62	09	2	2	00	1	03	3	758.129.450	758.129.450			
13	01	33	62	09	2	2	00	1	03	5	13.295.800			13.295.800	
13	01	33	62	09	2	2	00	1	03	8	75.336.300			75.336.300	
13	01	33	62	09	2	2	00	1	03	9	2.369.420.100			2.369.420.100	
13	01	34	62	09	2	2	00	1	03	5	73.360.300			73.360.300	
13	01	34	62	09	2	2	00	1	03	9	181.224.850			181.224.850	
13	01	34	62	09	2	2	00	1	05	4	31.360.300			31.360.300	
13	01	34	62	09	5	0	00	1	01	4	7.875.200	7.875.200			

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖRNEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
13	01	34	62	09	5	0	00	1	03	3	9.853.200	9.853.200			
13	01	35	62	09	2	2	00	1	01	5	4.615.800		4.615.800		
13	01	35	62	09	2	2	00	1	03	5	63.533.700			63.533.700	
13	01	35	62	09	2	2	00	1	03	8	145.488.900			145.488.900	
13	01	35	62	09	2	2	00	1	03	9	1.591.505.600			1.591.505.600	
13	01	36	62	09	2	1	00	1	01	1	7.756.455.200	1.373.364.900	6.383.090.300		
13	01	36	62	09	2	1	00	1	01	4	47.906.250	23.031.450		24.874.800	
13	01	36	62	09	2	1	00	1	02	4	12.083.300	12.083.300			
13	01	36	62	09	2	1	00	1	03	9	24.209.000			24.209.000	
13	01	36	62	09	2	2	00	1	03	2	6.029.000			6.029.000	
13	01	37	62	09	2	2	00	1	03	3	54.831.650	54.831.650			
13	01	37	62	09	2	2	00	1	03	5	71.717.450			71.717.450	
13	01	37	62	09	2	2	00	1	03	9	1.243.357.200			1.243.357.200	
13	01	38	62	09	5	0	00	1	01	1	25.028.987.650	5.082.893.900	19.946.093.750		
13	01	38	62	09	5	0	00	1	01	5	83.035.850		83.035.850		
13	01	38	62	09	5	0	00	1	02	1	507.316.300		507.316.300		
13	01	38	62	09	5	0	00	1	03	3	60.952.650	60.952.650			
13	01	43	62	09	5	0	00	1	01	4	92.327.950	92.327.950			
13	01	43	62	09	5	0	00	1	03	3	3.785.800	3.785.800			
13	01	43	62	09	5	0	00	1	05	4	85.002.900			85.002.900	
13	01	43	62	09	8	8	00	1	03	3	99.550	99.550			
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TOPLAM											1 140 171 165 350	173 735 628 300	884 456 285 650	101 979 251 400	

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)



ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
<b>KURUMU: BAYINDIRLIK VE İŐKÁN BAKANLIĞI</b>														
14	00	00	20	06	1	0	0	1	2	1	34.727.700		34.727.700	
14	01	00	03	02	2	0	00	1	03	9	5.526.150			5.526.150
14	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	15.573.750		15.573.750	
14	01	00	25	01	1	1	00	1	01	1	797.950	797.950		
14	01	00	27	04	4	3	00	1	02	1	3.003.150		3.003.150	
14	01	00	62	04	4	3	00	1	01	3	705.294.000			705.294.000
14	01	00	62	04	4	3	00	1	02	1	1.130.173.950		1.130.173.950	
14	01	00	62	04	4	3	00	1	02	3	2.760.371.650			2.760.371.650
14	01	00	62	04	4	3	00	1	03	3	130.950.100	130.950.100		
14	01	00	62	04	4	3	00	1	03	4	13.116.550			13.116.550
14	01	00	62	04	4	3	00	1	03	9	606.848.750			606.848.750
14	01	30	00	04	4	3	00	1	01	3	1.708.222.750			1.708.222.750
14	01	31	00	10	9	9	00	1	01	3	104.738.250			104.738.250
14	01	31	00	10	9	9	00	1	03	5	2.204.150			2.204.150
14	01	31	00	10	9	9	00	1	03	9	40.165.500			40.165.500
14	01	32	00	06	1	0	00	1	02	1	57.420.200		57.420.200	
<b>BAYINDIRLIK VE İŐKÁN BAKANLIĞI TOPLAMI</b>											<b>7 319 134 550</b>	<b>131 746 050</b>	<b>1 240 896 750</b>	<b>5 946 467 790</b>
<b>KURUMU: TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</b>														
14	81	00	02	01	9	9	00	1	01	1	9.886.500	653.650	9.232.850	
14	81	00	02	01	9	9	00	1	01	2	5.522.750	1.912.550	3.610.200	
14	81	00	02	01	9	9	00	1	03	9	2.144.200			2.144.200

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SÖRÜMLÜLÜK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
14	81	00	03	02	2	0	00	1	01	1	57.047.800	12.162.050	44.885.550		
14	81	00	03	02	2	0	00	1	02	1	14.055.650		14.055.650		
14	81	00	03	02	2	0	00	1	03	9	8.629.150			8.629.150	
14	81	00	04	01	3	9	00	1	01	1	317.826.000	81.713.200	236.212.800		
14	81	00	04	01	3	9	00	1	01	4	1.049.600			1.049.600	
14	81	00	04	01	3	9	00	1	02	1	95.418.850		95.418.850		
14	81	00	04	01	3	9	00	1	03	9	49.560.650			49.560.650	
14	81	00	05	01	3	1	00	1	01	1	182.756.500	15.524.250	167.232.250		
14	81	00	05	01	3	1	00	1	02	1	44.186.000		44.186.000		
14	81	00	06	01	3	1	00	1	01	1	13.207.700	13.207.700			
14	81	00	06	01	3	1	00	1	03	9	37.387.000			37.387.000	
14	81	00	20	01	9	9	00	1	01	1	698.148.250	19.897.000	678.251.250		
14	81	00	20	01	9	9	00	1	02	1	70.669.600		70.669.600		
14	81	00	23	01	3	2	00	1	01	1	276.414.000	13.158.200	263.255.800		
14	81	00	23	01	3	2	00	1	02	1	51.019.200		51.019.200		
14	81	00	23	01	3	2	00	1	03	9	2.462.000			2.462.000	
14	81	00	24	01	3	9	00	1	01	1	30.940.650	2.038.200	28.902.450		
14	81	00	24	01	3	9	00	1	02	1	5.586.550		5.586.550		
14	81	30	00	01	9	9	00	1	01	1	3.775.700	2.883.200	892.500		
14	81	30	00	01	9	9	00	1	02	1	4.822.400		4.822.400		
14	81	30	00	01	9	9	00	1	03	9	5.419.900			5.419.900	
14	81	31	00	01	9	9	00	1	01	1	122.291.000	5.284.300	116.996.700		

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIM TABLOSU

											(BİN TL)			
KURUMSAL				TERTİBİ FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK		MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
14	81	31	00	01	9	9	00	1	02	1	26.483.550		26.483.550	
14	81	31	00	01	9	9	00	1	03	9	12.359.300			12.359.300
14	81	32	00	01	9	9	00	1	01	1	115.322.650	15.152.150	100.170.500	
14	81	32	00	01	9	9	00	1	02	1	25.430.250		25.430.250	
14	81	32	00	01	9	9	00	1	03	9	6.635.400			6.635.400
14	81	33	00	01	9	9	00	1	01	1	77.698.900	2.923.200	74.775.700	
14	81	33	00	01	9	9	00	1	02	1	14.940.300		14.940.300	
14	81	33	61	01	9	9	00	1	01	1	55.474.150	55.474.150		
14	81	33	61	01	9	9	00	1	03	9	150.978.600			150.978.600
14	81	33	62	01	9	9	00	1	02	1	267.000.300		267.000.300	
14	81	33	62	01	9	9	00	1	03	3	544.501.250	460.373.000		84.128.250
14	81	33	62	01	9	9	00	1	03	4	10.294.200			10.294.200
14	81	33	62	01	9	9	00	1	03	9	1.396.377.350			1.396.377.350
14	81	34	00	01	9	9	00	1	01	1	74.547.750	13.844.600	60.702.950	
14	81	34	00	01	9	9	00	1	01	2	3.924.850	757.150	3.167.700	
14	81	34	00	01	9	9	00	1	02	1	25.124.700		25.124.700	
14	81	34	62	01	9	9	00	1	01	3	286.798.100			286.798.100
14	81	34	62	01	9	9	00	1	01	4	7.505.550			7.505.550
14	81	34	62	01	9	9	00	1	02	1	578.329.450		578.329.450	
14	81	34	62	01	9	9	00	1	03	3	448.095.050	290.357.650		157.727.400
14	81	34	62	01	9	9	00	1	03	5	36.578.050			36.578.050
14	81	34	62	01	9	9	00	1	03	9	1.601.823.450			1.601.823.450

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
14	81	35	00	01	9	9	00	1	01	1	158.519.000	36.708.200	119.812.800	
14	81	35	00	01	9	9	00	1	01	2	55.196.950	4.300.300	50.896.650	
14	81	35	00	01	9	9	00	1	02	1	56.703.950		56.703.950	
14	81	36	00	01	9	9	00	1	01	1	123.538.350	18.282.650	105.255.700	
14	81	36	00	01	9	9	00	1	02	1	27.152.200		27.152.200	
14	81	36	00	01	9	9	00	1	03	9	10.326.800			10.326.800
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAM											8 305 977 800	1 066 615 550	3 371 177 300	3 668 184 950
KURUMU: SAĞLIK BAKANLIĞI														
15	00	00	02	07	9	9	00	1	01	1	184.626.500	8.258.350	176.368.150	
15	00	00	02	07	9	9	00	1	02	1	12.361.150		12.361.150	
15	00	00	20	07	9	9	00	1	01	1	54.341.550	30.827.400	23.514.150	
15	01	00	03	02	2	0	00	1	02	1	15.715.300		15.715.300	
15	01	00	04	01	3	9	00	1	01	1	84.448.650	84.448.650		
15	01	00	04	01	3	9	00	1	02	1	66.186.300		66.186.300	
15	01	00	05	01	3	1	00	1	02	2	679.850		679.850	
15	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	657.025.900	51.609.400	605.416.500	
15	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	27.678.400		27.678.400	
15	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	84.514.800	8.169.750	76.345.050	
15	01	00	24	01	3	9	00	1	02	1	5.750.750		5.750.750	
15	01	00	25	01	1	1	00	1	01	1	5.156.000	2.472.350	2.683.650	
15	01	00	61	07	4	0	00	1	01	3	215.734.450			215.734.450
15	01	00	61	07	4	0	00	1	02	3	60.543.150			60.543.150

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL.)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
15	01	00	61	07	4	0	00	1	03	3	35.779.850	22.852.400		12.927.450
15	01	00	61	07	4	0	00	1	03	9	225.689.950			225.689.950
15	01	30	00	07	4	0	00	1	01	1	354.731.100	45.958.750	308.772.350	
15	01	30	00	07	4	0	00	1	02	1	79.200.050		79.200.050	
15	01	30	62	07	2	1	00	1	01	1	520.970.000	520.970.000		
15	01	30	62	07	2	1	00	1	01	2	68.130.993.550	262.700.450	67.868.293.100	
15	01	30	62	07	2	1	00	1	02	2	6.493.391.400		6.493.391.400	
15	01	30	62	07	2	1	00	1	03	4	41.578.050			41.578.050
15	01	30	62	07	2	1	00	1	03	9	1.015.781.450			1.015.781.450
15	01	31	00	07	3	1	00	1	01	1	431.485.750	26.814.600	404.871.150	
15	01	31	00	07	3	1	00	1	02	1	86.948.600		86.948.600	
15	01	31	00	07	3	1	00	1	03	9	1.004.350			1.004.350
15	01	31	62	07	3	1	00	1	01	1	131.879.368.750	33.189.987.700	98.689.381.050	
15	01	31	62	07	3	1	00	1	01	2	27.776.046.300	174.154.400	27.601.891.900	
15	01	31	62	07	3	1	00	1	02	1	2.921.949.400		2.921.949.400	
15	01	31	62	07	3	1	00	1	02	2	3.405.268.400		3.405.268.400	
15	01	31	62	07	3	1	00	1	02	3	2.056.600			2.056.600
15	01	31	62	07	3	1	00	1	03	3	1.461.551.400	1.461.551.400		
15	01	31	62	07	3	1	00	1	03	5	54.708.100			54.708.100
15	01	31	62	07	3	1	00	1	03	9	25.843.176.450			25.843.176.450
15	01	31	62	07	3	1	00	1	06	5	1.689.647.200			1.689.647.200
15	01	31	62	07	3	1	01	1	03	9	79.354.185.400			79.354.185.400

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
15	01	32	00	07	4	0	00	1	01	1	47.511.600	17.333.900	30.177.700	
15	01	32	00	07	4	0	00	1	02	1	8.197.900		8.197.900	
15	01	32	62	07	4	0	00	1	02	1	5.785.728.250		5.785.728.250	
15	01	34	62	09	2	2	00	1	02	5	2.018.150		2.018.150	
15	01	34	62	09	2	2	00	1	03	3	120.447.400	120.447.400		
15	01	34	62	09	4	1	00	1	03	3	64.807.700	64.807.700		
15	01	34	62	09	4	1	00	1	03	5	1.349.350			1.349.350
15	01	36	00	07	4	0	00	1	01	1	92.930.850	8.128.400	84.802.450	
15	01	36	00	07	4	0	00	1	02	1	26.696.650		26.696.650	
15	01	36	62	07	4	0	00	1	01	1	1.102.395.850	141.536.200	960.849.650	
15	01	36	62	07	4	0	00	1	02	1	192.856.750		192.856.760	
15	01	36	62	07	4	0	00	1	03	3	12.835.700	12.835.700		
15	01	37	00	07	4	0	00	1	02	1	13.495.050		13.495.050	
15	01	39	00	07	9	9	00	1	01	1	28.145.600	4.366.050	23.779.550	
15	01	39	00	07	9	9	00	1	01	2	5.739.150		5.739.150	
15	01	39	00	07	9	9	00	1	02	1	4.407.150		4.407.150	
15	01	39	00	07	9	9	00	1	02	2	1.610.050		1.610.050	
15	67	00	00	07	8	8	00	1	01	1	61.829.950	61.829.950		
15	67	00	61	07	8	8	00	1	03	3	2.611.700	2.611.700		
15	67	00	61	07	8	8	00	1	03	9	267.526.550			267.526.550
<b>SAĞLIK BAKANLIĞI TOPLAM</b>											<b>361 133 384 200</b>	<b>36 334 472 600</b>	<b>216 013 023 100</b>	<b>108 785 888 500</b>

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
<b>KURUMU: ULAŞTIRMA BAKANLIĞI</b>														
16	00	00	02	04	5	9	00	1	01	1	3.289.650	3.289.650		
16	00	00	20	04	5	9	00	1	01	1	56.900	56.900		
16	01	00	03	02	2	0	00	1	01	1	198.250	198.250		
16	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	408.300	408.300		
16	01	00	61	04	5	2	00	1	01	1	814.792.450	96.801.650	717.990.800	
16	01	00	61	04	5	2	00	1	02	1	237.083.100		237.083.100	
16	01	00	61	04	5	2	00	1	03	3	10.596.700	10.596.700		
16	01	30	00	04	5	9	00	1	01	3	582.142.850			582.142.850
16	01	30	00	04	5	9	00	1	02	3	153.634.700			153.634.700
16	01	30	00	04	5	9	00	1	03	4	1.030.500			1.030.500
16	01	30	00	04	5	9	00	1	03	9	128.111.600			128.111.600
16	01	32	00	04	5	6	00	1	01	1	15.775.350	13.340.750	2.434.600	
16	01	33	00	04	6	0	00	1	01	1	362.950	362.950		
16	01	36	00	01	3	9	00	1	01	2	9.345.000		9.345.000	
<b>ULAŞTIRMA BAKANLIĞI TOPLAM</b>											<b>1.958.828.300</b>	<b>125.055.150</b>	<b>966.853.900</b>	<b>864.919.650</b>
<b>KURUMU: DENİZCİLİK MÜŐEŐARLIĐI</b>														
16	81	00	03	02	2	0	00	1	03	9	7.738.550			7.738.550
16	81	00	05	01	3	1	00	1	01	2	284.700	284.700		
16	81	00	05	01	3	1	00	1	03	9	5.253.000			5.253.000
16	81	00	10	01	3	9	00	1	01	2	197.750	197.750		
16	81	00	10	01	3	9	00	1	03	9	30.130.900			30.130.900

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
16	81	00	20	04	5	4	00	1	03	9	1.290.000			1.290.000	
16	81	00	26	01	3	9	00	1	01	2	26.348.000	4.159.800	22.188.200		
16	81	00	61	04	5	4	00	1	01	2	2.469.281.900	89.566.500	2.379.715.400		
16	81	00	61	04	5	4	00	1	02	1	34.471.100		34.471.100		
16	81	00	61	04	5	4	00	1	02	2	109.942.550		109.942.550		
16	81	00	61	04	5	4	00	1	03	2	29.043.550			29.043.550	
16	81	00	61	04	5	4	00	1	03	3	19.731.050	19.731.050			
16	81	00	61	04	5	4	00	1	03	5	27.795.900			27.795.900	
16	81	30	00	04	5	4	00	1	01	2	1.147.700	1.147.700			
16	81	30	00	04	5	4	00	1	02	2	142.600		142.600		
16	81	31	00	04	5	4	00	1	03	9	7.521.750			7.521.750	
16	81	32	00	04	4	2	00	1	01	2	42.300	42.300			
16	81	32	00	04	4	2	00	1	03	9	22.987.450			22.987.450	
<b>DENİZCİLİK MÜSTESARLIĞI TOPLAMI</b>												<b>2 793 330 750</b>	<b>115 109 800</b>	<b>2 546 468 850</b>	<b>131 761 100</b>
<b>KURUMU: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI</b>															
17	00	00	02	04	2	1	00	1	01	1	31.134.700	14.698.150	16.436.550		
17	01	00	07	01	3	9	00	1	01	2	81.633.500		81.633.500		
17	01	00	07	01	3	9	00	1	02	2	20.397.350		20.397.350		
17	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	322.888.050	62.349.800	260.538.250		
17	01	00	62	04	2	1	00	1	01	2	12.548.650		12.548.650		
17	01	00	62	04	2	1	00	1	01	3	3.435.049.050			3.435.049.050	
17	01	00	62	04	2	1	00	1	02	1	9.787.540.600		9.787.540.600		



ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
17	01	00	62	04	2	1	00	1	02	3	5.054.419.550			5.054.419.550
17	01	00	62	04	2	1	00	1	03	9	3.767.810.500			3.767.810.500
17	01	00	62	09	2	2	00	1	01	1	1.113.204.500	394.858.050	726.346.450	
17	01	00	62	09	2	2	00	1	01	3	4.360.341.000			4.360.341.000
17	01	00	62	09	2	2	00	1	02	3	1.042.732.600			1.042.732.600
17	01	00	62	09	2	2	00	1	03	9	302.742.100			302.742.100
17	01	30	00	04	2	1	00	1	01	1	281.381.950	51.543.700	229.838.250	
17	01	30	00	04	2	1	00	1	01	2	97.082.500		97.082.500	
17	01	30	00	04	2	1	00	1	02	2	13.107.200		13.107.200	
17	01	31	00	04	2	1	00	1	01	1	223.755.650	48.691.200	175.064.450	
17	01	32	00	04	2	1	00	1	02	3	11.765.850			11.765.850
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI TOPLAMI											29.959.533.300	582.140.900	11.422.531.750	17.974.860.650
KURUMU: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI														
18	00	00	20	04	1	2	00	1	01	1	42.958.650	3.643.750	39.314.900	
18	00	00	20	04	1	2	00	1	02	1	13.195.850		13.195.850	
18	00	00	21	04	1	2	00	1	01	1	982.283.700	214.035.550	768.248.150	
18	00	00	21	04	1	2	00	1	02	1	367.533.100		367.533.100	
18	00	00	21	04	1	2	00	1	03	3	2.189.800	2.189.800		
18	01	00	03	02	2	0	00	1	01	1	35.325.450	3.596.850	31.728.600	
18	01	00	03	02	2	0	00	1	02	1	4.715.700		4.715.700	
18	01	00	04	01	3	9	00	1	01	1	261.051.850	52.534.950	208.516.900	
18	01	00	04	01	3	9	00	1	02	1	44.658.750		44.658.750	

ODENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
18	01	00	05	01	3	1	00	1	01	1	136.771.600	14.740.500	122.031.100		
18	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	548.274.500	22.719.200	525.555.300		
18	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	81.962.700		81.962.700		
18	01	00	23	01	3	2	00	1	03	9	63.526.200			63.526.200	
18	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	32.648.900	2.620.250	30.028.650		
18	01	00	24	01	3	9	00	1	02	1	6.068.250		6.068.250		
18	01	00	61	04	1	2	00	1	01	1	1.723.585.300	240.271.800	1.483.313.500		
18	01	00	61	04	1	2	00	1	02	1	279.265.450		279.265.450		
18	01	00	61	04	1	2	00	1	03	2	4.386.200			4.386.200	
18	01	00	61	04	1	2	00	1	03	3	13.770.550	13.770.550			
18	01	00	61	04	1	2	00	1	03	9	184.280.450			184.280.450	
18	01	30	00	04	1	2	00	1	01	1	503.258.800	48.933.850	454.322.950		
18	01	30	00	04	1	2	00	1	02	1	78.867.350		78.867.350		
18	01	30	00	04	1	2	00	1	03	9	26.910.250			26.910.250	
18	01	31	00	01	1	9	00	1	01	1	343.243.150	20.280.850	322.982.500		
18	01	31	65	01	1	9	00	1	01	2	59.720.050		59.720.050		
18	01	31	65	01	1	9	00	1	02	2	98.070.200		98.070.200		
18	01	32	00	04	1	2	00	1	01	1	467.803.450	20.217.500	447.585.950		
18	01	32	00	04	1	2	00	1	02	1	68.911.100		68.911.100		
18	01	32	61	04	1	2	00	1	01	1	222.585.600	22.838.600	199.727.000		
18	01	32	61	04	1	2	00	1	01	3	7.400.400			7.400.400	
18	01	32	61	04	1	2	00	1	02	1	27.780.450		27.780.450		
18	01	32	61	04	1	2	00	1	02	3	1.590.800			1.590.800	

Tınknye Bıyık Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIM TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
18	01	32	61	04	1	2	00	1	03	9	14.515.400			14.515.400	
18	01	33	00	01	1	9	00	1	01	1	5.281.900	1.686.700	3.595.200		
18	01	33	00	01	1	9	00	1	02	1	1.366.000		1.366.000		
18	67	00	00	10	9	9	00	1	01	1	243.981.850	4.143.450	239.838.400		
18	67	00	00	10	9	9	00	1	02	1	36.297.250		36.297.250		
18	67	00	00	10	9	9	00	1	03	9	21.968.500			21.968.500	
18	68	00	00	04	1	2	00	1	01	1	75.339.500	10.185.050	65.153.450		
18	68	00	00	04	1	2	00	1	02	1	7.871.550		7.871.550		
18	68	00	00	04	1	2	00	1	03	9	8.292.550			8.292.550	
<b>ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TOPLAM</b>												<b>7 129 485 850</b>	<b>698 389 000</b>	<b>6 098 226 100</b>	<b>332 870 750</b>
<b>KURUMU: SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI</b>															
19	00	00	02	04	1	1	00	1	01	5	7.463.550		7.463.550		
18	00	00	20	04	1	1	00	1	02	1	18.490.050		18.490.050		
19	00	00	26	04	1	1	00	1	02	1	4.429.200		4.429.200		
19	01	00	03	02	2	0	00	1	02	1	7.167.700		7.167.700		
19	01	00	03	02	2	0	00	1	03	9	2.867.900			2.867.900	
19	01	00	04	01	3	9	00	1	02	1	27.991.400		27.991.400		
19	01	00	04	01	3	9	00	1	03	9	960.200			960.200	
19	01	00	05	01	3	1	00	1	01	1	8.251.850	8.251.850			
19	01	00	05	01	3	1	00	1	02	1	10.572.350		10.572.350		
19	01	00	10	01	3	9	00	1	01	1	57.203.400	1.147.400	56.056.000		

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL.)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
19	01	00	10	01	3	9	00	1	02	1	11.440.350		11.440.350		
19	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	214.483.300	30.520.400	183.972.900		
19	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	48.638.500		48.638.500		
19	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	21.773.150	5.576.600	18.196.550		
19	01	00	24	01	3	9	00	1	02	1	7.872.700		7.872.700		
19	01	00	24	01	3	9	00	1	03	9	610.250			610.250	
19	01	00	25	01	1	1	00	1	01	1	12.240.200	2.764.300	9.475.900		
19	01	00	26	01	1	1	00	1	02	1	4.174.100		4.174.100		
19	01	00	25	01	1	1	00	1	03	9	226.000			226.000	
19	01	00	62	04	1	1	00	1	01	1	1.040.874.650	880.670.200	160.204.450		
19	01	00	62	04	1	1	00	1	02	1	414.129.550		414.129.550		
19	01	00	62	04	1	1	00	1	03	4	37.709.400			37.709.400	
19	01	00	62	04	1	1	00	1	03	5	32.451.550			32.451.550	
19	01	30	00	04	1	1	00	1	01	1	12.757.300	12.757.300			
19	01	30	00	04	1	1	00	1	02	1	32.804.000		32.804.000		
19	01	31	00	04	8	1	00	1	01	1	196.825.250	29.665.600	167.259.650		
19	01	31	00	04	8	1	00	1	02	1	55.220.300		55.220.300		
19	01	31	00	04	8	1	00	1	03	9	14.383.600			14.383.600	
19	01	32	00	04	1	1	00	1	01	1	70.515.300	32.713.550	37.801.750		
19	01	32	00	04	1	1	00	1	01	2	21.876.200		21.876.200		
19	01	32	00	04	1	1	00	1	02	1	40.076.350		40.076.350		
19	01	32	00	04	1	1	00	1	03	9	19.911.300			19.911.300	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIM TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ											MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2				
19	01	33	00	04	1	1	00	1	01	1	13.148.750	13.148.750		
19	01	33	00	04	1	1	00	1	02	1	23.939.900		23.939.900	
19	01	33	00	04	1	1	00	1	03	9	7.220.900			7.220.900
19	01	34	00	04	9	9	00	1	01	1	45.009.100	37.361.300	7.647.800	
19	01	34	00	04	9	9	00	1	02	1	36.521.750		36.521.750	
19	01	35	00	04	1	1	00	1	02	1	7.281.300		7.281.300	
19	01	35	00	04	1	1	00	1	03	3	7.926.200	538.500	7.387.700	
19	01	35	00	04	1	1	00	1	03	5	992.600			992.600
19	01	36	00	04	7	1	00	1	01	1	223.930.050	33.490.450	190.439.600	
19	01	36	00	04	7	1	00	1	02	1	71.469.500		71.469.500	
19	01	36	00	04	7	1	00	1	03	9	17.572.450			17.572.450
19	01	37	00	04	1	1	00	1	02	1	11.299.350		11.299.350	
19	01	37	00	04	1	1	00	1	03	2	273.600			273.600
19	01	38	00	04	1	1	00	1	02	1	1.027.500		1.027.500	
19	01	39	00	04	9	9	00	1	01	1	23.691.450	7.964.850	15.726.600	
19	01	39	00	04	9	9	00	1	02	1	10.938.350		10.938.350	
<b>SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI TOPLAM</b>											<b>2 969 743 650</b>	<b>1 096 571 050</b>	<b>1 727 992 850</b>	<b>135 179 750</b>
<b>KURUMU: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI</b>														
20	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	242.397.200	21.623.850	220.573.350	
20	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	58.107.500		58.107.500	
<b>ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TOPLAM</b>											<b>300 504 700</b>	<b>21 823 850</b>	<b>278 690 850</b>	

ÖRNEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
KURUMU: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI															
21	01	00	05	01	3	1	00	1	02	2	6.087.450		6.087.450		
21	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	89.500	89.500			
21	01	00	23	01	3	2	00	1	01	2	191.750		191.750		
21	01	00	23	01	3	2	00	1	02	2	2.583.350		2.583.350		
21	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	259.600	259.600			
21	01	30	62	08	2	0	00	1	01	1	422.141.050	63.887.400	358.253.650		
21	01	30	62	08	2	0	00	1	01	2	912.178.500		912.178.500		
21	01	30	62	08	2	0	00	1	02	1	15.382.900		15.382.900		
21	01	31	00	08	2	0	00	1	02	1	10.250		10.250		
21	01	31	62	08	2	0	00	1	02	1	51.234.200		51.234.200		
21	01	31	62	08	2	0	00	1	03	9	470.484.900			470.484.900	
21	01	32	00	08	2	0	00	1	01	2	9.378.350		9.378.350		
21	01	32	62	08	2	0	00	1	02	1	109.351.250		109.351.250		
21	01	32	62	08	2	0	00	1	03	3	218.822.050	106.571.000	112.251.050		
21	01	33	00	08	2	0	00	1	01	1	703.950	703.950			
21	01	33	00	08	2	0	00	1	01	2	150.800		150.800		
21	01	33	00	08	2	0	00	1	02	1	2.248.350		2.248.350		
21	01	33	00	08	2	0	00	1	02	2	8.186.550		8.186.550		
21	01	34	00	04	7	3	00	1	01	2	491.350		491.350		
21	01	34	62	08	2	0	00	1	03	2	67.507.950			67.507.950	
21	01	34	62	08	2	0	00	1	03	3	4.030.200	4.030.200			

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ										MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER	
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4		1					2
21	01	34	62	08	2	0	00	1	03	9	134.492.050		134.492.050	
21	01	35	00	08	2	0	00	1	01	2	101.059.700	101.059.700		
21	01	36	00	04	7	3	00	1	02	1	714.850	714.850		
21	01	36	00	04	7	3	00	1	02	2	10.793.250	10.793.250		
21	01	36	64	04	7	3	00	1	02	2	14.772.250	14.772.250		
21	01	37	00	08	2	0	00	1	01	1	604.500	604.500		
<b>KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TOPLAM</b>										<b>2 563 950 850</b>	<b>176 146 150</b>	<b>1 715 319 800</b>	<b>672 484 900</b>	
<b>KURUMU: ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI</b>														
22	00	00	20	05	4	0	00	1	02	1	24.360.850		24.360.850	
22	01	00	04	01	3	9	00	1	02	1	15.151.000		15.151.000	
22	01	00	05	01	3	1	00	1	01	1	1.668.200	1.668.200		
22	01	00	05	01	3	1	00	1	02	1	13.035.050		13.035.050	
22	01	00	23	01	3	2	00	1	01	1	312.968.950	39.888.300	273.080.650	
22	01	00	23	01	3	2	00	1	02	1	81.583.800		81.583.800	
22	01	00	24	01	3	9	00	1	01	1	35.535.400	2.667.600	32.867.800	
22	01	00	24	01	3	9	00	1	02	1	10.429.550		10.429.550	
22	01	00	62	04	2	2	00	1	01	3	7.422.207.950		7.422.207.950	
22	01	00	62	04	2	2	00	1	01	4	411.500		411.500	
22	01	00	62	04	2	2	00	1	02	3	4.919.690.650		4.919.690.650	
22	01	00	62	05	4	0	00	1	01	1	145.638.600	145.638.600		
22	01	00	62	05	4	0	00	1	02	1	95.696.750		95.696.750	
22	01	00	62	05	4	0	00	1	02	2	44.560.050		44.560.050	

ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
22	01	00	62	05	4	0	00	1	03	9	25.701.800			25.701.800	
22	01	30	00	05	3	0	00	1	01	2	205.659.500		205.659.500		
22	01	30	00	05	3	0	00	1	02	1	53.363.500		53.363.500		
22	01	30	00	05	3	0	00	1	02	2	41.499.100		41.499.100		
22	01	31	00	05	9	9	00	1	02	1	43.285.250		43.285.250		
22	01	32	00	04	2	2	00	1	01	1	80.103.100	19.894.700	60.208.400		
22	01	32	00	04	2	2	00	1	02	1	30.436.050		30.436.050		
22	01	33	00	04	2	2	00	1	02	1	12.642.250		12.642.250		
22	01	34	00	04	2	2	00	1	02	1	40.247.100		40.247.100		
22	01	35	62	04	8	2	00	1	01	3	715.594.550			715.594.550	
22	01	35	62	04	8	2	00	1	02	1	68.965.900		68.965.900		
22	01	35	62	04	8	2	00	1	02	3	156.053.600			156.053.600	
22	01	35	62	04	8	2	00	1	03	9	1.461.550			1.461.550	
22	01	37	00	01	3	9	00	1	03	3	259.000			259.000	
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI TOPLAMI												14 598 190 550	209 757 400	1 147 052 550	13 241 380 600
KURUMU: DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ															
22	81	00	02	01	4	3	00	1	02	2	611.650		611.650		
22	81	00	03	02	2	0	00	1	01	1	32.487.100	5.615.700	26.871.400		
22	81	00	03	02	2	0	00	1	02	1	3.281.150		3.281.150		
22	81	00	04	01	3	9	00	1	01	2	129.812.900		129.812.900		
22	81	00	05	01	3	1	00	1	01	1	12.502.550	12.502.550			
22	81	00	05	01	3	1	00	1	01	2	18.400.700		16.400.700		



ÖDENEK DIŞI GİDERLERİN DAĞILIMI TABLOSU

(BİN TL)

TERTİBİ												MİKTARI	YASAL GİDERLER	PERSONEL GİDERLERİ	SORUMLULUK GEREKTİREN GİDERLER
KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4		1	2					
22	81	00	10	01	3	9	00	1	01	2	411.026.700		411.026.700		
22	81	00	20	01	4	3	00	1	01	2	19.180.350		19.180.350		
22	81	00	20	01	4	3	00	1	02	2	9.550		9.550		
22	81	00	61	01	4	3	00	1	01	1	1.853.080.100	1.134.912.900	718.167.200		
22	81	30	00	01	4	3	00	1	01	1	29.492.750	29.492.750			
22	81	30	00	01	4	3	00	1	02	1	45.128.150		45.128.150		
22	81	31	00	01	4	3	00	1	01	2	52.890.050		52.890.050		
22	81	31	00	01	4	3	00	1	02	1	195.550		195.550		
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAMI											2 606 079 250	1 182 523 900	1 423 555 350		
GENEL BÜTÇE TOPLAMI											2 291 362 777 060	482 450 653 400	1 437 051 194 200	371 680 929 460	

## 2. İZAHNAMESLER

### 2.1. GELİR İZAHNAMESİ

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 104 üncü maddesi hükmü uyarınca, gelir ve gelirlere red-iade izahnameleri Hazine Genel Hesabına bağlanmış ve sözkonusu izahnameler genel olarak bütçe ile yapılan tahmine karşılık tahakkuk ve tahsilâtta fark mevcutsa gerekli açıklamaları kapsayacak biçimde hazırlanmış olmasına karşın ekli tabloda gösterilen gelir türlerine ilişkin gelir kesinhesabındaki açıklamalar tahmin ile tahakkuk ve tahsilât arasındaki farkların nedenlerine ait bilgileri içermediğinden yetersiz bulunmuştur.

Diğer taraftan, gelir kesinhesap cetvelinde bir kısım gelir kalemlerinde (örneğin "harçlar" ve "diğer taşınmaz satışları") iki farklı (bütçe kanunu gelir tahmini için ayrı, tahakkuk ve tahsilât verileri için ayrı) kodlama sistemi uygulanması, gelir izahnamesinin yeterliliğini olumsuz yönde etkilemektedir.



## 2.2. GİDER İZAHNAMESİ

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun Gider Kesinhesap Cetveli başlıklı 103 üncü maddesinin son fıkrasında;

Her bakanlığın, kendi bütçesine ait kesinhesaba ödeneğin kullanılması ve hizmetin görülmesi hakkında bir açıklama eklemesi öngörülmüştür.

Yine aynı Kanunun 104 üncü maddesi hükmü uyarınca da gider izahnamelerinin Hazine Genel Hesabına bağlanması ve sözkonusu izahnamelerin;

Sayıştay Genel Kurulunun 11.02.1960 tarih ve 2527 / 2 sayılı kararı gereğince, masraf bütçesi ile o yıl zarfında ifası dermiş olunan hizmetlerin ne derecelerde tahakkuk etmiş bulunduğu hakkında gerekli bilgiyi tapeamayı gerekmektedir.

2004 Mali Yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin, "Bütçe Hazırlık Çalışmalarında Kullanılacak Formların Dokümanlarına İlgilin Bilgiler ve Form Örnekleri" başlıklı bölüm "Hizmet Gerekçesi ve Hedefleri" ile ilgili olarak;

"- Hizmet gerekçesi olarak her bir birime ait hizmetin yasal dayanağı belirtilecek, hizmet ile ilgili mevzuatta yer alan hususlar özet olarak açık ve anlaşılır biçimde yazılacaktır.

- Kurumlar, bütçelerindeki her bir birim için tahsis edilen ödeneklerin toplamı ile neleri gerçekleştirdiklerini ve tahsil ettikleri ödeneklerle neleri yapmayı planladıklarını belirteceklerdir. Ulaşılması planlanan hedefler, nicel ve nitel olarak ortaya konacaktır." şeklindedir.

Yukarıda belirtilen hükümlere rağmen;

a) Kurumlar 2004 Mali Yılı Bütçe Tasarıları hizmet gerekçesi ve hedeflerinin incelenmesinde, - genel olarak- her bir hizmet birimini gösteren kurumsal kodlama birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü düzey ayrımları dikkate alınmaksızın genel açıklamalarda bulunulduğu;

b) Kurumlar 2004 Mali Yılı Kesinhesap Cetvelilerinde gider izahnamelerinin incelenmesinde ise; -genel olarak- her bir hizmet birimi itibarıyla düzenlenmesi gerekli olan Kurumlar Bütçe Tasarılarında öngörülen hizmet gerekçesi ve hedeflerinin ne ölçüde gerçekleştirildiği yönünde izahlardan çok, gider tertipleri itibarıyla ekonomik sınıflandırmaya birinci ve ikinci düzeyde ödenek, gider, ödenek iptali vs. verilerle ilgili açıklamalarda bulunulduğu;

görülmektedir.

Bu durum ise, Bütçe hizmet gerekçesi ve hedefleri ile kesinhesap gider izahnamesinin hedefler ve gerçekleşen değerler açısından karşılaştırılmasını güçleştirmektedir.

Bu bakımdan, Hizmet birimleri düzeyinde bütçe hizmet gerekçesi ve hedefleri açıklamaları - genel olarak- yetersiz bulunmuştur.

Diğer taraftan, Kurum kesinhesap gider izahnamelerinde, ekli tabloda gösterilen gider tertiplerine ilişkin açıklamalar; ödenek iptal edilme oranları yüksek olduğu halde iptal edilme nedenleri yeterince açıklanmaması nedeniyle yetersiz bulunmuştur.

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

												(BİN TL)			
TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORAN %
KURUMSAL				FONKS.				FIN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
<b>KURUMU : ANAYASA MAHKEMESİ</b>															
03	00	00	04	03	3	1	00	1	03	2	6 090 000	2 566 500	3 533 500	58,02	
<b>KURUMU : YARGITAY</b>															
04	00	00	02	03	3	1	00	1	03	3	8 800 000	1 500 000	7 300 000	82,95	
04	02	00	00	03	3	1	00	1	03	6	20 650 000	3 014 350	17 635 650	85,56	
04	02	00	00	03	3	1	00	1	06	1	170 520 000	56 228 550	114 291 450	67,03	
04	03	00	00	01	3	9	00	1	03	3	20 270 000	8 537 150	11 732 850	57,88	
<b>KURUMU : DANİŞTAY</b>															
05	00	00	02	03	3	1	00	1	03	3	35 670 000	8 752 550	26 917 450	75,46	
05	02	00	00	01	3	9	00	1	03	3	17 400 000	11 626 450	5 773 550	33,18	
05	02	00	00	03	3	1	00	1	03	4	2 610 000	684 000	1 926 000	73,79	
<b>KURUMU : BAŞBAKANLIK</b>															
07	68	00	30	01	1	1	00	1	03	3	37 410 000	24 812 850	12 597 150	33,67	
07	68	00	30	01	1	1	00	1	03	5	173 870 000	88 540 300	85 329 700	49,08	
07	68	00	30	01	1	1	00	1	06	1	363 207 600	139 773 550	223 434 050	61,82	
07	70	00	31	10	1	2	00	1	06	1	36 514 800	13 776 000	22 744 000	62,29	
07	71	00	04	01	3	9	00	1	03	7	20 250 000	13 482 200	6 767 800	33,37	
07	71	00	30	01	4	2	00	1	06	2	144 942 800		144 942 000	100,00	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FİN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
07	71	00	31	01	4	2	00	1	03	6	14 220 000		14 220 000	100,00	
07	71	00	32	01	4	2	00	1	03	2	13 920 000	4 682 000	9 318 000	66,94	
07	72	00	04	08	3	0	00	1	03	8	26 100 000	12 937 800	13 162 200	50,43	
07	72	00	05	01	3	9	00	1	03	3	32 190 000	19 292 450	12 897 550	40,07	
07	72	00	62	08	3	0	00	1	03	2	60 908 000	33 413 700	27 496 300	45,13	
07	72	00	62	08	3	0	00	1	03	6	41 480 000	20 232 000	21 248 000	51,22	
07	72	00	62	08	3	0	00	1	03	7	30 270 000	13 980 450	16 289 550	53,81	
07	72	00	62	08	3	0	00	1	03	8	19 338 000	6 179 600	13 158 400	68,03	
07	72	00	64	08	3	0	00	1	03	2	112 658 000	75 065 150	37 592 850	33,36	
07	72	00	64	08	3	0	00	1	03	3	87 000 000	42 272 950	44 727 050	51,41	
07	72	00	64	08	3	0	00	1	03	6	13 928 000	2 642 050	11 285 950	81,02	
07	72	00	64	08	3	0	00	1	03	7	51 758 000	14 692 600	37 065 400	71,61	
07	72	31	00	08	3	0	00	1	03	6	28 050 000	19 182 500	8 867 500	31,61	
07	72	32	00	01	1	3	00	1	03	3	17 408 000	7 616 550	9 791 450	56,23	
07	73	00	04	01	3	9	00	1	03	2	16 090 000	10 682 850	5 407 150	33,61	
07	73	00	04	01	3	9	00	1	03	5	16 970 000	5 255 400	11 714 600	69,03	
07	73	00	04	01	3	9	00	1	03	7	16 538 000	2 219 050	14 318 950	86,58	
07	73	00	10	01	3	9	00	1	06	1	42 638 000	10 198 250	32 439 750	76,07	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FIN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
07	73	00	12	01	4	2	00	1	03	3	31 320 000	13 969 550	17 350 450	55,40	
07	73	00	12	01	4	2	00	1	03	6	28 740 000		28 740 000	100,00	
07	73	00	32	01	4	2	00	1	06	9	25 578 000	5 356 000	20 222 000	79,06	
<b>KURUMU : DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜŞTƏŞƏRLİĞİ</b>															
07	81	00	02	01	3	2	00	1	03	5	43 500 000	7 664 650	35 835 350	82,38	
07	81	00	04	01	3	2	00	1	03	1	43 500 000	21 642 700	21 857 300	50,25	
07	81	00	04	01	3	2	00	1	06	6	85 260 000	49 210 650	36 049 350	42,28	
07	81	00	04	01	3	2	00	1	06	9	247 254 000	70 401 800	176 852 200	71,53	
07	81	00	04	01	3	9	00	1	03	3	11 960 000	7 468 800	4 491 400	37,55	
07	81	00	04	01	3	9	00	1	03	7	330 000 000	144 689 450	185 390 550	56,18	
07	81	00	04	01	4	9	00	1	06	2	1 278 900 000	397 370 550	881 529 450	68,93	
07	81	00	64	01	3	9	00	1	03	3	17 400 000	10 141 100	7 258 900	41,72	
07	81	30	00	01	1	9	00	1	03	3	17 830 000	9 561 850	8 268 950	46,38	
07	81	30	00	01	1	9	00	1	06	1	170 520 000	19 589 150	150 930 850	88,51	
07	81	30	00	01	1	9	00	1	06	2	76 734 000		76 734 000	100,00	
07	81	30	00	01	1	9	00	1	06	9	51 156 800	6 503 100	44 352 900	86,70	
07	81	31	00	01	2	1	00	1	03	3	28 960 000	13 283 100	13 696 900	50,80	
07	81	31	00	01	2	1	00	1	06	2	3 418 926 000	1 709 268 000	1 709 638 000	50,01	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
07	81	31	00	01	2	1	00	1	06	9	42 630 000	7 868 060	34 741 960	81,60	
07	81	32	00	01	3	2	00	1	03	3	29 310 000	19 672 800	9 637 200	32,88	
07	81	33	00	01	3	2	00	1	06	1	277 096 000	148 299 050	128 796 960	46,48	
07	81	33	00	01	3	2	00	1	06	2	6 428 610 000	3 930 207 300	2 498 402 700	38,84	
07	81	33	00	01	3	2	00	1	06	9	244 986 000	68 462 350	176 522 650	72,05	
07	81	36	00	01	3	2	00	1	06	2	1 971 122 000	141 600 000	1 829 522 000	92,82	
07	81	36	00	01	3	2	00	1	06	9	108 460 000	12 866 890	96 593 100	88,14	
<b>KURUMU : GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI</b>															
07	84	00	04	01	1	2	00	1	03	7	108 750 000	73 220 450	35 529 550	32,67	
07	84	00	04	01	1	2	00	1	03	8	26 100 000	15 844 000	10 256 000	39,30	
07	84	00	04	01	1	2	00	1	06	1	101 459 400		101 459 400	100,00	
07	84	00	04	01	3	9	00	1	03	3	73 980 000	24 457 200	48 622 800	66,53	
07	84	00	10	01	1	2	00	1	06	1	3 672 484 000	1 837 437 000	1 835 047 000	49,97	
07	84	00	10	01	1	2	00	1	06	3	822 980 000	318 796 800	504 184 200	61,26	
07	84	00	10	01	3	9	00	1	03	2	34 366 000	16 928 750	17 436 250	50,74	
07	84	00	10	01	3	9	00	1	03	7	140 630 000	5 614 250	135 116 750	96,06	
07	84	00	20	01	1	2	00	1	03	2	13 920 000	8 126 950	5 793 050	41,62	
07	84	00	20	01	1	2	00	1	03	5	29 140 000	15 037 880	14 102 100	48,39	



**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FIN.	EKONOMİK						
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
07	84	00	23	01	3	2	00	1	03	2	21 460 000	5 504 600	15 955 400	74,35	
07	84	00	61	01	1	2	00	1	03	7	98 310 000	51 135 600	47 174 400	47,99	
07	84	00	61	01	1	2	00	1	03	8	21 750 000	9 999 950	11 750 050	54,02	
07	84	00	61	01	1	2	00	1	06	6	51 156 000	27 246 000	23 910 000	46,74	
07	84	30	00	01	1	2	00	1	03	7	15 660 000	1 308 650	14 351 350	91,64	
07	84	30	00	01	1	2	00	1	05	6	61 770 000		61 770 000	100,00	
07	84	31	00	01	1	2	00	1	03	3	639 875 000	438 204 900	201 670 100	31,52	
07	84	33	00	01	1	2	00	1	03	7	10 005 000	3 558 850	6 446 150	64,43	
<b>KURUMU : DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI</b>															
07	85	00	04	01	3	2	00	1	06	1	277 947 600	160 224 550	117 723 050	42,35	
07	85	00	04	01	3	2	00	1	06	6	213 150 000	69 399 400	183 750 600	72,13	
07	85	38	00	01	3	9	00	1	06	6	298 410 000	83 185 200	215 224 800	72,12	
07	85	39	00	01	3	2	00	1	06	6	171 040 000	61 742 450	119 297 550	69,75	
<b>KURUMU : DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</b>															
07	86	00	04	08	4	0	00	1	06	6	191 835 000	107 105 450	84 729 550	44,17	
07	86	00	23	01	3	2	00	1	01	1	890 000 000	414 162 700	475 897 300	63,47	
07	86	00	62	08	4	0	00	1	01	4	4 383 686 000	2 612 574 100	1 571 111 900	35,84	
07	86	00	64	08	4	0	00	1	01	1	6 609 833 000	4 329 436 650	2 290 396 350	34,50	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORAN %
KURUMSAL				FONKS.				FİN.		EKONOMİK					
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2	2				
<b>KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI</b>															
10	00	00	20	01	3	9	00	1	03	7	52 440 000	5 127 100	47 312 900	90,22	
10	01	00	06	01	3	1	00	1	03	2	107 410 000	53 366 500	54 043 500	50,32	
10	01	00	23	01	3	2	00	1	03	2	118 320 000	33 989 400	84 330 600	71,27	
10	01	00	23	01	3	2	00	1	03	5	214 890 000	47 788 900	167 121 100	77,77	
10	01	00	23	01	3	2	00	1	03	7	213 150 000	128 965 650	84 184 350	39,50	
10	01	31	00	01	3	2	00	1	01	2	5 040 000 000	283 999 600	4 756 000 400	94,37	
10	01	31	00	01	3	2	00	1	02	2	1 900 000 000	54 369 250	1 845 630 750	97,14	
10	01	35	00	01	9	9	00	1	01	1	3 250 000 000	1 648 714 700	1 601 285 300	49,27	
<b>KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</b>															
10	82	00	04	03	1	1	00	1	03	2	7 395 000 000	2 733 374 200	4 661 625 800	63,04	
10	82	00	18	03	1	3	00	1	06	1	3 581 790 000	418 100 550	3 163 689 450	88,33	
10	82	35	00	03	1	1	00	1	03	2	6 756 535 000	4 290 517 950	2 466 017 050	36,50	
10	82	41	00	03	1	1	00	1	06	1	7 001 900 000	4 893 842 000	2 108 058 000	30,11	
<b>KURUMU : SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI</b>															
10	83	02	01	03	1	1	00	1	03	4	229 730 000	159 317 900	70 412 100	30,65	
10	83	02	01	03	1	1	00	1	03	5	541 140 000	86 532 450	454 607 550	84,01	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİM TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FİN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
<b>KURUMU : MALİYE BAKANLIĞI</b>															
12	01	00	04	01	3	9	00	1	03	4	105 270 000	39 666 660	65 613 150	62,33	
12	01	00	05	01	3	1	00	1	06	6	123 627 000		123 627 000	100,00	
12	01	30	00	03	3	9	00	1	03	7	126 150 000	56 950 000	69 199 200	54,85	
<b>KURUMU : BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI</b>															
14	00	00	02	06	1	0	00	1	03	6	106 750 000	35 983 250	72 766 750	66,91	
<b>KURUMU : SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI</b>															
19	01	00	03	02	2	0	00	1	03	2	10.092.000	4.926.700	5 166 300	51,19	
19	01	00	04	01	3	9	00	1	03	7	23.838.000	16.332.450	8 505 600	35,68	
19	01	00	24	01	3	9	00	1	03	4	33.400.000	5.962.900	27 447 100	82,18	
19	01	00	62	04	1	1	00	1	03	7	42.108.000	26.622.350	13 485 650	32,03	
19	01	30	00	04	1	1	00	1	03	5	119.190.000	11.636.350	107 553 650	90,24	
19	01	31	00	04	8	1	00	1	03	3	42.835.000	27.966.850	14 978 150	34,89	
19	01	32	00	04	1	1	00	1	03	5	24.150.000	16.563.850	7 586 150	31,41	
19	01	33	00	04	1	1	00	1	03	5	16.095.000	6.907.800	9 187 200	57,08	
19	01	37	00	04	1	1	00	1	03	3	50.025.000	32.434.950	17 590 050	35,16	
19	01	37	00	04	1	1	00	1	03	5	16.095.000	8.395.550	7 699 450	47,84	
20	00	00	20	04	1	1	00	1	03	3	24.580.000	9.739.400	14 840 600	60,38	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

												(BİN TL)			
TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FİN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
20	01	00	24	01	3	9	00	1	03	4	52.000.000	27.636.650	24 363 360	46,85	
20	01	00	25	01	1	1	00	1	03	3	14.529.000	5.215.800	9 313 200	64,10	
20	01	31	00	04	3	9	00	1	06	5	17.052.000	0	17 052 000	100,00	
20	01	31	00	04	3	9	00	7	06	2	613.872.000	30.690.200	583 161 800	95,00	
<b>KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI</b>															
21	00	00	02	08	2	0	00	1	03	3	93.132.000	66.808.450	36 323 560	39,00	
21	00	00	20	08	2	0	00	1	03	5	84.999.000	16.443.700	68 556 300	80,85	
21	01	00	04	07	2	1	00	1	03	2	69.180.000	45.817.800	23 332 200	33,74	
21	01	00	04	08	2	0	00	1	03	8	57.400.000	35.480.050	21 919 950	38,19	
21	01	00	05	01	3	1	00	1	03	3	53.028.000	29.149.950	23 876 050	45,03	
21	01	00	23	01	3	2	00	1	03	3	63.700.000	32.281.750	21 418 250	39,89	
21	01	00	23	01	3	2	00	1	03	5	135.305.000	21.379.450	113 925 550	84,20	
21	01	00	23	01	3	2	00	1	03	7	52.734.800	8.458.750	44 275 750	83,96	
21	01	00	62	08	2	0	00	1	03	7	67.425.000	45.632.150	21 892 550	32,47	
21	01	30	00	08	2	0	00	1	03	2	932.824.100	504.943.650	327 680 450	39,36	
21	01	31	00	08	2	0	00	1	03	5	200.910.000	118.822.750	82 087 250	40,86	
21	01	31	62	04	7	4	00	1	03	4	140.000.000	92.371.950	47 628 050	34,02	
21	01	34	00	04	7	3	00	1	03	3	417.090.000	256.393.500	160 696 500	38,53	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

												(BİN TL)			
TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FIN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
21	01	34	00	04	7	3	00	1	06	4	639.450.000	1.872.250	637 677 750	99,71	
<b>KURUMU : ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI</b>															
22	00	00	02	05	4	0	00	1	03	3	235.770.000	148.547.450	89 222 550	37,84	
22	00	00	20	05	4	0	00	1	03	3	140.950.000	96.157.950	44 792 050	31,78	
22	01	00	04	05	4	0	00	1	03	2	361.920.000	37.221.850	324 698 150	89,72	
22	01	00	62	04	2	2	00	1	03	4	256.530.000	168.770.300	97 759 700	38,11	
22	01	00	62	05	4	0	00	1	03	8	60.900.000	42.179.750	18 720 250	30,74	
22	01	30	00	05	3	0	00	1	06	2	1.065.750.000	696.200.000	369 550 000	34,68	
22	01	32	00	04	2	2	00	1	06	7	85.260.000	9.735.000	75 525 000	88,58	
22	01	33	00	04	2	2	00	1	06	6	51.156.000	32.389.100	18 766 900	36,69	
22	01	34	00	04	2	2	00	1	06	2	318.019.800	141.465.500	176 554 300	55,52	
22	01	34	00	04	2	2	00	1	06	5	1.369.275.600	622.715.800	746 559 800	54,52	
22	01	34	00	04	2	2	00	1	06	6	55.419.000	20.145.700	35 273 300	63,65	
22	01	34	00	04	2	2	00	1	06	9	85.260.000	59.234.700	26 025 300	30,52	
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	1	231.907.200	158.340.650	73 566 550	31,72	
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	2	822.788.000	158.765.200	663 993 800	80,70	
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	4	425.300.000	0	425 300 000	100,00	
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	6	130.447.800	16.550.150	113 897 650	87,31	

**ÖDENEK İPTAL EDİLME ORANLARI YÜKSEK OLAN TERTİPLER TABLOSU**

(BİN TL)

TERTİBİ												ÖDENEK	GİDER	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLME ORANI %
KURUMSAL				FONKS.				FN. EKONOMİK							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	1	2					
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	7	127.890.000	72.553.950	55 236 850	43,27	
22	01	34	00	05	4	0	00	1	06	9	110.838.000	73.608.150	37 229 850	33,59	
22	01	35	00	04	8	2	00	1	06	1	226.918.800	134.426.100	91 492 700	40,50	
22	01	35	00	04	8	2	00	1	06	2	304.418.360	88.699.150	215 719 210	70,86	
22	01	35	00	04	8	2	00	1	06	5	388.690.360	221.487.750	167 202 610	43,02	
22	01	35	00	04	8	2	00	1	06	9	168.037.480	62.949.060	106 088 430	62,54	
22	01	35	62	04	8	2	00	1	03	5	85.260.000	51.376.960	33 873 060	39,73	
22	01	37	00	01	3	9	00	1	03	2	108.760.000	41.460.200	67 299 800	61,88	
22	01	37	00	01	3	9	00	1	06	2	647.123.400	96.992.000	551 131 400	85,17	

### **3. İKRAZ VE İSTİKRAZ MUAMELELERİ**

#### **3.1. 2004 MALİ YILI NET BORÇLANMA LİMİTİ**

Ayrıntıları "2004 yılı Hazine İşlemleri Raporunda" gösterilen, 34.367.204.777.600.000.- lira net borçlanma miktarının; 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun 3 üncü ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddeleri uyarınca verilen 48.876.565.450.000.- liralık yetki sınırı dahilinde olduğu tespit edilmiştir.

#### **3.2. 2003 MALİ YILI HAZİNE GARANTİ LİMİTİ**

Ayrıntıları "2004 yılı Hazine İşlemleri Raporunda" gösterildiği üzere;

a) 807.635.000.- ABD Dolarlık hazine garantisi miktarının; 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 25 nci maddesi a/1 fıkrası hükmü uyarınca verilen 1 milyar ABD Dolarlık hazine garantisi limiti yetki sınırı dahilinde olduğu,

b) 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 25 nci maddesi a/2 fıkrası hükmü uyarınca verilen, Hazine Müsteşarlığınca belirlenen koşullar çerçevesinde ve elde edilecek kaynaklar Hazineye aktarılacak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarıncaya ihraç edilecek sertifikalı, senet vb finansman enstrümanlarına sağlanan 2 milyar ABD Dolarlık hazine garantisi kapsamında, Hazine Müsteşarlığınca 2004 yılında herhangi bir garantinin verilmemiş olduğu

Tespit edilmiştir.

#### **3.3. 2003 MALİ YILI İKRAZEN ÖZEL TERTİP DEVLET İÇ BORÇLANMA LİMİTİ**

2004 yılında gerçekleşen 2.340.938.000.000.000.- lira tutarındaki ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma miktarının; 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun, 25 inci maddesi e fıkrası hükmü uyarınca verilen 4.495.743.870.000.000.- liralık yetki sınırı dahilinde olduğu tespit edilmiştir.

### **4. İLÂMLARIN İNFAZ CETVELİ**

832 sayılı Sayıştay Kanununun 83 üncü maddesi gereğince Hazine Genel Hesabına İlâmların infaz durumunu gösteren bir cetvel eklenmiştir.

Hazine Genel Hesabı içerisinde yer alan Kesinleşen Sayıştay İlâmları İnfaz Çizelgesinde;

31.12.2004 tarihine kadar genel bütçe saymanlıklarında kesinleşen ilâmlarla 13.006.257.900.000.- Türk lirası, 321.942.- Fransız Fransı, 10.667,80.- Amerikan Doları, 4.065,67.- Alman Markı, 691.393,95.- Japon Yeni tazmin hükmünün verildiği;

Bu tutarlardan, 821.706.750.000.- Türk lirası, 321.942.- Fransız Fransı , 4.065,67.- Alman Markı, 691.393,95.- Japon Yeni'nin silme-düşme yapıldığı;

Bu durumda, 12.184.561.150.000.- Türk lirası, 10.667,80.- Amerikan Doları kaldığı ve bu tutardan 2.021.795.950.000.- Türk lirası ile 8.093,74.- Amerikan Dolarının tahsil edilmesiyle 10.162.765.200.000.- Türk lirası ile 2.674,06.- Amerikan Doları olmak üzere toplam (23.09.2005 tarihli döviz alış kuru üzerinden) 10.166.191.531.266.- Türk lirasının ertesi yıla devredildiğinin yazılı olduğu görülmüştür.

Devreden bu miktarın 8.944.803.500.000.- Türk liralık kısmı Hazine İç Ödemeler Saymanlığının yabancı petrol şirketlerine, ithal edilmiş sermayelerine mahsuben yapmış oldukları transferlerde kur farkı adı altında yapılmış olan ödemelerden doğan, ilâma bağlı borca aittir.

Tahsil edilmesi gereken ve ertesi yıla devreden 10.166.191.531.266.- Türk liralık mblağın % 87,98'lik kısmını oluşturmasına rağmen, herhangi bir tahsilâtın yapılmadığı görülen 8.944.803.500.000.- Türk liralık bu tutarla ilgili olarak;

4611 sayılı 2001 Mali Yılı Bütçe Kanununun 41 inci maddesinin (b) bendi ile; ilgiliiler adına kişi borçları hesabına alınarak terkin edilmesi hususunda Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakana yetki verildiği; ancak, Anayasa Mahkemesinin 22.01.2002 tarih ve 2001/144 Esas,2002/20 Karar No'lu kararı ile söz konusu kanun hükmünün iptal edilmesine rağmen, bu tutarın tamamının 10.166.191.531.266.- Türk liralık mblağ meyanında gelecek yıllara devredildiği görülmektedir.

Bu duruma göre silme-düşmeden sonra kalan 12.196.761.058.580.- Türk lirası tazmin hükmedilen miktarın, 2.032.569.527.314.- Türk lirasının tahsil edildiği tespit edilmiştir. Bu tespitler çerçevesinde kesinleşen ilâm tahsilât oranı % 16,66 olarak gerçekleşmiştir. (23.09.2005 tarihli itibariyle 1 Amerikan Dolarının TC Merkez Bankası döviz alış kuru 1.3311.-YTL'dir.)

## **8- GENEL MİZAN**

### **8.1. TAKİPTEKİ HAZİNE ALACAKLARI HESABI**

"2004 Yılı Hazine İşlemleri Raporu"nun Hazine Alacaklarının İzlendiği Hesaplar- Takipteki Hazine Alacakları Hesabı başlıklı bölümünde ayrıntısı ile açıklandığı üzere;



Devlet Borçları Sıymanığının Takipteki Hazine Alacakları Hesabına İlişkin kayıtlarına göre, 31.12.2004 tarihi itibarıyla, Hazinesin 9.416.827.971.400.000- lıra takibe alınmış alacağı gözükmeğdir. Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan Hazine alacaklarına ilişkin mali nitelikli tablo ve raporlamalarda ise 31.12.2004 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacak miktarı 31.395.006.000.000.000.- lıra olarak gözükmeğdir.

Takipteki Hazine Alacakları Hesabı kayıtlarının incelenmesi sonucunda, bu hesaba 31.12.2004 tarihli öncesinde vadesi geçmiş Hazine alacaklarının yalnızca anapara tutarlarının kaydedildiği, bu tutarlara ilişkin işlenmiş faizlerin ise kaydedilmediği tespit edilmiştir. Oysa, Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği gereği vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarının anaparalarının yanında işlenmiş faizlerinin de bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir.

Dolayısı ile bu haliyle Takipteki Hazine Alacakları Hesabının bakiyesi hesaba kaydedilmesi gereken bütün unsurları içermemekteğir.

Bu itibarla, 2004 yılı "Takipteki Hazine Alacakları Hesabı" takipteki alacakları tam, doğru ve uygun olarak göstermediğinden uygunluk verilmemiştir.

#### 6. SONUÇ

Bu bildirimde yer alan maddelerde yazılı açıklamalar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine Genel Hesabı ile Kesinhesap Kanunu Tasarısında gösterilen miktarların kabulünün uygun olacağı,

Arz olunur.

  
Mehmet DAMAR  
Birinci Başkan

  
Ahmet KARTAL  
3.Daire Başkanı

  
Osman AKMAN  
7.Daire Başkanı

(Bulunamadı)  
Şemseddin AZIZOĞLU  
8.Daire Başkanı

  
İrfan ÖLÇEN  
4.Daire Başkanı

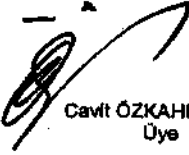
  
Ahmet KOÇ  
5.Daire Başkanı

  
Ahmet MESUDOĞLU  
6.Daire Başkanı

(Bulunamadı)  
Ertan DALGIÇ  
Öye

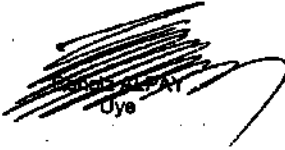
(Bulunamadı)  
Mehmet AYDOĞDU  
Öye

  
Mustafa AKYÜZ  
Öye

  
Cavit ÖZKAHRAMAN  
Öye

(Bulunamadı)  
H.Hüseyin TÖRKMEN  
Öye

(Bulunamadı)  
Hasan FIDAN  
Öye

  
Feriye AY  
Öye

  
Necip PEKÇEVİK  
Öye

  
Mehmet SARITAS  
Öye

(Izimli)  
İ.Mesut YÜKSELTÖRK  
Öye


  
Ruhi SALİHOĞLU  
Öye

(İmzada bulunamadı)  
Ö.Faruk DOĞAN  
Öye

  
M.Hikmet BÜYÜKSÖZKIRLI  
Öye

  
Emine KIZILKAYA  
Öye

(Bulunamadı)  
M.Harun ERDOĞAN  
Öye

  
Taykan ATAMAN  
Öye

(Bulunamadı)  
Nezhat ALTAN  
Öye

  
Abdurrahman ACAR  
Öye

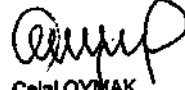
  
Fehmi BAŞARAN  
Öye

  
Kültür GANIYUSUFOĞLU  
Öye

  
Kamili DURU  
Öye

  
Nurgun YAPICI  
Üye

  
Orhan TURAN  
Üye

  
Celal OYMAK  
Üye

  
Doğan BAYAR  
Üye

  
Hasan BAŞ  
Üye

  
Erdal AYDOĞDU  
Üye


  
Ali SERDAR  
Üye

  
Hasan Fehmi EZBER  
Üye

  
Ali KARAMAZAKÇADIK  
Üye

  
AyteK KUŞHAN  
Üye

  
Eşref SÜRÜCÜ  
Üye

  
FeriMuz DÜRMÜŞOĞLU  
Üye

(Bulunamadı)  
İsmail BENHÜR  
Üye

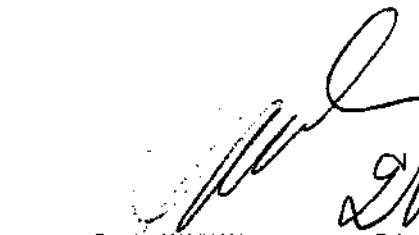
  
Mehmet DÖNMEZ  
Üye

  
Ömer Faruk ÖZTOPRAK  
Üye

  
Ahmet DAL  
Üye

  
Süleyman TOPALLAR  
Üye

  
Abdullah ÖZSAN  
Üye



Cevdet KAYHAN  
Üye




F.Görlüz METİN  
Üye



Hüseyin ARICI  
Üye




Ahmet ÖZDEMİR  
Üye



Kemal TURAN  
Üye



A.Hikmet TUNCER  
Üye



Alper ALPAY  
Üye



Ali İhsan GÖKDAL  
Savcı

# **Uygulama Sonuçları**

**2004 Genel Bütçe**

**2004 Genel Uygunluk Bütçesini Eki Rapor**

**Ekim 2005**



2004 YILI KONSOLİDE BÜTÇE  
UYGULAMA SONUÇLARI

<b><u>ÖDENEK</u></b>		
Genel Bütçe	:	149.145.379.884.490.000
Katma Bütçe	:	+ 10.818.664.178.490.000
		<u>159.964.044.062.980.000</u>
Hazine Yardımı	:	- 10.018.961.412.000.000
<b>Konsolide Bütçe Kesintili Başlangıç Ödeneği</b>	:	<b>149.945.082.650.980.000</b>
Genel Bütçe	:	154.973.414.495.240.000
Katma Bütçe	:	+ 14.373.971.894.390.000
		<u>169.347.386.389.630.000</u>
Hazine Yardımı	:	- 12.467.733.916.600.000
<b>Konsolide Bütçe Yıl Sonu Ödeneği</b>	:	<b>156.879.652.473.030.000</b>
<b><u>GELİR</u></b>		
Genel Bütçe ( NET )	:	108.940.173.550.800.000
Katma Bütçe ( NET )	:	+ 13.850.786.775.200.000
		<u>122.790.960.326.000.000</u>

Hazine Yardımı ( CARİ )	:	7.266.764.184.000.000
Hazine Yardımı ( SERMAYE )	:	+ 4.803.337.662.150.000
		<u>12.070.101.846.150.000</u>
<b>KONSOLİDE BÜTÇE GELİRİ</b>	:	<b>110.720.858.479.850.000</b>
<b>(122.790.960.326.000.000 - 12.070.101.846.150.000)</b>		
<b>GİDER</b>		
Genel Bütçe	:	139.224.734.493.840.000
Katma Bütçe	:	+ 13.714.755.940.430.000
		<u>152.939.490.434.270.000</u>
Hazine Yardımı ( CARİ )	:	6.859.531.000.000.000
Hazine Yardımı ( SERMAYE )	:	+ 5.059.100.000.000.000
		<u>11.918.631.000.000.000</u>
<b>KONSOLİDE BÜTÇE GİDERİ</b>	:	<b>141.020.859.434.270.000</b>
<b>(152.939.490.434.270.000 - 11.918.631.000.000.000)</b>		
<b>KONSOLİDE BÜTÇE AÇIĞI</b>	:	<b>- 30.300.000.954.420.000</b>
<b>(110.720.858.479.850.000 - 141.020.859.434.270.000)</b>		

Bu verilere göre Konsolide bütçe % 21,5 oranında açık vermiştir.



## YÖNETİCİ ÖZETİ

### ÖDENEKLER

1-2004 yılı kesintili başlangıç ödeneği 149.145.379.884.490.000 lira olup, yıl içinde eklenen ve düşülen ödeneklerden sonra yıl sonu ödeneği 154.973.414.495.240.000 liraya ulaşmıştır. ( S . 1 )

İptal edilmesi gereken 17.972.371.571.100.000 liralık ödenek ile 2.291.362.777.050.000 lira tutarındaki ödenek dışı harcama nazara alındığında, kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla sapma oranı % 10,51 yıl sonu ödeneğinden sapma oranı ise % 10,12 olmaktadır. Ödenek kullanımına ilişkin tespitler ile bu tespitlerin kurumlar itibarıyla dağılımı cetvellerde gösterilmiştir.

### GİDER

2-2004 yılı bütçe giderleri 139.224.734.493.840.000 lira olarak gerçekleşmiştir.

Genel bütçe giderlerinin kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla sapma oranı % 6,65 , yıl sonu ödeneğine kıyasla sapma oranı % 10,16 dir. Giderlere ilişkin tespitler ve bu tespitlerin genel bütçeli daireler itibarıyla dağılımı cetvellerde gösterilmiştir. ( S .16 )

### GELİR

3-Bütçede 113.739.000.000.000.000 lira olarak gelir tahmini yapılmış olup, bu miktarın 99.173.000.000.000.000 lirası vergi gelirlerine, 13.666.247.000.000.000 lirası vergi dışı gelirlere, 899.751.000.000.000 lirası sermaye gelirlerine, 2.000.000.000 lirası da bağış ve yardımlara aittir. Tahmini gelire karşılık vergi gelirlerinden 101.038.903.639.450.000 lira, vergi dışı gelirlere 17.678.311.033.850.000 lira , sermaye gelirlerinden 165.608.045.250.000 lira, alınan bağış ve yardımlardan 1.206.419.821.900.000 lira ve alacaklardan tahsilât 717.250.000 lira olmak üzere toplam 120.089.243.257.700.000 liralık tahsilât yapılmış bu tutarın 11.149.069.706.900.000 lirası red ve iadeler yoluyla düşüldüğünden net 108.940.173.550.800.000 gelir elde edilmiş bulunmaktadır.

Toplam tahsilât / gelir tahmin oranı % 105,58 dir. Vergi Gelirlerinde % 101,88 , Vergi Dışı Gelirlerde % 129,36 , Sermaye Gelirlerinde % 18,41 , Alınan Bağış ve Yardımlarda % 60.320.991,10 tahsilât oranına ulaşılmıştır. ( S. 28 )

### GELİR - GİDER DENGESİ

4-Bütçe kanununda 2004 yılı bütçe açığı 46.549.129.000.000.000.-lira olarak öngörülmüş olup, yıl sonunda bütçe açığı 30.284.560.943.040.000 lira olarak gerçekleştirilmiştir.

Bütçe açığının % 21,75 oranında olduğu görülmektedir. ( S. 30 )

## İÇİNDEKİLER

	<b>Sayfa</b>
<b>1. ÖDENEK</b>	<b>67</b>
TABLO 1. KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KİYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK İ DÜZEY AYRIMA GÖRE SAPMA ORANLARI	72
TABLO 2. KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KİYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI	75
TABLO 3. YIL SONU ÖDENEĞİNİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI	78
TABLO 4. YILLAR İTİBARIYLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN GENEL BÜTÇE TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANLARI	80
<b>2. GİDER</b>	<b>82</b>
TABLO 5. GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI	84
TABLO 6. YILLAR İTİBARIYLA GİDERLER VE GENEL BÜTÇE TOPLAM GİDERİ İÇİNDEKİ ORANLARI	86
TABLO 7. KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KİYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI	88
TABLO 8. YIL SONU ÖDENEĞİNE KİYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI	91
<b>3. GELİR</b>	<b>94</b>
<b>4. GELİR - GİDER DENGESİ</b>	<b>96</b>

## 2004 YILI GENEL BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Bütçelerin ne derecede sağlıklı hazırlandığı ve uygulandığı yıl sonundaki gerçekleşme durumu ile yakından ilgilidir. Bütçe, yıllık gelir ve gider tahminlerini kapsar. Bütçelerin yıl sonunda gerçekleşme durumunda en ideal olanı sapma oranının sıfır olması halidir. Sapma oranının minimum olması bütçenin sağlıklı hazırlanması ve iyi uygulanması ile mümkündür.

### 1-ÖDENEK

Ödenek; yapılması yasa ile emredilmiş hizmetin karşılığının yılı bütçesine konulan harcama yetkisini belirten parasal sınırdır. (Genel Muhasebe Kanunu madde 45)

2004 Mali Yılı Bütçe Kanununa göre, genel bütçeli idarelerin toplam bütçe ödeneği 149.858.129.000.000.000 liradır. Bu ödenek Bütçe Kanununun 8. maddesinde yapılan kesintilerden sonra 149.145.379.884.490.000 liraya düşmüştür.

2004 mali yıl içerisinde çeşitli yasa hükümlerine dayanılarak yapılan 5.828.034.610.750.000 liralık eklenme ile yıl sonu ödeneği 154.973.414.495.240.000 liraya ulaşmıştır. Kesintili başlangıç ödeneğine göre yıl sonu ödeneğinin artış oranı % 3,91 olarak gerçekleşmiştir.

Genel bütçeli dairelerin kesintili başlangıç ödeneklerinin ve yıl sonu ödeneklerinin ekonomik (I düzey) ayrımına göre dağılımı şöyledir;

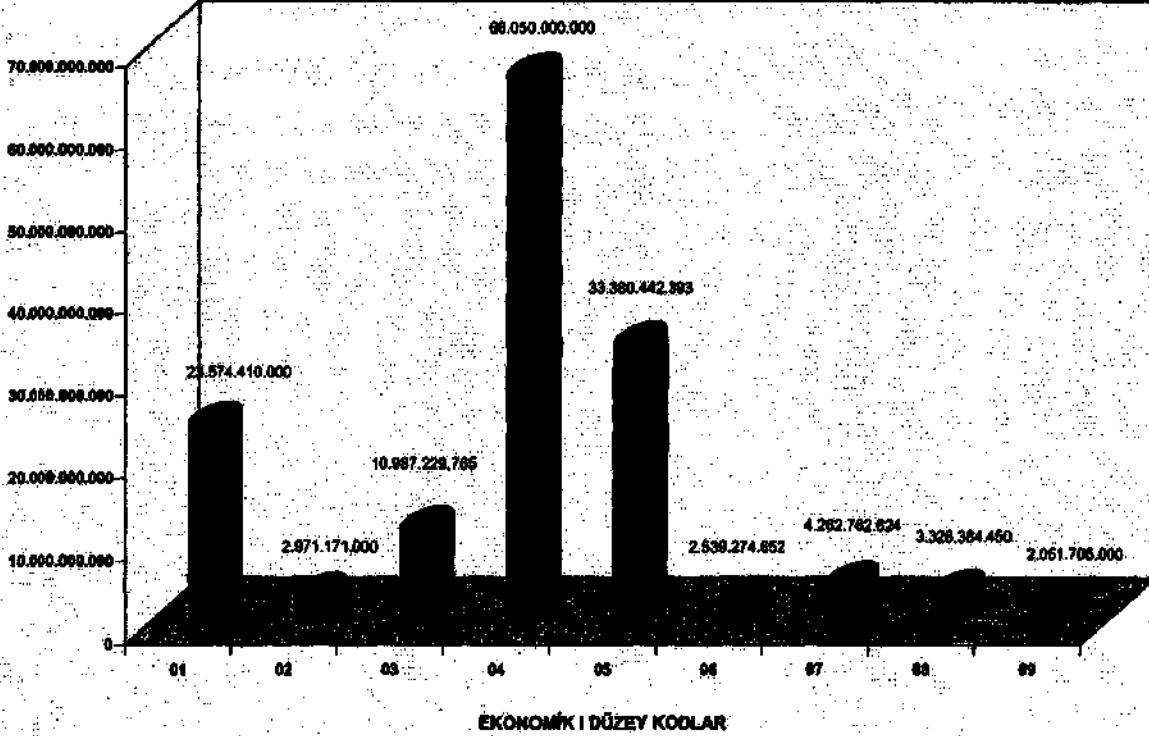
EKONOMİK I DÜZEY		BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ (MİLYON TL)	TOPLAM İÇİNDEKİ YÜZDESİ	YIL SONU ÖDENEĞİ (MİLYON TL)	TOPLAM İÇİNDEKİ YÜZDESİ
KODU	ADI				
01	PERSONEL GİD.	23.574.410.000	15,81	22.574.308.067	14,57
02	SOS.GÜV.KURUMLARINA DEVLET PRM. GİD.	2.971.171.000	1,99	3.050.423.231	1,97
03	MAL VE HİZM. ALIM GİD.	10.987.229.765	7,37	15.552.250.501	10,04
04	FAİZ GİDERLERİ	66.050.000.000	44,29	66.050.000.000	42,62
05	CARİ TRANSFERLER	33.380.442.393	22,38	34.503.174.973	22,26
06	SERMAYE GİDERLERİ	2.539.274.652	1,70	3.146.257.811	2,03
07	SERMAYE TRANSFER	4.262.762.624	2,86	5.975.682.836	3,86
08	BORÇ VERME	3.328.384.450	2,23	4.042.669.561	2,61
09	YEDEK ÖDENEKLER	2.051.705.000	1,38	78.647.515	0,05
TOPLAM		149.145.379.884	100	154.973.414.495	100

Bu tabloda izleneceği üzere genel bütçeli idarelerin ödeneklerinin % 82,47 lik kısmının ( 01 ) "Personel Giderleri" , ( 04 ) "Faiz Giderleri" ve ( 05 ) "Cari Transferler" harcama kalemlerinde kullanılacağı öngörülmüştür.

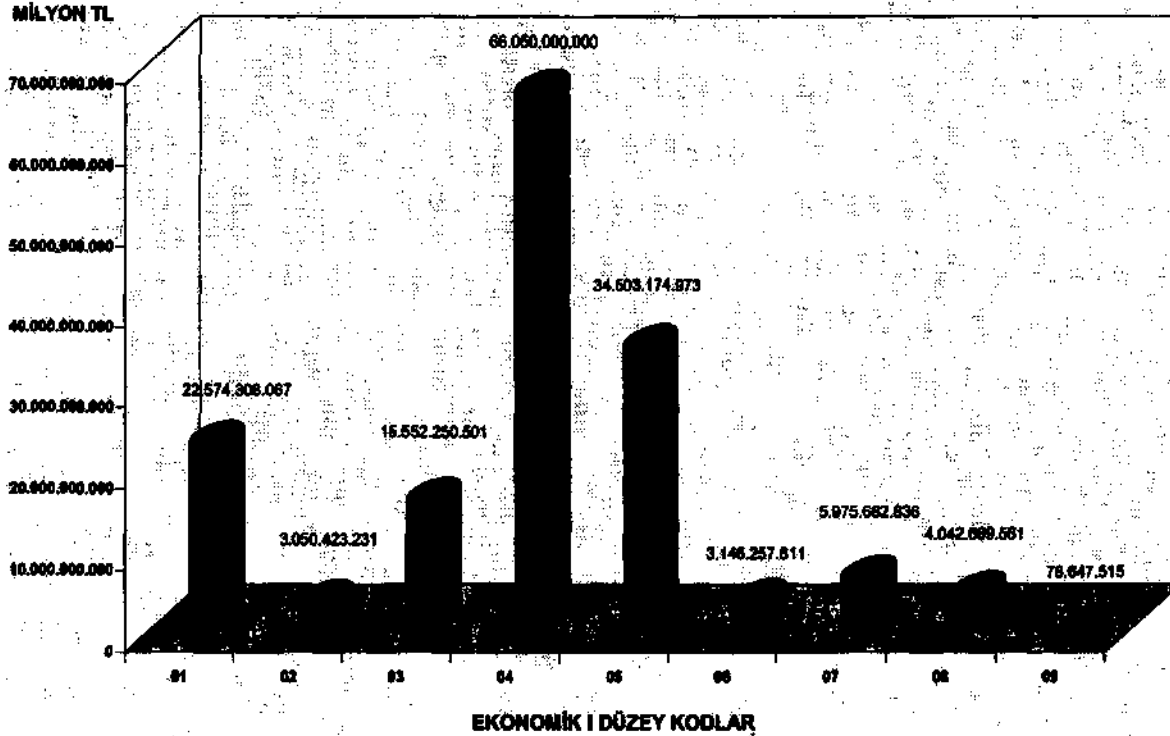
Aşağıda başlangıç ve yıl sonu ödeneklerinin harcama kalemlerine dağılımı iki ayrı grafik olarak gösterilmiştir.

## GENEL BÜTÇELİ DAİRELER TOPLAM KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNİN EKONOMİK İ DÜZEY AYRIMA GÖRE DAĞILIMI (MİLYON TL.)

MİLYON TL



## GENEL BÜTÇELİ DAİRELER TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİNİN EKONOMİK İ DÜZEY AYRIMA GÖRE DAĞILIMI (MİLYON TL.)



Bütçelerin ne derece sağlıklı hazırladığını tespitinde birinci gösterge, kesintili başlangıç ödeneği ile yıl sonu ödenekleri arasındaki sapma oranının minimum olmasıdır. . Minimum saptmaya örnek olarak Sayıştay Başkanlığı (%0), Hazine Müsteşarlığı (%0), Gümrük Müsteşarlığı (%0), Devlet İstatistik Enstitüsü (%0), Millî Eğitim Bakanlığı (%0), Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü (%0), Ulaştırma Bakanlığı (%0) bütçelerinin yıl sonu ödeneklerinin kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla saptmaları gösterilebilir.

Genel bütçeye dahil daireler için kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla yıl sonu ödeneklerindeki sapma oranlarının ekonomik ( I düzey ) ayrıma göre dağılımını göstermek amacıyla ( Tablo 1 ) düzenlenmiştir. Ayrıca ekonomik ( I düzey ) ayrıma göre başlangıç ödeneği ile yıl sonu ödeneği arasındaki sapma oranları en yüksek olan daireler aşağıda gösterilmiştir.

01	Personel Giderleri	Sağlık Bakanlığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	% %	-10 26
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderleri	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Dış Ticaret Müsteşarlığı Denizcilik Müsteşarlığı Ulaştırma Bakanlığı Başbakanlık	% % % % %	26 -25 16 14 -14
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı Hazine Müsteşarlığı Devlet Planlama Teşkilatı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Millî Savunma Bakanlığı Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Dışişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığı	% % % % % % % % %	213 133 93 93 67 62 57 56 56
05	Cari Transferler	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Devlet Planlama Teşkilatı Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı	% % % % %	845 392 -55 -46 -39
06	Sermaye Giderleri	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Dış Ticaret Müsteşarlığı Jandarma Genel Komutanlığı Danıştay Başkanlığı Adalet Bakanlığı Dışişleri Bakanlığı Denizcilik Müsteşarlığı Çevre ve Orman Bakanlığı	% % % % % % % % %	7845 3874 164 -84 -84 -75 74 73 65
07	Sermaye Transferleri	Adalet Bakanlığı Maliye Bakanlığı Başbakanlık Çalışma ve Sos. Gfv.Bakanlığı	% % % %	-77 43 34 34
08	Borç Verme	Dışişleri Bakanlığı Çevre ve Orman Bakanlığı	% %	460 390
09	Yedek Ödenekler	Maliye Bakanlığı	%	-96

Sapmaların nedeni bütçe hazırlanırken ihtiyaçlar oranında ödenek konulmaması, öngörülmeyen ihtiyaçların ortaya çıkması ve tasarruf tedbirleri uygulanması nedeniyle hizmetlerin yerine getirilememesi olarak gösterilebilir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndaki sapma, diğer kuruluşların bütçelerindeki Yapı Tesis ve Büyük Onarım Ödeneklerinin bakanlığın bütçesine aktarılmasından kaynaklanmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndaki sapma ise, 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti İle Görevlendirilmesi Hakkında Kanun hükümlerince elde edilen elektrik enerjisi özel gelirlerinin yıl içinde yeni açılmış olan tertibe kaydolunması nedeniyle, başlangıç ve yıl sonu ödenekleri arasında fark oluşmasından kaynaklanmaktadır.

Genel bütçeli dairelerin kesintili başlangıç ödenegine kıyasla yıl sonu ödeneklerinde yıllar itibariyle (2002, 2003, 2004 ) güzlenen sapmaları izlemek amacıyla ( Tablo 2 ) hazırlanmıştır. Bu tabloda genel bütçeli dairelerin toplam yıl sonu ödeneklerinin kesintili başlangıç ödenegine göre sapma oranlarını bir arada görmek mümkündür.

Ayrıca, kesintili başlangıç ödenegine kıyasla, yıl sonu ödeneklerinde yıldan yıla sapma oranlarını azaltan kurumlar aşağıda gösterilmiştir.

	2002	2003	2004
Türkiye Büyük Millet Meclisi	%21	%6	%2
Danıştay Başkanlığı	%10	%-5	%-1
Sayıştay	%4	%0	%0
Hazine Müsteşarlığı	%24	%-5	%0
Devlet İstatistik Enstitüsü	%5	%0	%0
Adalet Bakanlığı	%12	%6	%-2
İçişleri Bakanlığı	%26	%19	%5
Jandarma Genel Komutanlığı	%9	%3	%2
Emniyet Genel Müdürlüğü	%11	%5	%1
Millî Eğitim Bakanlığı	%19	%7	%0
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	%308	%155	%127
Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü	%9	%6	%0
Sağlık Bakanlığı	%21	%8	%-6
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	%16	%7	%6
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	%107	%54	%38

Kesintili başlangıç ödenegine kıyasla, yıl sonu ödeneklerindeki sapma oranları yıllar itibariyle artış gösteren kurumlar ise şunlardır.

	2002	2003	2004
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	%4	%-6	%-17
Dışişleri Bakanlığı	%3	%4	%11

TABLO 1

GENEL BÜTÇE										
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KIYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK İ DÜZEY AYRIMA GÖRE SAPMA ORANLARI (%)										
DAİRESİ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	TOPLAM
Cumhurbaşkanlığı	0	0	0		0	-22				-4
Türkiye Büyük Millet Meclisi	0	0	1		6	16				2
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	5	-6	-5		0	-58				-17
Yargıtay Başkanlığı	0	0	2		0	48				2
Danıştay Başkanlığı	0	0	9		0	-84				-1
Sayıştay Başkanlığı	0	0	0		14	0	0			0
Başbakanlık	-6	-14	213		20	-23	34			32
Devlet Planlama Teşkilatı	0	0	93		-55	-3	0			-23
Hazine Müsteşarlığı	-4	-11	93	0	0	-11	-3	0		0
Dış Ticaret Müsteşarlığı	1	-25	14		1	164				3
Gümrük Müsteşarlığı	-2	0	16		0	-5				0
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	-1	5	6		0	-7				0
Diyanet İşleri Başkanlığı	1	0	0		0	-1				1
Adalet Bakanlığı	-2	-4	35		-1	-75	-77			-2
Milli Savunma Bakanlığı	-1	5	62		8	-37				35
İçişleri Bakanlığı	-3	-1	41		392	62	4			5
Jandarma Genel Komutanlığı	-3	2	15		-39	-84				2
Emniyet Genel Müdürlüğü	-3	0	16		1	16				1
Sahil Güvenlik Komutanlığı	0	0	-40			11				-17
Dışişleri Bakanlığı	-5	4	56		-1	74		460		11
Maliye Bakanlığı	-2	0	56		5	13	43		-96	5
Milli Eğitim Bakanlığı	-6	6	9		27	14	0			0
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	0	0	57		-46	7.845	24			127
Tapu Kadastro Genel Müd.	-1	6	9		0	-18				0
Sağlık Bakanlığı	-10	0	1		-6	-9				-6
Ulaştırma Bakanlığı	-2	14	17		-1	-1				0
Denizcilik Müsteşarlığı	-2	16	133		0	73				33
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	0	0	5		845	-5		4		6
Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanlığı	-4	0	19		-1	15	34			-1

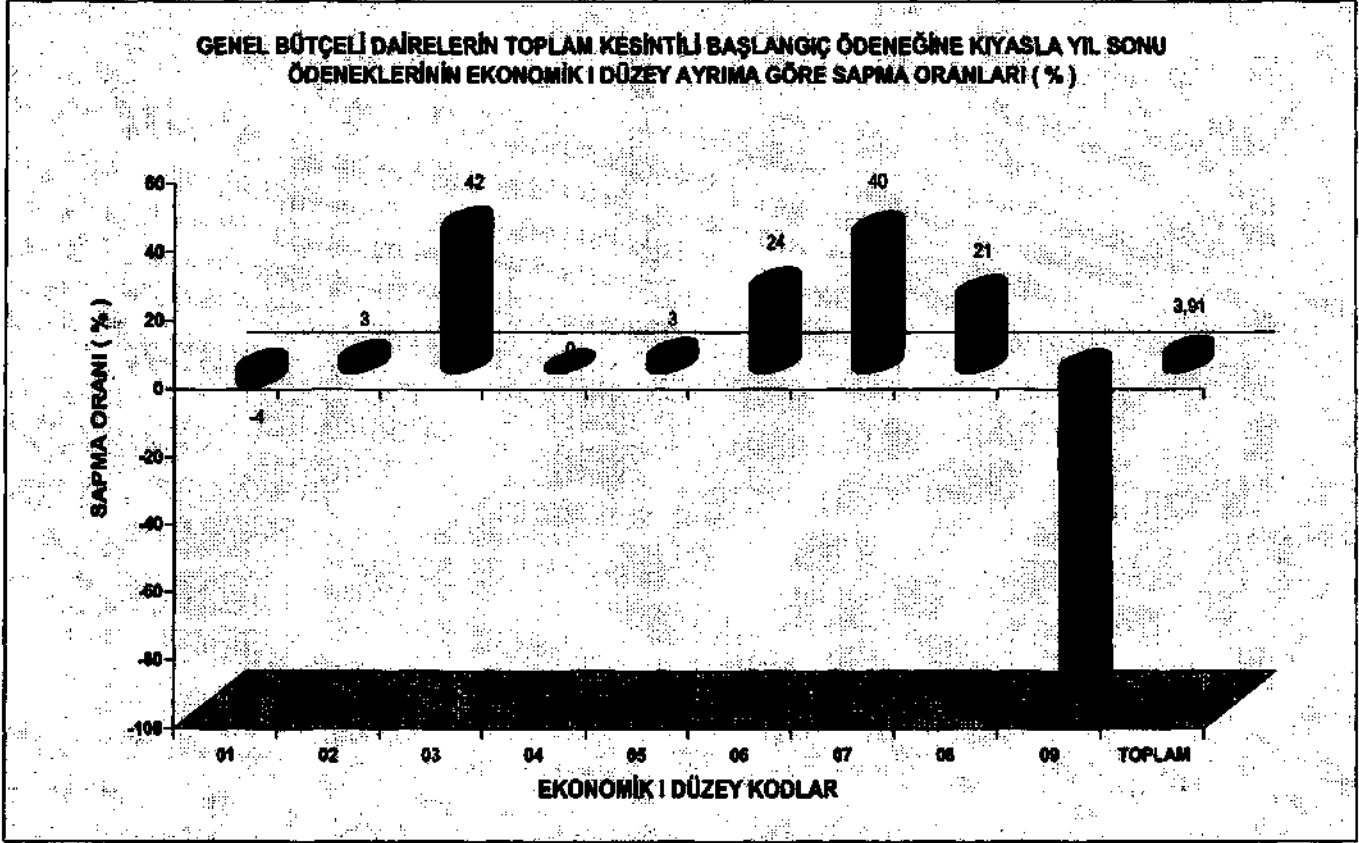
Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)



TABLO 1

GENEL BÜTÇE										
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KIYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK İ DÜZEY AYRIMA GÖRE SAPMA ORANLARI (%)										
DAİRESİ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	TOPLAM
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	26	0	67		-2	30	0	37		20
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	-3	26	33		-1	3.874	0			38
Kültür ve Turizm Bakanlığı	-2	7	30		22	3	17			15
Çevre ve Orman Bakanlığı	-2	0	39		36	65	5	390		26
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	-2	3	32		4	-22				1
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>-1</b>	<b>3</b>	<b>42</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>24</b>	<b>40</b>	<b>21</b>	<b>-96</b>	<b>3,91</b>
*Sapma oranları yıl sonu ödeneginden, başlangıç ödenegi çıkarıldıktan sonra bulunan ödenek farkının başlangıç ödenegine oranlanması suretiyle bulunmuştur.										



TABLO 2

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE										
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KUYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)										
DAİRESİ	2002			2003			2004			
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2002	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2003	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2004 SAPMA	
			SAPMA			SAPMA			MİKTARI	%
			%			%				
Cumhurbaşkanlığı	18.650.000	19.306.149	2	23.680.000	25.451.000	7	27.922.237	26.922.237	-1.000.000	-4
Türkiye Büyük Millet Meclisi	155.407.000	167.785.554	21	218.240.000	230.028.796	6	236.006.204	238.967.763	3.961.559	2
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.679.500	2.788.500	4	3.779.000	3.569.493	-6	5.360.516	4.486.286	-884.230	-17
Yargıtay Başkanlığı	16.477.400	17.874.900	8	27.974.000	28.133.000	1	25.632.730	26.362.005	519.275	2
Danıştay Başkanlığı	12.090.500	13.290.950	10	18.885.000	15.030.980	-5	16.286.620	16.090.620	-236.000	-1
Savunma Bakanlığı	40.452.600	41.952.600	4	49.516.000	49.516.000	0	53.596.384	53.596.384	0	0
Başbakanlık	654.594.790	898.744.391	37	986.222.000	1.066.589.845	63	1.035.441.583	1.364.144.911	328.703.348	32
Devlet Planlama Teşkilatı	28.463.000	29.158.670	2	35.346.000	34.786.093	-2	78.724.794	60.841.464	-17.883.330	-23
Hazine Müsteferliği	51.712.937.000	64.126.122.697	24	73.131.919.000	69.173.974.490	-5	74.162.808.162	74.286.692.630	136.884.468	0
Dış Ticaret Müsteferliği	47.996.000	65.877.600	16	64.525.000	66.263.500	3	67.215.798	68.107.370	1.891.572	3
Gömrük Müsteferliği	113.085.000	116.637.451	3	124.675.000	137.190.306	10	142.793.036	142.670.685	-122.351	0
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	33.627.900	35.482.747	5	55.616.000	55.632.060	0	48.287.003	48.286.223	29.220	0
Diyanet İşleri Başkanlığı	953.364.200	617.439.200	12	770.292.000	873.106.600	13	976.634.296	961.617.961	-4.983.686	-1
Adalet Bakanlığı	806.141.000	902.714.346	12	1.063.831.000	1.149.190.027	6	1.294.956.790	1.274.311.261	-20.645.519	-2
Milli Savunma Bakanlığı	8.234.969.000	10.012.174.146	22	10.209.250.000	12.179.339.744	19	10.011.847.227	13.482.907.634	3.481.060.697	35
İçişleri Bakanlığı	396.330.500	501.632.954	26	501.809.000	597.458.482	19	622.906.694	656.726.011	33.789.317	5
Jandarma Genel Komutanlığı	1.455.965.000	1.593.227.474	9	1.821.759.000	1.869.709.512	3	2.074.467.227	2.120.903.230	46.436.003	2
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.430.815.000	2.686.615.551	11	3.207.179.000	3.378.943.034	5	3.754.736.400	3.787.082.609	32.346.203	1
Sahil Güvenlik Komutanlığı	91.701.000	84.100.702	-8	115.689.000	110.531.222	-4	137.829.782	113.947.221	-23.882.561	-17
Dröğleri Bakanlığı	435.358.000	448.369.863	3	533.940.000	555.477.942	4	504.248.585	557.259.534	53.010.949	11
Maliye Bakanlığı	18.722.465.719	21.887.775.170	17	27.655.973.000	28.466.750.682	3	22.503.839.800	23.725.540.008	1.221.700.207	5
Milli Eğitim Bakanlığı	7.460.991.000	8.869.474.629	19	10.030.897.000	10.894.264.054	7	12.368.236.276	12.401.075.929	34.838.752	0
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	272.230.000	1.111.330.019	306	400.358.000	1.022.686.514	155	438.070.093	994.619.431	556.749.338	127
Tapu Kadastro Genel Müd.	116.132.000	129.213.924	9	189.990.000	169.335.822	-8	191.868.565	191.196.731	-472.854	0
Sağlık Bakanlığı	2.345.447.691	2.832.671.077	21	3.568.749.000	3.864.711.663	8	4.554.490.337	4.259.800.170	-294.690.167	-6
Ulaştırma Bakanlığı	154.283.000	164.397.139	7	341.487.000	313.187.229	-8	379.586.678	378.230.007	-1.366.671	0
Denizcilik Müsteferliği	32.676.000	42.801.706	30	43.264.000	68.374.440	35	37.056.040	49.380.712	12.324.672	33
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	530.282.000	615.979.713	16	720.374.000	770.490.130	7	877.016.439	931.110.419	54.093.981	6
Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanlığı	57.792.000	63.303.509	10	8.784.968.000	7.101.166.352	-19	11.272.968.140	11.201.731.068	-71.237.062	-1

TABLO 2

( MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE											
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KİYASLA YIL SONU ÖDENEKLERİNİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)											
DAİRESİ	2002			2003			2004				
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2002	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2003	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	2004 SAPMA		
			SAPMA			SAPMA			MİKTARI	%	
			%			%					
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	116.923.000	151.112.911	29	121.882.000	146.668.370	20	190.796.660	220.402.774	37.606.224	20	
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	89.010.000	183.878.272	107	193.864.000	297.843.857	54	168.141.000	232.467.178	64.326.178	38	
Kültür ve Turizm Bakanlığı	443.778.000	517.222.324	17	340.727.000	608.030.871	78	533.663.811	812.976.532	79.415.021	15	
Çevre ve Orman Bakanlığı	192.512.000	269.710.984	40	220.806.000	353.126.863	60	295.820.199	372.214.266	76.394.066	26	
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	48.970.000	50.983.597	4	58.044.000	54.307.132	-6	68.140.232	68.584.309	444.077	1	
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAM</b>	<b>87.831.906.980</b>	<b>119.303.441.838</b>	<b>21,95</b>	<b>145.308.379.000</b>	<b>145.557.825.204</b>	<b>0,16</b>	<b>149.148.379.884</b>	<b>154.973.414.485</b>	<b>5.828.034.611</b>	<b>3,91</b>	
*Sapma oranları yıl sonu ödeneginden, başlangıç ödeneginden çıkarıldıktan sonra bulunan ödenek farkının, başlangıç ödenegine oranlanması suretiyle bulunmuştur.											
**2002 yılında ayrı olan Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.											



TABLO 3

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE									
YIL SONU ÖDENEĞİNİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI									
DİRESİ	2002			2003			2004		
	YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM	
		MİKTARI	%		MİKTARI	%		MİKTARI	%
Cumhurbaşkanlığı	19.308.149	5.574.407	41	25.451.000	6.144.851	32	26.922.237	1.471.237	8
Türkiye Büyük Millet Meclisi	187.786.564	70.776.211	60	230.028.766	42.263.212	23	239.967.783	9.938.996	4
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.788.500	1.025.520	59	3.559.493	770.993	28	4.485.296	925.793	26
Yargıtay Başkanlığı	17.874.900	6.079.168	52	28.133.000	10.258.100	57	26.352.006	-1.780.995	-8
Danıştay Başkanlığı	13.290.950	4.827.506	57	15.030.080	1.739.130	13	16.060.620	1.020.540	7
Sayıştay Başkanlığı	41.952.800	18.886.654	82	49.618.000	7.565.200	18	53.598.384	4.080.384	8
Başbakanlık	898.744.391	326.360.407	57	1.086.589.845	187.845.454	21	1.364.144.911	277.555.066	26
Devlet Planlama Teşkilatı	29.158.670	10.748.430	58	34.786.093	5.627.423	19	60.841.164	26.055.071	75
Hazine Müsteşarlığı	64.128.122.697	16.400.309.311	34	89.173.974.450	5.045.851.753	8	74.288.692.630	8.114.719.080	7
Dış Ticaret Müsteşarlığı	55.877.600	18.358.290	49	66.263.500	10.385.900	19	89.107.370	2.843.870	4
Gümrük Müsteşarlığı	116.837.451	44.847.141	62	137.190.306	20.552.855	18	142.670.685	5.480.379	4
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	35.492.747	10.219.969	40	55.632.050	20.139.303	57	48.296.223	-7.335.827	-13
Diyanet İşleri Başkanlığı	617.439.200	219.509.267	55	873.108.500	255.667.300	41	981.817.981	109.711.481	12
Adalet Bakanlığı	902.714.346	358.880.694	66	1.149.190.027	246.475.681	27	1.274.311.281	125.121.235	11
Milli Savunma Bakanlığı	10.012.174.146	3.044.547.435	44	12.179.339.744	2.167.165.598	22	13.482.807.834	1.313.568.089	11
İçişleri Bakanlığı	501.632.964	188.158.020	60	597.458.462	95.825.508	19	656.726.011	59.267.549	10
Jandarma Genel Komutanlığı	1.593.227.474	607.611.487	62	1.869.709.512	278.482.038	17	2.120.903.230	251.193.718	13
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.686.815.551	968.724.588	58	3.378.943.034	692.127.483	28	3.787.082.603	408.139.569	12
Sahil Güvenlik Komutanlığı	84.100.702	39.998.251	91	110.531.222	26.430.520	31	113.947.221	3.415.998	3
Dışişleri Bakanlığı	448.359.865	132.685.451	42	555.477.942	107.118.077	24	557.259.534	1.781.592	0
Maliye Bakanlığı	21.887.775.170	9.123.512.043	71	28.486.760.682	6.598.975.512	30	23.725.540.006	-4.761.210.675	-17
Milli Eğitim Bakanlığı	8.889.474.629	3.419.339.509	63	10.694.254.054	1.804.779.425	20	12.401.075.028	1.708.820.978	16
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	1.111.330.019	165.650.498	18	1.022.665.914	-88.664.105	-8	894.819.431	-27.846.483	-3
Tapu Kadastro Genel Müd.	129.213.924	47.135.201	57	168.336.822	40.121.698	31	191.185.731	21.859.909	13
Sağlık Bakanlığı	2.832.671.077	1.178.308.085	71	3.884.711.663	1.032.040.586	38	4.259.600.170	394.889.506	10
Ulaştırma Bakanlığı	164.397.139	45.904.089	39	313.187.228	149.790.090	91	378.230.007	65.042.778	21
Denizcilik Müsteşarlığı	42.901.708	17.443.981	69	58.374.440	15.472.732	38	49.390.712	-8.993.728	-15
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	615.979.713	190.122.839	45	770.490.130	164.510.417	25	931.110.418	160.620.289	21

TABLO 3

( MİLYON TL )

GENEL BÜTÇE									
YIL SONU ÖDENEĞİNİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI									
DAİRESİ	2002			2003			2004		
	YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		YIL SONU ÖDENEĞİ	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM	
		MİKTARI	%		MİKTARI	%		MİKTARI	%
Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanlığı	63.303.509	29.147.885	85	7.101.165.352	7.037.861.849	11118	11.201.731.086	4.100.565.736	58
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	151.112.911	66.483.127	79	148.668.370	-4.444.541	-3	228.402.774	81.734.404	58
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	183.678.272	89.078.337	94	297.843.957	113.965.585	62	232.487.176	-85.378.881	-22
Külür ve Turizm Bakanlığı	517.222.324	209.940.779	68	605.030.871	87.808.347	17	612.978.532	7.947.861	1
Çevre ve Orman Bakanlığı	269.710.984	90.554.128	51	353.126.863	83.415.879	31	372.214.265	19.087.402	5
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	50.993.597	22.875.810	81	54.307.132	3.313.535	6	68.584.305	14.277.173	26
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>119.303.441.638</b>	<b>37.173.604.532</b>	<b>45</b>	<b>145.557.825.204</b>	<b>26.254.383.586</b>	<b>22</b>	<b>154.973.414.495</b>	<b>9.415.589.291</b>	<b>6</b>
*2002 yılında ayrı olan Külür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.									

TABLO 4

( MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE						
YILLAR İTİBARIYLA YIL SONU ÖDENEKLERİ VE GENEL BÜTÇE TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANLARI %						
DAİRESİ	2002		2003		2004	
	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %
Cumhurbaşkanlığı	19.306.149	0,02	25.451.000	0,02	26.922.237	0,02
Türkiye Büyük Millet Meclisi	187.785.554	0,16	230.028.766	0,16	239.967.763	0,15
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.788.500	0,00	3.558.493	0,00	4.485.290	0,00
Yargıtay Başkanlığı	17.874.900	0,01	28.133.000	0,02	26.352.005	0,02
Danıştay Başkanlığı	13.290.950	0,01	15.030.080	0,01	16.050.620	0,01
Sayıstay Başkanlığı	41.952.800	0,04	49.518.000	0,03	53.598.384	0,03
Başbakanlık	898.744.391	0,75	1.086.589.848	0,75	1.364.144.911	0,88
Devlet Planlama Teşkilatı	29.158.670	0,02	34.786.093	0,02	60.841.164	0,04
Hazine Müsteşarlığı	64.128.122.897	53,75	89.173.974.450	47,52	74.288.692.530	47,94
Dış Ticaret Müsteşarlığı	55.877.600	0,05	66.263.500	0,05	69.107.370	0,04
Gümrük Müsteşarlığı	118.637.451	0,10	137.190.306	0,09	142.670.666	0,09
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	35.492.747	0,03	55.632.050	0,04	48.296.223	0,03
Özyanet İşleri Başkanlığı	617.439.200	0,52	873.106.500	0,60	981.817.981	0,63
Adalet Bakanlığı	902.714.346	0,76	1.148.190.027	0,79	1.274.311.261	0,82
Milli Savunma Bakanlığı	10.012.174.146	8,39	12.179.339.744	8,37	13.492.907.834	8,71
İçişleri Bakanlığı	501.632.954	0,42	597.458.462	0,41	656.728.011	0,42
Jandarma Genel Komutanlığı	1.593.227.474	1,34	1.869.709.512	1,28	2.120.903.230	1,37
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.686.815.551	2,25	3.378.943.034	2,32	3.787.082.603	2,44
Sahil Güvenlik Komutanlığı	84.100.702	0,07	110.631.222	0,08	113.947.221	0,07
Dışişleri Bakanlığı	448.359.885	0,38	556.477.942	0,38	557.259.534	0,36
Maliye Bakanlığı	21.887.775.170	18,35	26.486.750.682	19,57	23.726.540.008	15,31
Milli Eğitim Bakanlığı	6.889.474.828	7,45	10.694.254.054	7,35	12.401.075.028	8,00
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	1.111.330.019	0,93	1.022.685.914	0,70	994.819.431	0,64
Tapu Kadastro Genel Müd.	129.213.924	0,11	169.335.822	0,12	191.185.731	0,12
Seçlik Bakanlığı	2.832.671.077	2,37	3.864.711.683	2,66	4.259.600.170	2,75
Ulaştırma Bakanlığı	164.397.139	0,14	313.187.229	0,22	378.230.007	0,24
Denizcilik Müsteşarlığı	42.901.708	0,04	58.374.440	0,04	49.390.712	0,03
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	615.979.713	0,52	770.490.130	0,53	931.110.419	0,60



TABLO 4

( MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE						
YILLAR İTİBARIYLA YIL SONU ÖDENEKLERİ VE GENEL BÜTÇE TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANLARI %						
DARESİ	2002		2003		2004	
	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %	YIL SONU ÖDENEĞİ	TOPLAM YIL SONU ÖDENEĞİ İÇİNDEKİ ORANI %
Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanlığı	83.303.509	0,05	7.101.165.352	4,88	11.201.731.088	7,23
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	151.112.911	0,13	146.668.370	0,10	228.402.774	0,15
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	183.878.272	0,15	297.843.857	0,20	232.467.176	0,15
Kültür ve Turizm Bakanlığı	517.222.324	0,43	606.030.671	0,42	612.978.532	0,40
Çevre ve Orman Bakanlığı	269.710.984	0,23	353.126.863	0,24	372.214.285	0,24
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	50.993.597	0,04	54.307.132	0,04	68.684.305	0,04
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>119.383.441.638</b>	<b>100,00</b>	<b>145.557.825.204</b>	<b>100,00</b>	<b>154.973.414.495</b>	<b>100</b>
*2002 yılında aynı olan KÜLTÜR ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.						

## 2-GİDER

Gider, bütçe içinde devlet adına yapılan veya özel bir kanunla yapılması öngörülen bir hizmet veya husus karşılığı olmak üzere devlet zimmetinde gerçekleşen borçtur. (Genel Muhasebe Kanunu madde 7)

2004 mali yılı içerisinde genel bütçeli dairelerce, toplam 139.224.734.493.840.000.- lira gider gerçekleştirilmiş olup, kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla giderde meydana gelen sapmanın oranı - % 6,65 dir. Genel Bütçenin genelinde 2004 yılı başında öngörülen gider tahminine karşılık yılı içerisinde % 6,65 daha az gider gerçekleşmiştir .

Kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla giderde meydana gelen sapmanın daireler bazında yıllar itibariyle oranları Tablo-7 'de, yıl sonu ödeneğine kıyasla giderde meydana gelen sapmanın daireler bazında yıllar itibariyle oranları ise Tablo-8'de gösterilmiştir.

Genel Bütçeye dahil dairelerin yıl sonu ödeneklerine nazaran giderlerinde gözlenen sapmaların nedenlerinden birincisi, yasal olarak ödenek aranmadan yapılabilecek giderlere ilişkin ödeneklerin bütçeye yeterince konulmaması bu nedenle ödenek dışı gider yapılmasıdır. Örnek olarak 03 - Mal ve Hizmet Alımları başlığı altında sürekli görev yollukları için yapılacak ödemeler gösterilebilir..

Sapmaların diğer nedeni, tasarruf tedbirleri nedeniyle ödenek kullanımının mümkün olmamasıdır. Bu duruma örnek olarak yine 03 - Mal ve Hizmet Alımları başlığı altında yapılan harcamalar gösterilebilir.

Kesintili başlangıç ödeneğine kıyasla giderlerinde meydana gelen sapma oranlarını yıldan yıla azaltan daireler aşağıda gösterilmiştir.

	2002	2003	2004
Türkiye Büyük Millet Meclisi	%9	%7	%6
Yargıtay	%9	%2	%0
İçişleri Bakanlığı	%14	%13	%7
Emniyet Genel Müdürlüğü	%8	%3	%2
Millî Eğitim Bakanlığı	%8	%6	%5
Bayındırlık ve İskân Bakanlığı	%229	%128	%112
Tapu ve Kadastro Genel Md.	%8	%5	%2
Sağlık Bakanlığı	%30	%3	%2
Denizcilik Müsteşarlığı	%31	%28	%18
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	%51	%41	%35
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Md.	%13	%12	%9

Kesintili başlangıç ödenğine kıyasla giderlerde yıldan yıla sapma oranlarını artıran daireler ise şunlardır.

	2002	2003	2004
Cumhurbaşkanlığı	%-25	%-28	%-29
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	%-6	%-20	%-27

2004 yılı içerisinde genel bütçeli idarelerin yıl sonu ödenğine kıyasla giderlerinde meydana gelen sapma oranları yıldan yıla azalma gösteren kurumlar şunlardır.

	2002	2003	2004
Gümrük Müsteşarlığı	%-23	%-10	%-3
İçişleri Bakanlığı	%-9	%-5	%2
Sahil Güvenlik Komutanlığı	%-14	%-12	%-9
Bayındırlık ve İskân Bakanlığı	%-19	%-11	%-7
Denizcilik Müsteşarlığı	%-47	%-45	%-38
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	%-11	%-3	%0
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	%-16	%-15	%-4
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	%-27	%-8	%-2

Yıl sonu ödenğine kıyasla giderlerindeki sapma oranlarını yıldan yıla artıran idareler ise şunlardır.

	2002	2003	2004
Diyanet İşleri Başkanlığı	%0	%-1	%3
Millî Savunma Bakanlığı	%-23	%-27	%-30
Kültür ve Turizm Bakanlığı	%-11	%-14	%-16

TABLO 5

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE									
GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI									
DARESİ	2002			2003			2004		
	GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM	
		MİKTARI	%		MİKTARI	%		MİKTARI	%
Cumhurbaşkanlığı	14.216.397	4.565.785	47	17.036.555	2.820.158	20	19.917.171	2.880.818	17
Türkiye Büyük Millet Meclisi	188.630.494	84.415.865	62	201.433.515	32.803.021	19	221.556.856	20.123.341	10
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.516.323	884.848	54	3.041.419	525.096	21	3.942.627	901.207	30
Yargıtay Başkanlığı	17.889.110	6.133.951	52	27.621.941	9.632.831	54	25.948.871	-1.573.070	-6
Danıştay Başkanlığı	12.985.141	4.606.244	55	14.573.706	1.588.585	12	16.418.023	1.846.317	13
Sayıntay Başkanlığı	28.717.028	9.719.593	51	32.938.710	4.221.684	15	36.132.894	3.194.185	10
Başbakanlık	843.157.339	310.988.886	58	1.012.583.115	169.426.776	20	1.321.729.415	309.146.300	31
Devlet Planlama Teşkilatı	19.285.766	5.943.926	45	24.341.295	5.055.529	26	49.287.786	24.956.461	103
Hazine Müsteşarlığı	83.404.574.837	15.959.395.758	34	88.336.892.071	4.932.317.234	8	83.053.803.238	-5.283.088.839	-8
Dış Ticaret Müsteşarlığı	50.155.789	15.848.681	46	56.381.751	6.225.962	12	65.889.459	9.317.708	17
Gümrük Müsteşarlığı	90.265.273	30.483.697	51	122.835.810	32.670.337	36	138.658.592	15.722.893	13
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	32.529.139	9.531.367	41	50.400.732	17.871.593	55	44.507.608	-5.893.124	-12
Diyanet İşleri Başkanlığı	619.288.283	218.985.720	55	862.010.233	242.721.950	39	1.015.172.959	153.162.726	18
Adalet Bakanlığı	882.771.173	338.422.330	62	1.125.813.096	243.041.923	28	1.348.316.084	222.501.967	20
Millî Savunma Bakanlığı	7.742.947.168	2.329.418.418	43	8.841.295.793	1.098.348.627	14	9.440.386.687	598.090.894	7
İçişleri Bakanlığı	455.951.665	144.058.106	46	565.593.886	109.642.021	24	688.871.676	103.277.950	18
Jandarma Genel Komutanlığı	1.521.591.052	568.581.218	60	1.829.810.876	308.219.824	20	2.058.991.637	229.180.961	13
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.631.290.425	947.781.800	56	3.284.433.322	863.142.897	25	3.848.807.183	562.373.861	17
Sahil Güvenlik Komutanlığı	72.631.912	34.625.574	91	97.280.465	24.628.553	34	103.317.154	6.056.889	6
Dışişleri Bakanlığı	406.345.011	118.571.457	41	472.089.254	65.754.243	16	517.437.376	45.338.122	10
Maliye Bakanlığı	22.043.750.474	8.833.258.025	67	28.109.131.290	8.066.380.788	28	22.868.874.202	-5.250.257.057	-19
Millî Eğitim Bakanlığı	8.043.014.805	2.897.938.352	56	10.562.870.763	2.539.856.158	32	13.015.949.601	2.433.078.837	23
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	895.810.392	-6.866.786	-1	910.938.715	15.129.323	2	927.864.577	16.924.862	2
Tapu Kadastro Genel Müd.	127.631.614	45.644.082	58	168.622.279	40.990.665	32	195.632.833	27.010.564	16
Sağlık Bakanlığı	3.038.945.586	1.217.384.607	67	3.674.261.734	635.316.148	21	4.461.250.318	786.988.586	21
Ulaştırma Bakanlığı	127.805.977	50.067.753	64	163.538.849	35.727.872	28	242.083.152	78.549.503	48
Denizcilik Müsteşarlığı	22.579.145	8.991.531	66	32.110.927	9.531.782	42	30.401.798	-1.709.128	-5
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	587.381.632	174.367.842	42	734.408.137	147.026.505	25	902.296.792	167.886.654	23
Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanlığı	56.485.810	22.378.577	66	6.856.990.707	6.800.524.897	12044	11.199.292.992	4.342.302.286	63

TABLO 5

( MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE									
GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANLARI									
DAİRESİ	2002			2003			2004		
	GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM		GİDER	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM	
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	128.442.090	50.130.882	66	125.179.589	-1.262.491	-1	218.544.904	93.365.305	75
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	134.493.386	46.970.865	54	273.996.923	139.493.537	104	227.420.928	-46.565.997	-17
Kültür ve Turizm Bakanlığı	462.829.308	171.292.014	59	518.595.215	55.765.907	12	515.733.569	-2.861.647	-1
Çevre ve Orman Bakanlığı	235.408.683	74.881.492	47	299.991.389	63.582.706	27	370.378.428	71.387.039	24
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	42.721.019	17.408.703	69	50.804.980	8.083.961	19	62.098.958	11.291.976	22
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>114.963.018.060</b>	<b>34.776.771.159</b>	<b>43</b>	<b>139.488.824.423</b>	<b>24.525.805.363</b>	<b>21</b>	<b>139.224.734.494</b>	<b>-264.089.929</b>	<b>0</b>
*2002 yılında aynı olan Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.									

TABLO 6

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE						
YILLAR İTİBARIYLA GİDERLER VE GENEL BÜTÇE TOPLAM GİDERİ İÇİNDEKİ ORANLARI %						
DAİRESİ	2002		2003		2004	
	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %
Cumhurbaşkanlığı	14.216.397	0,01	17.036.555	0,01	19.917.171	0,01
Türkiye Büyük Millet Meclisi	168.630.494	0,15	201.433.515	0,14	221.566.856	0,16
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.516.323	0,00	3.041.419	0,00	3.942.627	0,00
Yargıtay Başkanlığı	17.889.110	0,02	27.521.941	0,02	25.948.871	0,02
Danıştay Başkanlığı	12.985.141	0,01	14.573.706	0,01	16.419.023	0,01
Savınstay Başkanlığı	28.717.026	0,02	32.938.710	0,02	36.132.894	0,03
Başbakanlık	843.157.339	0,73	1.012.583.116	0,73	1.321.729.415	0,95
Devlet Planlama Teşkilatı	19.285.788	0,02	24.341.295	0,02	49.297.766	0,04
Hazine Müsteşarlığı	63.404.574.837	55,15	68.336.692.071	48,99	63.053.803.236	45,29
Dış Ticaret Müsteşarlığı	50.155.789	0,04	56.381.751	0,04	65.689.459	0,05
Gümrük Müsteşarlığı	90.265.273	0,08	122.935.610	0,09	138.658.592	0,10
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	32.529.139	0,03	50.400.732	0,04	44.507.608	0,03
Diyanet İşleri Başkanlığı	619.288.283	0,54	862.010.233	0,62	1.015.172.956	0,73
Adalet Bakanlığı	882.771.173	0,77	1.125.813.096	0,81	1.348.315.064	0,97
Millî Savunma Bakanlığı	7.742.947.166	6,74	8.841.295.793	6,34	9.440.366.687	6,78
İçişleri Bakanlığı	455.951.665	0,40	565.593.686	0,41	668.871.576	0,48
Jandarma Genel Komutanlığı	1.521.591.052	1,32	1.829.810.878	1,31	2.058.991.837	1,48
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.631.290.425	2,29	3.294.433.322	2,36	3.848.807.183	2,76
Sahil Güvenlik Komutanlığı	72.631.912	0,06	97.260.465	0,07	103.317.154	0,07
Dışişleri Bakanlığı	406.345.011	0,35	472.099.254	0,34	517.437.376	0,37
Maliye Bakanlığı	22.043.750.474	19,17	28.109.131.280	20,15	22.868.874.202	16,42
Millî Eğitim Bakanlığı	8.043.014.605	7,00	10.582.670.763	7,59	13.015.949.601	9,35
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	895.810.392	0,78	910.939.715	0,65	927.864.577	0,67
Tapu Kadastro Genel Müd.	127.631.614	0,11	168.622.279	0,12	195.632.833	0,14
Sağlık Bakanlığı	3.038.945.586	2,64	3.674.281.734	2,63	4.461.250.318	3,20
Ulaştırma Bakanlığı	127.805.977	0,11	163.533.649	0,12	242.083.152	0,17
Denizcilik Müsteşarlığı	22.579.145	0,02	32.110.827	0,02	30.401.799	0,02
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	587.381.632	0,51	734.408.137	0,53	902.298.792	0,65
Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanlığı	58.465.810	0,05	6.856.990.707	4,92	11.199.292.992	8,04

TABLO 6

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE						
YILLAR İTİBARIYLA GİDERLER VE GENEL BÜTÇE TOPLAM GİDERİ İÇİNDEKİ ORANLARI %						
DAİRESİ	2002		2003		2004	
	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %	GİDER	TOPLAM GİDER İÇİNDEKİ ORANI %
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	126.442.090	0,11	125.179.599	0,09	218.544.904	0,16
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	134.493.386	0,12	273.986.923	0,20	227.420.926	0,16
Kültür ve Turizm Bakanlığı	462.829.308	0,40	518.595.215	0,37	515.733.589	0,37
Çevre ve Orman Bakanlığı	235.408.683	0,20	298.981.389	0,21	370.378.428	0,27
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	42.721.019	0,04	50.804.980	0,04	62.096.956	0,04
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>114.963.019.060</b>	<b>100,00</b>	<b>139.488.824.423</b>	<b>100,00</b>	<b>139.224.734.494</b>	<b>100,00</b>
*2002 yılında aynı olan Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.						

TABLO 7

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE										
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KİYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)										
DAİRESİ	2002			2003			2004			
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2002	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2003	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2004 SAPMA	
			SAPMA %			SAPMA %			MİKTARI	%
Cumhurbaşkanlığı	18.850.000	14.216.397	-25	23.690.000	17.036.555	-28	27.922.237	19.917.171	-8.005.066	-29
Türkiye Büyük Millet Meclisi	155.407.000	188.630.494	9	216.240.000	201.433.510	-7	238.006.204	221.656.858	-14.449.348	-6
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.679.500	2.516.323	-6	3.779.000	3.041.419	-20	5.380.516	3.942.627	-1.437.889	-27
Yargılay Başkanlığı	18.477.400	17.689.110	9	27.974.000	27.521.941	-2	25.832.730	25.948.871	116.141	0
Deneylay Başkanlığı	12.090.500	12.985.141	7	15.695.000	14.573.706	-8	16.296.820	16.419.023	132.403	1
Sayılay Başkanlığı	40.452.800	28.717.026	-29	48.518.000	32.839.719	-33	53.598.384	36.132.894	-17.465.490	-33
Başbakanlık	654.594.790	843.157.339	29	696.222.000	1.012.563.115	52	1.036.441.363	1.321.729.415	286.287.852	28
Devlet Planlama Teşkilatı	28.483.000	19.285.766	-32	35.348.000	24.341.295	-31	78.724.794	49.297.756	-29.427.037	-37
Hazine Müsteşarlığı	51.712.937.000	83.404.574.837	23	73.131.919.000	68.338.892.071	-7	74.152.808.162	63.053.803.238	-11.099.004.924	-15
Dr. Ticaret Müsteşarlığı	47.990.000	50.166.789	4	64.525.000	58.391.751	-13	67.215.798	65.699.459	-1.516.339	-2
Gömrük Müsteşarlığı	113.085.000	90.265.273	-20	124.675.000	122.935.610	-1	142.793.036	138.658.592	-4.134.444	-3
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	33.827.900	32.529.139	-4	55.616.000	50.400.732	-9	49.267.003	44.507.608	-3.759.394	-8
Özyanet İşleri Başkanlığı	563.364.200	619.288.283	12	770.292.000	862.010.233	12	976.834.295	1.015.172.959	38.338.664	4
Adalet Bakanlığı	808.141.000	882.771.173	9	1.063.831.000	1.126.813.096	4	1.294.996.780	1.248.315.064	-53.356.284	-4
Millî Savunma Bakanlığı	8.234.969.000	7.742.947.166	-6	10.209.250.000	8.841.296.793	-13	10.011.847.227	9.440.386.887	-571.460.540	-6
İçişleri Bakanlığı	396.330.500	455.951.665	14	501.609.000	595.593.686	13	622.956.694	688.671.576	45.914.982	7
Jandarma Genel Komutanlığı	1.455.965.000	1.521.591.052	5	1.821.789.000	1.829.810.876	0	2.074.467.227	2.059.891.637	-15.475.390	-1
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.430.615.000	2.631.290.425	8	3.207.179.000	3.294.433.322	3	3.754.736.400	3.846.607.183	92.070.783	2
Sahil Güvenlik Komutanlığı	91.701.000	72.631.912	-21	115.689.000	97.260.465	-16	137.629.782	103.317.154	-34.312.628	-25
Dişleri Bakanlığı	435.356.000	406.345.011	-7	533.940.000	472.099.254	-12	504.248.583	517.437.376	13.188.791	3
Maliye Bakanlığı	18.722.485.719	22.043.730.474	18	27.656.973.000	28.108.131.280	2	22.503.839.800	22.868.674.202	365.034.403	2
MİR Eğitim Bakanlığı	7.460.991.000	8.043.014.605	8	10.030.897.000	10.982.870.753	8	12.366.236.276	13.015.949.601	649.713.325	5
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	272.230.000	895.610.392	229	400.356.000	910.938.715	128	438.070.063	827.864.577	489.794.513	112
Tapu Kadastro Genel Müd.	118.132.000	127.631.614	8	169.990.000	168.622.279	-5	181.668.668	185.632.833	3.964.248	2
Sağlık Bakanlığı	2.345.447.691	3.038.945.596	30	3.668.749.000	3.674.261.734	3	4.584.490.337	4.481.260.318	-93.240.019	-2
Ulaştırma Bakanlığı	154.283.000	127.806.977	-17	341.467.000	163.533.649	-52	379.598.878	242.083.152	-137.515.526	-36
Denizcilik Müsteşarlığı	32.876.000	22.579.145	-31	43.264.000	32.110.927	-26	37.056.040	30.401.798	-6.654.241	-18
Tarım ve Köylüleri Bakanlığı	530.282.000	587.381.632	11	720.374.000	734.408.137	2	877.016.439	902.298.792	25.280.353	3

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)



TABLO 7

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE										
KESİNTİLİ BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE KIYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)										
DAİRESİ	2002			2003			2004			
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2002	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2003	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GİDER	2004 SAPMA	
			SAPMA			SAPMA			MİKTARI	%
			%			%				
Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanlığı	57.792.000	66.465.810	-2	8.784.968.000	6.856.990.707	-22	11.272.908.140	11.199.292.992	-73.695.148	-1
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	116.823.000	126.442.090	8	121.882.000	125.179.599	3	190.796.550	218.544.904	27.748.354	15
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	89.010.000	134.493.386	51	193.864.000	273.966.923	41	168.141.000	227.420.926	59.279.926	35
Kültür ve Turizm Bakanlığı	443.778.000	462.829.308	4	340.727.000	518.566.216	52	533.563.511	515.733.596	-17.829.915	-3
Çevre ve Orman Bakanlığı	192.512.000	235.408.683	22	220.896.000	298.991.369	35	295.620.199	370.376.428	74.556.229	25
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	48.970.000	42.721.019	-13	86.044.000	60.804.900	-12	68.140.232	62.066.956	-6.043.276	-8
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>97.831.000.000</b>	<b>114.863.818.080</b>	<b>18</b>	<b>145.398.379.808</b>	<b>138.468.824.423</b>	<b>-4</b>	<b>148.145.379.884</b>	<b>138.224.734.464</b>	<b>-8.920.645.391</b>	<b>-7</b>
*Sapma oranları, giderler, başlangıç ödenegi çıkarıldıktan sonra bulunan farkın, başlangıç ödenegine oranlaması suretiyle bulunmuştur.										
**2002 yılında ayrı olan Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.										



TABLO 8

(MİLYON TL)

## GENEL BÜTÇE

## YIL SONU ÖDENEĞİNE KİYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)

DİRESİ	2002			2003			2004			
	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2002	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2003	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2004 SAPMA	
			SAPMA			SAPMA			MİKTARI	%
			%			%				
Cumhurbaşkanlığı	19.308.149	14.216.397	-26	28.451.000	17.036.555	-33	26.822.237	19.917.171	-7.006.069	-26
Türkiye Büyük Millet Meclisi	187.785.554	188.630.494	-10	230.028.786	201.433.818	-12	239.957.763	221.566.858	-18.410.907	-8
Anayasa Mahkemesi Başkanlığı	2.788.500	2.518.323	-10	3.559.493	3.041.419	-15	4.485.286	3.942.827	-542.859	-12
Yargıtay Başkanlığı	17.874.900	17.889.110	0	28.133.000	27.821.941	-2	26.352.005	25.948.871	-403.134	-2
Danıştay Başkanlığı	13.290.950	12.965.141	-2	15.090.090	14.873.706	-3	16.050.820	16.419.023	368.403	2
Savcıyay Başkanlığı	41.952.800	28.717.028	-32	49.518.090	32.836.710	-33	53.598.384	35.132.894	-17.655.490	-33
Başbakanlık	896.744.391	843.157.339	-6	1.096.588.849	1.012.583.115	-7	1.384.164.911	1.321.728.415	-62.415.496	-3
Devlet Planlama Teşkilatı	29.158.670	19.285.788	-34	34.786.093	24.341.295	-30	60.841.164	49.297.758	-11.543.407	-19
Hazine Müsteferliği	84.128.122.697	63.404.574.837	-1	69.173.974.450	66.336.882.071	-1	74.288.682.530	63.053.803.238	-11.234.889.292	-15
Değ. Ticaret Müsteferliği	55.877.600	50.155.789	-10	66.263.500	56.381.791	-15	69.107.370	65.089.458	-3.407.911	-5
Gömrük Müsteferliği	116.637.451	90.285.273	-23	137.190.308	122.893.810	-10	142.670.885	139.689.582	-4.012.082	-3
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı	35.492.747	32.629.139	-8	55.632.690	50.400.732	-9	48.296.223	44.807.608	-3.798.614	-8
Diyanet İşleri Başkanlığı	617.438.200	619.289.283	0	873.108.900	862.010.233	-1	961.817.981	1.015.172.959	39.364.978	3
Adalet Bakanlığı	902.714.346	882.771.173	-2	1.148.199.027	1.125.813.096	-2	1.274.311.261	1.348.315.084	74.003.823	6
Millî Savunma Bakanlığı	10.012.174.148	7.742.947.166	-23	12.179.339.744	8.941.295.793	-27	13.482.907.834	8.440.388.887	-4.952.521.148	-30
İçişleri Bakanlığı	501.632.954	455.951.685	-9	597.458.462	585.983.888	-5	656.726.011	668.871.676	12.145.665	2
Jandarma Genel Komutanlığı	1.593.227.474	1.521.591.052	-4	1.856.709.512	1.829.810.678	-2	2.120.903.230	2.056.991.837	-63.911.393	-3
Emniyet Genel Müdürlüğü	2.886.815.551	2.631.290.425	-2	3.378.943.034	3.294.433.322	-3	3.787.082.803	3.846.907.183	59.724.890	2
Sahil Güvenlik Komutanlığı	84.100.702	72.631.912	-14	110.531.222	97.260.485	-12	113.947.221	103.317.154	-10.630.067	-9
Dışişleri Bakanlığı	448.356.865	406.345.011	-9	555.477.942	472.099.254	-15	567.259.534	517.437.378	-39.822.156	-7
Matrye Bakanlığı	21.887.775.170	22.043.760.474	1	28.486.750.682	28.108.131.280	-1	23.725.540.008	22.858.874.202	-866.985.804	-4
Millî Eğitim Bakanlığı	8.889.474.629	8.043.014.605	-10	10.694.254.054	10.562.870.763	-1	12.401.075.028	13.015.948.601	614.874.572	5
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	1.111.330.018	895.810.392	-19	1.022.885.914	910.939.715	-11	984.819.431	927.864.877	-66.954.554	-7
Tapu Kadastro Genel Müd.	129.213.924	127.831.614	-1	169.335.822	168.822.279	0	181.196.731	185.832.833	4.437.102	2
Sağlık Bakanlığı	2.632.671.077	3.036.945.588	7	3.864.711.093	3.874.261.734	5	4.258.800.170	4.461.280.518	201.880.148	5
Ulaştırma Bakanlığı	164.397.130	127.905.977	-22	313.187.229	163.833.849	-48	378.230.007	242.583.182	-136.146.826	-36
Denizcilik Müsteferliği	42.901.708	22.579.145	-47	58.374.440	32.110.927	-45	49.380.712	30.401.789	-18.978.912	-38
Tarım ve Köylü İşleri Bakanlığı	615.979.713	587.381.832	-5	770.490.130	734.408.137	-5	931.110.419	902.296.792	-28.813.628	-3

TABLO 8

(MİLYON TL)

GENEL BÜTÇE											
YIL SONU ÖDENEĞİNE KIYASLA GİDERLERİN YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM SAPMA ORANLARI (%)											
DAİRESİ	2002			2003			2004				
	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2002	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2003	YIL SONU ÖDENEĞİ	GİDER	2004 SAPMA		
			SAPMA %			SAPMA %			MİKTARI	%	
Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanlığı	63.303.509	56.465.810	-11	7.101.185.352	6.866.990.707	-3	11.201.731.088	11.199.292.992	-2.438.096	0	
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	151.112.911	126.442.080	-16	146.868.370	126.179.599	-15	228.402.774	218.544.904	-9.857.869	-4	
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	183.878.272	134.493.366	-27	297.843.857	273.986.923	-8	232.467.179	227.420.926	-5.046.253	-2	
Kültür ve Turizm Bakanlığı	517.222.324	462.626.306	-11	605.030.671	518.595.215	-14	612.978.532	515.733.569	-97.244.963	-16	
Çevre ve Orman Bakanlığı	269.710.984	235.406.883	-13	353.126.863	298.991.389	-15	372.214.265	370.378.428	-1.835.836	0	
Devlet Meteoroloji İşleri Gen. Müd.	50.993.697	42.721.019	-16	54.307.132	50.804.980	-6	68.984.305	62.006.956	-6.987.349	-9	
<b>GENEL BÜTÇE TOPLAMI</b>	<b>119.383.441.638</b>	<b>114.963.019.080</b>	<b>-4</b>	<b>145.557.825.284</b>	<b>138.488.824.423</b>	<b>-4</b>	<b>154.973.414.486</b>	<b>139.224.734.484</b>	<b>-15.748.680.001</b>	<b>-10,18</b>	
*Sapma oranları, giderden, yıl sonu ödenęi çıkarıldıktan sonra bulunan ödenek farkının, yıl sonu ödenęine oranlaması suretiyle bulunmuştur.											
**2002 yılında aynı olan Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarına ilişkin veriler birleştirilmiştir.											



### 3-GELİR

Gelir, devlete salınan ve alınan her türlü vergi ve resim ile devlete ait nakit, hisse senedi, her türlü taşınır ve taşınmaz eşya, mal ve kıymetlerin gelirleri, kiralara ile satış gelirlerinden oluşan, kanunlara dayanılarak alınan, tarh ve toplama usulleri kanun ve tüzükler ile düzenlenen, Genel Bütçe Kanunu ile toplanmasına izin verilen kamu kaynağıdır. ( Genel Muhasebe Kanunu madde 39 )

2004 mali yılı Bütçe Kanunu'nun "Gelir Bütçesi" başlıklı ikinci maddesinde belirttiği üzere genel bütçeli idarelerin gelirleri 103.309.000.000.000.000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Bütçe Kanunu uyarınca yapılan gelir tahminlerinin gelir türlerine göre dağılım ve gerçekleşme oranları incelendiğinde;

1-Vergi gelirlerinde; Bütçe Kanununda yer alan yıl sonu tahmininin 99.173.000.000.000.000 lira olduğu, buna karşılık yapılan tahsilâtın % 93 ( tahsilât / tahakkuk ) oranı ile 101.038.903.639.450.000 lira olarak gerçekleştiği, dolayısıyla tahsilâtın bütçe tahminine göre sapma oranının % 1,88 olduğu görülmüştür.

2-Vergi dışı gelirlerde; Bütçe Kanununda yer alan yıl sonu tahmininin 13.666.247.000.000.000 lira olmasına karşılık, yapılan tahsilâtın % 67 (tahsilât / tahakkuk) oranı ile 17.678.311.033.850.000 lira olarak gerçekleştiği, tahsilâtın tahmine göre sapma oranının % 29,36 olduğu görülmüştür.

3- Sermaye gelirleri olarak Bütçe Kanununda yer alan yıl sonu tahminin 899.751.000.000.000 lira olmasına karşılık, tahsilâtın % 83 (tahsilât/tahakkuk) oranı ile 165.608.045.250.000 lira olarak gerçekleştiği ve tahsilâtın bütçe tahminine göre sapma oranının % - 81,59 olduğu görülmüştür.

4- Alınan bağış ve yardımlar olarak Bütçe Kanununda yer alan yıl sonu tahminin 2.000.000.000.- lira olmasına karşılık, % 97 (tahsilât / tahakkuk) oranı ile 1.206.419.821.900.000.- lira tahsilât yapıldığı ve tahsilâtın tahmine göre sapma oranının % 60.320.891 olduğu görülmüştür.

5- Alıcılardan tahsilât olarak bütçe kanununda herhangi bir tahminde bulunulmamış olmakla birlikte % 100 (tahsilât / tahakkuk) oranı ile 717.250.000 lira tahsilâta bulunulmuştur.

Bahse konu beş gelir türünde genel bütçeli idarelerin gelirlerinin yıl sonu tahmini 113.739.000.000.000.000. lira olup bu tahmin rakamı üzerinden 10.430.000.000.000.000 lira red ve iade gerçekleşeceği öngörülmüştür. Buna karşılık; genel tahsilât 120.089.243.257.700.000 lira, red ve iadeler 11.149.069.706.900.000 lira olarak gerçekleşmiş olduğundan, 108.940.173.550.800.000 lira olan net gelir tahsilâtının 103.309.000.000.000.000 liralık net bütçe tahminine göre genel tahsilât oranı % 105,45 , dolayısıyla sapma oranı da % 5,45 olarak saptanmıştır.

2004 mali yılı sonuçları itibariyle , 2004 yılı gelir tahakkuku 136.703.895.129.250.000 liradır.

Ertesi yıla devrolunan tahakkuk miktarı ise 16.614.651.871.550.000 lira olup, devrolunan tahakkuk artışının 2004 yılı tahakkukuna oranı % 12,15 dir.

Son üç yıllık dönemin gelir tahminlerine kıyasla gelir tahsilâtlarında meydana gelen gerçekleştirmeler ve sapma oranları şöyledir.

( BİN TL )

	2002	2003	2004
BÜTÇE TAHMİNİ	70 918 000 000 000	100.357.000.000.000	113.739.000.000.000
TAHSİLAT	74.603.699.064.660	98.558.732.547.000	120.089.243.257.700
FARK	3.685.699.064.660	-1.798.267.453.000	6.350.243.257.700
SAPMA ORANI	% 5,2	% -1,79	% 5,58

Bu tabloda 2004 yılında tahmin edilen ve gerçekleşen gelir rakamları red ve iadeler düşülmeden alınmıştır. 2002 ve 2003 yıllarında red ve iadeler gelirden düşülmeyip gider olarak yazıldığından, karşılaştırmanın daha sağlıklı olması için tablo bu şekilde düzenlenmiştir.

Yine son üç yıllık dönemde tahakkuk ve tahsilât gerçekleştirmeleri de şu şekildedir.

( BİN TL )

	2002	2003	2004
NET TAHAKKUK	83.868.540.112.770	111.991.690.730.640	136.703.895.129.250
NET TAHSİLAT	74.603.699.064.660	98.558.732.547.000	120.089.243.257.700
TAHAKKUK/TAHSİLAT ORANI (%)	88,95	88,01	87,85

#### 4-GELİR - GİDER DENGESİ

2004 yılı Genel Bütçesinin "Gider Bütçesi" başlıklı İnci maddesi ile gider tahmini ( ödenek ) 149.858.129.000.000.000.lira olarak öngörülmesine karşın Bütçe Kanununun 8 inci maddesi gereğince yapılan 712.749.115.510.016.liralık kesinti düşüldükten sonra başlangıç ödeneği 149.145.379.884.490.000 lira olarak netleşmiştir.

Bütçe Kanunu'nun "Gelir Bütçesi" başlıklı 2 inci maddesine göre, gelir tahmini ise 103.309.000.000.000.000 liradır.

Gelir ve giderlerin yıl sonundaki gerçekleşme durumuna bakıldığında, 139.224.734.493.840.000.- liralık gidere karşılık 108.940.173.550.800.000 lira tutarında net gelir tahsilâtı yapıldığı ve sonuçta 30.284.560.943.040.000 lira tutarında bütçe açığı gerçekleştiği görülmüştür.

Bütçe açığı % 21,75 oranında gerçekleşmiştir.

Arz olunur.



T.C.

SAYIŖTAY BAŞKANLIĞI

# 2004 Yılı Hazine İşlemleri Raporu

**"2004 Yılı Hazine İşlemleri Raporu,  
Sayıştay Genel Kurulunun 06.10.2005 tarih ve 5130/1 sayılı kararı ile  
kabul edilmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması uygun bulunmuştur."**

**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI, ANKARA, Ekim 2005**

**<http://www.sayistay.gov.tr>**

## SUNUŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yürütölen Sayıştay denetimi iki şekilde sonuçlandırılır;

Mevzuata aykırı olduğu tespit edilen hususlarda Sayıştay, yargı yetkisini kullanmak suretiyle hüküm vermektedir. Sayıştay, denetimini bu şekilde sonuçlandırırken, Anayasadan aldığı yetkiyle bağımsız yargı yetkisini kullanmaktadır.

Sayıştay denetiminin diğer çıktısı, Sayıştay raporlarıdır. Sayıştay, bir kısmı kanunla verilmiş görevler sebebiyle, bir kısmı da kurumun kendi takdirleriyle belirlediği konularda, değişik denetim metotları kullanmak suretiyle raporlar hazırlayıp TBMM'ye sunmaktadır. Bu raporların temel amacı TBMM'yi diş denetim kurumu olarak bilgilendirmektir.

1995 yılından itibaren her yıl hazırlanmakta olan Hazine İşlemleri Raporları ile, TBMM'nin mali sistemimizin temel kurumu konumunda olan Hazine Müsteşarlığının faaliyetleri hakkında bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu bağlamda, Hazine İşlemleri Raporları, Hazine Müsteşarlığı bünyesinde yer alan Devlet Borçları Saymanlığı ve Hazine İç Ödemeler Saymanlığının yıl içinde gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili bilgi vermek için hazırlanmaktadır. Bütçe işlemlerinin önemli bir kısmı ve borçlanma işlemleri, bu saymanlıkların hesapları vasıtasıyla izlenmektedir. Bu iki saymanlık tarafından gerçekleştirilen mali nitelikli iş ve işlemler, Türk mali sistemi içinde son derece önemli bir yere sahiptir. Her yıl genel bütçe büyüklüğünün neredeyse yarıya yakın bir kısmını kullanan Hazine Müsteşarlığının karar ve işlemleri bütün mali sistemi etkileme ve yönlendirme gücüne sahiptir.

Hazine Müsteşarlığının denetimi, mali sistemimizde yer alan aksaklıkların ve temel sorunların tespiti açısından büyük önem arz etmektedir. Özellikle bütçe sistemi açısından görece ağırlığı son yıllarda azalsa da, bütçe dışı işlemlerin büyük bir kısmı Hazine tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ekonomi politikasının temel kararlarını, yapığı iş ve işlemlerle uygulamaya koyan kurumların başında da Hazine Müsteşarlığı gelmektedir.

Tüm bu nedenlerden dolayı, Sayıştay Başkanlığınca Hazine Müsteşarlığının denetimine özel bir önem verilmektedir. Hazine Müsteşarlığı bünyesinde yürütölen iş ve işlemler konusunda yeterli iç denetim kontrolünün bulunmaması, Sayıştay denetiminin önemini daha da artırmaktadır.

2004 yılı Hazine İşlemlerine yönelik olarak hazırlanmış olan bu raporda, Bütçe Finansmanı, İç borçlanma, Hazine alacakları konularına yer verilmiş, bunun yanında TBMM'nin bilgisine sunulmasında yarar görölen diğer konular da ele alınmıştır

Mehmet DAMAR  
Sayıştay Başkanı



## İçindekiler

	<b>Sayfa</b>
<b>SUNUŞ</b> .....	<b>99</b>
<b>ÖZET</b> .....	<b>107</b>
<b>GİRİŞ</b> .....	<b>113</b>
<b>1. BÜTÇE FİNANSMANI</b> .....	<b>115</b>
1.1. Temel Bütçe İlkeleri - Bütçe Dışı İşlemler - 2004 Yılı Bütçe Açığı .....	115
1.2. Kamu Kesini Borçlanma Gereği (KKBG) .....	123
1.3. 2004 Yılı Hedefleri ve Gerçekleşmeler .....	125
1.4. Bütçe Finansmanı Ana Kalemler .....	127
1.5. Bütçe Finansman Dengesi .....	131
<b>2. TOPLAM KAMU BORÇLARI</b> .....	<b>138</b>
2.1. 2004 Yılı Toplam Kamu Borcu .....	138
2.2. Bütçe Limitleri .....	141
2.3. Borçlanma Faizleri .....	144
2.4. 2004 Yılı Faiz Dışı Denge .....	146
<b>3. 2004 YILI BORÇLANMA İŞLEMLERİ</b> .....	<b>148</b>
3.1. 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemleri .....	149
3.2. 2004 Yılı İç Borçlanma İşlemleri (Tahvil-Bono) .....	150
<b>4. HAZİNE ALACAKLARI</b> .....	<b>151</b>
4.1. Hazine Açısından Alacak Doğuran İşlemler .....	151
4.2. Hazine Alacak Yönetimi .....	154
4.3. Hazine Alacak Verileri .....	155
4.4. Hazine Alacaklarının İzlendiği Hesaplar .....	162
4.5. Hazine Alacakları ile İlgili Gelişmeler .....	168
<b>5. İÇ BORÇLAR</b> .....	<b>186</b>
5.1. 2004 Yılı Borçlanmaları .....	186
5.2. 2004 Yılı Ödemeleri .....	190
5.3. 2004 Yılı Stoku .....	190
5.4. 2004 Yılı Donetim Faaliyetleri .....	192

	<b>Sayfa</b>
5.5. Sonuç .....	194
<b>6. DİĞER KONULAR .....</b>	<b>195</b>
6.1. Dış Proje Kredileri .....	195
6.2. Rusya Federasyonundan Olan Alacağın Mal, Hizmet ve Yatırım Karşılığı Mahsup Edilmek İstenmesi .....	203
6.3. Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'na Kullandırılan Kaynaklar .....	204
6.4. Hazine Müsteşarlığı Bilişim Sistemleri .....	205
6.5. Hazine Saymanlıkları .....	210
<b>EK 1: BÜTÇE FİNANSMANI (DETAY) .....</b>	<b>219</b>
A. Bütçe Finansman Dengesi .....	219
B. Borçlanma İşlemleri ve Bütçe Finansmanı .....	225
B1. Dış Borç Kullanımı ve Bütçe Finansmanı .....	225
B2. Dış Borç Geri Ödemeleri ve Bütçe Finansmanı .....	228
C. Tahvil İşlemleri ve Bütçe Finansmanı .....	229
C1. Tahvil Borçlanması ve Bütçe Finansmanı .....	229
C2. Tahvil Geri Ödemeleri ve Bütçe Finansmanı .....	231
D. Hazine Bonosu İşlemleri ve Bütçe Finansmanı .....	232
D1. Hazine Bonosu Borçlanma İşlemleri ve Bütçe Finansmanı .....	232
D2. Hazine Bonosu Geri Ödemesi ve Bütçe Finansmanı .....	233
E. Diğer Finansman İşlemleri .....	234
<b>EK 2: EK TABLOLAR .....</b>	<b>235</b>

## Tablolar

	<b>Sayfa</b>
Tablo 1: Bütçe Dışı Gider ve Gelirler .....	117
Tablo 2: Seçili Yıllar İtibariyle “Nakit Bütçe Açığı” ile “Hesaplanan Açık” Rakamları .....	120
Tablo 3: 2004 Bütçe Gerçekleşmeleri, Bütçe Dışı Gider ve Gelirler .....	121
Tablo 4: KKBG ve Net Borçlanmanın Millî Gelire Oranı (Seçilmiş Yıllar) .....	123
Tablo 5: 2004 Yılı Bütçe Rakamlarının Millî Gelire Oranı (Hedefler-Gerçekleşme) .....	126
Tablo 6: 2004 Yılı Bütçe Finansman Dengesi-Borçlanma İşlemleri Dahil .....	127
Tablo 7: 2004 Yılı Bütçe Finansman Dengesi-Borçlanma İşlemleri Hariç .....	129
Tablo 8: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Finansman Dengesi .....	132
Tablo 9: Kamu Borç Stoku .....	138
Tablo 10: Borçlanma Limiti .....	142
Tablo 11: 2004 Yılı İkraz Limiti .....	142
Tablo 12: 2004 Yılında Ödenen Faiz Giderleri .....	144
Tablo 13: 2004 Yılında Faiz Dışı Denge (Kayıt Dışı İşlemler Dahil) .....	146
Tablo 14: Faiz Dışı Fazla Ayrıntı Tablosu .....	147
Tablo 15: 2004 Yılı Dış Borç İşlemlerinin Mahiyeti .....	149
Tablo 16: 2004 Yılı Tahvil İşlemlerinin Mahiyeti .....	150
Tablo 17: 2004 Yılı Hazine Bonusu İşlemlerinin Mahiyeti .....	150
Tablo 18: 2004 Yılında Sağlanan Hazine Garantileri .....	158
Tablo 19: TMSF’den Olan Hazine Alacakları .....	169
Tablo 20: TMSF’den Yapılan Tahsilatlar .....	170
Tablo 21: Uzlaşması Devam Eden ve Etmeyen Kuruluşlar .....	175
Tablo 22: Uzlaşma Konusu Hazine Alacakları .....	177
Tablo 23: GKBDK Alacak Hesabı, Daire Saymanlık Farkı (TL) .....	179
Tablo 24: Ödeme Planı .....	181
Tablo 25: 2004 Yılı İç Borçlanma Durumu (Borçlanma, Ödeme ve Stok) .....	186
Tablo 26: İç Borçlanmanın Birincil Piyasada Alıcılara Göre Dağılımı .....	188
Tablo 27: İhraç Yöntemlerine Göre Devlet İç Borçlanma Senetleri .....	189
Tablo 28: İç Borç Stokunun Reel Faizi (%) .....	189
Tablo 29: 2004 Yılında Gerçekleştirilen En Yüksek Tutarlı 10 İhaledeki Yıllık Bileşik Faiz Oranları ...	189
Tablo 30: 2003-2004 Yılı Stoklarının Vade Yapısı .....	191
Tablo 31: Stokun Para Birimlerine Göre Dağılımı .....	191
Tablo 32: Yıllar İtibariyle İç Borç Stoku .....	191
Tablo 33: 2004 Yılı Dış Proje Kredisi Kullanımları .....	197
Tablo 34: Kullanımı Yapılmadığı Halde Masrafları Ödenen Dış Proje Kredileri .....	198

	<b>Sayfa</b>
Tablo 35: Teyitsiz Kalan Kullanımlar-Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar .....	199
Tablo 36: Teyitsiz Kalan Kullanımlar-Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşlar .....	200
Tablo 37: Kuruluşların Hazineye Teyit Yapamama Nedenleri .....	201
Tablo 38: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Finansman Dengesi.....	219
Tablo 39: 2004 Yılı Bütçe Emanetleri .....	220
Tablo 40: 2004 Yılında Verilen Avanslardan Kaynaklanan Nakit Çıktıları.....	220
Tablo 41: 2004 Yılı Borçlanma Hasılatı ve Borç Geri Ödemeleri.....	221
Tablo 42: 2004 Yılında Bütçe Dışı Gelir ve Giderler .....	221
Tablo 43: 2004 Yılında Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler.....	222
Tablo 44: 2004 Yılında Transfer Edilen Kaynaklar ve Tahsil Edilen Alacaklar .....	222
Tablo 45: 2004 Yılında Nakit Girişi Sağlayan Emanetler .....	223
Tablo 46: 2004 Yılı Banka Hesapları .....	223
Tablo 47: 2004 Yılında Kasa Hesapları .....	223
Tablo 48: 2004 Yılı Bütçe Dışı Avans ve Krediler.....	224
Tablo 49: 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Nakit).....	225
Tablo 50: 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Aynı – Mahsup).....	225
Tablo 51: 2004 Yılında Dış Borçlanma İle Finanse Edilen Bütçe Dışı Giderler .....	227
Tablo 52: 2004 Yılı Dış Borç Geri Ödemeleri Detayı (Mahsup).....	228
Tablo 53: 2004 Yılında Dış Borçlanma İle İlgili Borçlara mahsup Edilen Gelirler (Bütçe Dışı) .....	228
Tablo 54: 2004 Yılı Tahvil Borçlanma İşlemlerinin Detayı .....	229
Tablo 55: 2004 Yılı Tahvil Borçlanma İşlemi Detayı (Mahsup).....	229
Tablo 56: 2004 Yılında Tahvil Borçlanmasıyla Karşılanan Bütçe Dışı Giderler.....	230
Tablo 57: 2004 Yılı Tahvil Geri Ödemeleri Detayı (Mahsup).....	231
Tablo 58: 2004 Yılı Tahvil Geri Ödemeleriyle İlgili Bütçe Dışı Gelirler .....	231
Tablo 59: 2004 Yılı Hazine Bonusu Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Mahsup).....	232
Tablo 60: 2004 Yılı Hazine Bono Ödemelerinin Detayı (Mahsup).....	233
Tablo 61: 2004 Yılında Hazine Alacaklarından Tahsil Edilen Tutarlar.....	234
Tablo 62: Risk Hesabı Gelir ve Giderleri .....	234



## Grafikler

	<b>Sayfa</b>
Grafik 1: 1976-2004 Yıllarında KKKG ve Net Borçlanma Hasılatı .....	124
Grafik 2: Son Yirmi Yılda Toplam Kamu Borcunun Milli Gelire Oranı.....	140
Grafik 3: 1983 - 2004 Yıllarında Borç Faizlerinin Bütçe Gelir ve Giderine Oranı.....	145
Grafik 4: Hazine Alacak Stoku .....	155
Grafik 5: Alacak Stokunun Kaynak Dağılımı .....	155
Grafik 6: Vadesi Geçmiş ve Vadesi Gelecek Alacaklar .....	156
Grafik 7: İç Borçlanmanın TL/Döviz Yapısı .....	157,187
Grafik 8: 2004 Yılında Gerçekleşen İç Borç Geri Ödemeleri.....	159,190
Grafik 9: 2004 Yılı Stokunun Bileşimi.....	160,190
Grafik 10: 2004 Yılı Stokunun Para Birimlerine Göre Dağılımı .....	160,191
Grafik 11: Hazine Müsteşarlığı Bütçesinin Genel Bütçe İçindeki Yeri .....	212
Grafik 12: Devlet Borçları Saymanlığının Genel Bütçe İçindeki Yeri .....	213

## Ek Tablolar

	<b>Sayfa</b>
Ek Tablo 1: Bütçe Finansman Dengesi – Borçlanma İşlemleri Dahil.....	235
Ek Tablo 2: Bütçe Verileri ve Bütçe Dışı İşlemler Hariç .....	236
Ek Tablo 3: Bütçe Finansman Dengesi.....	237
Ek Tablo 4: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Rakamları .....	239
Ek Tablo 5: Mahsup Borçlanma İşlemlerinden Doğan Gelir ve Giderler.....	240
Ek Tablo 6: 2004 Yılı Faiz ve Genel Giderler Toplamı.....	241
Ek Tablo 7: 2004 Yılı Tahvil Borçlanması Detayı .....	241
Ek Tablo 8: 2004 Yılı Bono İşlemleri Detayı .....	242
Ek Tablo 9: 2004 Yılı Dış Borç İşlemleri Detayı .....	243



## ÖZET

2004 yılı Hazine İşlemleri Raporu esas olarak dört ana bölümden oluşmaktadır:

- Bütçe Finansmanı
- Hazine Alacakları
- İç borçlar
- Diğer konular

### Bütçe Finansmanı

1997-2002 yılları Hazine İşlemleri Raporlarında finansman tabloları hazırlanmış, bu finansman tablolarında borçlanma yoluyla elde edilen bütün kaynaklar, borç geri ödemeleri, borçlanma sürecinde ortaya çıkan bütçe dışı gelir ve giderler, bütçe gelir ve giderleri ile birlikte konsolide edilerek yer almıştır. Böylece borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların borç geri ödemeleri ve bütçe açığından dışında nelerinde kullanıldıkları gösterilmiştir.

2002 yılına kadar hazırlanan finansman tablolarında, ilgili yıllar nakit bütçe açıklarının çok üzerinde bir finansman açığının ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. 2000, 2001 ve 2002 yıllarında oluşan nakit bütçe açıklarına göre sırasıyla %40, %270, %60 oranında daha fazla tutarlarda hesaplanan açık rakamlarının finanse edildiği görülmüştür.

Finansman tablolarında görülen bütçe dışı giderler arasında, borçlanma senedi verilerek suretiyle ödenen görev zararları, aleyhte kur farklarından kaynaklanan borç artışı, çeşitli kuruluşlara ikrazen borçlanma senedi verilmesi, Hazinesin borçlanma yoluyla elde ettiği kaynakları ikrazen kullanması gibi hususların yer aldığı belirtilmiştir.

2004 yılında ise yürürlüğe giren mevzuat değişiklikleri ile bütçe dışında izlenen bazı gelir

ve giderler bütçe içine alınmış, aşırı olarak gerçekleşen lehite kur farklarının da etkisiyle bütçe dışı gelirler, bütçe dışı giderlerden daha fazla gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda borçlanma hasılatı, nakit bütçe açığına göre daha düşük tutarda gerçekleşmiştir. Raporun bütçe finansmanı ile ilgili bölümlerinde borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların ne şekilde kullanıldığı ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

2004 yılında toplam kamu borç stoku, 2003 yılına göre 32,4 katrilyon lira artarak 354,3 katrilyon liraya ulaşmıştır. Toplam kamu borcu rakamları iç ve dış borç toplamı ile KİT Görev zaran alacakları ve emanetlerden oluşmaktadır.

2004 yılında 56,1 katrilyon liralık borçlanma faizinin tamamı bütçeden ödenmiştir.

Faiz dışı denge, gider ve gelir olarak kaydedilmeyen işlemler dikkate alınarak hesaplandığında, 24,5 katrilyon lira faiz dışı fazla verildiği görülmektedir. Bu tutar millî gelirin %5,7'si oranındadır.

### Hazine Alacakları

Haziran 2005 sonu itibarıyla Hazine alacak stoku 71,7 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. Bunun 49,3 katrilyon TL'si Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF), 15,1 katrilyon TL'si belediyelere, 3,8 katrilyon TL'si de KİT'lere aittir. Alacak stokunun %51'inin vadesi geçmiş durumdadır. Vadesi geçmiş alacakların ise %61'ini TMSF'den, %32'sini yerel yönetimlerden olan alacaklar oluşturmaktadır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından Bütçe Kanunu ile belirlenen limit dahilinde çeşitli kurum ve kuruluşlara alıdan krediler dolayısıyla garanti verilebilmektedir. Bu kapsamda 2004 yılında 808 milyon ABD dolarlık geri ödeme garantisi

verilmiş olup bu tutarın 2004 Yılı Bütçe Kanunu ile belirlenen 1 milyar ABD dolarlık garanti üst limitinin içerisinde kaldığı tespit edilmiştir. Hazinece verilen garantilerin izlenmesi amacıyla ilhdas edilen Hazine Garantileri Hesabının 2004 yıl sonu bakiyesi 9,1 katrilyon TL olup, bu tutar Hazinesin bu hesap kapsamında takip ettiği mali risikilerin toplamını göstermektedir.

Hazine alacaklarının bir kısmı Hazinece verilen garantiler nedeniyle yapılan üstlenimlerden doğmaktadır. 1992 yılından bu yana Hazine garantileri nedeniyle üstlenilen ödemeler, 13,5 Milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. Yapılan bu üstlenimlerde ise en büyük pay İzmik-Su AŞ projesi nedeniyle Kocaeli Büyükşehir Belediyesine ve bağlı kuruluşları da dahil olmak üzere Ankara Büyükşehir Belediyesine aittir. 4749 Sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler kapsamında, mali disiplini sağlamaya yönelik olarak alınan önlemlerin etkisiyle son yıllarda verilen Hazine garantileri nedeniyle yapılan üstlenimlerin azalma eğilimine girdiği görülmektedir.

Bilindiği gibi, Hazine alacakları devlet muhasebesinde çeşitli hesaplarda izlenmektedir. 2004 yılında yürürlüğe giren Muhasebe Yönetmeliğince getirilen düzenlemelerden birisi de Hazine alacaklarından vadesinde tahsil edilemeyenlerin takibe alınarak yeni bir hesapta izlenmesidir. Hazine hesaplarının ve bu hesaplardan üretilen mali tabloların doğru, tarafsız ve gerçeği yansıtır biçimde düzenlenip düzenlenmediği konusunda yapılan denetimimizde Takipteki Hazine Alacakları Hesabının, Hazinesin takipteki bütün alacaklarını göstermediği görülmüştür. Bunun sonucu olarak Takipteki Hazine Alacakları Hesabına 06.10.2005 tarih ve 5130/1 sayılı Sayıştay Genel Kurulu Kararı ile uygunluk verilmemiştir.

Hazinesin Haziran 2005 sonu itibarıyla TMSF'den toplam 49,3 Milyar ABD doları (12,5 Milyar ABD dolarlık İKraz senetleri stoku dahil) alacağı

bulunmaktadır. Bunun 16,5 Milyar ABD dolarlık kısmının vadesi geçmiş durumdadır. Bugüne kadar yapılan tahsilatlar ise yaklaşık 2 milyar ABD doları ile sınırlı kalmıştır.

Hazinesin TMSF'den olan Hazine alacakları üzerinde yapılan denetim ve incelemeler sonucunda aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır:

- Hazine alacağının en önemli borçlusu konumundaki TMSF'nin borcunu yerine getirmesine yönelik yapılan sözleşmelerde yer alan düzenlemelerin, etkin bir alacak yönetimi anlayışı içinde hazırlanmadığı anlaşılmaktadır. Bu yetersiz düzenlemelerin de etkisiyle, ancak TMSF'nin gönderdiği kadaryla alacak tahsilatı yapılabilmektedir. TMSF'den olan alacakların bugüne kadar tahsilatına yönelik gelişmelere bakıldığında da Hazine Müsteşarlığının yeterince aktif rol üstlenmediği görülmektedir.
- Hazine Müsteşarlığınca, TMSF'nin elindeki varlıkların çözümlenmesinden elde ettiği veya elde edeceği gelir ile Hazineye olan yükümlülüğünü ne oranda yerine getirdiği veya getirebileceğine yönelik olarak bir analiz çalışması yapılmamıştır.
- Bilindiği gibi, 4749 sayılı yasaya göre vadesinde ödenmeyen Hazine alacakları için 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Ancak, bugüne kadar Hazineye olan borcunu vadesinde ödeyemeyen TMSF hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmamıştır.
- Hazine Müsteşarlığı TMSF'den olan alacakları konusunda bugüne kadar 4749 Sayılı Yasadan gelen denetim yetkisini kullanmamıştır.
- Son Niyet Mektuplarında da TMSF'nin borçlarının çözümlenmesi gereği belirtilmektedir. Son günlerdeki gelişmeler ise TMSF'den olan alacakların bütçe ile ilişkilendirilmeksizin silinmesi yönündedir.

- Hazine Müsteşarlığı ile TMSF arasında iki kurumun da mali yapılarını negatif etkileyen bir borç-alacak ilişkisinin söz konusu olduğu bir gerçektir. Ancak, TMSF'nin elindeki aktiflerin çözümlenmesi süred tüm hızıyla sürerken, Hazineye olan borçlarının silinmesi seçeneğinin zamanlaması uygun görülmemektedir.
- Ayrıca Fonun Hazineye aktarılması gereken mali kaynakların doğru ve zamanında aktarılmasını teminen Sayıştay Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve BDDK'nın da içinde yer aldığı bir denetim mekanizmasının bir an önce kurulması ve Hazine Müsteşarlığının, TMSF'den olan alacakları konusunda daha aktif rol üstlenmesi büyük önem taşımaktadır.

2005 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5272 sayılı Belediye Kanunu hükümleri ile Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerle bunlara bağlı kuruluşların Hazineye olan borçlarından 31.12.2004 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş olanlar hakkında uzlaşma çalışmalarına başlanmıştır. Bu bağlamda, uzlaşma kapsamına girebilecek 19 yerel yönetim kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşların 31.12.2004 tarihi itibarıyla Hazineye olan vadesi geçmiş borçlarının toplamı ise 9,9 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Hazineye vadesi geçmiş borcu bulunan kurum ve kuruluşların bu borçları yeniden yapılandırıldığı takdirde, önümüzdeki dönemde, belediyelerin Hazine garantili kredi taleplerinin artması beklenmektedir.

2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda yer verilen tespit ve öneriler doğrultusunda Hazine Müsteşarlığına aşağıda yer verilen çalışmaların başlatıldığı görülmektedir:

- Hazine alacaklarının izlendiği muhasebe hesaplarının denetimi sonrasında tespit edilen eksiklikler neticesinde Sayıştay Genel

Kurulunca uygunluk verilmeden İktisat Hesabında (yeni adıyla Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı) gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

- Öncelikle yıllarda Daire ile Saymanlık kayıtları arasında önemli farklar oluyordu. Bu konuya neden olan unsurlar dikkate alınarak gerek mevzuat açısından gerekse idari tedbir açısından gerekli düzenlemeler başlatılmıştır.
- Azerbaycan'dan olan Hazine alacakları konusunda da tespit edilen eksikliklerin giderilmesi yönünde ciddi adımlar atılmış ve ilgili ülkeyle anlaşma çalışmaları tamamlanma noktasına gelmiştir.
- Devlet Borçları Saymanlığı tarafından ilgili alacak hesabına yansıtıldığı halde Alacak Yönetimi Bilgi Sisteminde alacak olarak izlenemeyen konularla ilgili (Başbakanlık Proje Uygulama Birimi kullanıcıları gibi) yasal düzenleme çalışmaları başlatılmıştır.
- Merkez Bankası'na günlük bazda nemalandırılması gereken ancak 2004 sonuna kadar nemalandırılmayan Hazine Müsteşarlığı Risk hesabının 2005 yılından itibaren nemalandırılmaya başlatıldığı görülmüştür.
- 2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda vurgulanan konulardan birisi de, etkin bir alacak yönetimi için alt mevzuat çalışmasının başlatılması konusudur. Bu noktada da bir yönetmelik taslağı hazırlanmış olup halen yürürlüğe girme aşamasındadır.

Tüm bu olumlu gelişmelerin yanında önceki raporda vurgulanan iç denetim eksikliği konusunda Müsteşarlığa herhangi bir adım atılmamıştır. Bilindiği gibi, Hazine Müsteşarlığında iç denetim fonksiyonu yıllardır yerine getirilmemektedir. Bu nedenle Sayıştay denetimi dışında Hazine Müsteşarlığı birimlerinde

herhangi bir denetim yapılmamaktadır. Sayıştay tarafından yapılan denetim ise dış denetim faaliyeti olup, iç denetim eksikliğini giderici özellikte bir denetim faaliyeti değildir.

### **İç Borçlar**

Hazine Müsteşarlığı tarafından 2004 yılında 163,6 katrilyon TL borçlanılmış, 133,5 katrilyon TL'si anapara ve 50,1 katrilyon TL'si faiz için olmak üzere toplam 183,6 katrilyon TL iç borç ödemesi yapılmış ve 2005 yılına da 224,4 katrilyon TL'lik iç borç stoku devredilmiştir.

İç borç denetimi kapsamında Merkez Bankası ile Hazine Müsteşarlığı verileri karşılaştırılmış ve bunun sonunda ayrıntıları raporda açıklanan farklılıklar bulunmuştur. Bu farklılıklar, yapılan incelemelerle daha sonra doğrulansa da iki kurum arasında stok rakamları açısından bir uyum olmadığı görülmüştür. Bu uyumsuzluğun nedeninin, iki kurum arasında düzenli mutabakat yapılmaması olduğu düşünülmektedir.

2004 yılında en fazla borçlanma "ihale yöntemi" ile yapılmıştır. Bu yöntem içinde de en büyük pay, iskonto ihalelere aittir. 2004 yılında yapılan en yüksek tutarlı 10 ihaledeki yıllık bileşik faiz oranları %22,59-%29,70 arasında gerçekleşmiştir.

2004 yılında, bir önceki yıla göre iç borç stokunun miktardan artmış, vadeye kalan gün sayısı kısalmıştır. 2003 yılında vadeye kalan ay ortalaması 25,1 ay iken; 2004 yılında 20,6 ay'a inmiştir.

Toplam iç borç stokunun GSMH içindeki payı, 2003 yılında %54,5 iken; 2004 yılında %52 seviyesine inmiştir.

### **Diğer Konular**

Raporun diğer konular bölümünde dış proje kredileri, Rusya Federasyonundan alacak, Türkiye Teknoloji Vakfı'na kullanılan

kaynaklar, Hazine Müsteşarlığı bilgilim sistemi ve Hazine saymanlığından konularına yer verilmiştir.

#### *Dış Proje Kredileri (DPK)*

2004 yılında proje kredilerinin finansmanı için Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar tarafından 2,1 katrilyon TL, Genel ve Katma Bütçe Dış Kuruluşlar tarafından ise 600 trilyon TL olmak üzere toplam 2,7 katrilyon TL kullanımı yapılmıştır.

31.12.2004 tarihi itibarıyla kullanımı yapılmadığı halde altı adet DPK için toplam 750 milyar TL ödeme yapılmıştır. 31 kuruluşun 2004 yılı sonu itibarıyla kullanımlarından teyit edemedikleri toplam tutar 271 trilyon TL'dir.

*Rusya Federasyonundan olan alacağın mal, hizmet ve yatırım karşılığı mahsup edilmek istenmesi*

Türkiye tarafından, Rusya Federasyonuna 1989-1991 yılları arasında 600 milyon ABD doları tutarında kredi kullanılmıştır. Rusya 1998 yılına kadar ödemelerini düzenli olarak yapmış fakat 1998 yılında moratoryum ilan ederek borç ödemelerini durdurmuştur.

Hazine Müsteşarlığı ile Rusya arasında müzakereler sürerken bazı kamu kurumları Rusya Federasyonuna mal, hizmet ya da çeşitli yatırım projelerinin gerçekleştirilmesi karşılığında borcun mahsubunu teklif etmişlerdir. Ancak, yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca Rusya Federasyonu ile böyle bir mahsuplaşma yapılması mümkün değildir.

*Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'na (TTGV) Kullanılan Kaynaklar*

TTGV'ye 1991 yılından itibaren, Hazine Müsteşarlığı tarafından farklı tarihlere değişik tutarlarda kaynak aktarılmıştır. Son olarak, 2004 yılında aktarılan tutar 6 milyon ABD dolarıdır.

Ancak, Hazine Müsteşarlığına TTGV'ye 6 milyon ABD dolarlık aktarımın yapılması 2004 yılındaki

mevzuat hükümleri uyarınca mümkün görülmemektedir.

#### *Hazine Müsteşarlığı Bilişim Sistemi*

2003 Yılı Hazine Bilişim Sistemleri Denetim Raporunda tespit edilen risklerin giderilmesi amacıyla Hazine Müsteşarlığına çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Ancak bu çalışmaların önemli sayılabilecek kısmının halen tamamlanamamıştır.

#### *Hazine Saymanlıkları*

Raporun bu bölümünde genelde Hazine Müsteşarlığı saymanlıkları, özelde ise Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları Saymanlığına yer verilmiştir.

Genel bütçenin %45'i Hazine Müsteşarlığı tarafından kullanılmaktadır. Bu kullanımlarla ilgili muhasebe işlemleri Hazine Müsteşarlığı bünyesinde yer alan 3 adet saymanlık tarafından yapılmaktadır. Bu saymanlıklar;

- Devlet Borçları Saymanlığı,
- İç Ödemeler Saymanlığı,
- Dış Ödemeler Saymanlığı'dır.

Hazine Saymanlıkları, görev ve fonksiyonları itibarıyla Maliye Bakanlığına bağlı bulunan saymanlıklardan farklı nitelikteki saymanlıklardır.

Saymanlıklar, Müsteşarlığa bağlı Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü emrinde çalışmaktadırlar. Bu örgütsel durum saymanlıkların kontrol gücünü zayıflatan bir durumdur.

Hazine Saymanlıklarında işlem hacmi olarak Türkiye'nin en büyük saymanlığı olan Devlet Borçları Saymanlığı aynı bir öneme sahiptir. Genel bütçenin %40'ı, Hazine Bütçesinin ise %90'ı ile ilgili muhasebe işlemleri bu saymanlık tarafından yerine getirilmektedir. Gerek borçlanma yolu ile elde ettiği kaynak itibarıyla, gerekse borç ödemelerinden dolayı, neredeyse bütçe gerçekleşmelerini aşan tutarda gelir toplamakta ve ödeme yapmaktadır.

Saymanlıktan geçen iş ve işlemler genelde uzmanlık gerektiren konularla ilgili olup, bilişimle destekli teknik bilgi ve iyi derecede yabancı dil bilgisi gerektirmektedir. Oysa Saymanlık yalnızca 11 kişiden oluşmakta olup, yeterli seviyede yabancı dil bilgisine sahip personel bulunmamaktadır.

Bu nedenlerle, Devlet Borçları Saymanlığının yapısı yeniden gözden geçirilmeli ve gerek nitelik gerekse nicelik olarak yeterli personel ile desteklenmelidir.





---

## GİRİŞ

---

### *Raporun Çerçevesi*

2004 yılı Hazine İşlemleri Raporu altı bölümden oluşmuştur. Aynı başlıklar halinde işlenmiş olmasına rağmen bütçe finansmanı, toplam kamu borçları ve 2004 yılı borçlanma işlemleri birbiriyle bağlantılıdır. Birinci bölümde yer verilen bütçe finansmanı konusu ile ilgili detaylı açıklamalara Ek 1 bölümünde yer verilmiştir. Bütçe finansmanı ile ilgili genel tablolar ise EK 2'de yer almaktadır.

Raporun dört ve beşinci bölümlerinde sırasıyla Hazine alacakları ve iç borçlar konularına yer verilmiştir.

Altıncı bölüm olan diğer konular bölümünde ise dış proje kredileri, Rusya federasyonundan olan alacağın mal, hizmet ve yatırım karşılığı mahsup edilmek istenmesi, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'na kullandırılan kaynaklar, Hazine Müsteşarlığı bilişim sistemleri ve Hazine saymanlıkları konuları işlenmiştir.

### *Rapor Hakkındaki Hazine Müsteşarlığı Görüşü*

2004 Yılı Hazine İşlemleri (Taslak) Raporu Hazine Müsteşarlığına yazılı olarak gönderilmiş olup, alınan cevap doğrultusunda, uygun görülen hususlara Rapor'da yer verilmiştir.



## 1. BÜTÇE FİNANSMANI

### 1.1. Temel Bütçe İlkeleri - Bütçe Dışı İşlemler - 2004 Yılı Bütçe Açığı

#### *Devlet Harcamaları Bütçe ile Yapılır.*

"Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır." (1982 Anayasası, Madde 161, 1961 Anayasası, Madde 126)

"Devlet emvalinden muvazene haricinde sarfiyat caiz değildir." (Teşkilât-ı Esasiye Kanunu, Madde 96)

Bütçe, mali sistemin temelini oluşturan ve Meclisin mali yapıyı kontrol etmesine imkan tanıyan bir belgedir. Bütçe Kanunları, gücünü Anayasada yer alan hükümlerden alır. Devlet harcamalarının bütçe ile yapılmasına amir hükümler, Teşkilatı Esasiye Kanunundan itibaren bütün anayasalarda yer almıştır. Bu hüküm, bütçe sisteminin yapısını belirleyen temel ilkeyi oluşturmaktadır.

Mali sistemimizde, gelirlerin toplanması ve giderlerin gerçekleştirilmesi ile ilgili yetkiler Meclis tarafından verilir. Meclis, yetki vermenin ötesinde, bütçe kanunu ile, hangi işe ne kadar harcama yapılacağını da doğrudan kontrol eder. Bütçe ile yıl başlarında verilen yetkinin hükümetler tarafından nasıl kullanıldığı Kesin Hesap süreciyle Meclis tarafından denetlenir. Bütçe sistemi ile harcamaların bu şekilde kontrol edilmesi, Meclise kamu borçlanmasını yönlendirme ve kontrol etme imkanını vermektedir.

Bütçe kanunu, merkezi hükümetin<sup>1</sup> gelir ve giderlerini göstermenin yanında ayrıca bütçe dışındaki tüm kuruluşlara aktarılan mali kaynakları ve bu kuruluşlardan elde edilecek gelirleri de göstermektedir.

#### *Bütçe Açıkları Net Borçlanma Hissesi ile Karşlanır.*

Anayasada öngörülen, devlet harcamalarının bütçe ile yapılması hükümünün tabii sonucu, borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların bütçe giderlerini karşılamak için kullanılmasıdır. Borçlanma yoluyla elde

<sup>1</sup> Merkezi hükümet faaliyetleri deyimi ile yerel yönetimlerin ve devletin iktisadi teşebbüslerinin faaliyetlerinin dışında tutulması amaçlanmaktadır. (2000 Yılı Mali Raporu, s. 5)

edilen kaynaklardan maksat, o yıla ait borçlanmadan borç geri ödemeleri düşüldükten sonra elde kalan net kaynak miktarıdır.

Bütçe uygulamalarının sonucunu gösteren ve yıl içinde yapılan harcamaların hangi kaynaklardan karşılandığını özet olarak gösteren tablolar bütçe finansman tabloları olarak adlandırılır. Borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların nasıl kullanıldığı, bu tablolarda gösterilir.

Bütçe finansman tabloları şu temel eşitlik üzerine kurulur;

$$\text{Bütçe Giderleri} - \text{Bütçe Gelirleri} = \text{Borçlanma Hasılatı} - \text{Borç Ödemeleri}$$

Bu, aynı zamanda bütçe açığının net borçlanma hasılatına eşit olması demektir. Bu denge, merkezi hükümetin elde ettiği tüm gelirleri bütçe geliri olarak, tüm giderlerini de bütçe gideri olarak kaydetmesiyle gerçekleşir. Bütçeye kaydedilmeyecek tek unsur, borçlanma ve borç geri ödeme tutarıdır.

Borç anapara ödemelerinin ve borçlanma tutarlarının bütçeye kaydedilmemesi, 4749 sayılı Kanun Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun hükümlerinden kaynaklanan bir uygulamadır. Önemli olan bütçede borçlanmanın ve anapara geri ödemelerinin değil, bu iki tutar arasındaki farkın (net borçlanma hasılatının) nasıl kullanıldığının görülmesidir.

Bütçe finansman tablolarının üst kısmında harcamalar, alt kısmında kaynaklar gösterilir. Bu da yukarıda belirtilen dört unsurun karşılıklı olarak dengesinin şu şekilde gösterilmesini gerektirir;

$$\text{Bütçe Gelirleri} + \text{Borçlanma Hasılatı} = \text{Bütçe Giderleri} + \text{Borç Ödemeleri}$$

Emanet ve avans gibi bir kısım bütçe uygulamaları bu tablonun yukarıdaki kadar sade şekilde uygulanmasına imkan vermemektedir. Bütçe finansman tabloları düzenlenirken, yıl içindeki gerçek işlemleri gösterecek şekilde bazı ekleme ve çıkarmalar yapılması gerekmektedir. Ancak, bu işlemler, yukarıdaki formüllerle verilen temel mantığı değiştirmemektedir.

### **Bütçe Dışı İşlemler**

Ülkemizde Bütçe uygulamasının "devlet harcamaları bütçelerle yapılır." hükmüne uygun olarak yürütülmesi esas olmakla beraber Hazinece gerçekleştirilen bazı işlemler bütçe dışında izlenmekte, bu işlemler sonucunda varlık ve yükümlülükler doğmaktadır.

Hazine, bütçe dışında görev zarar ödemesi karşılığında borçlanma senedi verdiğinde, aleyhte kur farkından dolayı borç stoku arttığında, çeşitli kuruluşlara ikrazen borçlanma senedi verdiğinde veya hazine kaynaklarını karşılığında alacak ihdas etmek suretiyle ikrazen kullandığında, bütçe finansmanı amacı dışında borç stoku artmaktadır. Benzer şekilde, borçlanma süreci ile ilgili olarak, bütçe dışı faiz tahsilatı (borçlara mahsup edilen), alacak tahsilatı, lehte kur farkından gibi işlemlerden dolayı bütçe dışı gelir niteliğinde çeşitli kaynak artışları yada yükümlülük azalışları söz konusu olabilmektedir.

Tablo 1'de 2000, 2001 ve 2002 yıllarında hazırlanan finansman tablolarında bütçe dışı gelir ve giderlere neden olan hususlardan 2004 yılı finansman tablosunda yer almayanlar karşılığında boşluk bırakılarak gösterilmiştir.

**Tablo 1: Bütçe Dışı Gider ve Gelirler**

Bütçe Dışı Giderler	2000	2001	2002	2004
Görev Zararı Ödemesi	■	■	■	
Kur Farkı Ödemesi	■	■	■	■
Faiz-Komisyon-İskonto Gideri	■	■	■	
Bütçeden Mahsup Ödemeler	■	■	■	
TMSF'ye Devredilen Kaynak		■	■	■
Diğer Kurumlara Kullandırılan Kaynak	■	■	■	■
Kayıt Dışı Borç Kullanımı	■			
<b>Bütçe Dışı Gelirler</b>				
Kur Farkı	■	■	■	■
TCMB Değerleme Farkı	■	■	■	
Kurumlardan Faiz Tahsilatı	■	■	■	
Alacaklardan Tahsil Edilenler	■	■	■	■
Diğer Kaynaklar	■	■	■	■
Kayıt dışı Borçlanma	■			
Devlet Tahvil Silmesi				■

Aşağıda öncelikle yıllarda bütçe dışı gider ve gelirlere sebep olan hususlar 2004 yılı finansman tabloları açısından irdelenmiştir:

#### **Aleyhte Kur farkları**

İç ve dış borç hesaplarında, aleyhte kur farkları dolayısıyla meydana gelen artış bir finansman unsuru değildir. Ancak, kur farklarından kaynaklanan artış, bir kaynak sağlamamakla beraber, borç stokunu reel

olarak arttırmaktadır. Bu artış, borç ödemeleri sırasında geri ödenecektir.

Kur farklarının devletin yükümlülüklerini reel olarak artırması, diğer harcamaları aynı nitelikte olmasa dahi, bu artışın gider mahiyetinde kaydedilip izlenmesini gerektirmektedir. Önceki yıllarda dış borç hareketleri, tahvil hareketleri ve bono hareketleri hesaplarında izlenen kur farkları Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği (Muhasebe Yönetmeliği) uyarınca giderler hesabında izlenilmeye başlanmıştır. Giderler hesabı, bütçe giderini ifade etmediğinden, 2004 yılı finansman tablolarında aleyhte kur farkları bütçe dışı gider olarak gösterilmiştir.

#### *TMSF'ye ve Diğer Kurumlara Kullandırılan Kaynak*

TMSF'ye ikrazen devlet iç borçlanma senedi verilmesi ve Hazine kaynaklarının diğer kurumlara ikrazen kullandırılması durumunda, borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklar bütçe dışındaki kuruluşlara aktarılmaktadır. Bu kuruluşlara aktarılan tutarlar, bütçede gider veya transfer kalemleri arasında gösterilmemekte, sadece alacak kaydı yapılmaktadır. Bu tutarlar, 2004 yılı finansman tablolarında, kaynaklardan kullanımı göstermek amacıyla, bütçe dışı giderler kısmında yer almıştır.

Daha önceki Hazine İşlemleri Raporlarında bütçe dışı/kayıt dışı gider olarak nitelendirilen, görev zararı ödemeleri, bütçe dışı faiz, komisyon, iskonto gideri ve bütçeden mahsup edilecek ödemeler kalemleri, 2004 yılında bütçe dışında gerçekleşmediğinden hazırlanan finansman tablolarında yer almamaktadır.

#### *Görev Zararı Ödemeleri*

Önceki yıllarda KİT'lerin görev zararı ödemeleri, karşılığında iç borçlanma sendi verilmek suretiyle gerçekleştirilmekteydi. Bu işlem sonucu yapılan muhasebe kaydı, borçlanmadaki artışı gösterirken, gider kısmı kayıt altına alınmadığından bu tutarlar finansman tablolarında kayıt dışı gider olarak gösterilmekteydi. 2004 yılında, görev zararı ödemeleri bütçe gideri ile ilişkilendirilerek nakden ödenmiş, mahsup borçlanma işlemi yapılmamıştır.

#### *Faiz-Komisyon-Iskonto Giderleri*

Tahvil, komisyon, iskonto giderleri borçlanma işlemlerine mahsuben bütçe gideri ile ilişkilendirilerek gerçekleştirildiğinden, 2004 yılı finansman tablolarında bu kısma ilişkin tutarlar bütçe dışı gider olarak nitelendirilmemiştir.

#### *Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler*

Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler hesabının bütçe gideri ile ilişkilendirilmeyen kısmı, yıl içinde gerçekleştirilen gider niteliğindeki tutarların tam olarak görülebilmesi için daha önceki finansman raporlarında kayıt dışı gider olarak gösterilmişti. 16 Haziran 2003 tarihindeki Yönetmelik değişikliği ile hesap yıl içinde kapatılmakta, hesaba kaydedilen bütün tutarlar yılı içinde bütçe gideri ile ilişkilendirilmektedir.

Bütçe dışı gelirler ve giderler tablosunda, 2004 yılında bütçe dışı gelirler arasında lehte kur farkı, alacaklardan tahsil edilenler, devlet tahvillerinden iade edilenler gösterilmiştir.

#### *Lehte kur farkları*

Lehte gerçekleşen kur farkları nedeniyle, borç stoku reel olarak azalmaktadır. Borç stokundaki azalma, borç geri ödemelerinin daha az miktarda gerçekleşeceği anlamına gelmektedir. Bu nedenle, borçlarda meydana gelen azalışın gelir mahiyetinde kaydedilip izlenmesi gerekmektedir. Önceki yıllarda dış borç hareketleri, tahvil hareketleri, bono hareketleri hesaplarında izlenen kur farkları, yürürlüğe giren yeni muhasebe yönetmeliğine göre "Gelirler Hesabı"nda izlenmektedir. "Gelirler Hesabı", bütçe gelirini ifade etmediğinden, 2004 yılı finansman tablolarında, lehte kur farkları, bütçe dışı gelir olarak gösterilmiştir.

#### *Alacaklardan Tahsil Edilenler*

Hazinenin genel ve katma bütçe dışındaki kuruluşlardan olan alacaklarından yapılan tahsilatı gösterir. Bu işlemler sonucunda gerçek anlamda bir kaynak sağlanır, ancak bu gelir olarak görünmez. Bu tutarlar 2004 yılı finansman tablolarında, elde edilen toplam kaynakları göstermek amacıyla, bütçe dışı gelirler kısmında yer almıştır.

#### *Devlet Tahvillerinden İade Edilenler (Senet İadeleri)*

Kamu Ortaklığı Fonunun, Konut Edindirme Yardımı hesabına olan borcuna ilişkin olarak verilen devlet tahvillerinden ve daha önce T.C. Ziraat bankasına ihraç edilmiş nakit ve nakit dışı senetlerin iadelerinden oluşmaktadır. İade edilen tahviller nedeniyle borç stokunda meydana gelen azalış karşılığında gelirler hesabına kayıt yapılmıştır. Gelirler hesabı, bütçe gelirini ifade etmediğinden, 2004 yılı finansman tablolarında, senet iadesinden kaynaklanan borç azalışı, bütçe dışı gelir olarak gösterilmiştir.

Daha önce hazine işlemleri raporlarında bütçe dışı gelir olarak nitelendirilen, sermayeye mahsuben alacak tahsilatı 2004 yılında gerçekleşmediğinden finansman tablolarına alınmamıştır.

**Sermayeye Mahsuben Alacak Tahsilatı**

Önceki yıllarda, Hazinesinin KİT'lere olan sermaye artırım borcu, bu kurumlardan olan alacaklarından mahsup edilerek ödendiğinde, tahsilatın faize ilişkin kısmı bütçe geliri ile ilişkilendirilmemekteydi. Bu nedenle, önceki finansman tablolarında bu tahsilata ilişkin tutarlar kayıt dışı bütçe gelirleri içerisinde gösterilmisti. 2004 yılında ise bu şekilde yapılan tahsilatların bütçe geliri ile ilişkilendirildiği görülmüş, bu nedenle finansman tablolarına alınmamıştır.

Yukarıda yer alan açıklamalar ile bütçe dışı gelir ve giderlere neden olan hususlar konu bazında gösterilmiştir. Tablo 2'de ise yıllar itibarıyla bu işlemlerin rakamsal büyüklükleri ortaya konulmakta ve bu işlemler dikkate alınarak finansman yoluyla hesaplanan açık, nakit bütçe açığı ile karşılaştırılmaktadır.

**Tablo 2: Seçili Yıllar İtibarıyla "Nakit Bütçe Açığı" ile "Hesaplanan Açık" Rakamları**

	Tilyon TL.			
	2000	2001	2002	2004
Bütçe Gideri <sup>(1)</sup>	46.484	79.154	114.923	142.682
Bütçe Dışı Gider	10.162	79.308	32.249	9.402
Bütçe Geliri	-33.440	-51.543	-75.592	<sup>(2)</sup> -108.395
Bütçe Dışı Gelir	-4.223	-6.545	-6.701	-10.234
Hesaplanan Açık (Finansman Eksiği)	18.983	100.374	64.879	33.455
Nakit Bütçe Açığı	13.044	27.611	39.331	34.287
Hesaplanan Açık/Nakit Bütçe Açığı	1,45	3,64	1,65	0,98

<sup>(1)</sup> Avans ve emanet rakamlarına dikkate alınması sonucu oluşan bütçe gideri rakamı.  
<sup>(2)</sup> Bütçe gelirinden değeri olması gereken rakamı dikkate alınmıştır. Bk. sf. 30

Bütçe açıkları, her yıl bütçe kanunlarında yer alan hükümler uyarınca, net borçlanma hasılatı ile finanse edilmektedir. Buna göre bütçe açıkları ile borçlanma hasılatı rakamlarının birbirine eşit olması gerekir. Uygulamada borçlanma hasılatı, daha önceki kısımda anlatılan bütçe dışı giderlerin çok büyük rakamlara ulaşması nedeniyle, bütçe açıklarının çok üzerinde seyretmiştir.

Tablo 2' de yer alan "Hesaplanan Açık" rakamlarına Bütçe rakamları ile Hazine tarafından gerçekleştirilen borçlanma işlemlerden kaynaklanan bütçe dışı gelir ve gider niteliğinde olan rakamların, konsolide edilmesi ile ulaşılmıştır. "Nakit Bütçe Açığı" ise, bütçe rakamlarından emanet, avanslar ve nakdi etkileyen diğer hususların dikkate alınmasıyla elde edilen sonuçları göstermektedir. 2000, 2001 ve 2002 yılları itibarıyla "Hesaplanan Açık" rakamlarının, nakit bütçe açığının çok üzerinde olduğu görülmektedir. 2004 yılında bu durum değişmiştir.



Tablo 1’de 2004 yılında bütçe dışı gider ve gelirlerin konu bazında azaldığı görülmektedir, Tablo 2’de aynı yılda bütçe dışı gider ve gelirlere neden olan hususların miktar bazında da azaldığı görülmektedir.

### 2004 Yılı Bütçe Açığı

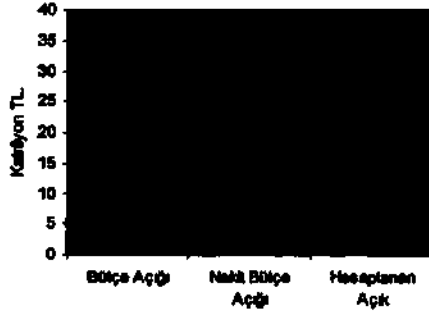
Tablo 3 ve Şekil 1’de 2004 yılı “Bütçe Açığı”, “Nakit Bütçe Açığı” ve hazine işlemleri de dikkate alınarak hazırlanan finansman tablolarından hesaplanan açık rakamları karşılaştırmak olarak verilmiştir.

Tablo 3: 2004 Bütçe Gerçekleşmeleri, Bütçe Dışı Gider ve Gelirler

	Trilyon TL.
Bütçe Gideri	-141.021
Bütçe Geliri	110.721
Bütçe Açığı	-30.300
Bütçe Gelirinden düşülen*	-2.325
Bütçe Emanetleri	172
Avans	-1.834
Nakit Bütçe Açığı	-34.287
Bütçe Dışı Giderler	-9.402
Bütçe Dışı Gelirler	10.234
Hesaplanan Açık (Finansman Eksikliği)	-33.458

\*DİBS'lere ilişkin faizle ödemeleri ve kapitalize edilen faizler, muhasebe yönetmeliği uyarınca karşılığı alacak kaydı yapılmak suretiyle bütçe gelirleri hesabında izlenmektedir. Bu tutara ilişkin herhangi bir nakit girişi olmadığından bütçe gelirlerinden düşülmüştür. Sayıştay Başkanlığı'na gönderilen yönetmelik değişikliği taslağında da bu tutarlara, gelirler hesabında izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Şekil 1: 2004 Yılında Bütçe Açıkları



Tablo 3 ve Şekil 1’de görülen bütçe açığı rakamı konsolide bütçe gelir ve giderleri arasındaki farktan oluşmaktadır. Nakit bütçe açığı ise; bütçe emanetleri, bütçe içi avans ve krediler ve TMSF ye verilen kırazen ihraç edilmiş DİBS'lere ilişkin faiz ve kupon ödemeleri ile kapitalize edilen faizlere ilişkin olarak Bütçeye gelir kaydı yapılan tutarlar dikkate alınarak hesaplanmıştır.

“Hesaplanan Açık” hazırlanan finansman tablolarından bütçe dışı gider ve gelirlerin bütçe rakamlarıyla konsolide edilmesi suretiyle

bulunmuştur. Tablo 1’de de görüldüğü üzere hesaplanan açık rakamları nakit bütçe açığı rakamlarının, 2000 yılında 1,4, 2001 yılında 3,6, 2002 yılında 1,6 katı oranında gerçekleşmiştir. 2004 yılında ise hesaplanan açık rakamı nakit bütçe açığı rakamının altında kalmıştır. 2004 yılında ulaşılan bu sonucun iki temel sebebi vardır.

- Daha önce bütçe giderleri ile ilişkilendirilmeyen hususların getirilen mevzuat değişiklikleri ile bütçeye gider kaydedilmeye başlanması ile bütçe dışı giderlerin konu bazında ve miktar bazında azalması
- 2004 yılı finansman tablolarında gösterilen bütçe dışı giderlerin bütçe dışı gelirlerden az olması.

## 1.2. Kamu Kesimi Borçlanma Gereği (KKBG)

*Kamu Kesimi Borçlanma Gereği, kamu açığının kapatılması için bir yıl içinde yapılması gereken borçlanma miktarını gösterir. KKBG, kamu kesiminin bütün gelirleri ile giderleri arasındaki farkı ortaya koyan, önemli ekonomik göstergelerden biridir. Konsolide bütçe açığı, KKBG'nin en önemli unsurudur. Zira kamu harcamalarının büyük bir kesimi konsolide bütçe aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.*

Konsolide bütçe, sürekli olarak açık vermektedir. 1986-2001 yılları arasında bu açığın millî gelire kıyasla giderek büyük rakamlara ulaşması KKBG'de sürekli büyümesi sonucunu doğurmuştur. 2001 yılından sonra ise bu durum tersine dönmüştür.

KKBG rakamlarının iki şekilde hesaplanması mümkündür. Birincisi, KKBG hesaplarına dahil edilen kurumların gelir ve giderleri arasındaki açığın tespit edilmesidir. İkincisi ise, yıl içinde borçlanma yoluyla elde edilen net kaynak tutarının hesaplanmasıdır.

Tablo 1'de ilk satırda kamu kesimi borçlanma gereğinin millî gelire oranı<sup>2</sup> gösterilmektedir. Bu verinin, yıl içinde bütün kamu kesimi tarafından yapılan borçlanmayı kapsamaması gerekir. Yani, merkezi hükümet tarafından yapılan borçlanma ve buna ilave olarak KİT'ler, mahalli idareler vs. tarafından yapılan borçlanmayı göstermesi gerekir. Aşağıdaki tablonun ilk satırında da görüleceği üzere 2004 yılında KKBG millî gelirin %4,7'si oranında gerçekleşmiştir.

**KKBG ve Net Borçlanma Hasiyatı'nın Millî Gelire oranının birbirine eşit veya KKBG rakamının daha büyük olması gereklidir, 2004 yılında NBH, KKBG'den 3,4 puan daha fazla olmuştur.**

Tablo 4: KKBG ve Net Borçlanmanın Millî Gelire Oranı (Seçilmiş Yıllar)<sup>3</sup>

	1986	1988	1995	2000	2001	2002	% 2004
KKBG / GSMH	3,7	4,8	5,2	12,5	15,4	12,7	<sup>a)</sup> 4,7
Net Borçlanma Hasiyatı/GSMH	14,2	14,6	9,9	14,9	55,9	23,7	<sup>a)</sup> 8,3

<sup>a)</sup> DİE verileri.  
<sup>a)</sup> 2004 yılı net borçlanma hasılatı, alacak tahsilatı ve diğer finansman unsurlarından oluşur. Devlet borçları saymanlığı 2004 yılı kayıtlarından hesaplanmıştır.  
Kaynak: 1986-2001 rakamları ile ilgili olarak 2001 Yılı Hazine İşlemleri Raporu Tablo 1

Tablonun ikinci satırında ise, finansman açısından hesaplanan KKBG yer almaktadır.<sup>4</sup> Buna göre, 2004 yılında kamu kesiminin elde ettiği net

<sup>2</sup> Raporde farklı terimlerin kullanmasından kaynaklıya özen gösterilmiştir. Bu sebeple, ilk terim arasında bir fark olmakla birlikte rapor metninde Gayri Safi Millî Hasele terimi yerine *millî gelir* ifadesi kullanılmaktadır. Esasen millî gelir ve GSMH rakamları arasında fark bulunmazdır. (Millî Gelir = GSMH - Amortismanlar - Vergiler). Ancak, bu şekilde hesaplanan millî gelir verileri sadıren kullanılmakta olup, genellikle millî gelir ifadesi ile GSMH'nin kast edildiği görülmektedir. Bu sebeple raporda ilk terim aynı anlama gelecek şekilde kullanılmıştır.

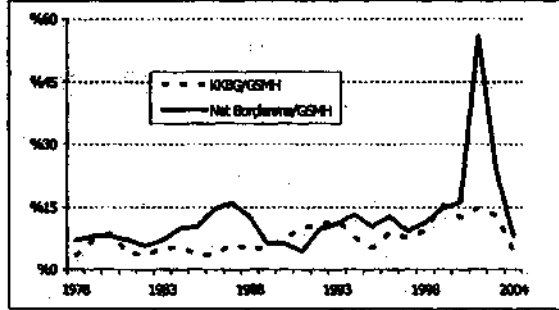
<sup>3</sup> 2004 yılında GSMH: 428.932.343.006.000 TL. ([http://www.die.gov.tr/yilkt/23\\_Ukusal.pdf](http://www.die.gov.tr/yilkt/23_Ukusal.pdf))

<sup>4</sup> Finansman kısmından hesaplanan borçlanma gereği kass - banka dışı borçlanma, net dış borçlanma ve net iç borçlanacak kalemlerinin toplamına yoluyla bulunulmaktadır.

kaynak tutarı milli gelirin %8,3'ü oranındadır. Yıllık net borçlanma hasılatı ile KKBG arasındaki farkın azalmakta olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki grafikte 1978 ve 2004 yılları arasında gerçekleşen KKBG ve net borçlanma hasılatı rakamları verilmektedir. KKBG rakamları konsolide bütçe, KİT'ler, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların toplam açıklarından oluşmaktadır ve 1978-2000 yıllarında konsolide bütçe açıklarına göre daha büyük tutarlarda gerçekleşmiştir. Bunun nedeni KKBG hesabında dikkate alınan bütçe dışı kuruluşların da toplam olarak açık vermesidir. 1978-2000 yılları arasında KKBG rakamlarının konsolide bütçe açığının net borçlanma hasılatına eşit olacağı varsayımı ile, net borçlanma hasılatı rakamlarından büyük olması beklenirdi. Ancak, tersine net borçlanma hasılatı rakamları KKBG rakamlarından büyük olmuştur. Bunun nedeni borçlanma hasılatı ile bütçe dışı giderlerin finanse edilmesidir. 2001-2004 yılları arasında ise KKBG rakamları konsolide bütçe dışı kuruluşların toplamda fazla vermesi nedeniyle bütçe açıklarından daha küçük tutarlarda gerçekleşmiştir. 2001-2004 dönemi için KKBG'nin net borçlanma hasılatının altında kalması doğaldır. Ancak, 2001 ve 2002 yıllarında KKBG rakamları ile net borçlanma hasılatı arasındaki fark büyük ölçüde bütçe dışı işlemlerden kaynaklanmıştır.<sup>5</sup>

Grafik 1: 1978-2004 Yıllarında KKBG ve Net Borçlanma Hasılatı



2002 ve 2004 yıllarında KKBG ve net borçlanma hasılatının milli gelire oranları düşmekte olduğu ve ikisi arasındaki farkın kapanmakta olduğu görülmektedir. 2004 yılında KKBG milli gelirin %4,7'si, net borçlanma hasılatı ise milli gelirin %8,3'ü oranında gerçekleşmiştir. İki oran arasındaki farkın %2,4'ü konsolide bütçe dışı kuruluşların fazla vermesi nedeniyle dir. %1,2'si ise hazırlanan finansman tablolarından elde edilen sonucu göstermektedir.

<sup>5</sup> 2001 ve 2002 yıllarında KKBG ile net borçlanma hasılatı arasındaki farkın, sırasıyla sadece %1 ve %2'si konsolide bütçe dışı kuruluşların fazla vermesi nedeniyle dir.

### 1.3. 2004 Yılı Hedefleri ve Gerçekleşmeler

Her yıl yayınlanan yıllık programlarla, bütçe finansmanı ve KKBG ile ilgili hedefler belirlenmektedir. Bu bölümde söz konusu hedefler ve 2004 yılında gerçekleşen durum incelenecektir.

Bütçe finansmanı ile ilgili gerçekleşme, bütçe dışında bırakılan işlemler sebebiyle iki kademedede incelenmektedir. İlk olarak yayınlanan rakamlar ele alınmaktadır. Ardından, bütçe dışında bırakılan bütün gelir ve giderleri de kapsayacak şekilde yeniden hesaplanan gerçekleşme rakamları verilmektedir.

#### **2004 Yılı Program Hedefleri<sup>6</sup>**

*2004 yılında kamu kesimi borçlanma gereğinin GSMH'ye oranının, 2003 yılına göre 0,6 puan azalarak yüzde 8,1 olması programlanmıştır.*

*2004 yılı konsolide bütçe harcamaları 160,9 katrilyon TL. olarak programlanmıştır. Harcamaların GSMH'ye oranının bir önceki yıla göre 1,2 puan azalarak yüzde 38,3 seviyesinde olması hedeflenmiştir.*

*2004 yılı konsolide bütçe gelirleri 114,5 katrilyon TL. olarak programlanmıştır. Toplam gelirlerin GSMH'ye oranının bir önceki yıla göre 0,8 puan azalarak yüzde 27,3 seviyesinde olması hedeflenmiştir. (2004 Yılı Programı, sf. 52-53)*

*2004 yılı konsolide bütçe açığının 46,4 katrilyon TL. olması öngörülmüştür. Böylece konsolide bütçe açığının GSMH'ye oranının bir önceki yıla göre 0,3 puan azalışla yüzde 11,1 olması hedeflenmiştir.*

---

<sup>6</sup> DPT 2004 yılı programı

### 2004 Yılı Gerçekleşmesi

2004 Yılı Programında kamu kesimi ile ilgili olarak belirlenen temel hedefler tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5: 2004 Yılı Bütçe Rakamlarının Millî Gelire Oranı (Hedefler-Gerçekleşme)

	Hedef <sup>(1)</sup>	Yayınlanan Veriler <sup>(2)</sup>	Gerçekleşme <sup>(3)</sup>
Bütçe Açığı	%11,1	%7,1	%7,7
Konsolide Bütçe Giderleri	%38,3	%32,8	%35,4
Konsolide Bütçe Gelirleri	%27,3	%25,8	%27,6

(1) 2004 Yılı Programı, DPT.  
(2) Yayınlanan bütçe ve GSHM verilerinden hesaplanan oran.  
(3) Hazine saymanlıklarının verilerinden hesaplanan oran. Bütçe dışı tüm gider ve gelirler dahil. (Bk. tablo 6, 7 ve 8)

Yayınlanan bütçe verilerine göre, bütçe açığı millî gelirin %7,1'i oranında iken, finansman yoluyla hesaplanan açık %7,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tabloda gerçekleşme oranlarını gösteren 3 üncü sütunda yer alan rakamlar, bu raporun konusunu oluşturan bütçe finansman çalışması sonucunda tespit edilen veriler kullanılarak hazırlanmıştır. Bu veriler, 2004 yılı bütçe ve borçlanma uygulama sonuçlarını göstermektedir.

2004 yılında bütçe açığının millî gelirin 11,1'i oranında olması hedeflenmiştir. Yayınlanan bütçe verilerine göre bütçe açığı millî gelirin %7,1'i seviyesinde görünmektedir. Ancak, bütçe dışı işlemlerin dikkate alınması sonucunda, finansman yoluyla hesaplanan açığın, 2004 yılında millî gelirin %7,7'si oranında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5'de yer alan ikinci sütun ve üçüncü sütun arasındaki farkın nedeni; nakit bütçe açığına ulaşmak için dikkate alınan hususlar ile bütçe dışı gelir ve giderlerin finansman tablolarında bütçe rakamları ile birlikte değerlendirilmesidir. Raporun takip eden bölümlerinde, bütçe dışı gelir ve gidere sebep olan hususlar ile nakit bütçe açığına nasıl ulaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

#### 1.4. Bütçe Finansmanı Ana Kalemler

Bütçe, merkezi hükümetin bütün mali faaliyetlerini göstermesi gereken bir belgedir. Bütçenin Anayasada yer alan prensip çerçevesinde hazırlanması durumunda, bütçe gelir ve giderleri ile borçlanma ve borç geri ödemeleri bir bütün olarak ele alınacak, merkezi hükümet faaliyetlerinin tamamını gösteren bir tablo ortaya çıkacak ve bu tabloda yer alan gelirlerle giderler (kaynaklar - ödemeler) dengede olacaktır.

Ancak, uygulamada bütçe dışında kalan gelir ve giderler sebebiyle, yayınlanan bütçe finansman tabloları yıl içinde gerçekleşen işlemlerin tamamını göstermemektedir. Bütçe dışı işlemler, merkezi hükümet faaliyetlerinin tam olarak görülebilmesi için bütçe finansman tablolarının yeniden hazırlanması ihtiyacını doğurmaktadır. Tablolar, borçlanma ve borç geri ödemelerini ihtiva edecek ve bütçe dışı kalemleri de gösterecek şekilde tasarlandığında gerçek finansman dengesinin nasıl sağlandığının görülmesi mümkün olmaktadır.

Bu bölümden itibaren 2004 yılı bütçe finansman tabloları, bütçe geliri veya gideri olarak kaydedilmeyerek bütçe dışında kalan işlemleri gösterecek şekilde yeniden tanzim edilecektir. Ancak bütçe dışı işlemlerin tabloları karmaşık hale getirmesi sebebiyle önce bütün işlemlerin ana kalemler itibarıyla gruplandırıldığı bir tablo verilmektedir.

Tablo 6: 2004 Yılı Bütçe Finansman Dengesi – Borçlanma İşlemleri Dahil

	Trilyon TL	GSMH'ye Oranı
<b>Giderler</b>	<b>297.501</b>	
Bütçe Giderleri	142.682	%33,26
Bütçe Dışı Giderler	154.819	%36,09
Borç Ödemeleri	145.417	%33,90
Borçlanmayla Karşılanan (Mahsup) Giderler	4.754	%1,11
Kurumlardan Alacaklar	3.530	%0,82
Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0	%0,00
Diğer Finansman Kullanımları	1.118	%0,26
Vergi İndirimleri, Muafiyetler ve İstisnalar	Bilinmiyor	
<b>Gelirler</b>	<b>297.501</b>	
Bütçe Gelirleri	110.721	%25,81
Bütçe Gelirinden Dıştılan	-2.325	
Bütçe Dışı Gelirler	189.105	%44,09
Borçlanma Hasılatı	179.167	%41,77
Borçlara Mahsup Edilen Gelirler	8.069	%1,88
Tahsil Edilen Alacaklar	1.283	%0,30
Diğer Finansman Kaynakları	882	%0,21
Kaynağı Tespit Edilemeyen Giderler	-295	-%0,09
Vergi İndirimleri, Muafiyetler ve İstisnalar	Bilinmiyor	

Tablo 6'da gösterildiği üzere, 2004 yılında 297,5 katrilyon TL'lik ödeme yapılmıştır. Bu ödemenin 142,7 katrilyon TL'si bütçe gideridir. (Bütçe gideri, tabloyu karmaşıklaştırmamak için, bütçe emanetleri ve avanslar dikkate alınarak hesaplanmıştır.)

2004 yılı ödemelerinin 145,4 katrilyon TL'si borç geri ödemelerine aittir. Borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklar ve borç geri ödemeleri bütçe hesapları arasında gösterilmemektedir. Ancak finansman tablolarında bu verilere, borçlanma yoluyla elde edilen net kaynak tutarının nasıl kullanıldığına gösterilmesi amacıyla yer verilmektedir.

2004 yılında 4,7 katrilyon TL'si tutarındaki borçlanmayla karşılanan mahsup gider, bütçe gideri olarak kaydedilmemiştir. Yıl içinde çeşitli kamu kuruluşlarına 3,5 katrilyon TL'si tutarında kaynak aktarılmış, bunun karşılığında gelecek kayıtları ihdas edilmiştir. Diğer finansman kullanımları ise 1,1 katrilyon TL'dir.

Söz konusu harcamaları karşılamak amacıyla borçlanma ve diğer bütçe dışı işlemler aracılığıyla 297,5 katrilyon TL'lik kaynak elde edilmiştir. Bütçe gelirleri 110,7 katrilyon TL'dir. Ancak bütçe gelirine kaydedildiği halde gelirden düşülmesi gereken 2,3 katrilyon TL dikkate alındığında nakit bütçe geliri 108,4 katrilyon TL olmaktadır.

Yıl içinde 8 katrilyon TL'lik gelir borçların mahsuben geri ödenmesi için kullanılmış (lehte kur farkları, senet tadisi), ancak bütçe dışı kalmıştır. Hazine alacaklarından yapılan tahsilat yoluyla da 1,3 katrilyon TL'lik kaynak elde edilmiştir. Diğer finansman kaynakları tutarı ise 882 trilyon TL'dir.

2001 ve 2002 yıllarında borçlanma işlemleri dahil bütçe dışı giderlerin (ödemeler) GSMH'ye oranı sırasıyla %118 ve %50 olmuştur. 2004 yılında bu oran %36'dır. Yine 2001 ve 2002 yıllarında sırasıyla borçlanma dahil bütçe dışı gelirlerin (kaynaklar) GSMH'ye oranı %133 ve %64 olarak gerçekleşmiş<sup>7</sup>, 2004 yılında ise aynı oran %44'e inmiştir.

Vergi indirimleri, istisna ve muafiyetler: Vergi harcamaları olarak adlandırılan ve Tablo 6'da yer verilen bu kalemlerle ilgili olarak, mali sistemimizde bilgi üretilmemektedir. Bu tutarların tam olarak tespit edilip Meclisin bilgisine sunulması oldukça önemlidir. Bu şekilde, söz konusu indirim ve istisnaların harcama niteliği vurgulanmış olacak, Meclis, bu imkânlardan kimin ne derecede faydalanması gerektiğini bizzat belirleme imkânına kavuşacaktır. Vergi harcamaları ile ilgili bilgi eksikliği sebebiyle, bu kalemin sadece Tablo 6'da gösterilmesiyle yetinilecek, detay tablolarda tekrar yer verilmeyecektir.

<sup>7</sup> 2001 ve 2002 Yılları Hazine İşlemleri Raporu



Tablo 6'da bütçe finansmanı işlemleri, borçlanma işlemleri dahil edilerek bir bütün halinde gösterilmiştir. Ancak, yıl içinde gerçekleştirilen ve gider veya gelir mahiyetinde olan işlemlerin görülebilmesi için aynı veriler Tablo 7'de borçlanma ve diğer finansman işlemleri ayrılanmış surette verilmiştir.

Bu tasnif şekliyle, bütçe işlemleri ile bütçe dışı işlemlerin daha rahat mukayese edilmesi mümkün olmaktadır. Tabloda yer verilen toplam rakamlar, bütçe dışı işlemlerin bütçe kapsamına alınması durumunda bütçenin alacağı büyüklüğü yansıtmaktadır. Tablolarda yer alan verilerle ilgili açıklamalara takip eden bölümde yer verilmektedir.

Tablo 7'de, bütçe dışı gelir ve giderler, mukayeseye imkan verecek şekilde bütçe verileriyle bir arada yer almıştır. Tabloda ayrıca işlemlerin milli gelire oranları da gösterilmiştir.

*Tablo 7: 2004 Yılı Bütçe Finansman Dengesi - Borçlanma İşlemleri Hariç*

	Trilyon TL	GSMH'ye Oran
<b>Giderler</b>	<b>152.004</b>	<b>%35,46</b>
<b>Bütçe Giderleri</b>	<b>142.682</b>	<b>%33,26</b>
<b>Bütçe Dışı Giderler</b>	<b>9.402</b>	<b>%2,19</b>
Borçlanmayla Karşılanan (Mahsup) Giderler	4.755	%1,11
Bütçe Dışı Kur Farkı Ödemesi	4.599	%1,07
Bütçe Dışı Faiz/Komisyon Ödemesi	0	%0,00
Diğer Kayıt Dışı Giderler	156	%0,04
Kurumlardan Alacaklar	3.530	%0,82
TMSF'ye Devredilen Kaynak	2.341	%0,55
Diğer Kurumlara Kullanılan Kaynak	1.189	%0,28
Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0	%0,00
Diğer Finansman Kullanımları	1.118	%0,26
<b>Gelirler</b>	<b>118.629</b>	<b>%27,66</b>
<b>Bütçe Gelirleri</b>	<b>110.721</b>	<b>%25,81</b>
Bütçe Gelirinden Düşülen	-2.325	
<b>Bütçe Dışı Gelirler</b>	<b>10.234</b>	<b>%2,39</b>
Borçlara Mahsup Edilen Gelirler	8.069	%1,88
Tahsil Edilen Alacaklar	1.283	%0,30
Diğer Finansman Kaynakları	882	%0,21
<b>Finansman Eksikliği</b>	<b>33.455</b>	<b>%7,80</b>

Tablo 2 ve tablo 3'de gösterilen hesaplanan açık (finansman eksikliği) rakamına nasıl ulaşıldığı Tablo 7'den daha ayrıntılı biçimde görülebilmektedir. Bütçe dışında bırakılan işlemlerin de dikkate alınması sonucunda yıl içinde gerçekleşen açık 33,4 katrilyon TL. olarak tespit edilmiştir.

Tabloda bütçe dışı giderler ana kalemler itibarıyla tasnif edilmiştir.

Tabloda, aleyhte kur farklarından kaynaklanan borç artışı karşılığında aynı miktarda gider ihdas edilmektedir.

2001 yılında kur farkından kaynaklanan borç artışı 23,5 katrilyon TL'dir ve GSMH'nin %13'üne tekabül etmektedir. 2002 yılında ise aleyhte kur farkı tutarı 25,3 katrilyon TL ve GSMH'nin %9'u oranındadır<sup>4</sup>. 2004 yılında tabloda bütçe dışı giderler arasında yer alan aleyhte kur farkı tutarı 4,6 katrilyon TL'ye düşmüş, GSMH'ye oranı ise %1'e inmiştir. Aleyhte kur farkları tahakkuk bazlı yeni devlet muhasebesi uygulamasında giderler hesabında muhasebeleştirilmekte, bütçe gideri ile ilişkilendirilmemekte, faaliyet sonuçlarına yansıtılmaktadır.

2001 ve 2002 yıllarında sırasıyla 1,7 katrilyon ve 49 trilyon olan bütçe dışı faiz/komisyon ödemesi, 2004 yılında bütçeye gider kaydedilerek yapıldığından, bu rakam finansman tablosunda sıfır olarak görünmektedir.

2001 ve 2002 yıllarında sırasıyla 23 katrilyon ve 255 trilyon TL olan görev zararı ödemesi (borçlanmayla karşılanan) de 2004 yılında sıfır olarak görünmektedir. Bunun nedeni, 2004 yılında kurumların görev zararı alacaklarına mahsuben devlet tahvili verilmemesi, bu tutarların nakit olarak bütçe gideri kaydı yapılarak ödenmesidir.

2004 yılında, diğer bütçe dışı giderler tutarı 156 trilyon TL'dir ve bütçe gideri yapılmadan kullanılan dış proje kredileri ve silinen hazine alacakları ile ilgilidir.

2004 yılında Hazinece elde edilen kaynaklardan 3,5 katrilyon TL'si kurumlara transfer edilerek kullanılmış, karşılığında ise alacak kayıtları ihdas edilmiştir. TMSF'ye devredilen kaynak 2,3 katrilyon, diğer kurumlara kullanılan kaynak ise 1,2 katrilyon TL'dir.

Yıl içinde bütçe dışında kalan gelirlerin 6,2 katrilyon TL'si lehte kur farkından kaynaklanan borç stoku azalışını ifade etmektedir. 2004 yılında döviz kurlarındaki azalış nedeniyle lehte kur farkı rakamı, aleyhte kur farkı rakamından daha yüksektir. Lehte kur farkları tahakkuk bazlı yeni devlet muhasebesi uygulamasında gelirler hesabında muhasebeleştirilmekte, yıl sonunda dönem faaliyet sonuçlarına yansıtılmaktadır. Bütçe geliri ile ilişkilendirilmemektedir.

2004 yılında toplam 8 katrilyon TL'lik borçlara mahsup edilen gelirin 1,8 katrilyon TL'si Ziraat Bankası'nca ihdas edilen senetlerden kaynaklanmaktadır.

Tabloda tahsil edilen alacaklar 1,2 katrilyon, diğer finansman kaynaklarından sağlanan gelir ise 882 trilyon olarak gösterilmektedir.

<sup>4</sup> 2001 ve 2002 Yılları Hazine İşlemleri Raporu

## 1.5. Bütçe Finansman Dengesi

Bütçe finansmanında dört unsurun karşılıklı olarak dengede olması gerekmektedir.

$$\text{Bütçe Gelirleri} + \text{Borçlanma Hasılatı} = \text{Bütçe Giderleri} + \text{Borç Ödemeleri}$$

Bu denge, merkezi hükümetin borçlanma geliri dışında elde ettiği tüm gelirleri bütçe geliri olarak, borç anapara ödemeleri dışındaki tüm giderlerini de bütçe gideri olarak kaydetmesiyle gerçekleşebilir.<sup>9</sup> Bu aynı zamanda bütçe açığının net borçlanma hasılatına <sup>10</sup> eşit olması demektir.

Bu bölümde, bütçe finansman dengesinin nasıl kurulduğu kademeli olarak ele alınmakta, her bir kalemin gelir (kaynak) veya gider (ödeme) niteliği ortaya konmaktadır. Tablo 8'de yer alan kalemler, genellikle birden fazla unsurun bir araya gelmesinden oluşmuştur. Tabloyu takip eden açıklamalarla, rakamların içerdiği unsurlar ve bunların anlamı ile ilgili genel bilgiler verilecektir. Bütçe finansman işlemlerinin karmaşıklığı nedeniyle, detaylı bilgilere ve detay tablolarına raporun Ek 1 bölümünde yer verilmiştir.

Finansman dengesi ile, merkezi hükümetin bir yıl içinde ne kadar harcama yapıp, ne kadar gelir topladığı ve gelirlerle giderler arasındaki farkın nasıl finanse edildiği gösterilmektedir. Finansman dengesi adının kullanılması, toplam gelirlerle toplam giderlerin aynı tutarda olması sebebiyledir. Yani, finansman tablosunun sıhhati, gelir ve gider tutarları arasındaki farkın sıfıra yakın olması ile ölçülür.

Bütçe finansman dengesi tablosu, bütçe işlemlerinden başlayarak, önce nakit işlemleri, ardından da mahsuben yapılan işlemleri ele almaktadır. Bu şekilde yıl içinde borçlanma yokıyla ve diğer yollardan elde edilen kaynakların nasıl kullanıldığının gösterilmesi mümkün olmaktadır.

Tabloda gider ve harcama mahiyetinde olan bütün işlemler eksi (-) işaretle gösterilmişlerdir. Bu şekilde gelirlerle giderlerin ayrı ayrı değerlendirilmesi ve ara bölümlerin sonundaki toplam rakamlara nasıl ulaşıldığının izlenebilmesi amaçlanmıştır.

<sup>9</sup> 4749 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca borç anapara ödemeleri ve borçlanma tutarlarını bütçe dışında işlemeye Hazine Müsteşarlığı'nın beşli bulunduğu Bakan yetkili kılınmıştır.

<sup>10</sup> Bütçe Giderleri - Bütçe Gelirleri = Borçlanma Hasılatı - Borç Ödemeleri

Tablo 8: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Finansman Dengesi

Tilyon TL	
<b>1. BÜTÇE İŞLEMLERİ</b>	
2. Konsolide Bütçe Gelirleri	110.721
3. Konsolide Bütçe Giderleri	-141.021
4. Bütçe Açığı	-30.300
5. Bütçe Gelirinden Düşülen	-2.325
6. Bütçe Emanetleri	172
7. Avanslar	-1.834
<b>8. Nakit Bütçe Açığı</b>	<b>-34.287</b>
<b>9. FİNANSMAN İŞLEMLERİ</b>	
10. Borçlanma Hasılatı	179.167
11. Borç Geri Ödemeleri	-145.417
12. Net Borçlanma Hasılatı	33.750
13. Borçlanmayla Karşılanan (Mahsup) Gelirler	8.069
14. Borçlanmayla Karşılanan (Mahsup) Giderler	-4.754
15. Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0
16. Nakit Borçlanma Hasılatı	37.065
17. Tahsil Edilen Alacaklar	1.283
18. Transfer Edilen Kaynaklar (Doğan Alacaklar)	-3.530
19. Nakit Borçlanma ve Alacak Hasılatı	34.818
20. Nakit Girişi Sağlayan Emanetler	882
21. Bankalar	-221
22. Kasalar	-171
23. Bütçe Dışı Avans ve Krediler	-726
24. Diğer Giderler	-295
<b>25. Nakit Finansman</b>	<b>34.287</b>
Tabloda Giderler (-), Gelirler (+) olarak gösterilmiştir.	
Tablodaki rakamların detayı için bk. Ek 1	

### **BÜTÇE İŞLEMLERİ (1-7)**

Bütçe finansman tablosunun düzenlenebilmesi için, öncelikle bütçe açığının tespit edilmesi gerekmektedir. Ancak, yılı bütçelerinde bütçe gideri ve bütçe geliri olarak kayıtlı tutarlar, yıl içinde gerçekleşen işlemlerin tamamını göstermemektedir. Bu sebeple bütçe gideri ve bütçe geliri toplamı bulunurken, konsolide bütçe gider ve gelir rakamlarına avansların (gider kaydedilmediği halde nakden ödenen tutarların) ilave edilerek, bütçe emanetlerinin (gider kaydedildiği halde henüz ödenmemiş tutarların) düşülmesi gerekmektedir. Ayrıca nakit finansman rakamına ulaşabilmek için, Bütçe geliri kaydedildiği halde nakit girişi sağlamayan, TMSF'ye kırazen verilen DİBS'lere ilişkin hesap edilen ve ödenen faiz rakamları da düşülmüştür. Böylece nakit bütçe açığına ulaşılmıştır. Bu bölümde kullanılan rakamlar Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 2004 yılı Kesin Hesap Taslağından ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanan 2004 yılı Genel Uygunluk Bildirimi taslağından alınmıştır.

***Konsolide Bütçe Geliri (2)***

Konsolide bütçe, genel ve katma bütçenin toplamından oluşmaktadır. Konsolide bütçe gelirleri, genel bütçe gelirlerine katma bütçeli kuruluşların öz kaynaklarının eklenmesi suretiyle tespit edilir. 2004 yılında konsolide bütçe geliri 110,7 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

***Konsolide Bütçe Gideri (3)***

Konsolide bütçe gideri, genel ve katma bütçe giderlerinden, katma bütçeli kuruluşlara aktarılan Hazine yardımı düşülerek bulunur. 2004 yılı konsolide bütçe gideri tutarı 141 katrilyon TL'dir.

***Bütçe Açığı (4)***

Konsolide bütçenin gelir ve giderleri arasındaki farkı göstermektedir. Konsolide bütçe açığı 2004 yılında 30,3 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

***Bütçe Gelirinden Düşülen (5)***

İkrazen ihraç edilerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na verilen Devlet İç Borçlanma Senelerine ilişkin olarak ödenen faizler ve bu senetlere ilişkin olarak hesaplanan ikraz faizleri ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne verilen borçlar için hesaplanan ikraz faizleri, karşılığında alacak yaratılmak suretiyle bütçe gelirleri hesabında muhasebeleştirilmiştir. Bu işlem karşılığında, herhangi bir nakit girişi olmadığından, nakit bütçe açığı hesaplanırken 2,3 katrilyon TL. bütçe gelirlerinden düşülmüştür.

***Bütçe Emanetleri (6)***

Malî yıl içerisinde veya sonunda, ilgili belgeleri hazırlandığı halde herhangi bir nedenle kısmen veya tamamen ilgililerine ödenemeyen tutarlardan oluşur. Bu tutarlar daha sonraki bir tarihte ödenir. Yıl sonunda bu hesapta meydana gelen artış, o yıl içinde gider kaydedildiği halde nakden ödenmeyen tutarı göstermektedir. 2004 yılı sonunda bütçe emanetlerinde meydana gelen 172 trilyon TL'lik artışın, henüz ödenmediği için, gider kalemlerinden düşülmesi gerekmektedir.

***Avanslar (7)***

Avanslar gider kaydedilmediği halde nakden ödenmiş olan tutarları göstermektedir. Avans olarak kaydedilen tutarlar, ilgili harcamaların belgeleri tamamlandıktan sonra, gecikmeli olarak gider kaydedilmektedir. Yıl sonunda avans olarak verilen ancak henüz gider kaydedilmemiş olan tutarın tespit edilebilmesi için yıl içinde avanslarda meydana gelen artışın hesaplanması gereklidir. 2004 yılında verilen

avansların 1,8 katrilyon TL' sinin gider kaydı yıl sonuna kadar yapılamamıştır. Bu tutar yıl içinde yapılmış bir gider olduğu için (-) işaretle giderlere dahil edilmiştir.

#### ***Nakit Bütçe Açığı (8)***

Bütçenin nakit ihtiyacı, finansmanla ilgili en önemli unsurdur. 2004 yılı konsolide bütçenin gelir ve giderleri arasındaki fark 30,3 katrilyon TL'dir. Ancak, gider olarak kaydedildiği halde henüz nakden ödenmemiş (bütçe emanetlerinin), nakden ödendiği halde henüz gider kaydedilmemiş (avansların) ve bütçe gelirinden düşülmesi gereken tutarların dikkate alınmasıyla, bütçenin nakit ihtiyacının aslında 3,9 katrilyon fazlasıyla 34,2 katrilyon TL. olduğu görülmektedir.

#### ***FINANSMAN İŞLEMLERİ (9-25)***

Normal olarak bütçe finansman tablolarının finansman bölümünde, borçlanma ve alacak işlemleri ile nakdi etkileyen diğer kalemler gösterilir. Mevcut muhasebe altyapısıyla halihazırda yayımlanmakta olan bütçe finansman tabloları sadece bütçe için yapılan borçlanma tutarlarını gösterecek şekilde düzenlenmektedir. Yani net borçlanma hasılatı bütçe açığına denk olacak şekilde tanzim edilmektedir.

Dolayısıyla, borçlanma ile finanse edilen bazı işlemlerin bütçe dışında kalması sebebiyle, finansman tablosunun yıl içinde merkezi hükümet tarafından yapılan bütün harcamaları ve elde edilen bütün gelirleri ortaya koyacak şekilde düzenlenmesi gerekmiştir. Bu bölümde kullanılan rakamlar Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları Saymanlığı tarafından kaydı yapılan belgelerin tasnifi ile bulunan rakamlardan ve 2004 yılı idare hesabı cetvellerinden alınmıştır.

#### ***Borçlanma Hasılatı ve Borç Geri Ödemeleri (10) (11)***

Merkezi hükümet tarafından yıl içinde yapılan borçlanmaları ve borç geri ödemelerini gösterir. Dış borç, devlet tahvilleri ve hazine bonoları ile ilgili işlemlerinin takip edildiği hesaplarda kayıtlı olan tüm işlemler, dolayısıyla, borçlanma yoluyla elde edilen tüm kaynaklar hesaplama dahil edilir. 2004 yılında 179,1 katrilyon TL. borçlanılmış, 145,4 katrilyon TL. borç geri ödemesi yapılmıştır.

#### ***Net Borçlanma Hasılatı (12)***

Borçlanma hasılatından borç geri ödemelerinin çıkarılması sonucu bulunan net borçlanma hasılatı, elde edilen kaynak tutarını göstermektedir. Borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklar esasen, borç geri ödemesinde ve bütçe finansmanında kullanılır. Yani net borçlanma hasılatının bütçe açığına denk olması gereklidir. Ancak, temel bütçe

ilkelerine aykırı olmakla birlikte, mali sistemimizde borçlanma hasılatı, bütçe dışında kalan bir takım işlemleri finanse etmek için de kullanılmaktadır. Bütçe dışı gelir ve giderler dolayısıyla söz konusu denklik sağlanamamaktadır. 2004 yılı net borçlanma hasılatı rakamı 33,7 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, 2004 yılında kamu kesiminin iç ve dış borç toplamı 33,7 katrilyon TL. artmıştır.

#### ***Mahsup Gelir ve Giderler (13) (14)***

Mahsup gelir ve giderler, borçlanma ile ilişkili olarak ortaya çıkan, ancak bütçe geliri veya bütçe gideri olarak kaydedilmemiş işlemlerden oluşurlar. Bu işlemler, bütçe uygulamasında gider veya gelir olarak tanımlanmamakla birlikte genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre gider veya gelir olarak kaydedilmesi gereken tutarlardır. Söz konusu tutarlar, Devlet borçları Saymanlığı tarafından gelir ve gider hesaplarına kayıt yapılmakta, daha sonra da faaliyet sonuçları hesabına yansıtılmaktadır. 2004 yılında 4,7 katrilyon TL. mahsup gider yapılmış, 8 katrilyon TL. de mahsup gelir elde edilmiştir.

#### ***Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler (15)***

Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı, giderlerin sonradan bütçe giderleri hesabına aktarılmak üzere geçici olarak kaydedildiği bir ara hesaptır. 2004 yılında bütçeden mahsup edilecek ödemeler rakamı finansman tablosunda sıfır olarak görünmektedir. 16 Haziran 2003 tarihindeki yönetmelik değişikliği ile hesaba kaydedilen tutarın tamamı bütçe gideri ile ilişkilendirilmiş ve hesap bir sonraki yıla bakiye vermemiştir.

#### ***Nakit Borçlanma Hasılatı (16)***

Nakit borçlanma hasılatı, mahsup gelirler mahsup giderler ve bütçeden mahsup edilecek ödemelerin dikkate alınması sonucu bulunan rakam olup 37 katrilyonluk bir tutara tekabül etmektedir.

#### ***Tahsil Edilen Alacaklar (17)***

Hazinenin genel ve katma bütçe dışındaki kuruluşlardan olan devirli, garantili ve ikraz alacaklarından yapılan tahsilâtı gösterir. Bu kısmında yer alan, garanti üstlenimleri sonucunda doğan alacaklardan yapılan tahsilat 01.01.2003 tarihinden önceki üstlenimlere ilişkindir. Bu tarihten sonraki üstlenimler risk hesabından yapılmaktadır. Bu işlemler sonucunda gerçek anlamda bir kaynak sağlanır, ancak bu tutarlar, gelir olarak görünmemektedir. 2004 yılında alacaklardan 1,2 katrilyon TL. tahsil edilmiştir.

***Transfer Edilen Kaynaklar (Doğan Alacaklar) (18)***

Borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların önemli bir kısmı bütçe dışındaki kuruluşlara aktarılmaktadır. Bu kuruluşlara aktarılan tutarlar bütçede gider veya transfer kalemleri arasında gösterilmemekte, sadece alacak kaydı yapılmaktadır. Bu tutar 2004 yılında 3,5 katrilyon TL'dir.

***Nakit Borçlanma ve Alacak Hasılatı (19)***

Nakit borçlanma hasılatının alacak tahsilatı ve doğan alacaklar ile birlikte değerlendirilmesi sonucunda nakit borçlanma hasılatı ve alacak tahsilatı 34,8 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

***Nakit Girişi Sağlayan Emanetler (20)***

Çeşitli sebeplerle bütçe emanetleri dışındaki emanet hesaplarında bekletilen tutarlardan oluşur. 2004 yılında emanet hesaplarında bekleyen tutarlar 882 trilyon TL. artmıştır. Dolayısıyla, bu tutar kadar ilave finansman sağlanmıştır. Denge tablosunda emanet hesaplarındaki artış bir gelir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

***Bankalar (21)***

Banka hesaplarındaki tutar 2004 yılında 221 trilyon TL. artmıştır. Bu, borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların bir kısmının banka hesaplarına yatırıldığı anlamına gelir. Banka hesaplarındaki artış finansman tablosunda dengenin sağlanması için bir gider unsuru gibi değerlendirilmektedir.

***Kasalar (22)***

Kasalarda bekleyen tutarlar 2004 yılı içinde 171 trilyon TL. artmıştır. Bu, çeşitli kaynaklardan sağlanan gelirlerin bir kısmının kasalara yatırıldığını ve henüz kullanılmadığını gösterir. Bu tutar gider mahiyetindedir.

***Bütçe Dışı Avans ve Krediler (23)***

Bu avans kaleminde yıl içinde finanse edilen ancak henüz gider kaydı yapılmayan işlemler yer alır. Bu tutarlar finansman tablosunda gider olarak gösterilmektedir. 2004 yılı sonu itibarıyla bütçe dışı avans ve kredilerde 726 trilyon TL'lik artış olmuştur.

***Diğer Giderler/Finansman Net Hata Noksanı (24)***

2004 yılında kaynağı tespit edilemeyen giderlerin tutarı 295 trilyon TL'dir.



***Nakit Finansman (25)***

Bütçe açığının nasıl finanse edildiğinin belirlenmesi için önce net borçlanma hesabı tespit edilmiştir. Ardından mahsup işlemler, alacak işlemleri ve diğer finansman kalemleri dikkate alınmış, bu suretle nakit finansman tutarına ulaşılmıştır. 2004 yılında 34,2 katrilyon TL'lik nakit finansman sağlanmıştır. Nakit bütçe açığı da 34,2 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

***Bütçe Finansman Dengesi***

2004 yılında borçlanma işlemleri dahil edildiği zaman 297,5 katrilyon TL'lik gelirin elde edildiği ve aynı miktarda giderin gerçekleştirildiği görülmektedir. Kayıt dışı gelir ve giderlerin de yer aldığı finansman dengesi 295 trilyon TL'lik farkta kurulmuştur. Bu rakam kaynağı tespit edilemeyen giderleri göstermektedir.

## 2. TOPLAM KAMU BORÇLARI

Bu bölümde, 2004 yılı toplam kamu borçları, borçlanma limiti, borçlanma faizleri ve faiz dışı denge hakkında bilgiler verilmektedir.

### 2.1. 2004 Yılı Toplam Kamu Borcu

Aşağıdaki tabloda 1997 – 2004 yılları arasında kamu borç stokunda meydana gelen değişim gösterilmektedir.

Tablo 9: Kamu Borç Stoku

	Katrilyon TL.							
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Dış Borç <sup>(1)</sup>	10,4	16,6	28,8	42,9	102,0	140,3	131,0	127,3
İç Borç <sup>(2)</sup>	6,3	11,6	22,9	36,4	108,4	140,2	185,9	220,8
KİT Görev Zararı ve Emanetler	2,4	6,0	13,0	18,8	4,5	3,3	5,0	<sup>(3)</sup> 6,2
<b>Toplam Kamu Borcu</b>	<b>19,1</b>	<b>34,2</b>	<b>64,7</b>	<b>98,1</b>	<b>214,9</b>	<b>285,6</b>	<b>321,9</b>	<b>354,3</b>

<sup>(1)</sup> <http://www.hazine.gov.tr/stat/disborcistatistikleri.htm> Merkez Bankası ABD Doları satış kuru esas alınmıştır  
<sup>(2)</sup> <http://www.hazine.gov.tr/stat/iceborcistatistikleri.htm> (2001 yılından itibaren IMF için TCMB verilen tahviller hariç)  
<sup>(3)</sup> KİT Genel Müdürlüğü ve Ek Tablo 4'ten alınmıştır.(4,5 katrilyon TL.+1,7 katrilyon TL.)

2004 yılında toplam kamu borç stoku 2003 yılına göre 32,4 katrilyon TL. artarak 354,3 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. Toplam kamu borcu rakamları dış borç, iç borç toplamı ile KİT görev zararı alacakları ve emanetlerden oluşmaktadır.

#### Toplam Kamu Borcunun Hesaplanma Şekli

Kamu kesiminin toplam borcunun hesaplanabilmesi için, yayınlanan verilerin yeniden gruplandırılması, bazı verilerin ayrıştırılması, kaydı olmayan verilerin de dikkate alınması gerekmektedir. Tablo 9 ve grafik 2'nin düzenlenişinde uygulanan yöntem şu şekilde açıklanabilir:

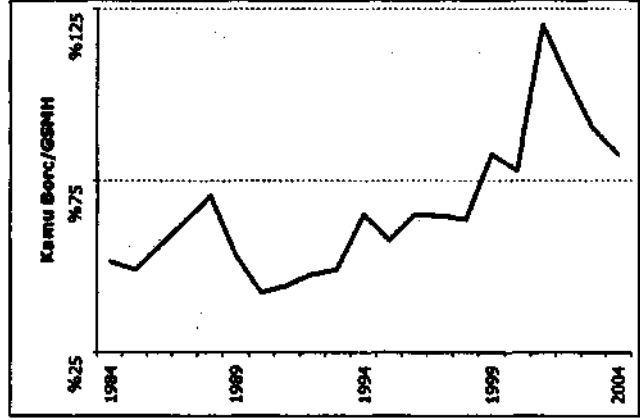
- Türkiye'nin toplam dış borcu genellikle kamu kesiminin borcu olarak algılanmaktadır. Oysa, toplam dış borcun yaklaşık olarak üçte biri özel sektör borcundan oluşmaktadır. Bu sebeple, sadece kamu kesimine ve Merkez Bankasına ait olan dış borçlar hesaplamaya dahil edilmiştir.
- Merkez Bankasına ait olan dış borçlar, 2000 yılına kadar Hazine tarafından yayınlanan verilerde kamu kesimi borçları arasında gösterilmekteydi. Ancak bu tarihten sonra dış borç

tablolarında; kamu kesimi, Merkez Bankası ve özel sektörden oluşan üçlü bir ayrım gidilmiştir. Yani Merkez Bankasının dış borçları kamu borçları arasında değil, müstakil bir kategoride gösterilmektedir. Bu ayrım, dış borçlar ele alınırken kullanılmaktadır. Ancak kamu kesiminin toplam borcu hesaplanırken Merkez Bankasının dış borçları kamu dış borcuna dahil edilmiştir.

- İç borcun ise tamamı kamu kesimine ait olduğundan toplam kamu borcu hesaplanırken tahvillerden ve bonolardan kaynaklanan borç toplamı dikkate alınmaktadır.
- 2001 yılında istisnai bir durum olarak iç borçlardan 13,1 katrilyon TL'lik rakam düşülerek toplam kamu kesimi iç borç stoku hesaplanmış idi. Hesaplama dikkate alınmayan bu borçlanma rakamı, IMF'den yapılan borçlanmaya aittir. Merkez Bankasının IMF'den aldığı borçların bir kısmı Hazineye devredilmiş ve Hazine de bu borcu kullanırken bir nevi teminat mahiyetinde olmak üzere 13,1 katrilyon TL'lik tahvil Merkez Bankasına vermiştir. Bu işlem sonucunda, Merkez Bankasının dış borcu olarak kaydedilen IMF kredisi için bir de iç borçlanma kaydı yapılmakta olup bu mükerrerliği önlemek amacıyla bu rakam iç borç stok rakamından düşülmüştü. 2004 yılında ise Merkez bankasına verilen 13,1 katrilyon TL'lik tahvilin bir kısmı ödenmiş ve 3,7 katrilyon TL'lik ödenecek tahvil kalmıştır. Bunun sonucu olarak, 2004 yılı iç borç stok rakamından 3,7 katrilyon TL. düşülmüştür.
- Bütçe dışı emanetlerin ve işletmecî KİT'lerin görev zararları tutarı toplam kamu borçlarının hesabında dikkate alınmıştır. Aslında, bütçe dışı emanetler devlet hesaplarında gösterilmektedir. Söz konusu emanetler, kamu kesimi tarafından geri ödemesi gereken bir yükümlülük niteliğindedir.
- Toplam kamu borcu TL. cinsinden hesaplanarak gösterilmiştir. TL. üzerinden hesaplama yapılması, enflasyon nedeniyle yıl içinde borçlarda meydana gelen artışın reel miktarını göstermediği için çok tercih edilen bir yöntem değildir. Ancak, döviz cinsinden hazırlanan tablolar borçlarda kur farkları sebebiyle meydana gelen artışı göstermemektedir. Yukarıda belirtilen gerekçelerle toplam kamu borcu TL. üzerinden hesaplanmıştır.

Toplam borç yükünü gösteren en önemli gösterge, borcun milli gelire (GSMH) oranıdır. Grafik 2’de 1984-2004 yılları arasında kamu borcunun milli gelire oranının gelişimi gösterilmektedir.

*Grafik 2: Son Yirmi Yılda Toplam Kamu Borcunun Milli Gelire Oranı*



Kamu kesiminin toplam borcunun milli gelire oranı 2001, 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla %120, %103 ve %90 iken bu oran 2004 yılında %82 seviyesinde inmiştir.

## 2.2. Bütçe Limitleri

### **2004 Yılı Borçlanma Limiti**

Borçlanma limiti, kamu kesiminin borçlanmasını, Meclisin iradesi doğrultusunda sınırlandırmak amacı ile ihdas edilmiştir. Her yıl Bütçe Kanunlarına konan hükümlerle, yıl içinde Hazinesin ne kadar borçlanmaya yetkili olduğu belirlenmektedir.

Hazine Müsteşarlığı iç borçlanmasını devlet tahvili ve hazine bonosu ihracı yoluyla gerçekleştirmektedir. Müsteşarlığın borçlanma konusundaki yetkisi sınırsız olmayıp, iç ve dış borçlanma 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesi uyarınca, yılı bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktardan fazla yapılabilmektedir. Aynı madde gereğince, bu limit yıl içinde en fazla yüzde beş oranında artırılabilir.

2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun genel hükümleri düzenleyen birinci kısmının 1 inci maddesinde "Genel bütçeye dahil dairelerin harcamaları için bağlı (A) İşaretli cetvelde gösterildiği üzere 149.858.129.000.000 TL'lik ödenek verilmiştir." 2 nci maddesinde, "Genel bütçenin gelirleri bağlı (B) İşaretli cetvelde gösterildiği üzere 103.309.000.000.000 TL. olarak tahmin edilmiştir." 3 üncü maddesinde de, "Bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddesinde belirtilen tahmin edilen gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma hasılatı ile karşılanacaktır." denilmektedir.

Gelirler ile giderler arasındaki fark, 46.549.129.000.000 TL'dir. 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereğince borçlanma limiti en fazla %5 oranında artırılabilir. Bu nedenle, 2004 yılında limit ve dolayısıyla net borçlanma hasılatının 48.876.585.450.000 TL'yi geçmemesi gerekmektedir.

Tablo 10: Borçlanma Limiti

	Trilyon TL.
İç Borçlanma Miktarı (1)	158.067
Borçlanma	* 163.626
Kur Farkları	-3.218
İkrazen özel tertip senetlerle ilişkin borçlanma	-2.340,9
İç Borç Ödeme Miktarı (2)	127.354
Ödeme	133.530*
Kur Farkları	-4.229
Senet İadeleri	-1.946,968
Net İç Borçlanma (1-2)	30.713
Net Dış Borçlanma	3.654
<b>Toplam Net Borçlanma Miktarı</b>	<b>34,367</b>
* 30,429 milyar TL'lik defzleme dahil rakam	
Kaynak: Devlet Borçları Saymanlığı 2004 Yılı Yönetim Dönemi Hesabı.	

Yukarıdaki tablodan da görülebileceği üzere, 2004 yılında 163,6 katrilyon TL. borçlanma ve 133,5 katrilyon TL. iç borca ilişkin anapara ödemesi yapılmıştır.

163,6 katrilyon TL'lik borçlanma rakamından, aleyhte kur farkları (3,2 katrilyon TL.) ile özel tertip ve ikrazen özel tertip senetlerle borçlanma miktarı (2,3 katrilyon TL.) düşüldüğünde, borçlanma rakamı 158,1 katrilyon TL'ye ulaşır.

133,5 katrilyon TL. olan iç borç anapara ödemesi rakamından da, lehte kur farkları (4,2 katrilyon TL.) ile senet iadeleri (1,9 katrilyon TL.) düşüldüğünde, ödeme rakamı 127,3 katrilyon TL. olarak bulunacaktır.

158,1 katrilyon TL. borçlanma ve 127,3 katrilyon TL. ödeme sonucunda, net iç borçlanma 30,7 katrilyon TL. olmuş ve net dış borçlanma (3,6 katrilyon TL.) ile birlikte değerlendirildiğinde, 4749 sayılı Kanunda belirtilen sınır aşılmamıştır.

### 2004 Yılı İkraz Limiti

Tablo 11: 2004 Yılı İkraz Limiti

	Trilyon TL.
İkraz Limiti (24.12.2003-5027-25/e)	1.499
(1) Revize Limit (5230 Sayılı Kanun; 16.07.2004 Pamukbank Devri-Madde 6)	4.496
(2) İkraz Borçlanma (27.10.2004)	2.341
Fark (1-2)	2.155
Kaynak: Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü İç Borçlar Dairesi	

5027 Sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun "Hazine Garanti Limiti, Dış Proje Kredileri ve Borçlanmaya İlişkin Hükümler" başlıklı 25'inci maddesi e fıkrasına göre: "Bu Kanunun 1 inci maddesi ile belirtilen

*başlangıç ödeneklerinin % 1'ine kadar (1.498.581.290.000.000 TL.) ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir."*

Ancak bu limit,

5230 Sayılı Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 6'ncı maddesi ile revize edilerek "24.12.2003 tarihli ve 5027 Sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun 25'inci maddesinin (e) fıkrasında yer alan "%1'ine" ibaresi "%3'üne" olarak değiştirilmiştir." biçimine dönüşmüştür.

Böylece yeni limit, başlangıç ödeneğinin %3'ü (4.495.743.870.000.000 TL.) olmuştur.

2004 yılında, sadece 27.10.2004 tarihinde 2.340.938.000.000.000 TL, TL cinsi özel tertip devlet tahvili ihraç edilmiştir.

Bu bağlamda, yukarıdaki tablodan da görülebileceği üzere, 2004 yılında yapılan toplam 2.340.938.000.000.000 TL tutarında ikrazen özel tertip iç borçlanma; 4.495.743.870.000.000 TL'lik ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma limitini aşmamıştır.

#### **2004 yılı Garanti Limiti**

5027 Sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun "Hazine Garanti Limiti, Dış Proje Kredileri ve Borçlanmaya İlişkin Hükümler" başlıklı 25'inci maddesi a fıkrasında "2004 yılı içinde, 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanuna göre sağlanacak garantili imkân limiti 1 milyar ABD Dolarını aşamaz" denilmektedir.

Gerek Devlet Borçları Saymanlığı, gerekse Hazine garantisiz işlemlerinin yürütüldüğü genel müdürlük bünyesinde yapılan çalışma sonucunda, 2004 yılında 807.635.000- ABD doları tutarında Hazine garantili kredi sağlandığı görülmüştür. Dolayısıyla 2004 yılında, Bütçe kanunu ile verilen 1 milyar ABD dolarlık garanti limiti sınırının aşılmadığı tespit edilmiştir.

2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun "Hazine Garanti Limiti, Dış Proje Kredileri ve Borçlanmaya İlişkin Hükümler" başlıklı 25'inci maddesi 2.fıkrasında da; "Hazine Müsteşarlığına belirlenecek koşullar çerçevesinde ve elde edilecek kaynaklar Hazineye aktarılacak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarınca ihraç edilecek sertifika, senet ve benzeri finansman enstrümanlarına sağlanacak garanti tutarı 2 milyar ABD Dolarını (bu tutarı bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir), aşamaz." denilmektedir.

Hazine Müsteşarlığı'nca 2004 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucunda, bu madde kapsamında herhangi bir garantinin verilmediği tespit edilmiştir.

### 2.3. Borçlanma Faizleri

Faiz ödemeleri, bütçe giderleri arasında önemli bir yer işgal etmektedir. Bir yıl içinde ödenen toplam faiz miktarı, borcun mahiyeti yanında, borç yükünün ne yönde geliştiğini de göstermektedir.

2002 yılında 76 trilyon TL'si bütçe dışından olmak üzere toplam 51,6 katrilyon TL. faiz ödemesi yapılmıştır. 2003 yılında ise toplam faiz ödemesi rakamı 59 katrilyon TL'dir ve tamamı bütçe gideri ile ilişkilendirilmiştir.

2004 yılında da 56,1 katrilyonluk borçlanma faizinin tamamı bütçeden ödenmiştir. Yıl içerisinde kullanılan bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı, bütçe gideri ile ilişkilendirilerek, yılı içerisinde giderleştirilmiştir. Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, 2004 yılı içerisinde bütçeye kaydedilmeden ödenen faiz bulunmamaktadır.

Tablo 12: 2004 Yılında Ödenen Faiz Giderleri

	Trilyon TL
<b>Faiz Giderleri</b>	<b>56.110</b>
Devlet Tahvilleri Faizi	39.171
Hazine Bonoları Faizi	10.882
Dış Borç Faizi	6.056
<b>İskonto Giderleri</b>	<b>379</b>
Devlet Tahvilleri	265
Hazine Bonoları	0
Dış Borç	114
<b>Genel Giderler</b>	<b>89</b>
Devlet Tahvilleri	2
Hazine Bonoları	1
Dış Borç	86
<b>Toplam</b>	<b>56.578</b>

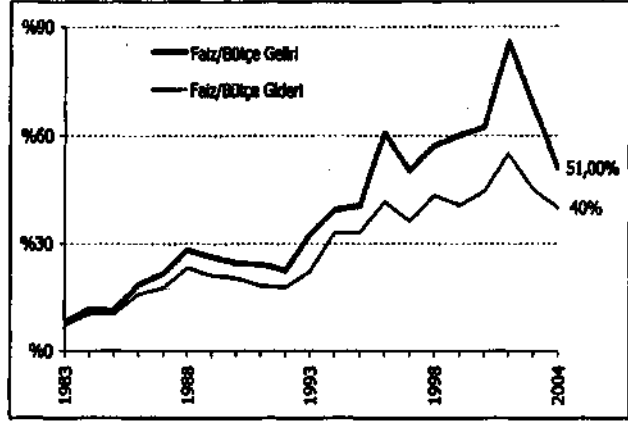
**2004 yılında 56,1 katrilyon lira faiz ödemesi yapılmıştır.**

2004 yılında toplam 56,1 katrilyon TL'si faiz ödemesi, 379 trilyon TL. iskonto gideri, 89 trilyon TL. borçlanma genel gideri yapılmış, bu tutarların tamamı bütçeleştirilmiştir. 56,1 katrilyon TL'lik faiz ödemesinin 39,1 katrilyon TL'si devlet tahvillerine, 10,9 katrilyon TL'si hazine bonolarına, 6 katrilyon TL'si ise dış borçlara ilişkindir.

Aşağıdaki grafikte, 1983-2004 yılları arasında faiz ödemelerinin bütçe gelirlerine ve giderlerine oranı verilmektedir.



**Grafik 3: 1983 - 2004 Yıllarında Borç Faizlerinin Bütçe Gelir ve Giderine Oranı**



2004 yılında, toplam faiz ödemelerinin bütçe gelirlerine oranı %51, bütçe giderlerine oranı ise % 40 olmuştur. Yani yıl içinde elde edilen bütçe gelirlerinin %51'i faizlerin ödenmesi için kullanılmıştır. Toplam bütçe giderlerinin %40'i ise faiz ödemelerinden kaynaklanmıştır.

## 2.4. 2004 Yılı Faiz Dışı Denge

Bu bölümde, önce, faiz dışı denge kavramı ele alınacak, ardından da 2004 yılına ait veriler ortaya konacaktır.

### ***Faiz Dışı Dengenin Anlamı Nedir?***

Faiz dışı denge, kamu kesiminin borç yükünün ne yönde geliştiğini gösteren önemli bir göstergedir. Bu dengenin iki şekilde kurulması mümkündür; faiz dışı fazla veya faiz dışı açık verilmesi.

**Faiz dışı fazla verilmesi**, faiz ödemeleri dışında tutulduğunda bütçenin fazla vermesi anlamına gelir. Yani bütçe gelirleri faiz dışındaki bütçe giderlerini karşılamaya yetmekte ve bir miktar da fazla verilmektedir. Bu gelir fazlası ile faiz ödemelerinin bir kısmı gerçekleştirilir. Faiz ödemelerinin kalan kısmı borçlanmayla karşılanır. Bunun sonucunda, borç stokundaki artış (net borçlanma), faiz ödemelerinden daha az olur.

Reel faizler, büyüme hızı ile aynı düzeyde ise, bu durumda faiz dışı fazla verilmesi ülkenin borç yükünde azalma sağlar. Bu sebeple faiz dışı fazla verilmesi olumlu bir gösterge olarak değerlendirilmektedir.

### ***2004 Yılında Faiz Dışı Denge***

Bütçe dışı işlemler sebebiyle, hesaplamalarının yeniden yapıldığı 2004 yılı faiz dışı denge tablosu aşağıda yer almaktadır.

**Tablo 13: 2004 Yılında Faiz Dışı Denge (Kayıt Dışı İşlemler Dahil)**

	Trilyon TL	
	Hazine Verileri <sup>(1)</sup>	Hesaplanan
Toplam Gelirler (a)	109.887	117.747
Toplam Giderler	-140.200	-149.304
Faiz Giderleri	-56.488	<sup>(2)</sup> -56.110
Faiz Dışı Giderler (b)	-83.712	-93.194
<b>Faiz Dışı Fazla (a-b)</b>	<b>26.175</b>	<b>24.553</b>
<b>Faiz Dışı Fazla / Açığın GSMH'ye Oranı</b>	<b>%6,1</b>	<b>%5,71</b>

Not: Giderler eksi (-) işaretli gösterilmiştir.  
<sup>(1)</sup> Kaynak: Kamu Borç Yönetimi Raporu- Ağustos 2005, Hazine Müsteşarlığı  
<sup>(2)</sup> Genel gider ve iskonto giderleri hariç.

Faiz dışı denge, gider ve gelir olarak kaydedilmeyen işlemler dikkate alınmadan hesaplandığında 25,8 katrilyon TL. fazla verilmiş görünmektedir. Bu rakamın milli gelire oranı %6,1'dir. Ancak, yıl içinde kayıt dışı işlemlerin de dikkate alınması sonucunda 24,5 katrilyon TL. faiz dışı fazla verildiği ortaya çıkmaktadır. Bu tutar milli gelirin %5,7'si oranındadır.

Bütçe dışı işlemlerin dikkate alınması sonucunda 24,5 katrilyon lira faiz dışı fazla verildiği tespit edilmiştir. Ancak, yayınlanan verilerde 25,8 katrilyon lira faiz dışı fazla verildiği gösterilmektedir.

Faiz dışı dengenin, borç yüküyle ilgili bilgi veren bir gösterge olma işlevini yerine getirebilmesi için, yıl içinde borçlanmayla ilgili olarak gerçekleştirilen tüm işlemlerin hesaplamaya dahil edilmesi gerekmektedir.

Tablo 14: Faiz Dışı Fazla Ayrıntı Tablosu

	Trilyon TL
1. Bütçe Gelirleri *	108.395
2. Bütçe Dışı Gelirler	9.352
3. Alacaklardan Yapılan Tahsilat	1.283
4. Kur Farklarından Doğan Gelir	6.218
5. Diğer Gelirler	1.851
6. Bütçe Giderleri	-141.020
7. Faiz Ödemeleri	56.110
8. Faiz Dışı Giderler	-84.910
9. Bütçe Dışı Giderler	-8.284
10. Faiz Ödemeleri	0
11. Kur Farklarından Doğan Gider	-4.598
12. Kurumlara Transfer Edilen Kaynaklar (Alacak Doğuran)	-3.530
13. Diğer Giderler	-156
14. Faiz Dışı Fazla (Kayıt Dışı Gelir ve Giderler Dahil)	24.553
15. Faiz Dışı Fazla (Kur Fark. ve Alacak İşleme. Hariç)	25.100

\* Bütçe gelirlerinden nakit girişlerini ifade etmeyen 2.325 trilyon TL. dışlanmıştır.  
Not: 14=(6+9)-(7+10)-(1+2), 15=(8+13)-(1+5)

---

### 3. 2004 YILI BORÇLANMA İŞLEMLERİ

---

Bu bölümde, 2004 yılı içinde gerçekleştirilen iç ve dış borçlanma işlemleri ele alınmaktadır. Dış borçlanma ve iç borçlanma ile ilgili detaylı açıklama raporun Ek 1 bölümünde verilmiştir.

Borçlanma işlemleri iki şekilde gerçekleşmektedir.

**Nakit İşlemler:** Banka hesaplarına nakit girişi veya çıkışı sonucunda gerçekleştirilen, nakit akımı doğuran işlemlerdir.

**Aynı veya mahsup işlemler:** Hazine hesaplarına girmeden ve nakit kullanılmadan gerçekleştirilen borçlanma işlemleridir. Bu işlemlere örnek olarak, proje özel hesabına yatan paralar ile doğrudan dış proje kredisi kullanımları gösterilebilir. Proje Özel hesabı kullanımlarında, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak aktarılan paralar konsolide bütçe ve konsolide bütçe dışı kurumlar adına T.C Merkez Bankası nezdindeki özel hesaplara yatırılır. Doğrudan dış proje kredileri ise, hazine hesaplarına intikal ettirilmeksizin doğrudan (mal ve hizmet karşılığı) olarak kullanılır. Her iki durumda da hazine hesaplarına bir nakit girişi olmadan dış borçlanma arttığından bu işlemler mahsup borçlanma olarak adlandırılmaktadır.

### 3.1. 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemleri

Dış Borçlar Hesabına, hazine tarafından tahsis ve ikraz yoluyla kullanılan dış borçlardan yapılan kullanım ve geri ödemeler kaydedilmektedir.

2004 yılında 15,5 katrilyon lira dış borçlanma yapılmış, 11,9 katrilyon lira da geri ödemede bulunulmuştur. Dolayısıyla 3,6 katrilyon liralık net dış borçlanma hasılatı elde edilmiştir.

Daha önceki yıllarda, Yap-İşlet-Devret (YİD) ve Garanti Üstlenimleri dış borçlar hesabına kaydedilerek ödendiğinden reel finansman ile hesapta yer alan işlemler arasında fark bulunmaktaydı. Ancak 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Hakkındaki kanun uyarınca, YİD ödemeleri ve garanti üstlenimleri risk hesabı ile ilişkilendirildiğinden, dış borçlar hesabında yer alan rakamlar dış borçlanma yoluyla elde edilen reel finansmanı göstermektedir.

Tablo 15: 2004 Yılı Dış Borç İşlemlerinin Mahiyeti

	Trilyon TL	
	Hesapta Yer Alan İşlemler	Reel Finansman
2003 Yılından Devreden Dış Borç Stoku	88.824	
<b>2004 Yılı Dış Borçlanması</b>	<b>15.540</b>	<b>15.540</b>
<i>Nakit</i>	<i>11.480</i>	<i>11.480</i>
<i>Mahsup</i>	<i>4.060</i>	<i>4.060</i>
<b>2004 Yılı Dış Borç Geri Ödemesi</b>	<b>11.886</b>	<b>11.886</b>
<i>Nakit</i>	<i>9.804</i>	<i>9.804</i>
<i>Mahsup</i>	<i>2.082</i>	<i>2.082</i>
<b>Net Dış Borçlanma</b>	<b>3.654</b>	<b>3.654</b>
2003'e Devreden Dış Borç Stoku 92.479 Dış borçlar hesabı ile ilgili detaylı rakamlara ek tablo 9'da yer verilmiştir.		

Devlet Borçları Saymanlığı verilerine göre, yıl içinde 15,5 katrilyonluk borçlanma gerçekleştirilmiş 11,9 katrilyon TL dış borç geri ödemesi yapılmış olup net dış borçlanma hasılatı 3,6 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

### 3.2. 2004 Yılı İç Borçlanma İşlemleri (Tahvil-Bono)

#### 2004 Yılı Devlet Tahvil İşlemleri

Devlet tahvilleri, bir yıldan daha uzun vadeye sahip devlet iç borçlanma senetleridir. Bu senetlere ilişkin olarak gerçekleştirilen işlemler Devlet Tahvilleri hesabında izlenmektedir.

Tablo 16'da 2004 yılında Devlet Tahvilleri ile ilgili olarak gerçekleştirilen işlemler hakkında genel bilgi verilmektedir.

Tablo 16: 2004 Yılı Tahvil İşlemlerinin Mahiyeti

2004 yılında 102 katrilyon liralık tahvil ihracı yapılmış, 76,8 katrilyon lira da geri ödemede bulunulmuştur. Dolayısıyla, 25,2 katrilyon liralık net tahvil borçlanması yapılmıştır.

	Trilyon TL
2003 Yılından Devreden Tahvil Stoku	168.974
2004 Yılı Tahvil Borçlanması	102.049
<i>Nakit</i>	87.133
<i>Mahsup</i>	14.914
2004 Yılı Tahvil Geri Ödemesi	76.812
<i>Nakit</i>	63.239
<i>Mahsup</i>	13.573
<b>Net Tahvil Borçlanması</b>	<b>25.237</b>
2005'e Devreden Tahvil Stoku	194.211
Tablodaki rakamların detayı için bk. Ek tablo 7	

2004 yılında 87,1 katrilyon TL'si nakit, 14,9 katrilyon TL'si mahsuben olmak üzere toplam 102 katrilyon TL'lik tahvil borçlanması yapılmıştır. Bu borçlanmaya karşılık 63,2 katrilyon TL'si nakit, 13,6 katrilyon TL'si de mahsuben olmak üzere toplam 76,8 katrilyon TL'lik tahvil geri ödemesi yapılmıştır. Bunun sonucunda 2004 yılında 25,2 katrilyon TL'lik net tahvil borçlanması yapılmış olup 2005 yılına devreden tahvil stoku da 194,2 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

#### 2004 Yılı Hazine Bonosu İşlemleri

Hazine bonoları, bir yıldan kısa vadeli devlet iç borçlanma senetleridir. Bu senetlere ilişkin olarak gerçekleştirilen işlemler Hazine Bonoları Hesabında izlenmektedir. Aşağıdaki tabloda 2004 yılında Hazine bonoları ile ilgili olarak yapılan işlemler yer almaktadır.

Tablo 17: 2004 Yılı Hazine Bonosu İşlemlerinin Mahiyeti

2004 yılında 61,5 katrilyon liralık Hazine bonosu ihracı edilmiş, 56,7 katrilyon lira da geri ödemede bulunulmuştur. Dolayısıyla, 4,8 katrilyon liralık net bono borçlanması yapılmıştır.

	Trilyon TL
2003 Yılından Devreden Hazine Bonosu Stoku	25.413
2004 Yılı Hazine Bonosu Borçlanması	61.578
<i>Nakit</i>	61.176
<i>Mahsup</i>	402
2004 Yılı Hazine Bonosu Geri Ödemesi	56.719
<i>Nakit</i>	56.592
<i>Mahsup</i>	127
<b>Net Hazine Bonosu Borçlanması</b>	<b>4.859</b>
2005'e Devreden Hazine Bonosu Stoku	30.272
Tablodaki rakamların detayı için bk. ek tablo 8	

2004 yılında 61,2 katrilyon TL'si nakit, 400 trilyon TL'si mahsuben olmak üzere 61,6 katrilyon TL'lik bono borçlanması yapılmıştır. Bu borçlanmaya karşılık 56,6 katrilyon TL'si nakit, 127 trilyon TL'si mahsuben olmak üzere toplam 56,7 katrilyon TL'lik bono geri ödemesi yapılmıştır. Bunun sonucunda 2004 yılında 4,9 katrilyon TL'lik net bono borçlanması yapılmış olup 2005 yılına devreden bono stoku da 30,3 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

## 4. HAZİNE ALACAKLARI

Bu bölümde, Hazine Müsteşarlığı açısından alacak doğuran işlemler, Hazine alacak verileri ve Hazine alacaklarının izlendiği muhasebe hesapları ele alınmakta, ardından başta Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan (TMSF) olan alacaklar olmak üzere Hazine alacakları konusundaki yeni gelişmelere değinilmektedir. Ayrıca, Hazine alacak yönetimine ilişkin tespit ve öneriler ile 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda tespit edilen denetim bulguları konusunda Hazine Müsteşarlığına atılan adımlara da bu bölüm altında yer verilmektedir.

### 4.1. Hazine Açısından Alacak Doğuran İşlemler

Hazine alacağı, 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinde; "Herhangi bir dış finansman kaynağından temin edilen finansman imkânları için verilen Hazine garantileri veya bu imkânların ikrazı suretiyle kullanılması ya da bunlar dışında olmakla birlikte ilgili mevzuattan kaynaklanan işlemler nedeniyle doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemeye ve/veya Hazine tarafından ikrazen ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak ortaya çıkan alacağı ifade eder" şeklinde tanımlanmaktadır.

4749 Sayılı Kanunun bu hükmüne göre, Hazine açısından alacak doğuran işlemler;

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânları için verilen Hazine garantisiz gereği yapılan üstlenimlerden,
- Yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri kapsamında verilen garantilerin üstlenilmesinden,
- Hazine tarafından yurt dışından sağlanarak ilgili kuruluşlara ikrazen verilen borçlanma araçlarından,
- İkrazen ihraç edilen devlet iç borçlanma senetlerinden,
- İlgili mevzuattan kaynaklanan işlemlerden doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemelerden oluşmaktadır.

Tüm bu alacak doğuran işlemlerin yanında, geçmişte Hazine garantisi olmadığı halde Hazine tarafından üstlenilmek durumunda kalınan dış borç tutarlarından dolayı da Hazine alacağı doğduğu görülmüştür.

***Verilen Garantilerin Üstlenilmesinden Doğan Hazine Alacakları***

Hazine garantileri; Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi, Hazine karşı garantisi ve Hazine ülke garantisinden oluşmaktadır.

***Hazine geri ödeme garantisi:*** 4749 Sayılı Kanunda yer alan kurum ve kuruluşlar lehine bu kuruluşların dış finansman kaynağından sağladıkları dış borçlarının geri ödenmesi hususunda verilen garantidir. Lehine garanti verilen asıl borçlu, garantili borç taksitini kreditora geri ödeyememesi durumunda, Hazine Müsteşarlığından borcun üstlenilmesini talep eder. Hazine, kreditora ödemeyi yaptıktan sonra ikraz anlaşmasıyla kurumu kendisine borçlandırır. Üstlenilen bu tutarlar daha sonra ilgili kurumdan tahsil edilir.

***Hazine yatırım garantisi:*** Yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri kapsamında verilen garantilerdir. Hazine yatırım garantisi verilmesine Müsteşarlığın görüşü ve ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

***Hazine karşı garantisi:*** Herhangi bir dış finansman kaynağı tarafından yürütülen garanti programları çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ve mahalli idarelerin, borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkanları için; bir dış finansman kaynağından verilen garantiye karşı verilen Hazine garantisidir.

***Hazine ülke garantisi:*** Yabancı ülkelerin herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacakları finansman imkanlarının geri ödenmesi hususunda verilen garantilerdir.

Hazine Müsteşarlığı tarafından, Hazine karşı garantisi ve ülke garantisi kapsamında bugüne kadar verilmiş herhangi bir garanti bulunmamaktadır.

***İkrazın Kullanıldığı Kaynaklardan Doğan Hazine Alacakları***

Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkanları devir, ikraz ve tahsis yöntemiyle ilgili kurum, kuruluş ve bankalara kullanılabilir.

***Dış borcun devrinde,*** Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkanları, genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bankalara, anlaşmanın mali şartlarında değişiklik yapılmadan ve asıl borçlusu bu kuruluşlar olmak kaydıyla aktarılır.



*Dış borcun ikrazında*, Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkanları, genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına, gerektiğinde anlaşmanın mali şartlarında değişiklik yapılarak aktarılır.

*Dış borcun tahsisinde* ise, Müsteşarlık tarafından sağlanan dış finansman imkanları, genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarına, anlaşmadaki amaca sadık kalmak üzere kullanılmaktadır.

Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan finansman kaynakları Hazine açısından alacak doğururken, genel ve katma bütçeli kuruluşlara tahsis yoluyla kullanılan kaynaklar ile genel ve katma bütçe dışındaki kurum ve kuruluşlara devredilen kaynaklar herhangi bir alacak doğurmamaktadır. Bu nedenle, Hazine alacak stokunda ikraz yoluyla kullanılan krediler yer almaktadır.

#### ***İkrazın İhracı Edilen DİBS'lerden Doğan Hazine Alacakları***

Hazine Müsteşarlığı tarafından genel ve katma bütçe dışındaki kuruluşlara ikrazın Devlet iç borçlanma senetleri verilmektedir. Hazine alacaklarının büyük bir kısmını Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) ikrazın ihracı edilen devlet iç borçlanma senetleri oluşturmaktadır.

#### ***İlgili Mevzuattan Kaynaklanan ve Hazine Tarafından Üstlenilen İşlemlerden Doğan Hazine Alacakları***

Çeşitli mevzuat hükümleri ve anlaşmalar gereği Hazine Müsteşarlığı tarafından garanti verilmesi dahi üstlenim yapılabilmektedir. Bu durumda borcu üstlenilen tarafla Hazine arasında borç- alacak ilişkisi doğmakta ve Hazine alacaklı duruma gelmektedir. Ayrıca yapılan anlaşmalar gereği diğer ülkelere kredi açılabilen ve böylece Hazine alacaklı duruma geçmektedir. Başta Azerbaycan olmak üzere diğer ülkelere verilen kredilerden doğan alacaklar bu nitelikli alacaklar arasındadır.

Yukarıda sayılan alacak doğurucu işlemlerin yanında, Hazine Müsteşarlığı, geçmiş yıllarda garanti vermediği ve dolayısıyla da sorumlusu olmadığı dış finansman imkanlarını da üstlenmek zorunda kalmıştır. Bu konu ile ilgili olarak tek bir örnek vardır. Ankara Büyükşehir Belediyesi "Ankara Metro Projesi" için uluslararası piyasalara tahvil ihracında bulunarak dış kaynak sağlamıştır. Ancak bahse konu tahvillerin anapara ve faiz ödemelerini yerine getiremeyince anılan belediyenin garantisiz dış borcu, ülkenin dış kredi itibar gözetilerek Hazine tarafından üstlenilmiştir.

## **4.2. Hazine Alacak Yönetimi**

Yukarıda bahsedilen Hazine alacaklarının tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle yönetilmesine Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yetkili kılınmıştır. Bakan bu yetkisini Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü aracılığıyla kullanmaktadır. Hazine alacaklarının takibi, izlenmesi ve tahsiline yönelik işlemleri yürütmek amacıyla da ilgili Genel Müdürlük bünyesinde Alacak Yönetimi Dairesi kurulmuştur.

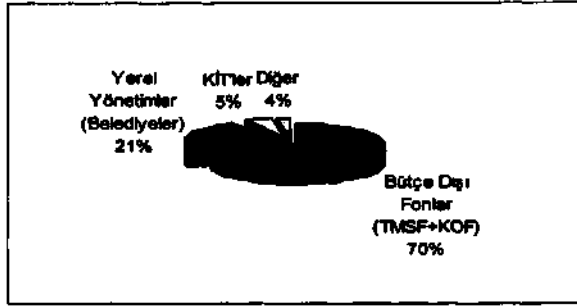
Hazine alacaklarının, anlaşmalar çerçevesinde, iç ve dış borç verileriyle uyumlu bir şekilde, zamanında ve doğru olarak takip edilebilmesi ancak gelişmiş bir bilgi işlem desteği ile sağlanabilir hale geldiğinden Hazine Müsteşarlığı tarafından "Alacak Yönetimi Bilgi Sistemi" kurulmuştur. Sistem sayesinde, yaklaşık 2000 alacağa ilişkin kullanım, geri ödeme, anapara ve faiz projeksiyonu görülebilmekte, analitik raporlama yapılabilmektedir. Sistemin kuruluş amaçlarından biri de tahakkuk bazlı muhasebe sistemine güvenilir veri kaynağı sağlamaktır. Devlet Borçları Saymanlığı, Hazine alacaklarını izlediği hesapların yıl sonu işlemlerini gerçekleştirirken söz konusu sistemden üretilen bilgileri dikkate almaktadır. Saymanlık tarafından yapılan muhasebe kayıtlarının önemli bir kısmının girdisi yine Alacak Yönetimi Bilgi Sistemi verilerinden oluşmaktadır. Ayrıca, Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan "Kamu Borç Yönetimi Raporu"nun alacak yönetimi ile ilgili kısımlarının ve Hazine Müsteşarlığının WEB sitesi yoluyla kamuoyuna açıklaıldığı verilerin hazırlanmasında da Alacak Yönetimi Bilgi Sisteminden yararlanılmaktadır.

### 4.3. Hazine Alacak Verileri

**Haziran 2005 sonu itibariyle Hazine alacak stoku 71,7 katrilyon TL' ye ulaşmıştır. Alacak stoku içindeki en büyük pay 49,3 katrilyon TL ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) aittir.**

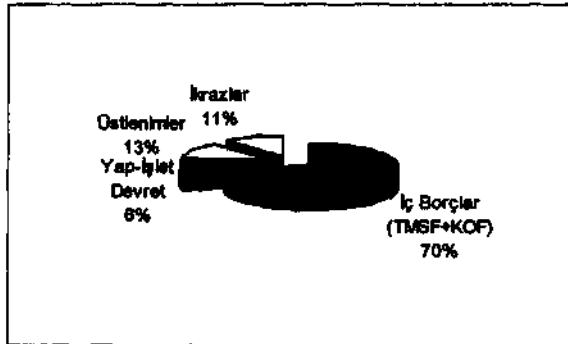
Haziran 2005 sonu itibariyle Hazine alacak stoku 71,7 katrilyon TL' ye ulaşmıştır.<sup>11</sup> Alacak stokunun oransal dağılımını gösteren Grafik 4'den anlaşılacağı üzere stok içindeki en büyük pay 49,3 katrilyon TL ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) aittir. Bunu 15,1 katrilyon TL ile belediyeler ve 3,8 katrilyon TL ile KİT'ler izlemektedir.

Grafik 4: Hazine Alacak Stoku



Grafik 5'de görüleceği üzere, alacak stokuna alacağın kaynakları açısından bakıldığında da, en büyük pay ikrazen verilen iç borçlanma senetlerinden kaynaklanan alacaklara (TMSF'den olan alacaklar ile diğerleri) aittir. Bunu Hazine üstlenimlerinden kaynaklanan alacaklar ile ikrazen kullanılan kaynaklardan oluşan alacaklar izlemektedir. Yap-İşlet-Devret modelinden (İzmit-Su AŞ) kaynaklanan Hazine alacağı ise toplam stok alacağının % 6'sını oluşturmaktadır.

Grafik 5: Alacak Stokunun Kaynak Dağılımı

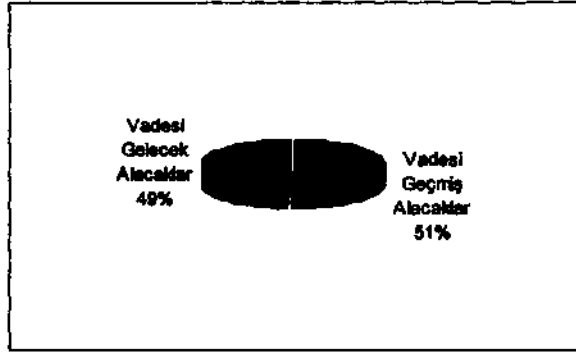


<sup>11</sup> Bu bölümde kullanılan veriler, Hazine Müsteşarlığı "Alacak Yönetimi Bilgi Sistemi"ne dayanmaktadır.

2005 yılının ilk yarısı itibarıyla, ilk kez alacak stokunun yarısından fazlası vadesi geçmiş alıcılardan oluşur duruma gelmiştir.

Grafik 6'da oransal değerleri görüldüğü üzere, toplam 71,7 katrilyon TL'ye ulaşılmış olan Hazine alacağının 36,3 katrilyon TL'si vadesi geçmiş, 35,4 katrilyon TL'si ise vadesi gelecek alıcılara aittir. Vadesi geçmiş alacakların artış eğiliminin sürdüğü görülmektedir. 2005 yılının ilk yarısı itibarıyla, ilk kez alacak stokunun yarısından fazlası vadesi geçmiş alıcılardan oluşur duruma gelmiştir. Bunun nedeni ise başta TMSF ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi olmak üzere alacaklı kuruluşların borcunu vadesinde Hazineye ödeyememesi veya ödememesidir.

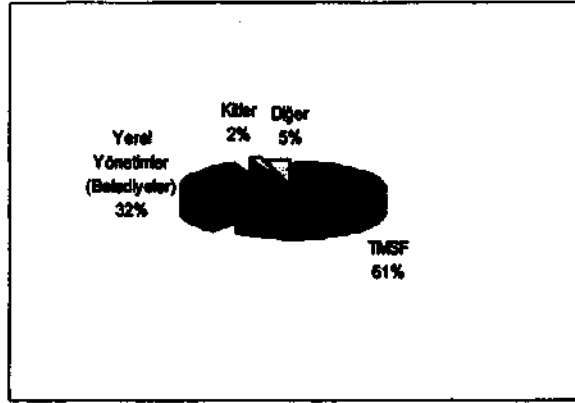
Grafik 6: Vadesi Geçmiş ve Vadesi Gelecek Alacaklar<sup>12</sup>



Grafik 7'de görüldüğü üzere, vadesi geçmiş alacakların dağılımına bakıldığında, bunun yaklaşık %61'ini TMSF'den olan alacakların, %32'sini yerel yönetimlerden olan alacakların oluşturduğu görülmektedir. Geriye kalan %7'lik vadesi geçmiş alacak ise, diğer alıcılardan kaynaklanmaktadır. Haziran 2005 sonu itibarıyla, bütçe dışı fonlardan olan vadesi geçmiş alacak 23,9 katrilyon TL'ye ulaşırken, yerel yönetimlerden tahsil edilecek vadesi geçmiş alacaklar ise 11,6 katrilyon TL seviyesine ulaşmıştır.

<sup>12</sup> Vadesi geçmiş alacak stoku içinde enapora borçlarının yanı sıra fazl ve gecikme fazloları da bulunmaktadır.

*Grafik 7: Vadesi Geçmiş Alacakların Dağılımı*



Vadesi gelecek alacak stokuna bakıldığında ise, bunun yaklaşık %76'sının TMSF'den, %10'unun yerel yönetimlerden, % 9'unun KİT'lerden ve %5'inin de diğer alacaklardan kaynaklandığı görülmektedir.

**Hazine Müsteşarlığı tarafından 2004 yılında yaklaşık 808 milyon ABD dolarlık kredi için garanti verilmiştir. Bu tutarı, 2004 Yılı Bütçe Kanunu ile verilen 1 milyar ABD dolarlık garanti üst limiti içinde kaldığı görülmektedir.**

Raporun 4.1 bölümünde "Verilen Garantilerden Doğan Hazine Alacakları" kısmında da anlatıldığı üzere, kuruluşun sağladığı dış finansman imkanına Hazine Müsteşarlığı tarafından garanti verilebilmekte, kuruluş tarafından krediye ödeme yapılmadığı takdirde de söz konusu borç tutarı Hazine Müsteşarlığı tarafından üstlenilmektedir.

Tablo 18'de ayrıntısı gösterildiği üzere, Hazine Müsteşarlığı tarafından 2004 yılında yaklaşık 808 milyon ABD dolarlık kredi için garanti verilmiştir. Bu tutarı, 2004 Yılı Bütçe Kanunu ile verilen 1 milyar ABD dolarlık garanti üst limiti içinde kaldığı görülmektedir.

Tablo 18: 2004 Yılında Sağlanan Hazine Garantileri

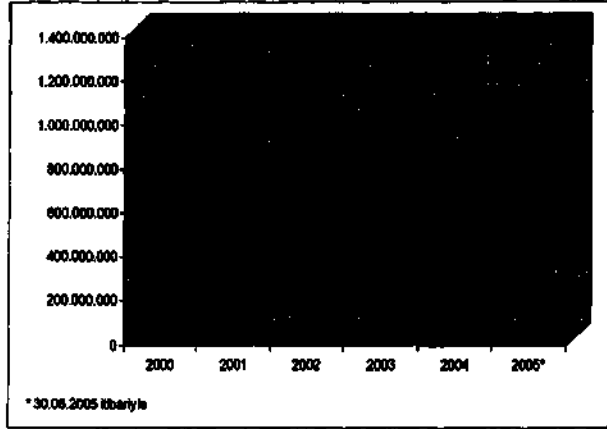
Proje Adı	Kullanıcı Kuruluş	Borçlu	Kreditör	Döviz Cinsi	Kredi Tutarı	Garanti Türü	Garanti Oranı (%)
İl. İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi	TSKB (Türkiye Sanayi ve Kalkınma Bankası)	TSKB	IBRD	USD	303.100.000	Hazine Geri Ödeme Garantisi	100
KOBİlerin Orta Vadeli Finansmanı	TSKB T. Vakıflar Bankası TKB Ziraat Bankası Halk Bankası	TSKB	EIB	EUR	250.000.000	Hazine Geri Ödeme Garantisi	100
KOBİ Yatırımlarının Finansmanına Yönelik TSKB Aracılık Kredisi	TSKB	TSKB	EIB	EUR	150.000.000	Hazine Geri Ödeme Garantisi	100
Atık su Arıtma Projesi	Milas Bİ.İ.	Milas Bİ.İ.	Yapı Kredi Bankası (Bahrain)	USD	1.845.000	Hazine Geri Ödeme Garantisi	95

**Hazineye vadesi geçmiş borcu bulunan kurum ve kuruluşların bu borçları yeniden yapılandırıldığı takdirde, önümüzdeki dönemde Belediyelerin Hazine garantili kredi taleplerinin artması beklenmektedir.**

Son yıllarda yerel yönetimler ve KİT'lere Hazine garantili dış finansman imkanı sağlanmaması, buna karşılık verilen garantilerde bankaların payının yüksek olması, geçmiş yıllarda borç ödeme performansı yüksek olan, borcunu aksatmayan kuruluşlara öncelik verilmesi politikasının bir sonucu olarak garanti üstlenimlerinin ve bu üstlenimden dolayı Hazine Müsteşarlığının aldığı risklerin azaldığı söylenebilir. Bunun en önemli nedeni 4749 Sayılı Kanun ve buna bağlı olarak çıkarılan yönetmelikler uyarınca, Hazineye vadesi geçmiş borcu bulunan kurum ve kuruluşlara yeni garanti sağlanmamasıdır. Bu nedenle, başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere yerel yönetimlere verilen garantiler sınırlı kalmıştır. Ancak, uzlaşma kapsamında, Hazineye vadesi geçmiş borcu bulunan kurum ve kuruluşların bu borçları yeniden yapılandırıldığı takdirde, söz konusu kurum ve kuruluşların vadesi geçmiş borçları vadesi gelecek borçlara dönüşmüş olacaktır. Bu durumun, önümüzdeki dönemde Belediyelerin Hazine garantili kredi taleplerini artırmaya beklentisindedir. Bu talepler neticesinde, Hazine Müsteşarlığı tarafından belediyelerin ödeme güçleri iyi analiz edilmezse, sağlanan garantilerin Hazinece üstlenilmesi riski bulunmaktadır.

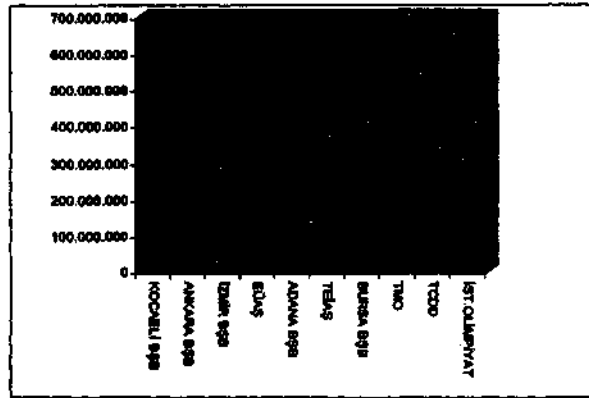
Aşağıdaki grafikte de, 4749 Sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler kapsamında, mali disiplini sağlamaya yönelik olarak alınan önlemlerin etkisiyle son yıllarda verilen Hazine garantileri nedeniyle yapılan üstlenimlerin azalma eğilimine girdiği görülmektedir.

*Grafik 8: Yıllar İtibariyle Toplam Üstlenimler (ABD Doları)*



Grafik 9'da ise, 2002 yılından 2004 yılı sonuna kadar Hazine Müsteşarlığı tarafından garanti üstlenimleri kapsamında kreditorlere yapılan ödemeler gösterilmektedir. Hazine üstlenimlerindeki en büyük pay Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve bağlı kuruluşlarına aittir. Başta yap-işlet-devret projesi kapsamındaki üstlenimler olmak üzere Hazine Müsteşarlığı Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin 640 milyon ABD dolarlık borcunu üstlenerek kreditora ödeme yapmıştır. Üstlenimlerde ikinci sırayı bağlı kuruluşlarıyla birlikte Ankara Büyükşehir Belediyesi almaktadır. Ankara Büyükşehir Belediyesinin 251 milyon ABD dolarlık garantili dış borcu 2002-2004 yılları arasında Hazine tarafından üstlenilmiştir. Yerel yönetimlerden Kocaeli ve Ankarayı, İzmir ve Adana Büyükşehir Belediyeleri izlemektedir.

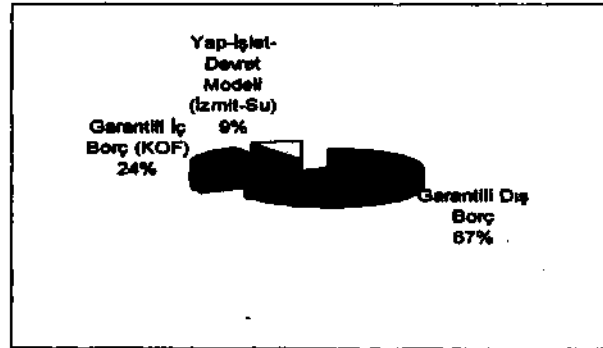
**Grafik 9: 2002-2004 Yılları Garanti Üstlenimleri (ABD Doları)**



**1992 yılından bu yana Hazine garantileri nedeniyle üstlenilen ödemeler 13,5 Milyar ABD dolarına ulaşmıştır.**

1992 yılından bu yana Hazine garantileri nedeniyle üstlenilen ödemeler Haziran 2005 sonu itibarıyla toplam 13,5 Milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Yapılan bu üstlenimler garantili iç borç (Kamu Ortaklığı Fonu), garantili dış borç ve yap-işlet-devret modelinden kaynaklanmaktadır. Grafik 10'da da görüleceği gibi, Hazine garantileri nedeniyle üstlenilen ödemelerin büyük kısmı (%67'lik oranla) garantili dış borçlardan oluşmaktadır.

**Grafik 10: Hazine Garantileri Nedeniyle Yapılan Üstlenimlerin Dağılımı**



Garantili dış borçlar nedeniyle Hazine tarafından yapılan ödemelerin yarıdan fazlası yerel yönetimlere ait borçlardan kaynaklanmaktadır. Yerel yönetimler arasında da, Hazine'nin geri ödeme garantisini kapsamında yaptığı toplam üstlenimlerde ilk sırayı, 2,2 milyar ABD doları ile Ankara Büyükşehir Belediyesi (ASKİ ve EGO dahil) almaktadır.



**Hazine Alacak Verilerinin Gösterdiği Sonuçlar:**

- Hazine alacak stoku TMSF'den olan alacaklar nedeniyle hızla büyümektedir.
- Alacak stokunun yaklaşık %70'i TMSF'ye ikrazen verilen Devlet iç borçlanma senetlerinden, %20'si ise yerel yönetimlere (belediyelere) verilen garantilerden doğan üstlenimlerden kaynaklanmaktadır.
- Alacakların durumuna bakıldığında vadesi geçmiş alacakların ciddi bir seviyeye ulaştığı görülmektedir.
- Vadesi geçmiş alacakların %61'i TMSF'ye aittir ve bu alacağın tahsil edilme olasılığı son derece düşüktür.
- Hazine, geri ödeme garantisi çerçevesinde yerel yönetimler içinden daha çok büyükşehir belediyelerinin garantili dış borçlarını üstlenmektedir.
- Hazine tarafından yapılan üstlenimlerde ise en büyük pay İzmit-Su AŞ projesi nedeniyle Kocaeli Büyükşehir Belediyesine aittir. Bunu Ankara Büyükşehir Belediyesi izlemektedir.

**Hazine tarafından yapılan üstlenimlerde en büyük pay İzmit-Su AŞ projesi nedeniyle Kocaeli Büyükşehir Belediyesine aittir. Bunu Ankara Büyükşehir Belediyesi izlemektedir.**

#### 4.4. Hazine Alacaklarının İzlendiği Hesaplar

Bu kısımda öncelikle 1.1.2004 tarihinden itibaren yürürlüğe giren "Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği"nin getirdiği yenilikler ele alınmakta, ardından Hazine alacaklarının izlendiği ana hesaplar ile Hazine alacaklarıyla ilgili nedeniyle Risk ve Hazine Garantileri hesapları hakkında bilgi verilmektedir.

##### **Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliğinin Getirdiği Yenilikler**

Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliğinin uygulanması ile nakit esaslı muhasebe sisteminden tahakkuk esaslı muhasebe sistemine geçilmiştir. Bilindiği üzere, nakit esaslı muhasebe sisteminde, mali işlemler ve olaylar nakden veya mahsuben tahsil edildiğinde veya ödendiğinde muhasebeleştirilmektedir. Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde ise; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirildiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmektedir. Yeni muhasebe yönetmeliği mali raporlamaya çok daha uygun olması bakımından da önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Yeni Muhasebe Yönetmeliğinin Hazine alacakları açısından getirdiği yenilikler ise şunlardır:

- Genel ve Katma bütçe dışı kurumlardan olan alacaklar ile Hazinece verilen borçlardan doğan alacaklar vadelerine göre ayrı hesaplarda izlenmeye başlanmıştır. Buna göre bir yıldan kısa vadeli alacaklar dönen varlıklar hesap grubu içinde, bir yıldan uzun vadeli alacaklar duran varlıklar hesap grubu içinde yer almaktadır. Bu ayırım Hazinesinin bir yıl içinde tahsil edeceği alacağı görmesi ve buna göre bütçe ve nakit dengelerini kurması bakımından önemlidir.
- Daha önce, vadesinde tahsil edilemeyen alacaklar ayrı bir hesapta izlenmezken, bu alacakların takibe alınarak izlenmesini sağlamak amacıyla, Takipteki Hazine Alacakları hesabı adı altında ayrı bir hesap oluşturulmuştur. Bu hesap sayesinde, vadesinde tahsil edilemeyen alacaklar toplu bir şekilde görülebilmekte ve bu alacakların izlenmesi kolaylaşmaktadır.
- Hesaplarda kayıtlı döviz cinsinden olan alacaklar için yapılan kur değerlemeleri eski sistemde yalnız yıl sonlarında yapılabiliyorken, yeni sistem sayesinde her ay sonunda

yapılmaya başlanmıştır. Böylece, muhasebe dönemi boyunca, döviz cinsinden alacakların gerçek değerleri üzerinden izlenmesi mümkün olmaktadır.

- Eski muhasebe yönetmeliğinde Hazine alacağını artıran ve azaltan bütün unsurlar (kapitalize edilmiş faiz, masraf, erteleme gibi) kayıt altına alınamazken, yeni yönetmelik ile varlık ve yükümlülükleri etkileyen bütün mali nitelikteki işlemler kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

"Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği" ne göre Hazine alacaklarının izlendiği ana hesaplar şunlardır:

- Genel ve Katma Bütçe Dışındaki Kurumlardan Alacaklar Hesabı
- Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
- Para Piyasası Nakit İşlemleri Hesabı
- Takipteki Hazine Alacakları Hesabı
- Risk Hesabı Alacakları Hesabı

#### ***Genel ve Katma Bütçe Dışındaki Kurumlardan Alacaklar Hesabı***

Bu hesap, devlet nam ve hesabına yapılan borçlanmalardan genel ve katma bütçe dışındaki daire ve kurumlara dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan dış finansman imkanlarından doğan alacaklar ile 01.01.2003 tarihinden önce hazinece üstlenilen tutarlardan kaynaklanan hazine alacaklarını göstermektedir. Örneğin KİT'lerden, belediyelerden ve bankalardan olan alacaklar bu hesapta izlenmektedir.

Devlet Borçları Saymanlığı'nın bu hesaba ilişkin kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 2004 yılı sonu itibarıyla Hazinesin genel ve katma bütçe dışı kurumlardan yaklaşık 9 katrilyon TL. alacağının bulunduğu görülmüştür. Bunun 2,4 katrilyon TL'si bir yıldan kısa vadeli, 6,6 katrilyon TL'si bir yıldan uzun vadeli alacaklardır.

#### ***Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı***

2004 yılı öncesinde İkrazlar Hesabı adı altında tutulmuş bu hesap, yılı bütçe kanunu veya ilgili mevzuatına dayanılarak nakit olarak veya özel tertip devlet iç borçlanma senedi ihracı suretiyle ikrazın verilen borçlardan kaynaklanan alacakları göstermektedir. Örneğin KİTC'ye, Azerbaycan Cumhuriyeti'ne verilen borçlarla, TMSF'ye verilen özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinden kaynaklanan alacaklar bu hesapta izlenmektedir.

Bu hesaba ilişkin Devlet Borçları Saymanlığı kayıtlarına göre, 2004 yılı sonu itibarıyla, Hazinece verilen borçlardan kaynaklanan toplam alacak yaklaşık 45,2 katrilyon TL'dir. Bunun 2,7 katrilyon TL'si bir yıldan kısa vadeli alacak, 42,5 katrilyon TL'si bir yıldan uzun vadeli alacaktır.

Bilindiği gibi, 2003 yılında İkrarlar Hesabı olarak tutulan bu hesaba; tam, doğru ve uygun olmadığı için Sayıştay tarafından uygunluk verilmemiştir. Uygunluk bildirimini verilmemesinin gerekçesi ise, Hazine üstlenimi yoluyla doğan diğer ülkelerden olan alacaklardan 48.7 milyon ABD dolarlık kısmın muhasebe kayıtlarına yansıtılmaması ve bu tutarın İkrar anlaşması imzalanamadığı gerekçesiyle ilgili daire tarafından Sayıştay Başkanlığı'na sunulan alacak raporlamaları içerisinde yer almamasıdır.

Bu konuyla ilgili Hazine Müsteşarlığının 2004 yılından bugüne kadar aldığı tedbirler yakından incelenmiş ve Sayıştay tarafından hesaba uygunluk verilmeme gerekçelerinin ortadan kalktığı görülmüştür. 48,7 Milyon ABD dolarlık Hazine alacağı 1.10.2004 tarih ve 3640 sayılı işlemle muhasebe kaydı altına alınmış ve aynı tutardaki Hazine alacağı takip edilmek üzere Alacak Yönetimi Bilgi Sistemine ilgili Ülkeye Anlaşma şartları düzenlenene kadar geçici olarak kaydedilmiştir.

**Geçen sene uygunluk bildirimini verilmeyen İkrarlar hesabına, Sayıştay Genel Kurulu Kararıyla uygunluk verilmiştir.**

*Yukarıda açıklanan gerekçelerle, Sayıştay Genel Kurulunun 07.10.2004 tarih ve 5102/1 sayılı kararı ile kesin hesap açısından uygunluk bildirimini vermediği İkrarlar Hesabına (Genel ve Katma Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı), Sayıştay Genel Kurulunun 06.10.2005 tarih ve 5130/1 sayılı kararı ile uygunluk verilmiştir.*

#### ***Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı***

Bu hesap, Hazinece kısa vadeli nakit fazlasını değerlendirmek üzere yapılan azami otuz gün vadeli borç vermelerden doğan alacakların izlenmesi için kullanılmaktadır. 2004 yılında, bu nitelikte herhangi bir işlem olmadığından bu hesaba herhangi bir kayıt yapılmamıştır.

#### ***Takipteki Hazine Alacakları Hesabı***

Bu hesap, yukarıda izah edilen ve dönen varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan alacak hesaplarında (Genel ve Katma Bütçe Dışı Kurumlardan Alacaklar Hesabı, Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı, Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı) kayıtlı kurum alacaklarından vadesinde tahsil edilemeyenlerin takibe alınarak izlenmesi amacıyla ihdas edilmiştir. Dolayısıyla bu hesabın bakiyesi Hazinesinin takibe aldığı alacakları göstermesi açısından önemlidir.

Devlet Borçları Saymanlığı'nın bu hesaba ilişkin kayıtlarına göre, 31.12.2004 tarihi itibarıyla, Hazinesinin 9,4 Katrilyon TL (9.416.827.971.400.000-TL) takibe alınmış alacağı gözükmektedir.

Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan Hazine alacaklarına ilişkin mali nitelikli tablo ve raporlamalarda ise 31.12.2004 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacak miktarı 31,4 Katrilyon TL (31.395.006.000.000.000-TL) olarak görülmektedir.

Takipteki Hazine Alacakları Hesabı kayıtlarının incelenmesi sonucunda, bu hesaba 31.12.2004 tarihi öncesinde vadesi geçmiş Hazine alacaklarının yalnızca anapara tutarlarının kaydedildiği, bu tutarlara ilişkin işlemiş faizlerin ise kaydedilmediği tespit edilmiştir. Oysa, Genel Bütçeye Dahil Deireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği gereği vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarının anaparalarının yanında işlemiş faizlerinin de bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu haliyle Takipteki Hazine Alacakları Hesabının bakiyesi hesaba kaydedilmesi gereken bütün unsurları içermemektedir. Bu nedenlerle, Takipteki Hazine Alacakları Hesabına, Sayıştay Genel Kurulunun 06.10.2005 tarih ve 5130/1 sayılı kararı ile uygunluk verilmemiştir.

**Takipteki Hazine Alacakları Hesabına, bakiyesinin hesaba kaydedilmesi gereken bütün unsurları içermemesi nedeniyle, Sayıştay Genel Kurulunca uygunluk verilmemiştir.**

#### **Risk Hesabı**

4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi gereği, Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından ödenen tutarların nakit ve borç yönetiminde yol açtığı aksaklıkların giderilmesi amacıyla Risk Hesabı oluşturulmuştur.

Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemeler, T.C. Merkez Bankası nezdinde oluşturulan risk hesabından karşılanmaktadır.

Risk hesabı kendi özel geliri olan bir hesap olup, kaynakları şunlardır:

- İkraz anlaşmaları karşılığı tahsil edilen İkraz ücretleri,
- Genel ve katma bütçe dışı kurum ve kuruluşlar lehine verilen Hazine garantileri karşılığı tahsil edilen garanti ücretleri,
- Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve geçikme zammı dahil tahsil edilen her türlü ödemeler,
- Hesapta bulunan tutarlar karşılığı seçilen nemalar,
- Bütçe Kanunlarıyla risk hesabına aktarılmak üzere öngörülen ödenekler.

Hesaptaki tutarların günlük bazda nemalandırılması ve bu nemalandırmanın koşullarının da TC Merkez Bankası tarafından

**T.C. Merkez Bankası tarafından nemalandırılması gereken risk hesabı, 2003 yılında olduğu gibi, 2004 yılında da nemalandırılmamıştır.**

belirlenmesi gerekmektedir. Ancak, 2003 yılında olduğu gibi, 2004 yılında da risk hesabına TCMB tarafından nemalandırma yapılmamıştır.

Devlet Borçları Saymanlığı'nın bu hesaba ilişkin kayıtlarına göre, 2004 yılında, bu hesaba bütçeden 484,3 trilyon TL. transfer edilmiştir. Bu tutar Risk Hesabı gelirlerinin yaklaşık %74'üne tekabül etmektedir. 2004 yılında risk hesabı gelirleri toplamı 652,7 trilyon TL, bu hesaptan yapılan giderler ise 644,1 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

#### ***Risk Hesabı Alacakları-Risk Hesabı Alacakları Karşılığı Hesabı***

Risk Hesabı Alacakları Hesabında, Hazine garantileri ve risk yönetimi kapsamında yapılan ikraz anlaşmaları ile ilgili kuruluşlar adına risk hesabından ödenen tutarlar ve bu tutarlardan yapılan geri ödemeler izlenmektedir. Bu hesapta yer alan tutarlardan, ikraz anlaşmalarında öngörülen sürelerde kurumlarca risk hesabına geri ödenmeyen tutarlar, bu hesaba alacak ve borç kaydedilerek takibe alınmaktadır.

Risk Hesabı Alacakları Hesabı ile Risk Hesabı Alacakları Karşılığı Hesabı karşılıklı çalışan hesaplardır.

Risk Hesabı Alacakları Hesabında, 31.12.2004 tarihi itibarıyla, yaklaşık 1,4 katrilyon TL. Hazine alacağı bulunmaktadır.

#### ***Hazine Garantileri - Hazine Garantileri Karşılığı Hesabı***

Hazine Garantileri Hesabına, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Hazinece garanti verilen tutarlar ile bunlardan iptal olunan, ilgili kurumca ödemesi yapılan veya ikraza dönüştürülenler kaydedilmektedir.

Hazine Garantileri Hesabı ile Hazine Garantileri Karşılığı Hesabı karşılıklı çalışan hesaplardır.

Verilen Hazine garantilerinin izlendiği Hazine Garantileri Hesabının borç bakiyesi Hazinenin garantör sıfatıyla karşılaşması muhtemel mali risklerinin toplamını göstermektedir. Hazine garantisi kapsamında risk hesabından ödenerek gerçekleşen tutarlar Hazine alacağına dönüştüğü için bu hesaptan çıkartılarak, risk hesabında takip edilmeye başlanır. Ayrıca iptal olunan garanti tutarları ile kurum tarafından geri ödendiği bildirilen tutarlar da bu hesabın borcundan düşmektedir.

**Hazine Garantileri Hesabının 2004 yıl sonu bakiyesi 9,1 katrilyon lira olup, bu tutar Hazinenin bu hesap kapsamında takip ettiği mali risklerin toplamını göstermektedir.**

Devlet borçları Saymanlığı kayıtlarına göre 2004 yılında kuruluşlara sağlanan garantili anlaşma tutarı yaklaşık 1.088.215.355.200.000-TL'dir. Hazine garantileri hesabının 2004 yıl sonu bakiyesi ise 9.161.762.744.850.000-TL. olup, bu tutar Hazinenin bu hesap kapsamında takip edilen mali risklerinin toplamını göstermektedir.

Ancak, Hazine Garantileri Hesabına yönelik yapılan denetim çalışması sonucunda, Milas Belediyesin "Atık Su Arıtma Projesi" için temin ettiği krediye yönelik olarak verilen Hazine garantisinin muhasebe kayıtlarına yanlış kaydedildiği görülmüştür. Toplam kredi tutarı 1.845.000 ABD doları olan bu krediye, Hazine Müsteşarlığınca %95 oranında (1.752.750 ABD doları) garanti sağlanmıştır. Muhasebe kayıtlarına ise, Hazinece bu kredinin tamamına garanti verilmiş gibi kayıt yapılmıştır. Bu hatalı işlemden dolayı 31.12.2004 sonu itibarıyla (kur farkı da dikkate alındığında) ilgili hesabın borç tutarı 124.408.350.000.- TL fazla görünmektedir. Aynı fazlalık, Hazine Garantileri hesabıyla karşılıklı çalıştığı için Hazine Garantileri Karşılığı Hesabının alacağında da yer almaktadır.<sup>13</sup>

---

<sup>13</sup> Bu hatalı işlem 2004 yılı yönetim dönemi hesabı kapalıktan sonra fark edilmiş olup 15.9.2005 tarih ve 4231 nolu Saymanlık İşlem Fiyi ile düzeltilmiştir.

#### 4.5. Hazine Alacakları İle İlgili Gelişmeler

Hazine alacaklarının %69'u TMSF'den, %21'i ise belediyelerden olan alacaklardan oluşmaktadır. Bu bölümde, Hazine alacağının %90'ını oluşturan TMSF ile Belediyelerden olan alacakların yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olarak 2004 ve 2005 yılları içinde meydana gelen gelişmeler ile 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda tespit edilen bulgu ve öneriler doğrultusunda ilgililer tarafından yapılan çalışmalar yer almaktadır.

##### **Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan (TMSF) Olan Hazine Alacakları**

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu; 4389 Sayılı Bankalar Kanunu uyarınca, kamu tüzel kişiliğine halz olarak kurulmuştur. Temel görevleri;

- Bankalardaki mevduatın sigorta edilmesi,
- Hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri,
- Söz konusu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri yerine getirmektir.

Özellikle 90'lı yılların ortalarından sonra yaşanan ekonomik sıkıntılar ve bankacılık sisteminde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle Türk bankacılık sistemi içindeki bazı bankalar, gerek genel ekonomik sıkıntılar, gerekse sahiplerinin istismar veya kötü yönetimi nedeniyle ekonomik çıkmaza düşmüş ve zaman içinde bu durumdaki birçok banka TMSF'ye devredilmiştir. Bu süreçte TMSF'ye devredilen bankaların tasfiyeye tabi tutulması yerine rehabilitasyonu tercih edilmiştir.

TMSF'ye devredilen bu bankaların birikmiş zararları ve yükümlülükleri, normal sigorta primleri ve normal fon gelirleri ile karşılanamayacak boyutlarda olduğundan yeni kaynak arayışı yoluna gidilmiştir. Bilindiği üzere, TMSF'nin yönetimi ve denetimi kendisine geçen bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri için ihtiyacı olan ilave kaynakların tamamına yakını Hazine tarafından Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri verilerek sağlanmıştır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna sağlanan bu kaynaklardan dolayı Hazine Müsteşarlığı ile TMSF arasında borç-alacak ilişkisi doğmuştur.

Bu borç-alacak ilişkisinin temel düzenlemeleri, iki kuruluşun imza altına aldığı ikraz sözleşmeleri ile şekillenmiştir. TMSF ile Hazine Müsteşarlığı arasında, ilki 16.11.2000 tarihinde, sonuncusu 27.05.2005 tarihinde



olmak üzere bugüne kadar toplam 6 adet ikraz sözleşmesi imzalanmıştır. Fonun Hazineye olan borçlarının ödenmesine ilişkin şartları belirleyen bu ikraz sözleşmeleri birkaç sayfadan ibaret metinler halinde düzenlenmiştir. İlk ikraz sözleşmelerinde yer alan hükümlere bakıldığında, TMSF'nin önerisi doğrultusunda, 2 yıl ödemesiz dönem olmak üzere 10 yıllık bir vade öngörülmüşken, daha sonra yapılan ikraz sözleşmelerinde bu süre 20 yıla çıkarılmıştır.

Yine ilk ikraz sözleşmelerinde, alacağın tahsilatı ile ilgili düzenlemede *"Borçlu mülkiyeti kendisinde olan bankaların satılmasından, tasfiye edilmesinden ve/veya başka yöntemlerle gelir elde etmesi durumunda, borcunu erken ödemek için her türlü gayreti gösterecektir"* hükmüne yer verilirken, daha sonra imzalanan ikraz sözleşmelerinde aynı konu, *"TMSF, yönetimi ve denetimi kendisine devredilen bankaların satışı ve tasfiyesi suretiyle elde edeceği tutarlar ile bu bankalardan devraldığı tahsil gecikmiş alacak, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerin çözümlenmesinden elde edeceği gelirlerinden, söz konusu aktiflerle ilgili olarak katılacağı giderlerin mahsup edilmesi suretiyle elde edeceği net tutarı iş bu sözleşme çerçevesinde borcunu erken ödemek için kullanacaktır"* şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda bahsi geçen ikraz sözleşmeleri ile ayrıntısı düzenlenen TMSF'den olan Hazine alacağına yönelik veriler Tablo 19'da, TMSF'den yapılan tahsilatlar ise Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 19: TMSF'den Olan Hazine Alacakları

Milyon ABD Doları*									
Nakit Ödemelerden Doğan Borç								İkraz Senetleri Stoku <sup>(6)</sup>	Toplam
Vadesi Geçmiş <sup>(1)</sup>				Vadesi Gelecek <sup>(2)</sup>					
Anapara	Faiz	Gecikme Faizi	Toplam	Anapara	Birikmiş Faiz <sup>(3)</sup>	Toplam	Genel Toplam		
4.019	6.814	5.662	16.494	20.099	129	20.228	36.722	12.551	49.273

\* ABD Doları karşılığı 30.06.2005 tarihli döviz satış kuru kullanılarak hesaplanmıştır.  
<sup>(1)</sup> Hazine Müsteşarlığı tarafından nakit ödemesi yapılan senetlerden, ikraz anlaşmaları çerçevesinde vadesinde ödünmeyen tutarları göstermektedir.  
<sup>(2)</sup> Hazine Müsteşarlığı tarafından nakit ödemesi yapılan senetlerden ikraz anlaşmaları çerçevesinde henüz vadesi gelmemiş tutarları göstermektedir.  
<sup>(3)</sup> Hazine Müsteşarlığı tarafından nakit ödemesi yapılan senetlerden ikraz anlaşmaları çerçevesinde 30.06.2005 itibarıyla tahakkuk eden ancak henüz vadesi gelmemiş faiz tutarlarını göstermektedir.  
<sup>(4)</sup> Hazine Müsteşarlığı tarafından TMSF'ye ikraz edilen ancak henüz Hazine Müsteşarlığı tarafından nakit olarak ödenmeyen tutarı, faiz hariç, göstermektedir.

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, TMSF'den olan Hazine alacakları Haziran 2005 sonu itibarıyla 49,3 Milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bunun 16,5 Milyar ABD dolarlık kısmını vadesi geçmiş alacaklar oluşturmaktadır.

**TMSF'den olan 49,3 milyar ABD doları alacağı karşılık Hazine Müsteşarlığına bu güne kadar 2 milyar ABD doları tahsilat yapılmıştır.**

Bugüne kadar yapılan tahsilatlar ise yaklaşık 2 milyar ABD doları ile sınırlı kalmıştır (Tablo 20). Dolayısıyla, Hazinesinin TMSF'den vadesi geçmiş alacakların ancak %12'si tahsil edilebilmiştir.

**Tablo 20: TMSF'den Yapılan Tahsilatlar**

İşlem Yılı	Milyon YTL <sup>(1)</sup>	Milyon ABD Doları
2002	1.000	733
2004	86	57
<sup>(2)</sup> 2005	1.684	1.237
<b>Toplam</b>	<b>2.770</b>	<b>2.027</b>

<sup>(1)</sup> 30.06.2005 tarihine kadar yapılan tahsilatları göstermektedir.

<sup>(2)</sup> TMSF tarafından ödemeler YTL, ABD Doları ve EURO olarak yapılmaktadır. ABD Doları ve EURO üzerinden verilen tutarların YTL karşılığı, tahsilat tarihinde geçerli olan ilgili döviz alış kuru üzerinden hesaplanmaktadır.

TMSF'ye aktarılan kaynaklardan doğan Hazine alacağının çözülmesi konusunda son zamanlarda önemli gelişmeler kaydedilmektedir:

TMSF, mevcut aktif büyüklüğü ve muhtemel gelirleriyle, giderek artan borcunu ikraz anlaşmalarında belirlenen şartlarda ödemesinin mümkün olmadığını beyan etmektedir. Bankalar Kanununun 15 inci maddesi, Hazine Müsteşarlığının Fona ikrazen ihraç ettiği Devlet iç borçlanma senetlerinden doğan borçların Bakanlar Kurulu Kararı ile tasfiye edilebileceğini hüküm altına almıştır. Bu sürecin işletilmesine yönelik girişimler TMSF tarafından 2002 yılından itibaren devam etmektedir. Bu borçların tasfiyesi konusu Niyet Mektuplarına da yansımıştır. Gerek 18. Stand-By kapsamındaki 15 Temmuz 2004 tarihli niyet mektubunda, gerekse 19. Stand-By kapsamındaki 26 Nisan 2005 tarihli niyet mektubunda bu hususa ilişkin temel politikalar belirlenmiştir.

15 Temmuz 2004 tarihli Niyet Mektubunda; *"Hazine Müsteşarlığının bankacılık sisteminin yeniden yapılandırılmasının finansmanı çerçevesinde TMSF'den olan alacaklarının 2004 sonuna kadar çözüme kavuşturulması konusundaki planımız hedeflendiği gibi ilerlemektedir"* ifadesine yer verilirken, 26 Nisan 2005 tarihli Niyet mektubunda, *"Hazine Müsteşarlığı bankacılık sisteminin yeniden yapılandırılmasının maliyetinden kaynaklanan TMSF'den olan alacaklarını 2005 yılı Eylül ayının sonuna kadar çözüme kavuşturacaktır"* ifadesine yer verilmiştir.

TMSF'nin Hazineye olan borçlarını tasfiye etme yetkisi yasal olarak Bakanlar Kurulu'na tanınmıştır. Bu yetkinin kullanılıp kullanılmaması ise siyasi bir karar konusudur. Bunun yanında, borçların tasfiye veya çözülme sürecinde dikkate alınması gereken önemli hususlar bulunmaktadır. Bilindiği gibi, 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereğince, ikrazen verilen senetlerden kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarların yılı bütçesine ödenek

**TMSF'den olan Hazine alacaklarının çözülmesi konusunu niyet mektuplarına da yansımıştır.**

konmak kaydıyla bütçeye gider olarak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı kanunda 21.04.2005 yılında yapılan bir değişiklik ile TMSF'den olan Hazine alacakları için bu hükmün uygulanmayacağı hususu düzenlenmiştir.

### **Tespit ve Öneriler**

TMSF'den olan Hazine alacaklarına yönelik yapılan denetim ve incelemeler sonucunda oluşturulan tespit ve öneriler aşağıda sunulmaktadır:

**İkraz sözleşmelerindeki yetersiz hükümlerle de etidyle ancak TMSF'nin gönderdiği kadaryla alacak tahsilatı yapılmaktadır.**

- İkraz sözleşmeleri, Hazine ile TMSF arasındaki borç alacak ilişkisini düzenleyen temel metinler olması nedeniyle Hazine alacağının yönetimi açısından büyük önem taşımaktadır. Zira TMSF'den olan alacaklar Hazine alacağının yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır. Etkin bir alacak yönetimi açısından ikraz sözleşmelerinin alacak tahsilatına yönelik maddelerinin içeriği büyük önem taşımaktadır. İkraz sözleşmelerinde, borçlanma şartlarına (miktar-vade-taksit-faiz gibi) yönelik kapsamlı düzenleme yapılmasına rağmen, alacağın tahsilatı konusunun yeterli açıklıkta düzenlenmediği görülmektedir. Bilindiği gibi, Hazine ile, borçlu konumundaki TMSF arasındaki borç-alacak ilişkisi, 4749 Sayılı Kanunun Hazine alacaklarına ilişkin temel düzenlemeleri yanında, bugüne kadar yapılmış olan ikraz sözleşmelerindeki maddelerle de düzenlenmiştir. Hazine alacağının en önemli borçlusu konumundaki TMSF'nin borcunu yerine getirmesine yönelik yapılan sözleşmelerdeki bu düzenlemelerin etkin bir alacak yönetimi anlayışı içinde hazırlanmadığı anlaşılmaktadır. TMSF'den olan alacakların bugüne kadar ki tahsilatına yönelik gelişmelere bakıldığında da Hazine Müsteşarlığının yeterince aktif rol üstlenmediği görülmektedir. İkraz sözleşmelerindeki bu yetersiz hükümlerin sonucu olarak, ancak TMSF'nin gönderdiği kadaryla alacak tahsilatının yapıldığı anlaşılmaktadır.

**Hazine Müsteşarlığınca bu güne kadar, TMSF'nin elindeki varlıklardan çözümlenmesinden elde ettiği veya edeceği gelir ile Hazineye olan yükümlülüğünü ne oranda yerine getirdiği veya getirebileceğine yönelik bir analiz çalışması yapılmamıştır.**

- TMSF'nin rutin fon gelirleri dışındaki diğer gelirlerinden elde edeceği net gelirlerin Hazineye aktarılması, ikraz anlaşmaları gereğince TMSF'nin bir yükümlülüğüdür. TMSF'nin gelirleri, takipli alacaklardan elde ettiği gelirlerden, elindeki varlıkların satışlarından veya karlarından elde ettiği gelirlerden, kira gelirlerinden ve bu nitelikteki benzeri gelirlerden oluşmaktadır. Hazine Müsteşarlığınca bugüne kadar, TMSF'nin elindeki varlıkların çözümlenmesinden elde ettiği veya elde edeceği gelir ile Hazineye olan yükümlülüğünü ne oranda yerine

getirdiği veya getirebileceğine yönelik olarak bir analiz çalışması yapılmamıştır. Bu nitelikteki çalışmalar TMSF tarafından tek tarafı olarak yapılarak Müsteşarlığa sunulmaktadır. Oysa, Hazine alacağının ikraz sözleşmelerindeki düzenlemelere uygun olarak tahsil ediliş edilmediği veya ne kadar daha tahsilat yapılabileceği konusu Hazine Müsteşarlığının da aktif katılımıyla tespit edilirse anlamlı olacaktır. Bu görev ise Hazine alacağını yönetmekte yetkili ve sorumlu kılınmış makamlara düşmektedir. TMSF'nin ödeme yeteneğinin tespitine yönelik kapsamlı bir çalışma yapılmadan, Hazine alacağının silinmesi yada yeniden yapılandırılması beklenen sonucu vermeyecektir.

- Bilindiği gibi, 4749 Sayılı Kanun, Hazine alacakları nedeniyle ilgili kuruluşların, hesap, bilgi ve belgelerini denetlemekte Hazine Müsteşarlığını yetkili kılmıştır. Her ne kadar TMSF'nin denetimi, 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi ile bir komisyona (Başbakanlık müfettişi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu denetçisi ve Maliye müfettişinden oluşan) bırakılmışsa da, bu yetki 4749 Sayılı Kanunla Hazine Müsteşarlığına verilen yetkinin kullanılmasını engellememektedir. Komisyonun yetkisi, TMSF'nin genel denetim yetkisidir. 4743 Sayılı Yasanın ilgili maddesinin sonunda yer alan "Bu madde kapsamındaki kurul, üst kurul ve bunlara bağlı kurumların kanunlarındaki ve diğer kanunlardaki bu maddeye aykırı hükümler uygulanmaz" hükmü de Müsteşarlığın 4749 Sayılı Yasadan gelen Hazine alacakları konusundaki özel yetkisini ortadan kaldırmamaktadır. Bugüne kadar TMSF'nin ikraz anlaşmalarından gelen bu yükümlülüğe yeteri kadar uyup uymadığını güvence altına alacak kontrol mekanizmaları da Hazine Müsteşarlığınca kurulup işletilememiştir. Ayrıca, Hazine Müsteşarlığı 4749 Sayılı Yasadan gelen denetim yetkisini TMSF'den olan alacakları dolayısıyla kullanmamıştır. Oysa Hazine alacağının %70'ini oluşturan bu sorunu alana yönelik inceleme, Hazine Kontrolörlerince kolaylıkla değerlendirilip raporlanabilecek bir konudur.

**Hazine Müsteşarlığı  
Hazine alacakları ile ilgili  
olarak TMSF'nin hesap,  
bilgi ve belgelerini  
denetleme yetkisini  
kullanmamıştır.**

- 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda, vadesinde ödenmeyen Hazine alacakları için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanacağı hüküm altına alınmış

**Vadesinde ödenmeyen TMSF'den olan alacaklar hakkında 6193 sayılı Kanun hükümleri uygulanmamıştır.**

olmasına rağmen bugüne kadar alacağını zamanında ödemeyen TMSF hakkında yasanın bu emir hükümlü uygulanmamıştır. Oysa başta belediyeler olmak üzere aynı duruma düşen diğer borçlu kuruluşlar için bu süreç geciktirilmeksizin işletilmektedir.

- TMSF, elindeki aktiflerinin çözülmesi sonucu elde edeceği net değeri gösteren bir projeksiyon hazırlamış ve Hazineye olan yükümlülüklerini tamamen yerine getiremeyeceğini açıkça beyan etmiştir. 2014 yılına kadar yapılan bu projeksiyona göre TMSF'nin ortalama yıllık ödeme gücü yaklaşık 500 Milyon ABD doları olarak görülmektedir. Bu projeksiyon çerçevesinde 2014 yılı sonuna kadar Hazineye ödemesi beklenen toplam borç tutarı yaklaşık 6,6 Milyar ABD dolarıyla sınırlı kalmaktadır. Bu ise, TMSF'nin Hazineye olan toplam borcunun ancak % 13'üne tekabül etmektedir.
- Tüm bu tespitlerin yanında, TMSF'nin yıllık bilanço ve gelir-gider tabloları ile Hazineye olan alacaklarının ödeme planı bir arada değerlendirildiğinde, TMSF'nin bu yükümlülüğü tamamen yerine getirmesinin imkansız olduğu görülmektedir. Ayrıca, TMSF'den olan alacakların ve bu alacakların zamanında ödenmemesinden kaynaklanan yükümlülüklerin, ileride TMSF'yi içinden çıkılmaz bir mali tablo ile karşı karşıya bırakacağı da bir gerçektir. Aynı şekilde Hazinesin alacak hesaplarında görünen bu alacakların çoğunun tahsilinin imkansız nitelikte olduğu da kabul edilmelidir. Bugün itibarıyla tahsil edilemeyecek bir tutar, Hazine alacak hesaplarında adeta Hazinesin bir alacak varlığı gibi durmaktadır. Dolayısıyla bu anlamda muhasebe kayıtları yasal olarak doğru şekilde ihdas edilmiş olsa dahi gerçeği yansıtmaya açısından yetersiz kalmaktadır. Bu haliyle iki kurumun da mali yapılarını negatif etkileyen bir borç-alacak ilişkisi söz konusudur. TMSF'nin mali yapısını giderek bozan ve mevcut gelir akışı hızıyla TMSF tarafından tamamının ödenmesi imkansız görünen bu alacakta ilgili bir düzenleme yapılması kaçınılmazdır.
- Son günlerdeki gelişmeler TMSF'den olan alacakların bütçe ile ilişkilendirilmeksizin silinmesi yönündedir. TMSF'nin 13.05.2005 tarihli basın açıklamasında; *"Artan tahsilat performansı ve Fon kaynaklarının verimli kullanılması sonucunda Hazineye olan borçların geri ödenmesine önümüzdeki dönemde artarak devam edilecektir"* ifadesine yer verilmiştir. TMSF'nin elindeki aktiflerin çözülmesi süreci tüm hızıyla sürerken, Hazineye olan borçlarının silinmesi seçeneğinin zamanlaması uygun

**Hazine Müsteşarlığı ile TMSF arasında iki kurumun da mali yapılarını negatif etkileyen bir borç-alacak ilişkisi söz konusudur.**

**TMSF'nin elindeki aktiflerin çözümlenmesi silireci tüm hızyla silirken, Hazineye olan borçlarının silinmesi seçeneğinin zamanlaması uygun görülmemektedir.**

**TMSF'nin Hazineye aktarması gereken mali kaynakların doğru ve zamanında aktarılmasını teminen bir denetim mekanizması kurulmalıdır.**

görülmemektedir. Bakanlar Kurulunca bu silme yetkisi kullanılacak olsa bile TMSF'nin gelecekte aktiflerin çözümlenmesinden elde edeceği kaynağı Hazineye aktarması gerekmektedir. Bu ise, TMSF'nin mevduat primi gibi kanuni gelirleri hariç olmak üzere, banka çözümlene görevi çerçevesinde edindiği ve edineceği her türlü nakdi gelir ve tahsilatın Hazine Müsteşarlığına aktarılmasını güvence altına alacak bir yapılanmayı gerekli kılmaktadır. Bu yapı kurulmadan Fon alacağının silinmesi uygun olmayacaktır.

- Fonun Hazineye aktarması gereken mali kaynakların doğru ve zamanında aktarılmasını teminen Sayıştay Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve BDDK'nın da içinde yer aldığı bir denetim mekanizmasının bir an önce kurulması ve Hazine Müsteşarlığının, TMSF'den olan alacakları konusunda daha aktif rol üstlenmesi büyük önem taşımaktadır.

### ***Hazine Alacaklarında Uzlaşma Müessesesi***

Vadesi geçmiş Hazine alacaklarının yıllar itibariyle ciddi oranda artış göstermesi ve bu alacakların gecikme faiz ve cezalarıyla beraber, borçlu idareden tahsilinin mevcut ekonomik şartlar dahilinde güçleşmeye başlaması, uzlaşma müessesesinin çıkış noktası olmuştur.

### ***Önceki Uzlaşma Çalışmaları***

Bilindiği üzere 4749 Sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesiyle, Hazine alacakları karşılığında hesaplanan gecikme faiz ve cezalarında uzlaşma sağlanması amacıyla "Uzlaşma Komisyonu" kurulmuş ve borçlu kurum ve kuruluşlar ile uzlaşma görüşmeleri yapılmıştır. 13 Aralık 2002 yılında tamamlanan görüşmelere 43 adet kuruluş davet edilmiştir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi, bu kuruluşlardan 25 tanesi ile uzlaşma sağlanmıştır. Bunlardan uzlaşması bugüne kadar sorunsuz devam eden 13 kuruluş vardır.

Tablo 21: Uzlaşması Devam Eden ve Etmeyen Kuruluşlar

Kuruluş:	30.06.2005 İtibariyle Uzlaşma Durumu
Alanya Belediyesi	Uzlaşma İptal Edildi
Ankara Büyükşehir Belediyesi	İhtiyati Tedbir Devam Ediyor*
Antalya Büyükşehir Belediyesi	Uzlaşma Devam Ediyor
ASKİ- Ankara Su Ve Kanalizasyon İdaresi	İhtiyati Tedbir Devam Ediyor*
Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi	Uzlaşma Devam Ediyor
Bursa M. Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi	Uzlaşma Devam Ediyor
Diyarbakır Su Ve Kanalizasyon İdaresi Gen. Md.	Uzlaşma Devam Ediyor
EGO Genel Müdürlüğü (Ankara)	Uzlaşma İptal Edildi
ESHOT Genel Müdürlüğü (İZMİR)	Uzlaşma Devam Ediyor
E1 ve Balık Ürünleri A.Ş.	Uzlaşma Devam Ediyor
EÜAŞ	Uz. Borcunu Defaten Ödedi
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İhtiyati Tedbir Devam Ediyor*
İller Bankası	Uzlaşma Devam Ediyor
İSKİ - İstanbul Su Ve Kanalizasyon İdaresi	Uzlaşma Borcunu Ödedi
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı	İhtiyati Tedbir Devam Ediyor*
İZSU - İzmir Su Ve Kanalizasyon İdaresi	Uzlaşma Devam Ediyor
Konya Belediyesi	Uzlaşma Devam Ediyor
Süleyman Demirel Üniversitesi	Uzlaşma Devam Ediyor
Sümer Holding A.Ş	Uzlaşma Devam Ediyor
T. Halk Bankası	Uz. Borcunu Defaten Ödedi
T. Yapı ve Tiftik Sanayi A.Ş.(Sümer Holding)	Uzlaşma Devam Ediyor
Tarsus Belediye Başkanlığı	Uz. Borcunu Defaten Ödedi
TCDD - TC Devlet Demiryolları	Uzlaşma İptal Edildi
TİGEM - Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Uz. Borcunu Defaten Ödedi
Yüksek İhtisas Hastanesi	Uzlaşma Devam Ediyor

\* Bgüli kuruluşlarca, Uzlaşma protokollerindeki ödemeye ilişkin hükümlerin durdurulması istemiyle yargıya başvurmuş ve ihtiyati tedbir kararı alınmıştır. Bu sebeple, Hazine Müsteferliği tarafından uzlaşma konusu borca yönelik işlemler durdurulmuştur

Hazine alacak yönetimi için olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilecek olan önceki uzlaşma müessesesinden bugüne kadar beklenen sonucun elde edildiği söylenemez.

### Uzlaşmada Yerli Gelişmeler

**Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerle bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin %50'sinden fazlası bunlara ait şirketlerin, Hazineye olan borçlarından 31.12.2004 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş olanlar uzlaşma kapsamına alınmıştır.**

**Uzlaşma kapsamına girebilecek 19 yerel yönetim kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşların 31.12.2004 tarihi itibarıyla Hazineye olan vadesi geçmiş borçlarının toplamı 9,9 katrilyon TL'ye ulaşmıştır.**

2005 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5272 Sayılı Belediye Kanununun hükümleri ile Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerle bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin %50'sinden fazlası bunlara ait şirketlerin; 31.12.2004 tarihi itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarına olan kamu ve özel hukuka tabi alacakları, bunların diğer kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarının, takas ve mahsup edileceği belirtilerek uzlaşma müessesesi yeniden gündeme getirilmiştir. Anılan kanunların ilgili hükümlerine istinaden yayımlanan 2005/8928 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu konuda düzenleme yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakana verilmiştir. Hazine Müsteşarlığı tarafından Uzlaşma kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların Uzlaşma Komisyonu'na yapacakları başvuruların esas ve usullerini belirlemek amacıyla 2005 yılında bir tebliğ<sup>14</sup> yayımlanmıştır.

Tebliğ ile Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerle bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin %50'sinden fazlası bunlara ait şirketlerin, Hazineye olan borçlarından 31.12.2004 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş olanlar uzlaşma kapsamına alınmıştır. Daha önce 4749 Sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi kapsamında uzlaşma sağlanmış ve uzlaşması devam eden borçları ile yargı organları tarafından verilmiş olan geçici ve/veya nihai kararlar nedeniyle uzlaşması iptal edilememiş borçları için de uzlaşma talebinde bulunmalarına imkan sağlanmıştır.

Bu hükümler doğrultusunda uzlaşma kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlar uzlaşma komisyonuna başvurarak Hazine Müsteşarlığına olan borçları hakkında uzlaşma talebinde bulunacaklardır. Bu kurum ve kuruluşlar uzlaşma kapsamına giren borçları hakkında daha önce yargı makamlarına başvurmuşlar ise veya bu borçları yapılandırılmışsa bundan feragat ettiklerini belgelemeleri durumunda uzlaşma talebinde bulunabileceklerdir. Yapılan uzlaşma çalışmaları sonucunda, bu kurum ve kuruluşların borçlarının takas ve mahsubu yapıldıktan sonra kalan borçları kesintiye tabi tutulacaktır.

Tablo 22'de görüldüğü gibi, uzlaşma kapsamına girebilecek 19 yerel yönetim kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşların 31.12.2004 tarihi itibarıyla Hazineye olan vadesi geçmiş borçlarının toplamı 9,9 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. Hazineye en fazla vadesi geçmiş borcu bulunan belediye, 4,3 katrilyon TL ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'dir.

<sup>14</sup>Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler ve Bunlara Bağlı Kuruluşlar ile Sermayesinin Yüzde Eltinden Fazlası Büyükşehir Belediyelerine/Belediyelere Ait Şirketlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Olan Kamu ve Özel Hukuka Tabi Alacakları ile Bunların Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Olan Borçları Hakkında Takas, Mahsup ve Kesinti İşlemleri Genel Tebliği.



Tablo 22: Uzlaşma Konusu Hazine Alacakları

	Milyar TL.
Adana Büyükşehir Belediyesi	813.001
Adapazarı Büyükşehir Belediyesi	297.877
Alanya Belediyesi	30.410
Ankara Büyükşehir Belediyesi	292.000
ASKİ – Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi	105.581
Bafra Belediyesi	157.739
Dalaman Belediyesi	142.611
Didim Belediyesi	218.739
EGO Genel Müdürlüğü (ANKARA)	815.408
Foça Belediyesi	234
GASKİ – Gaziantep Büyükşehir Bel. Su ve Kan. İd. Ga. Md.	858.820
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	122.452
Menemen Belediyesi	42.892
Yozgat Belediyesi	86.987
İskenderun Belediyesi	138.463
İZGAZ – İzmit Gaz Dağıtım Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	326.396
İzmir Büyükşehir Belediyesi	1.112.271
İzmit Büyükşehir Belediyesi	4.334.020
<b>Toplam</b>	<b>9.895.981</b>
31.12.2004 tarihi itibarıyla kurumların Hazineye olan vadesi geçmiş borç tutarı	

Hazine alacakları açısından son uzlaşma çalışmalarından beklenen sonuç; uzlaşma kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların Hazineye olan, fer'i ve cezalarının sürekli artması nedeniyle yıllardır ödenemeyen, borçlarının gerek takas ve mahsup gerekse fer'i ve cezalarında kesinti yapılması sonucunda yeniden yapılandırılarak ödenebilir duruma getirilmesi ve tahsilinin sağlanmasıdır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde oluşturulan Uzlaşma Komisyonunun çalışmaları devam etmektedir. Uzlaşmanın sonuçları önümüzdeki dönemde de Sayıştay Başkanlığına yakından izlenecek ve bu hususla ilgili gerekli bilgiler TBMM'ye Hazine İşlemleri Raporu vasıtasıyla sunulacaktır.

### **2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda Tespit Edilen Bulgu Ve Öneriler Konusundaki Gelişmeler**

#### **Saymanlık ve Daire Kayıtları Arasındaki Farklılık**

Önceki yıllarda, Hazine Müsteşarlığı tahakkuk birimleri ile Devlet Borçları Saymanlık kayıtları arasında çeşitli nedenlerle farkların oktuğu tespit edilmiş ve bu hususa 2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda aşağıdaki gibi yer verilmişti:

*"Devlet Borçları Saymanlığı Hazine alacağını artıran ve azaltan mali nitelikteki işlemlerin bir kısmını, yılı içinde ve zamanında muhasebeleştirilememekte, yalnızca anapara ödemeleri ve kullanımları*

*muhasebeleştirilebilmektedir. Hazine alacağıının takip edildiği dairede ise, onaylar ve anlaşımlar çerçevesinde, her türlü mali nitelikteki işlem kaydedilmekte ve izlenmektedir. Yönetim dönemi sonunda sayman kendi kayıtları ile daire kayıtları arasındaki farkı almakta ve toplu olarak muhasebeleştirilmektedir. Bu toplu kayıt, temel muhasebe ilkelerine aykırılık teşkil etmemektedir. Bilindiği gibi muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılması esastır. Ayrıca mali nitelikli işlemin gerçekleştirildiği zaman ve nedene ilişkin olarak muhasebeleştirilmesi gerekir.*

*Saymanlık, Hazine alacağına ilişkin varlık ve yükümlülük doğuran her işlemi yılı içinde takip edebilmeli ve muhasebe hesaplarına zamanında yansıtılabilmelidir. Bu sağlanabildiği ölçüde daire kayıtları ile saymanlık kayıtları arasındaki fark ortadan kalkabilir. Bu farkın ortadan kalkması için, farkı oluşturan nedenlerin analiz edilmesi ve bu nedenleri giderici önlemlerin alınması gerekmektedir. Hazine alacağı ile ilgili varlık ve yükümlülüğü etkileyen her mali işlemin saymanlık kayıtları altına alınması için, iş analizine uygun olarak yapılacak düzenlemeler çerçevesinde muhasebe ve Alacak Yönetimi Bilgi Sistemi'nde gerekli değişiklikler yapılmalıdır."*

Bilindiği gibi, 2004 yılında yürürlüğe giren Devlet Muhasebesi Genel Yönetmeliği ve Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği, muhasebe alanında yeni düzenlemeler getirmiştir. Yapılan bu yeni düzenlemeler sonucunda; Kamu idarelerinin gelir ve giderleri, varlıkları, mali sonuç doğuran ve öz kaynaklarının artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerin hesaplara kaydedilmesi; bir ekonomik değer yaratıldığında, dönüşüme uğradığında, takasa konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok edildiğinde muhasebeleştirilmesi sağlanmıştır. Böylece, kapitalize edilen faiz, masraf, ertelemeler ve takibe alınan alacakların 2004 yılında muhasebe kaydının tesisi mümkün hale gelmiştir.

2004 yılı Hazine alacakları işlemlerine yönelik yapılan işlem ve muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda saymanlık ile alacak dairesi arasındaki farkların giderilmesi yönünde önemli adımlar atıldığı görülmüştür. Yeni Muhasebe Yönetmeliğinin de katkısıyla daha önce alacak dairesi tarafından kaydedilip saymanlık tarafından muhasebeleştirilemeyen hususların (kapitalize edilen faiz, masraf, erteleme, takipteki alacaklar) 2004 yılından itibaren muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Yukarıda belirtilen yeni düzenlemeler ve konuyla ilgili raporumuzda yer alan eleştiriler doğrultusunda 2004 yılında, saymanlık ve alacak dairesi

arasında aylık ve yıllık mutabakat sağlanarak farkların tespiti ve giderilmesi çalışmaları da başlatılmıştır.

Bu olumlu gelişmelere rağmen 2004 yılında da alacak yönetimi dairesi ile saymanlık kayıtları arasında farklılığın olduğu görülmüştür. İlgili dairenin Alacak Yönetimi Bilgi Sistemi verilerine dayanarak yaptığı raporlamada genel ve katma bütçe dışı kurumlardan olan alacakların 2005'e devir bakiyesi 12.913.090.365.146.000 TL olarak gözükmesine rağmen Saymanlık 2004 yılı yönetim dönemi hesabında devir bakiyesi (takipteki alacaklar dahil) 13.392.518.642.750.000 TL olarak görülmektedir.

Dolayısıyla, Hazine alacaklarının izlendiği daire ile saymanlık kayıtları arasında 479.428.277.603.TL'lik bir fark olmaktadır.

*Tablo 23: GKBDK Alacak Hesabı, Daire Saymanlık Farkı (TL.)*

2003 Yılı Daire Saymanlık Fark Toplamı	122.047.325.550
Başbakanlık PUB	122.047.325.550
2004 Yılı Daire Saymanlık Fark Toplamı	337.380.952.053
Başbakanlık PUB	67.281.230.850
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	175.189.813.050
Sosyal Dayanışma ve Teşvik Fonu	109.672.690.150
TÜBİTAK	5.237.218.003
<b>2003-2004 Genel Toplam</b>	<b>479.428.277.603</b>

Yukarıdaki tabloda gösterilen kuruluşlar tarafından 2004 yılında dış borç kullanımı yapılmış olup bu kullanımlar Devlet Borçları Saymanlığı tarafından muhasebe yönetmeliğine uygun olarak ilgili alacak hesabına yansıtılmıştır. Bunun yanında Hazine alacaklarıyla ilgili işlemlerin yapıldığı daire tarafından alacak hesaplarına giren bu tutarlar, alacağına yönelik koşulları içeren bir ikraz anlaşması imzalanamadığı gerekçesiyle Alacak Yönetimi Bilgi Sistemine girilmemiştir. Bunun sonucu olarak da muhasebede alacak olarak görülen tutar ilgili daire tarafından alacak olarak izlenememektedir.

Bu kullanımlara ait kredi anlaşmalarına bakıldığında ise ilgili kuruluşların sosyal amaçlı kullanım yaptıkları görülmüştür. Örneğin Başbakanlık Proje Uygulama Birimince kullanılan krediler deprem ve sel felaketleri nedeniyle alınan kredilerdir.

Görüldüğü gibi, tahsil edilen söz konusu olmayan bir alacak mevcut mevzuat gereğince muhasebe kayıtlarına alacak olarak geçirilmesine rağmen, Alacak Yönetimi Dairesi kayıtlarında görülmemektedir. Dolayısıyla Hazine hesaplarında görülmekte olan bir alacak katmucuya açıklanan alacak raporlamalarında ve istatistiklerinde gözükmemekte ve izlenmemektedir. Yapılan incelemede, Hazine Müsteşarlığı tarafından bu çelişik durumun düzeltilmesi için gerekli yasal çalışmanın

başılatıldığı görülmüştür. İlgili yasa taslağında ilgili projelerle sınırlı olarak yapılmış ve yapılacak kullanımlardan doğan Hazine alacağıının, yıllık bazda terkinin konusu öngörülmektedir.

#### ***Azerbaycan'dan Olan Hazine Alacakları***

Hazinenin, Ağustos 2005 sonu itibariyle Azerbaycan'dan toplam 60,9 Milyon ABD doları alacağı bulunmaktadır. Bunun 12,2 milyon ABD doları (10 milyon ABD doları anapara ve 2,2 milyon ABD doları gecikme faizi) Diplomatik Konukevi İnşaatı için verilen krediden doğan, 48,7 milyon ABD doları da Eximbank tarafından verilen kredinin üstlenilmesi sonucu doğan alacaklardan oluşmaktadır.

**Azerbaycan'dan olan Hazine alacakları konusunda gerekli çalışmalar başlatılmıştır.**

#### ***Diplomatik Konukevi İnşaatı İçin Verilen Krediden Doğan Hazine Alacakları***

Azerbaycan ile 1994 yılında imzalanan Uygulama Anlaşmasıyla, Azerbaycan'da inşa edilecek diplomatik konukevinin finansmanı için 10 milyon ABD doları kredi verilmiştir.

*Bu krediye ilişkin 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporumuzda konu özetle aşağıdaki şekilde yer almıştır: "Krediden yapılan kullanımlar 1996 yılı itibariyle tamamlanmıştır. Faizsiz olarak verilen kredinin, ilki 15 Aralık 1996'da başlamak üzere 10 eşit taksitte geri ödemesi gerekmektedir. Ancak, bu tarihlere Azerbaycan tarafından herhangi bir ödeme yapılmamıştır.*

*Konuyla ilişkin olarak yapılan görüşmeler ve ilgili belgelerin incelenmesi neticesinde; Geri ödemesi 2001 yılında bitmesi gereken borca ilişkin, şu ana kadar Azerbaycan Devleti tarafından herhangi bir ödeme yapılmadığı, Hazinenin, Azerbaycan Hükümeti'nden bu krediye ilişkin olarak tahsil etmesi gereken vadesi geçmiş alacağı Eylül 2004 itibariyle yaklaşık 12 milyon ABD dolarına ulaştığı, verilen kredinin, anlaşmasında belirtilen amaç dışında kullanıldığı, kullanım yapıldıkça Hazine için alacak yaratılması gereken miktarlar, ilgili yıllarda muhasebe kayıtlarına geçirilmediği sonuçlarına varılmıştır."*

Bu konunun raporumuzda yer alması üzerine 2004 ve 2005 yılında alacağın tahsil ile ilgili olarak yetkili organlar tarafından Azerbaycan Cumhuriyeti nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur. İki ülkenin yetkili birimleri arasında yapılan görüşmeler neticesinde, Azerbaycan tarafı, 10 milyon ABD dolarlık borcu aşağıda beirtildiği şekilde ödemeyi önermiştir.

Tablo 24: Ödeme Planı

	Ödenecek Tutar (ABD Doları)
30.12.2006	1.500.000 -
30.12.2007	800.000 -
30.12.2008	1.200.000 -
30.12.2009	6.500.000 -
<b>Toplam</b>	<b>10.000.000-</b>

Hazine Müsteşarlığınca, Azerbaycan tarafından önerilen bu ödeme planı uygun bulunmuş, Azeri tarafına erteleme anlaşmasının taslağı iletilerek, anlaşmanın imzalanmasına ilişkin sürecin başlatılabileceği bildirilmiştir. Ancak, Azerbaycan tarafı, yukarıda belirtilmekte olan kendi önerilerini değiştirerek yeni bir ödeme planı sunmuştur. Bu yeni öneri ile borcun taksit sayısı artırılarak ödemenin bir yıl daha uzatılması önerilmiştir.

Hazine Müsteşarlığınca, Azerbaycan'ın bu yeni ödeme teklifinin kabul edilmediği, daha önce yapılan ödeme teklifi üzerinde anlaşmanın yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Halen Azerbaycan'dan cevap beklenme aşamasındadır.

Yukarıda tarihsel süreci ve gelinen son aşamasından bahsedilen Azerbaycan kredisi ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti adına yetkili kişilerce 07.02.1994 tarihinde verilen krediye ilişkin olarak Ankara'da imzalanan Uygulama Anlaşmasının ilgili maddesinde krediye gecikme dönemi boyunca LIBOR faiz oranının tahakkuk ettirileceği belirtilmektedir. Hazine Müsteşarlığı, Alacak Yönetimi Bilgi Sisteminde de anlaşmanın bu maddesine uygun olarak 2005 Ağustos ayı itibarıyla, bu alacağa 2,2 milyon ABD doları gecikme faizi işletildiği görülmektedir. Ancak gerek Azerbaycan Hükümeti ile yapılan görüşme ve yazışmalarda gerekse yapılan anlaşma taslaqlarında ve ödeme planlarında söz konusu gecikme faizinin yer almadığı, yalnızca anapara tutarı üzerinden alacak yapılandırma çalışmalarının yapıldığı görülmektedir.

Verilen kredinin tahsiline ilişkin olarak yapılan yapılandırma girişimlerinde, 10 milyon ABD doları anapara alacağı yanında Hazine Müsteşarlığı Alacak Yönetimi Bilgi Sisteminde gözükken 2,2 milyon ABD doları gecikme faizinin de iki ülke arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşmalarında söz konusu edilerek Azerbaycan'dan talep edilmesi ve tahsilatına ilişkin gerekli girişimlerde bulunulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

**Edimbank Tarafından Verilen Kredinin Hazinece Üstlenilmesi Sonucu Doğan Alacaklar**

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında 02.11.1992 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı çerçevesinde Türk Edimbank

tarafından International Bank of Azerbaijan' a (IBA), 100 milyon ABD doları mal alımı, 150 milyon ABD doları proje finansmanı olmak üzere toplam 250 milyon ABD dolarlık kredi açılmıştır. Bu krediler çerçevesinde 91.74 milyon ABD dolarlık kullanım yapılmıştır.

Azerbaycan, içinde bulunduğu olumsuz ekonomik koşullar nedeniyle verilen kredileri ödeyemeyince kredinin 48,7 milyon ABD dolarlık kısmının Hazine Müsteşarlığı'nca üstlenilmesini talep etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında 08.09.1997 tarihinde imzalanan bir protokol ile söz konusu kredi Hazine tarafından üstlenilmiştir. Bunun sonucunda 48,7 milyon ABD dolarlık Hazine alacağı doğmuştur.

Sayıştay Denetim Ekibince yapılan denetimlerde bu alacağın idaresi ve tahsilatı ile ilgili çeşitli eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu husus Sayıştay'ın 2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda da şu şekilde ele alınmıştır:

*"Hazine üstlenimi yoluyla doğan ve diğer ülkelerden olan alacaklardan 48.7 milyon ABD dolarlık kısım muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır. Ayrıca bu tutar, İkras anlaşması imzalanmadığı gerekçesiyle, ilgili daire tarafından Sayıştay Başkanlığına sunulan alacak raporlamaları içerisine de alınmamıştır.*

*Hazine alacaklarının yönetimi ve muhasebeleştirilmesine ilişkin mevcut mevzuat ve düzenlemeler temel olarak genel ve katma bütçe dışı kurum ve kuruluşlardan olan alacaklara yönelik hazırlanmıştır. Diğer ülke ve kuruluşlardan olan alacaklarının idaresi ve muhasebeleştirilmesi konusunda ise yeterli düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle Hazine Müsteşarlığının yabancı ülke ve kuruluşlardan doğan ve doğacak alacaklarının takibi ve tahsilatı konusunda gerekli düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir."*

Sayıştay'ın yukarıdaki tespitlerinin de katkısıyla söz konusu Hazine alacağı ile ilgili olarak 2004 yılında gerekli muhasebe kayıtları yapılmış ve alacağın tahsilatına yönelik girişimler hızlandırılmıştır. Bu doğrultuda, Azerbaycan Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Eximbank ile IBA arasında söz konusu alacakların yapılandırılmasına yönelik koşulları belirleyen bir Protokol imzalanmıştır. Bu protokol ile Azerbaycan Hükümeti'nin, 48,7 milyon ABD dolar tutarındaki borcuna herhangi bir faiz tahakkuk ettirilmeyeceği ve borcun, 1 Şubat 2007 tarihinde başlamak üzere her yılın 1 Şubat ve 1 Ağustos tarihlerinde olmak üzere 6'şar aylık 8 eşit taksitte ödenmesi hususunda mutabakata varılmıştır.

Azeri tarafı ile varılan mutabakat neticesinde anlaşma Azeri tarafınca imzalanmış olup, Hazine Müsteşarlığına iletilmiştir. Halen anlaşma yürürlüğe girme aşamasındadır.

Hazinece 08.09.1997 tarihinde üstenilen 48,7 milyon ABD doları alacağın gecikmeli de olsa muhasebe kayıtlarına geçirilmesi, alacağın geri ödenmesi ile ilgili düzenlemelerin hukuki bir matne başlanması ve anlaşmanın imza aşamasına getirilmesi alacağın tahsilatı açısından olumlu bir gelişmedir.

#### ***Başbakanlık Proje Uygulama Biriminden Olan Alacaklar***

Bu konuya 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda şu şekilde yer verilmiştir: "2003 yılına yönelik alacak işlemlerinin incelenmesi sonucunda Başbakanlık Proje Uygulama Biriminin kullanımının Devlet Borçları Saymanlığı tarafından ilgili alacak hesabına yansıtıldığı görülmüştür. Ancak Hazine alacaklarıyla ilgili işlemlerin yapıldığı daire tarafından bu alacağın, ikraz anlaşması imzalanmadığından, Alacak Yönetimi Bilgi Sistemine girilmediği ve alacak olarak izlenmediği görülmüştür. Tahsili fiilen söz konusu olmayan bir alacak mevcut mevzuat gereğince muhasebe kayıtlarına alacak olarak geçirilmesine rağmen, Alacak Yönetimi Dairesi kayıtlarında görülmemektedir. Dolayısıyla Hazine hesaplarında görülmekte olan bir alacak kamuoyuna açıklanan alacak raporlarında ve İstatistiklerinde gözükmemekte ve izlenmemektedir. Hazine açısından bu çelişkili durumun düzeltilmesi için gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir."

Bu konu ile ilgili olarak "Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkini ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" tasarısına bir madde eklenerek sorun giderilmeye çalışılmıştır. Ancak, söz konusu kanun tasarısı T.B.M.M. Genel Kurul gündemine alınmakta birlikte geçtiğimiz dönemde yasalaşmamıştır.

Adı geçen kanun tasarısı yasalaşmadığı için Hazine tarafından da söz konusu çelişkinin giderilmediği ve halen Başbakanlık Proje Uygulama Biriminin kullanımının Devlet Borçları Saymanlığı tarafından ilgili alacak hesabına yansıtıldığı halde Hazine alacaklarıyla ilgili işlemlerin yapıldığı daire tarafından bu alacağın, Alacak Yönetimi Bilgi Sistemine girilmediği ve alacak olarak izlenmediği, dolayısıyla da sorunun devam etmekte olduğu görülmektedir.

#### ***Risk Hesabının Nemalandırılmaması***

Bu konuya ilişkin bulgulara, 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda şu şekilde yer verilmiştir: "Hazine garantileri kapsamında Hazine Müsteşarlığı tarafından kreditora ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan

**1-1.2005 tarihinden itibaren Merkez Bankası tarafından Risk Hesabı nemalandırılmaya başlanmıştır.**

*Ödemeler, 2003 yılından itibaren Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan ve Müsteşarlığa ait risk hesabından kargılanmaktadır. 4749 sayılı yasanın 13'üncü maddesinde Merkez Bankası'nca belirlenecek koşullarda bu hesaptaki tutarların günlük bazda nemalandırılacağı hüküm altına alınmıştır. Yapılan incelemede bu hesaptaki tutarların nemalandırılması konusunda iki kurum arasında yazışmalar olmasına rağmen şu ana kadar bu nemalandırma işleminin yapılmadığı görülmüştür."*

2003 yılında olduğu gibi, 2004 yılında da risk hesabına TCMB tarafından nemalandırma yapılmamıştır. Bu hususla ilgili olarak Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası nezdinde gerekli girişimlerde bulunmuştur. Bu girişimlerin sonucunda, Merkez Bankası Ankara Şubesi nezdinde tutulmakta olan Risk hesabıyla ilgili olarak 01.01.2005 tarihinden itibaren T.C. Merkez Bankası tarafından günlük nemalandırma uygulamasına geçilmiştir.

#### **İç Denetim**

Bilindiği gibi iç denetim, kuruluşa yönelik bir hizmet olarak o kuruluşun faaliyetlerini incelemek ve değerlendirmek amacıyla kuruluşun bünyesinde oluşturulan bağımsız bir değerlendirme fonksiyonu olarak tanımlanmaktadır. İç denetimin amacı, kuruluşun sorumluluklarını etkin olarak yerine getirmesinde, kuruluş personeline yardımcı olmaktır. İç denetim, kuruluş mensuplarını, incelenen faaliyetlere ilişkin analizler, değerlendirmeler, görüşler, tavsiyeler ve bilgilerle donatmak suretiyle onlara yardımcı olur.

İç denetime ilişkin daha önceki raporlarda da tekrarlanan hususlar, 2003 yılı Hazine İşlemleri Raporunda da aşağıdaki şekilde ele alınmıştır:

*"Hazine alacaklarına yönelik denetim çalışması sırasında bu anlamda iç denetim fonksiyonunun yerine getirilmediği görülmüştür. Oysa Hazine Kontrolörleri Kurulu aynı zamanda iç denetim birimi olarak faaliyet gösterecek yetkilerle donatılmıştır. Kurula bu fonksiyonu yerine getirmeye yönelik herhangi bir görev verilmemiştir. Hazine Kontrolörleri Kurulu bugüne kadar iç denetim fonksiyonu dışındaki görevlendirmeler doğrultusunda faaliyet göstermiştir. Bu görevlendirmeler genel olarak Hazine'nin taraf olduğu konularda ilgili kurumlar nezdindeki denetimlerden oluşmaktadır. Görev alanı oldukça geniş düzenlenen Hazine Kontrolörleri Kurulundan iç denetim alanında da etkin şekilde yararlanılması gerekmektedir."*

Hazine Kontrolörleri Kurulu, 2004 yılında görev alanına giren çeşitli konularda toplam 252 adet rapor üretmiştir. Ancak, bu raporlamaların

**Önceki yıllarda olduğu gibi 2004 yılında da Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki iç denetim etkinliği değerlendirilmemiştir.**



hiçbiri iç denetim fonksiyonuna yönelik üretilmiş rapor özelliği taşımamaktadır.

Kurul, Hazine alacaklarına yönelik 2004 yılında toplam 11 adet raporlama yapmış olup Hazine alacaklarına yönelik olarak üretilen bu raporlar; Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında 4749 Sayılı Kanun çerçevesinde; devirli ve garantili krediler nedeniyle kurum ve kuruluşların Hazineye olan borçları ile bu kredilerin yerinde ve amacına uygun kullanılıp kullanılmadığı ile Hazine garantisli ile borçlanan belediye ve diğer kamu kuruluşlarının bu borçlarını ödeyebilme yeteneğinin olup olmadığının tespitine yönelik olarak, ilgili kuruluşların mali bünyelerinin de analiz edildiği inceleme raporlarıdır.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında Hazine Müsteğarlığı'nda iç denetim fonksiyonunun yıllardır yerine getirilmediği söylenebilir. Daha önceki raporlarda tespit edilen eksikliklerin önemli bir kısmı iç denetim ve iç kontrol alanlarındaki eksikliklerden kaynaklanmıştır. Sayıştay denetimi dışında Hazine Müsteğarlığı birimlerinde herhangi bir denetim yapılmamaktadır. Sayıştay tarafından yapılan denetim ise dış denetim faaliyeti olup, iç denetim eksikliğini giderici özellikte bir denetim faaliyeti değildir.

#### ***Alacak Yönetiminde Yetki***

2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda, etkin bir Hazine alacak yönetimi için alt mevzuat çalışması ihtiyacı vurgulanmış ve bu husus raporda özet olarak şu şekilde yer almıştır:

**Hazine alacakları konusundaki alt mevzuat eksikliğini gidermeye yönelik olarak bir yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.**

*"4749 sayılı Yasa ile Hazineden sorumlu Bakana Hazine alacağının doğuşundan, takibine ve tahsiline kadar çok geniş yetkiler tanınmıştır. Bu yetkiler yasa aracılığı ile TBMM iradesince verilmiş yetkililerdir. Bu yetkiler sınırsız yetkiler olmayıp hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kullanılmalı gereken yetkililerdir. Hazine alacakları konusundaki bu yetkilerin hangi nesnel ölçütlere dayanılarak kullanılacağı konusunun düzenlenmesi ihtiyacı bulunmaktadır. 4749 sayılı yasanın 16ncı maddesinde de aynı "Bu Kanun kapsamında yer alan borçlanma ve garanti limiti, iç ve dış borçlanma, dış borcun devir, ikraz ve tahsis, hibe alma ve verme, Hazine garantileri, garantisiz kamu borçlanma izin verilmesi, Hazine alacakları, nakit, borç ve risk yönetimi, risk hesabının işletilmesi, uluslararası kredili ihaleye çıkma ve özel ihale usulleri ile sair konuların uygulanmasına yönelik esas ve usuller çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.*

*Hazine alacaklarının ertelenmesi, yeniden yapılandırılması, üstlenilen tutarların geri ödenmesi koşullarının belirlenmesi ve devir şartları gibi hususların ayrıntılı olarak bir yönetmelikle düzenlenmesi ihtiyacı vardır."*

Bu konu ile ilgili olarak 2004 yılında Hazine Müsteğarlığı tarafından "Hazine Alacaklarının Yönetimi, Takip ve Tahsiline İlişkin Yönetmelik" adıyla bir yönetmelik çalışmasının başlatıldığı görülmüştür. Bu yönetmeliğin, yürürlüğe girdiği takdirde, Hazine alacak yönetimi açısından oldukça önemli düzenlemeleri de beraberinde getireceği düşünülmektedir.

## 5. İÇ BORÇLAR

Bu bölümde, 2004 yılında yapılan iç borçlanmalar, borç geri ödemeleri, stok durumu ve yapılan denetim faaliyetleri anlatılacaktır.

### 5.1. 2004 Yılı Borçlanmaları

Hazine Müsteşarlığı iç borçlanmasını devlet tahvili ve hazine bonosu ihracıyla gerçekleştirmektedir. Aşağıdaki tabloda 2004 yılı borçlanmalar, iç borç ödemeleri ve stok rakamına yer verilmiştir.

Tablo 25:2004 Yılı İç Borçlanma Durumu (Borçlanma, Ödeme ve Stok)

Tritiyon TL.						
	Ödemeler			Borçlanma	Net Artış	Borç Stoku
	Anapara	Faiz <sup>(1)</sup>	Toplam			
<b>2004</b>	<b>133.500</b>	<b>50.053</b>	<b>183.553</b>	<b>163.596</b>	<b>30.096</b>	<b>224.483</b>
<b>Tahvil</b>	<b>76.803</b>	<b>39.171</b>	<b>115.973</b>	<b>102.040</b>	<b>25.237</b>	<b>194.211</b>
<b>Nakit<sup>(2)</sup></b>	<b>66.214</b>	<b>28.110</b>	<b>94.324</b>	<b>95.679</b>	<b>29.465</b>	<b>135.307</b>
Borçlanma	62.917	28.110	91.026	93.536	30.619	135.307
Kur Farkı	3.298	0	3.298	2.143	-1.154	0
<b>Nakit Dışı</b>	<b>10.588</b>	<b>11.061</b>	<b>21.649</b>	<b>6.360</b>	<b>-4.228</b>	<b>58.904</b>
Borçlanma	9.658	11.061	20.719	5.332	-4.326	58.904
Kur Farkı	931	0	931	1.028	98	0
<b>Bonolar</b>	<b>56.698</b>	<b>10.882</b>	<b>67.580</b>	<b>61.557</b>	<b>4.859</b>	<b>30.272</b>
<b>Nakit<sup>(2)</sup></b>	<b>55.927</b>	<b>10.865</b>	<b>66.792</b>	<b>61.557</b>	<b>5.630</b>	<b>30.272</b>
Borçlanma	55.927	10.865	66.792	61.557	5.630	30.272
Kur Farkı	0	0	0	0	0	0
<b>Nakit Dışı</b>	<b>771</b>	<b>17</b>	<b>788</b>	<b>0</b>	<b>-771</b>	<b>0</b>
Borçlanma	771	17	788	0	-771	0
Kur Farkı	0	0	0	0	0	0

<sup>(1)</sup> Genel gider, iskonto gideri ve fuiz vergisi indeleri hariç.

<sup>(2)</sup> 4749 sayılı Kanun uyarınca faizi yerine thrac edilen senetler 2004 yılından itibaren nakit sarfiyatını içerisindedir.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı WEB sitesinde açıklanan geçici veriler

2004 yılında 163.596 trilyon TL. iç borçlanma yapılmış, bu borca ilişkin olarak 133.500 trilyon TL. anapara ödenmiş (yönetim dönemi hesabında iç borçlanmalar tutarı 163.626 trilyon TL. ve iç borç anapara ödemeleri tutarı da 133.530 trilyon TL. olarak yer almaktadır. Bunun nedeni, bu rakamlara 30,4 trilyon TL'lik düzeltme rakamının dahil olmasıdır.) ve 2004 yılı sonu itibarıyla de borç stoku 224.483 trilyon TL. olarak gerçekleşmiştir.

Tahakkuk dairesi tarafından hazırlanan tablolarda düzeltilmiş net rakamlara yer vermişken, saymanlık, muhasebe ilkeleri gereği ilk muhasebeleştirilen tutarlar ile düzeltmeleri aynı aynı göstermiştir. Bu farklılık, yıl içi işlemlere yansımış olup, yıl sonu stoku açısından

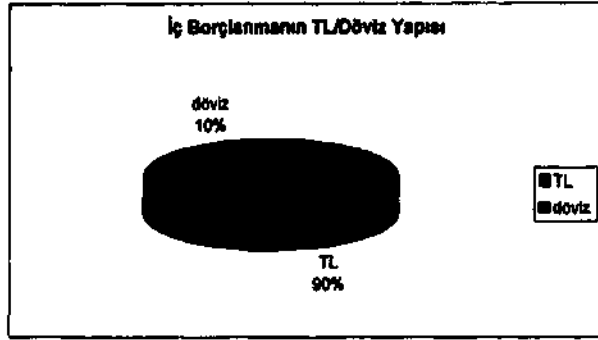
tahakkuk ile saymanlık arasında (küsurlar dışında)<sup>15</sup> fark bulunmamaktadır.

2004 yılı içinde yapılan iç borçlanma (kur farkı hariç) 160,4 katrilyon TL'dir. Bunun 98,9 katrilyon TL'si tahvile, 61,5 katrilyon TL'si de bonoya aittir. Borçlanma-ödeme-stok tablosunda toplam borçlanma rakamından (163,6 katrilyon TL.), kur farkları toplamı (3,2 katrilyon TL.) düşüldüğünde 160,4 katrilyon TL'ye ulaşılır.

#### ***İç Borçlanmanın TL/Döviz Yapısı***

2004 yılında yapılan borçlanmanın %90'ı TL, %10'u döviz cinsindedir.

*Grafik 7: İç Borçlanmanın TL/Döviz Yapısı*



#### ***İç Borçlanmanın Birinci Piyasada Alıcılara Göre Dağılımı***

Aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere, 2004 yılında borçlanmanın büyük bölümü bankalar (%85,8) ve resmi kurumlar (%11,1) tarafından karşılanmıştır. Bankaların payı, 2003 yılında olduğu gibi borçlanmanın en büyük kısmını oluşturmaktadır. Bankalar da bireysel ve kurumsal yatırımcılara aracılık yapmaktadır.

<sup>15</sup> Kusurların detayı iç borç stok çalışmalarına ilişkin denetim faaliyetleri bölümünde açıklanmıştır.

Tablo 26: İç Borçlanmanın Birinci Piyasada Alıcılara Göre Dağılımı

	Trilyon TL.								
	Bankalar		Resmî Kurumlar		Özel Sektör		Harc Halkı		Toplam
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	
<b>2004 Toplam</b>	140.301	85,8	18.004	11,1	5.180	3,2	31	0	163.596
Hazine Bonosu	53.480	86,9	3.597	5,8	4.458	7,2	22	0	61.557
Devlet Tahvili	86.822	85,1	14.487	14,2	722	0,7	10	0	102.040

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı WEB sitesinde açıklanan geçici veriler (30.429 milyar TL'lik düzeltme rakamı hariç) 2005 yılından itibaren, stok değerlemesi sonucu oluşan kur farkları, tabloya dahil edilmemektedir.

### İç Borçlanmada Piyasa Yapıcı Bankaların Rolü

2004 yılı borçlanmasında bankaların toplam payı %85,8 iken, bu oranın ortalama %92'si piyasa yapıcı bankalar tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu bankalar, ay bazında düşünüldüğünde, ihalelerde en az %84, en fazla %94,5 oranında alım yapmışlardır. Piyasa yapıcılığı sistemine geçmeden önce (2002 yılı Eylül ayına kadar) ise, piyasa yapıcı bankaların ihalelerdeki alım performanslarının %70'ler civarında olduğu görülmektedir.<sup>16</sup>

2004 Eylül-2005 Eylül döneminde, bir önceki dönemde anlaşma yapılan bankalara Deutsche Bank AŞ'nin de katılımıyla aşağıdaki 12 bankayla piyasa yapıcılığı sözleşmesi yapılmıştır:

- 1- Akbank T.A.Ş.
- 2- Deutsche Bank A.Ş.
- 3- Finansbank A.Ş.
- 4- HSBC Bank A.Ş.
- 5- Oyakbank A.Ş.
- 6- T.C. Ziraat Bankası A.Ş.
- 7- T. Dış Ticaret Bankası A.Ş.
- 8- T. Garanti Bankası A.Ş.
- 9- T. Halk Bankası A.Ş.
- 10- T. İş Bankası A.Ş.
- 11- T. Vakıflar Bankası T.A.O.
- 12- Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

<sup>16</sup> Kaynak: Kamu Borç Yönetimi Raporları Kasım 2004-Şubat 2005

**İhraç Yöntemlerine Göre Devlet İç Borçlanma Senetleri**

Aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere, 2004 yılında %98 oranında ihale yöntemiyle borçlanılmıştır. Bu yöntem içinde de %77,9'luk pay, TL cinsinden iskontolu ihalelere aittir. TAP ve halka arz yöntemiyle borçlanma yapılmamışken doğrudan satış yöntemi %2 oranında kullanılmıştır.

**Tablo 27: İhraç Yöntemlerine Göre Devlet İç Borçlanma Senetleri**

İhraç Yöntemleri	Trilyon TL, %			
	Tahvil	Bono	Toplam	%
1. İhale	84.144	61.176	145.320	98
a)İskontolu TL	52.077	61.176	113.253	
b)Kuponlu TL	20.079	0	20.079	
c)Döviz Endeksli (Takas)	0	0	0	
d)Döviz cinsli	11.988	0	11.988	
2. Tap	0	0	0	0
3. Halka arz	0	0	0	0
4. Doğrudan satış	2.990	0	2.990	2
<b>Toplam</b>	<b>87.134</b>	<b>61.176</b>	<b>148.310</b>	<b>100</b>

Kaynak: Devlet Borçlan Sayısalı 2004 Yılı Yönetim Dönemi Hesabı nakit rakamları

**İç Borç Stokunun Reel Faizi Ve İhalelerdeki Yıllık Bileşik Faiz Oranları**

2004 yılında yapılan en yüksek tutarlı 10 ihaledeki yıllık bileşik faiz oranları %22,59-%29,70 arasında gerçekleşirken, aynı dönemde iç borç stokunun reel faizi, %8,41-%16,80 oranları arasında değişmiştir.

**Tablo 28: İç Borç Stokunun Reel Faizi (%)**

2004	Toplam		Kamu		Piyasa		
	İç Borç Stoku	TL	Döviz Cinsli ve Döviz Endeksli	Toplam	TL	Döviz Cinsli ve Döviz Endeksli	Toplam
Ocak	11,39	8,5	-1,16	6,81	19,88	-1,73	14,89
Şubat	11,21	8,3	4,39	7,85	19,39	-6,36	13,72
Mart	11,34	9,64	-4,39	7,33	18,77	-3,12	14,18
Nisan	12,33	10,67	-4,61	8,22	18,54	2,31	15,21
Mayıs	16,8	13,97	9,06	13,18	19,39	18,87	19,29
Haziran	16,53	15,01	12,42	14,6	19,24	12,07	17,82
Temmuz	13,87	12,33	5,06	11,36	17,47	7,32	15,51
Ağustos	11,99	9,14	4,78	8,48	15,21	10,42	14,22
Eylül	11,67	8,66	11,62	9,1	15,16	5,98	13,24
Ekim	9,57	7,14	4,66	6,77	14,4	0,17	11,28
Kasım	8,41	7,3	0,84	6,4	13,71	-5,16	9,61
Aralık	9,49	9,01	-2,6	7,5	14,55	-4,39	10,66

**Tablo 29: 2004 Yılında Gerçekleştirilen En Yüksek Tutarlı 10 İhaledeki Yıllık Bileşik Faiz Oranları**

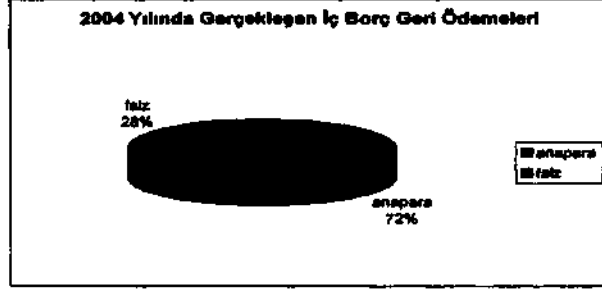
İhale Tarihi	Kağıt Türü	Vade	Toplam Net Tutar (Değişim dahil)	Yıllık Bileşik Faiz Oranları
17.02.2004	Tahvil	434 gün	3.820	23,18
01.03.2004	Tahvil	539 gün	3.158	24,40
25.05.2004	Tahvil	364 gün	2.851	29,70
06.07.2004	Tahvil	518 gün	3.028	26,05
17.08.2004	Bono	189 gün	3.793	24,28
17.08.2004	Tahvil	553 gün	2.854	24,88
26.10.2004	Tahvil	532 gün	3.134	22,59
09.11.2004	Tahvil	560 gün	3.531	23,21
23.11.2004	Bono	217 gün	2.928	23,01
14.12.2004	Tahvil	567 gün	6.026	23,36

Kaynak:HM 2004 Yılı iskontolu ihale tablosu verileri

## 5.2. 2004 Yılı Ödemeleri

2004 yılında yapılan 133,5 katrilyon TL'lik anapara ve 50,1 katrilyon TL'lik faiz ödemesi sonucunda toplam ödeme rakamı 183,6 katrilyon TL. olarak gerçekleşmiştir. (Borçlanma-Ödeme ve Stok tablosu)

Grafik 8: 2004 Yılında Gerçekleşen İç Borç Geri Ödemeleri



133,5 katrilyon TL. olan anapara ödemeleri toplamından kur farkından düğüldükten sonra anapara ödemeleri 129,2 katrilyon TL. olarak bulunur. Bunun 72,6 katrilyon TL'si (%56'sı) tahvilden, 56,6 katrilyon TL'si (%44'ü) de bonodan kaynaklanmaktadır.

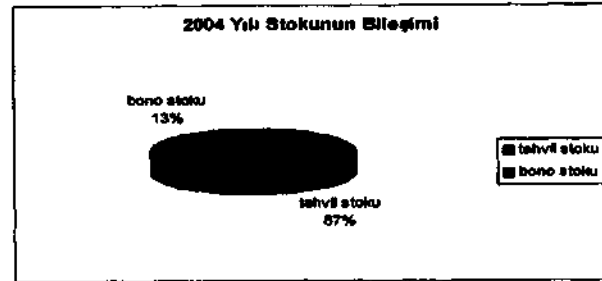
Yine aynı tablodan görülebileceği gibi, 2004 yılında 50,1 katrilyon TL. de faiz ödemesi yapılmıştır. Bunun 39,2 katrilyon TL'si (%78'i) tahvile, 10,9 katrilyon TL'si (%22'si) bonoya aittir.

## 5.3. 2004 Yılı Stoku

### Stokun Bileşimi

Borçlanma-Ödeme-stok tablosundan da görülebileceği üzere, 2004 yılı iç borç stoku 224,4 katrilyon TL'dir. Bunun 194,2 katrilyon TL'si tahvile, 30,2 katrilyon TL'si de bonoya ilişkindir.

Grafik 9: 2004 Yılı Stokunun Bileşimi



### Stokun Vade Yapısı

2004 yılında, bir önceki yıla göre iç borç stokunun miktarı artmış, vadeye kalan gün sayısı kısalmıştır. Aşağıdaki tabloda da görülebileceği gibi, 2003 yılında vadeye kalan ay ortalaması 25,1 ay iken; 2004 yılında 20,6 ay'a inmiştir. Bunda nakit dışı borç stokunun vadesinin kısılması etkili olmuştur.

**Tablo 30: 2003-2004 Yılı Stoklarının Vade Yapısı**

2003 Yılı	Trilyon TL.	%	Ort. Vadeye Kalan Gön. (AY)
<b>Toplam</b>	<b>194.387</b>	<b>100</b>	<b>25,1</b>
<b>Nakden Satılan</b>	<b>130.484</b>	<b>67,1</b>	<b>12,4</b>
Tahvil	105.842	54,4	14,6
Bono	24.642	12,7	2,8
<b>Nakit Değ. Satılan</b>	<b>63.903</b>	<b>32,9</b>	<b>51,2</b>
Tahvil	63.132	32,5	51,8
Bono	771	0,4	3,7
<b>2004 Yılı*</b>	<b>Trilyon TL.</b>	<b>%</b>	<b>Ort. Vadeye Kalan Gön. (AY)</b>
<b>Toplam</b>	<b>224.483</b>	<b>100</b>	<b>28,6</b>
<b>Nakden Satılan</b>	<b>165.579</b>	<b>73,8</b>	<b>11,8</b>
Tahvil	133.307	60,3	13,4
Bono	30.272	13,5	4,5
<b>Nakit Değ. Satılan</b>	<b>58.904</b>	<b>26,2</b>	<b>45,5</b>
Tahvil	58.904	26,2	45,5
Bono	0	0	0

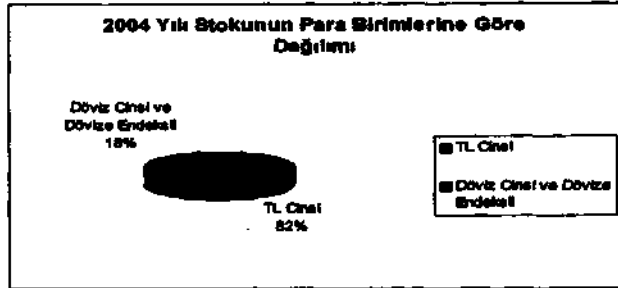
Olağan kıvrıktan ilgili vadelerde gösterilmektedir.  
\*Çeçel  
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

**Tablo 31: Stokun Para Birimlerine Göre Dağılımı**

	Trilyon TL.	%
TL Cinsi	185.020	82
Döviz Cinsi ve Döviz Endeksli	39.462	18
<b>Toplam</b>	<b>224.483</b>	<b>100</b>

İç borç stokunun %82'si TL, kalan %18'lik kısmı ise döviz cinsi ve döviz endeksli'dir.

**Grafik 10: 2004 Yılı Stokunun Para Birimlerine Göre Dağılımı**



**Tablo 32: Yıllar İtibarıyla İç Borç Stoku**

	Trilyon TL.				
	2000	2001	2002	2003	2004
<b>Toplam İç Borç</b>	36.420	122.157	149.870	194.387	224.483
<b>Toplam Stok / GSMH</b>	<b>%29,0</b>	<b>%69,2</b>	<b>%54,5</b>	<b>%54,5</b>	<b>52%</b>
GSMH, 428.912 trilyon TL. (Kaynak: DİE)					

İç borç stokunun GSMH içindeki payı, 2001 yılında %69,2 iken, 2002 yılında %54,5 düzeyine inmiş, 2003 yılında da aynı kalmış, 2004 yılında ise %52 olarak gerçekleşmiştir.

#### **5.4. 2004 Yılı Denetim Faaliyetleri**

2004 yılı iç borçlar hesabının denetimi kapsamında, öncelikle 13.04.2005 tarihinde 2004 yılına ait ihale teklif listeleri, 24.06.2005 tarihinde de Saymanlık 2004 Yılı Yönetim Dönemi Hesabı alınmıştır. Ayrıca, aşağıda belirtilen nedenlerle Merkez Bankası borçlanma, ödeme ve stok verilerine de ihtiyaç duyulmuş ve bu bilgiler de 10.06.2005 tarihinde temin edilmiştir.

1211 Sayılı Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesinin II numaralı bendinde, Bankanın, mali ajanlık görevi kapsamında her nevi devlet iç borçlanma senetlerinin mali servisini yapmakla görevlendirilebileceği; 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanunun 6 ncı maddesinde de, devlet iç borçlanma senetlerinin basım giderleri, satışa katılacak finansal kuruluşlara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan finansal kuruluşların satış işlemleri dolayısıyla yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazine tarafından finansal kuruluşlara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında veya kaydı olarak ihracında uygulanacak şekil ve esasların, Müsteşarlık ile T.C. Merkez Bankası arasında akdedilecek mali servis anlaşması ile tespit edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca kıymetlerin muhafaza, nakil, iptal ve yok etme işlemlerine ilişkin esasları belirlemek ile devlet iç borçlanma senetlerinin basımından yok edilmesine kadar bütün mali servis işlemlerini yapmak, Merkez Bankası Emisyon Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında bulunmaktadır.

Borç senetlerinin üretilmesinden yok edilmesine kadar olan süreç, Merkez Bankası Elektronik Menkul Kıymet Transferi (EMKT) Sisteminde gerçekleştirilmektedir. Merkez Bankası senet takibinin dışında nakit takibini de yapmaktadır. Bu nedenlerle, 2004 yılı içinde ihraç edilen, itfa edilen ve daha önceki yıllarda ihraç edilip 2004 yılında tedavülü devam eden senetlerle ilgili bilgiler Merkez Bankası'nda bulunmaktadır.

Merkez Bankasının iç borçlanmada bölgesine önemli rolü olmasına rağmen, aynı ölçüde sorumluluğu bulunmamaktadır. Bunun nedeni de, 1211 Sayılı Merkez Bankası Kanununun 41-II nci maddesindeki "Bankanın, her nevi Devlet iç borçlanma senetlerinin mali servisini, özel kanunlara veya bunlara dayanan kararlara göre kambiyo denetlemesini ve dış ticaret rejimi tatbikatını veya benzeri işlemleri yapmakla görevlendirilebileceği ve bu sıfatla yaptığı işlemlerden dolayı üçüncü şahıslar tarafından Bankaya sorumluluk tevcih edilemeyeceği" hükmüdür. Bu hüküm, Merkez Bankası ile Hazine arasında yapılan mali servis anlaşmasına da alınmıştır.

Borç senetlerinin üretilmesinden yok edilmesine kadarı süreci izlemek amacıyla kurulan EMKT Sistemi'nin tüm kontrolü Merkez Bankasında olduğundan ve nakit takibini de Banka gerçekleştirdiğinden, sorumluluğa Merkez Bankasının da katılacağı biçimde 1211 sayılı Kanunun ilgili maddesinde gereken düzenlemelerin yapılması uygun olacaktır.



### ***İç Borç Stok Çalışmalarına İlişkin Denetim Faaliyetleri***

Tahakkuk dairesi verilerine göre, saymanlıkta mutabakata varılan belgede iç borç stoku 224.482.922.903.160.000 TL. olarak gözükürken, iç borç bilgi sisteminden alınan verilerde 224.482.922.209.103.000 TL. olarak tespit edilmiştir. Tahakkuk dairesi, bu farklılığın, iç borç bilgi sistemindeki düzeltme çalışmalarının devam etmesi ve sistemden rapor alınırken YTL'nin TL'ye çevrilmesi ile 50.000 TL'nin (Bütçe Kanunu madde 39 gereğince) altındaki tutarların atılmasından kaynaklandığını bildirmiştir.

Ayrıca, Merkez Bankasından alınan iç borç stok toplamı 250,3 katrilyon TL. iken, Hazine Müsteşarlığı stok verilerinde 224,4 katrilyon TL. olarak görülmektedir. Bu farklılığın nedeni sorgulandığında hem Hazine Müsteşarlığı hem de Merkez Bankası yetkilileri, aşağıda belirtilen nedenlerden kaynaklandığını bildirmişlerdir:

- (1) Müsteşarlığın döviz satış, Merkez Bankasının döviz alış kurunu esas alması nedeniyle oluşan kur farklılıkları.
- (2) İskontolu senetlerde Merkez Bankasının menkul kıymetleri nominal, Hazine Müsteşarlığının anapara tutarları üzerinden takip etmesinden kaynaklanan stok rakamlarının farklılığı.
- (3) İç Borç Bilgi Sisteminde, ISIN<sup>17</sup> kodların mevcut stok verilerine sonradan eklenmesinden, bilgi sisteminde çalışmaların devam etmesinden kaynaklanan ISIN kod hataları.

Yapılan denetim sonucunda, stok rakamlarındaki farklılığın belirtilen nedenlerden kaynaklandığı doğrulanmıştır. Ancak, iç borçlar dairesince yapılan eşleştirme henüz tamamlanmadığından, ISIN kod bazında Merkez Bankası ile olan farklılıklar devam etmektedir. İç borç stok rakamlarına yönelik olarak iki kurum arasında düzenli bir mutabakat yapılmadığı da tespit edilmiştir.

Her ne kadar Merkez Bankası Müsteşarlığın mali ajanı olup Müsteşarlıkça yapılan işlemlere aracılık etse de iki kurum arasında stok verileri açısından da bir uyumun sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

### ***İç Borçlanmaya İlişkin Denetim Faaliyetleri***

2004 yılı içinde yapılan borçlanmalara ilişkin olarak, hem Hazine Müsteşarlığı<sup>18</sup> hem de Merkez Bankası verileri incelenmiş ve yapılan denetim sonucunda veriler arasında herhangi bir tutarsızlığa

<sup>17</sup> ISIN kod: İhraç edilen senedin türünü, vade yapısını ve döviz cinsini içeren tanım.

<sup>18</sup> Resmî yazıyla tarafımıza verilen, Müsteşarlık tarafından [www.hazine.gov.tr](http://www.hazine.gov.tr) adresinde kamuoyuna açıklanan, Kamu Borç Yönetimi Raporunda yer alan ve saymanlıkça bildirilen

rastlanmamıştır. Sadece, Merkez Bankasının ihalelerdeki nominal tutarları, Hazine Müsteşarlığının ise ihalelerdeki net tutarları esas alınmasından dolayı farklılık bulunmaktadır. Bu durum ise, Merkez Bankasının kurucusu ve işleticisi olduğu Elektronik Menkul Kıymet Transferi Sisteminde, kıymetlerin, nominal bazda takip edilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bilgi Sisteminde, 2004 yılında yapılan borçlanma tutarı 165,1 katrilyon TL olarak görülmektedir. Bu rakam, tahakkuk ve saymanlık kayıtlarıyla tutarsızdır. Tutarsızlığın, eski sistemdeki verilerin eksik olması nedeniyle yeni sisteme taşınmamasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Sorunun, eski verilerin yeni sisteme manuel olarak girilmesinden sonra giderilebileceği tarafımıza bildirilmiştir.

#### ***İç Borç Ödemelerine İlişkin Denetim Faaliyetleri***

2004 yılında yapılan ödemelere ilişkin olarak saymanlık ve tahakkuk kayıtları incelenmiş ve bir tutarsızlığa rastlanmamıştır. Ancak Bilgi Sistemi ve Merkez Bankası verileri, bu verilerden farklıdır. Bunun nedeni olarak da, Bilgi Sisteminde çalışmaların devam etmesi ile Merkez Bankasının anapara stokuna ilişkin ödemeler yerine, nominal stoka ilişkin ödemeleri tutması olduğu belirtilmiştir.

### **5.5. Sonuç**

Hazine Müsteşarlığı tarafından 2004 yılında 163,6 katrilyon TL borçlanılmış, 133,5 katrilyon TL'si anapara ve 50,1 katrilyon TL'si faiz için olmak üzere toplam 183,6 katrilyon TL iç borç ödemesi yapılmış ve 2005 yılına da 224,4 katrilyon TL'lik iç borç stoku devretmiştir.

2004 yılında yapılan en yüksek tutarlı 10 ihaledeki yıllık bileşik faiz oranları %22,59-%29,70 arasında gerçekleşirken, aynı dönemde iç borç stokunun beklenen reel faizi, %8,41-%16,80 oranları arasındadır. Geçmiş yıllara göre reel faiz oranı azalmasına rağmen, 2004 yılı sonu itibarıyla enflasyon % 10'lar seviyesinde iken, beklenen reel faizin enflasyon oranı karşısında hala yüksek olduğu gözlenmektedir.

2004 yılında, bir önceki yıla göre iç borç stokunun miktarı artmış, vadeye kalan gün sayısı kısalmıştır. 2003 yılında vadeye kalan ay ortalaması 25,1 ayken; 2004 yılında 20,6 aya inmiştir. Bunda nakit dışı borç stokunun vadesinin kısılması etkili olmuştur.

İç borç stokunun GSMH içindeki payı, 2003 yılında %54,5 iken; 2004 yılında 224,4 katrilyon TL'lik iç borçlanma ve 428,9 katrilyon TL'lik gayri safi milli hasıla ile %52 olarak gerçekleşmiştir.

---

## 6. DİĞER KONULAR

---

### 6.1. Dış Proje Kredileri

**Devlet Borcu:** Türkiye Cumhuriyeti adına Müsteşarlığın borçlu sıfatı ile taraf olduğu yada üstlendiği her türlü mali yükümlülüklerdir.

**Devlet Dış Borcu:** Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir kıta planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkanları ile Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülüklerdir.

Devlet dış borcu program ve proje kredisi olmak üzere iki şekilde tasnif edilebilir:

**Program Kredisi:** Hazine Müsteşarlığı tarafından ülkenin makro ekonomik programları çerçevesinde, doğrudan veya Hazine garantisi altında, kamunun finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansmanlardır.

**Proje Kredisi:** Projelerin gerçekleştirilmesi için herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansmanlardır.

Dış Proje Kredileri ile ilgili olarak yaşanan sorunların çözümü için 1999 yılından itibaren çeşitli mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Bu konu ile ilgili olarak yapılan son düzenlemeler 28.3.2002 tarihinde yayımlanan 4749 sayılı "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" ile 11 Temmuz 2002 tarih ve 24812 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydı, Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik" dir.

4749 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde;

"...Genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkanın, kullanımdan önce bütçeleştirilmesi esastır. Ayrıca, konsolide bütçe dışındaki kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkanın kullanımdan önce kuruluşların kendi bütçeleri ve muhasebe sistemleri içinde ödenek ve gider kaydedilmesi esastır." hükmü yer almaktadır.

4749 sayılı kanun uyarınca hazırlanan ve 1.1.2003 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 11 Temmuz 2002 tarihli Yönetmelik ile dış proje kredileri ile ilgili olarak kullanıcı kuruluşlar ve Hazine Müsteşarlığı

Devlet Borçları Saymanlığı tarafından yapılacak işlem ve kayıtlar düzenlenmiştir. Yönetmeliğe göre;

Kuruluşlar dış proje kredisi ile ilgili kullanımlarını üç şekilde yaparlar:

- T.C. Merkez bankasındaki Proje Özel Hesaplarından veya Hazine hesaplarından yapılan kredi çekişleri,
- Kuruluşlarca Hazine Hesaplarıyla İlişkilendirilen kredi çekişleri,
- Hazine hesaplarına girmeden dış finansman kaynağına başvurmak suretiyle doğrudan kredi çekişleri.

Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar kullanacakları dış proje kredilerinde şu ilkelere uymak zorundadırlar:

Kredinin kullanım dönemleri ve tutarları dikkate alınarak kurum bütçelerinin ilgili tertiplerine yeterli ödenek tahsis edilir.

Bütçeleştirme işlemleri, yıllık yatırım programları ile ilişki kurularak sürdürülür.

Mali yıl içinde ortaya çıkabilecek yeni veya ek kullanımlar ile kur farkından kaynaklanan miktarlar, Devlet Planlama Teşkilatınca yapılacak proje ödeneği revizyonlarından sonra gerçekleştirilebilir. Revizyon işlemi takiben bütçeleştirme işlemi yapılır.

Dış proje kredilerinde bütçeleştirme işlemi yapılmadan kullanım yapılamaz.

Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşların, kendi bütçe ve muhasebe sistemleri içinde bütçeleştirme ve muhasebeleştirme işlemleri yapıldıktan sonra kullanım yapabileceklerdir.

Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları Saymanlığı açısından dış borç kaydının yapılmasındaki esas veri "Kreditör Kuruluş"un verisidir. Devlet Borçları Saymanlığı Kreditör Kuruluş tarafından gönderilen kullanım bilgilerini "Kullanıcı Kuruluşlar" tarafından teyidini sağlamak üzere çalışmaktadır. Buradaki yapıda, bütçeleştirme işlemi takiben kullanıcı kuruluşlar Yönetmelikte belirtilen formları 10 iş günü içinde Hazine Müsteşarlığına göndermekle yükümlüdürler. Gönderilen bu formlar sayesinde Devlet Borçları Saymanlığı kreditör kuruluş tarafından bildirilen dış borç rakamının teyidini yapmaktadır. Yıl sonunda Teyitsiz Dış Proje Kredi kullanımları hesaplarında kalan borç bakiyesi kullanım teyidi yapılmayan tutarları ve kuruluşları göstermektedir. Bu kuruluşlar için Devlet Borçları Saymanı kullanımın teyitsiz kaldığına ve teyidi yapılmamasına dair bilgiler içeren bir form gönderir. Kuruluşlar bu form ile ilgili cevaplarını 15 gün içinde Hazine Müsteşarlığına göndermek zorundadırlar.

Dış borç kaydına, bütçeleştirilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin belgelerin doğru, düzenli ve zamanında gönderilmesinden kuruluşların dış proje kredisi ile ilgili birimleri, tahakkuk memurlukları, saymanlık ve ilgili işlemleri onaylayanlar sorumludur. Gönderilmesi gereken formların doğru, düzenli ve zamanında gönderilmemesi halinde, ilgili kurum ve projelerin değerlendirilerek gerekli denetim mekanizmasının harekete geçirilerek kredi kullanımının devamına karar verilmesi Hazine Müsteşarlığının yetkisindedir.

#### **2004 Yılı Dış Proje Kredileri**

**2004 yılında proje kredilerinin finansmanı için 2,7 katrilyon TL kullanım yapılmıştır.**

Tablodan da görüleceği üzere, 2004 yılında proje kredilerinin finansmanı için Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar tarafından 2,1 katrilyon TL, Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşlar tarafından ise 600 trilyon TL, olmak üzere toplam 2,7 katrilyon TL kullanım yapılmıştır.

**Tablo 33: 2004 Yılı Dış Proje Kredisi Kullanımları<sup>19</sup>**

	Trilyon TL
PÖH'den Kullanımlar-Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar	386
PÖH'den Kullanımlar-Genel Katma Bütçe Dışındaki Kuruluşlar	124
Hazine Hesaplarından Yapılan Kullanımları	415
Doğrudan Kullanımlar- Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar	1.277
Doğrudan Kullanımlar- Genel Katma Bütçe Dışındaki Kuruluşlar	496
<b>Toplam</b>	<b>2.699</b>

#### **Kullanım Yapılmadığı Halde Masrafları Ödenen Dış Proje Kredileri**

**31.12.2004 tarihi itibarıyla kullanım yapılmadığı halde altı adet DPK için TL bazında toplam 750 milyar TL ödeme yapılmıştır.**

Aşağıdaki tablodan da anlaşılabileceği üzere, projede yabancı bir kreditrörün finansman desteğine ihtiyaç duyularak gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra anlaşmaları imzalanan 6 adet kredi için hiçbir kullanım yapılmadığı halde, anlaşma gereği olan masrafların ödenmesi sonucunda 31.12.2004 tarihi itibarıyla TL bazında toplam 750 milyar ödeme yapılmıştır. Dolayısıyla, henüz kullanılmadığı finansman tutarları için ödeme yapılmak durumunda kalmıştır.

Yapılan ödemeler anlaşmalardan kaynaklanan düzenleme ücreti, taahhüt ücreti ve garanti ücretidir.

<sup>19</sup>

*Program Kredisi Olmaya Halde PÖH'ye Gelen Tutar*

2004 yılında iki adet Dörye Bankası Kredisi tutan olan 875 milyon TL (800 milyon ABD doları) "Program Kredisi" olmasına rağmen T.C. Merkez Bankasındaki Proje Özel Hesabına gelip ayra gün Proje Özel Hesabından çıkarılarak Hazine'nin 85 nolu döviz hesabına aktarılmıştır. Bu durum Dörye Bankasının kendi muhasebe sistemi ve denetimi açısından, yapılan anlaşmalardaki kredi tutarının merkez bankasındaki özel hesaba girmesi ile ilgili maddelerinden kaynaklanmaktadır.

Yapılan bu işlem nedeniyle, projelerin finansmanı amacıyla açılan, Proje Özel Hesabına 2004 yılında 875 milyon TL tutarında garantiz yere borç ve atacak kayıtlı yapılmıştır.

Tablo 34: Kullanımı Yapılmadığı Halde Masrafları Ödenen Dış Proje Kredileri

Anlaşma Tarihi	Anlaşma Tutarı	Ödenen Masraf Tutarı	Kullanıcı Kuruluş
09.02.2001	41.945.815	CHF 209.729	DSİ-Baraj Hidroelektrik Sani. Mühendislik Kont. Hz.
12.06.2001	6.698.374	USD 83.917	Van YY Üniv.-Hastahane Makina Tecz. Alımı
15.10.2002	9.500.000	USD 95.000	DSİ-İçme Suyu İsale Hattı
18.06.2003	17.500.000	USD 175.000	DSİ- Baraj/İçme Suyu İsale Hattı Tüneli
30.12.2004	10.478.347	USD 13.978	Konya Bel. Su Kan. İd.-Atıksu Arıtma Tesisi
30.12.2004	7.524.619	USD 5.706	Konya Bel. Su Kan. İd. -Atıksu Arıtma Tesisi
	<b>Toplam</b>	<b>CHF 209.729</b>	
	<b>Toplam</b>	<b>USD 373.601</b>	

\*Kuruluşun başvurusu üzerine 23.12.2004 tarihinde iptal edilmiştir.  
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Ağustos 2005 verileri.

Tabloda yer alan kuruluşlar ve krediler ile ilgili olarak kullanım yapılamama sebeplerine aşağıda yer verilmiştir:

- Garantili ihracat kredilerinin bazılarında ayrıca projeye ilişkin ticari krediler de mevcuttur. Bu durumlarda öncelikle ticari krediler kullanılmakta olup garantili ihracat kredilerine daha sonra başlanmaktadır. Dolayısıyla, ticari krediler bitmeden ihracat kredilerinden kullanım yapılamamaktadır.
- Bazı kredilerde ortaya çıkan sorunlar nedeniyle kullanım yapılamamış ve kullanım süresi sona ermiştir. Kreditör kuruluş yapılan kullanım süresini uzatım talebi ise henüz sonuçlandırılmamıştır.
- Bazı kredilerde ise kullanıcı kuruluş ile işi gerçekleştirecek müteahhit arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle kullanım yapılamamıştır.

Sonuç olarak, çeşitli açıklayıcı nedenleri olsa dahi, her türlü altyapısı kurularak sağlanan finansman imkanı eksik kullanılmakta veya hiç kullanılmayarak belirli bir süre sonunda iptal edilmektedir. Dolayısıyla, Hazine bu durumlarda gereksiz yere bir tutar ödemek durumunda kalmaktadır.

### **Teyitsiz Dış Proje Kredi Kullanımları**

Yukarıda zikredilen 4749 sayılı Kanun ve 11 Temmuz 2002 Yönetmelikleri hükmü uyarınca, kuruluşlar bütçeleştirme işlemi yapmadan, yani ödeneği olmadan, kullanım yapamayacaktır. Kuruluşların ödenek olmaksızın kullanım yapmalarını önlemek ve dış proje kredilerini disiplin altına almak için, Hazine Müsteşarlığının kayıtlarında asıl veri olarak aldığı kreditor kuruluşun bilgisinin ilgili kullanıcı kuruluşlar tarafından teyit edilmesi mekanizması getirilmiştir. Buna göre, kreditor kuruluş bilgisi gelmesine rağmen kullanıcı kuruluş tarafından bütçeleştirme bilgisi gelmeyen kullanımlar için Devlet Borçları Saymanlığına hazırlanan form ilgili kuruluşlara gönderilir. Kullanıcı kuruluşlar da bu forma ait cevaplarını 15 gün içinde Hazine Müsteşarlığına göndermekle yükümlüdürler.

**Kuruluşların 2004 yılı sonu itibarıyla kullandıklarından teyit edemedikleri toplam tutar 271 trilyon TL'dir.**

Tablo 35 ve tablo 36'da Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar ile Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşlar ile ilgili olarak kreditor kullanım bilgisi gelmesine rağmen kullanıcı kuruluş tarafından bu kullanımın yapıldığına dair yapılması gereken teyitleri yapılmayan kuruluşlara yer verilmektedir.

**Tablo 35: Teyitsiz Kalan Kullanımlar-Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar**

Kuruluş Adı	Milyar TL.		
	2003	2004	Toplam
Devlet Su İşleri	37.546	17.224	54.769
İstanbul Teknik Üniversitesi	2.219	7.154	9.373
İstanbul Üniversitesi Dış Hekimliği	724		724
İzmir Yüksek Teknoloji Enst.	438		438
Karayolları Genel Müdürlüğü	12.733	685	13.419
Kocaeli Üniversitesi *		5.274	5.274
Marmara Üniversitesi	16.703	4.270	20.974
Millî Eğitim Bakanlığı	55		55
Sağlık Bakanlığı	17.515	12.334	29.849
Sahil Güvenlik Komutanlığı *		6.231	6.231
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	16.271		16.271
Köy Hizmetleri Genel Md.		120	120
Ortaoğlu Teknik Üniversitesi		6.662	6.662
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı		2.379	2.379
Karadeniz Teknik Üniversitesi		1.267	1.267
Çevre ve Orman Bakanlığı		139	139
Emniyet Genel Md.		566	566
Bogaziçi Üniversitesi		310	310
<b>Toplam</b>	<b>104.204</b>	<b>64.615</b>	<b>168.820</b>

\* Kocaeli Üniv. 2003 yılındaki 813 Milyar, Sahil Güvenlik Komutanlığı 2004 yılındaki 8.091 Milyar, Ulaştırma Bakanlığı ise 2004 kullanım tutarının tamamını olan 2.766 Milyar TL tutarındaki kullanımı 2004 yılı idare hesabı çıktıktan sonra geçikenali olarak teyit etmişlerdir.

Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar ile Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşların 2004 yılı sonu itibarıyla kullandıklarından teyit etmedikleri toplam tutar 271 Trilyon TL'dir.

**Tablo 36: Teyitsiz Kalan Kullanımlar-Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşlar**

Kuruluş Adı	Milyar TL.		
	2003	2004	Toplam
Diyarbakır Belediyesi	6.507	6.334	12.840
Malatya Belediyesi	4.103	13.132	17.235
Samsun Büyükşehir Belediyesi		80	80
SSK	936	67	1.002
TÜBİTAK-		1.167	1.167
TÜBİTAK-T. Ulusal Meteoroloji Enst.	2.736		2.736
TÜBİTAK- Marmara Arş. Enst.		719	719
Türk Patent Enst.	4.281	2.711	6.992
Başbakanlık		1.583	1.583
TOBB	352		352
Karayolları (Başbakanlık PUB)	5.140		5.140
Şanlıurfa Belediyesi		491	491
TCDD		7.038	7.038
Vakıflar Bankası		44.654	44.654
<b>Toplam</b>	<b>24.055</b>	<b>77.976</b>	<b>102.029</b>
BOTAŞ, EÜAŞ, Fethiye Belediyesi, Kayseri Su Kanalizasyon İd., Bursa Büyükşehir Bel., Denizli Belediyesi, Sosyal Yard. Day. Fonu, Tarsus Belediyesi, Türkiye Suvarı Kalkınma Bankası 2004 yılı idare hesabı çıktıktan sonra gecikmeli olarak teyit etmişlerdir.			

Tablolara göre, Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşların teyitsiz kalan kullanım tutarları 2004 yılında 2003 yılına göre azalma gösterirken, Genel ve Katma Bütçe Dışındaki Kuruluşların teyitsiz kullanım tutarları 2004 yılında 2003 yılına göre üç kat artış göstermiştir.

Bu uygulamanın başlangıç yılı olan 2003 yılında bazı teyitsiz işlemleri olması kabul edilebilir sebepleri olabilecek iken, 2004 yılı ile ilgili olarak teyitsiz işlemlerin olmasının kabul edilebilir bir yanı yoktur.

#### ***Kuruluşların Hazine Müsteşarlığına Teyit***

##### ***Yapmama/Yapamama Nedenleri***

Tablodan da görüleceği üzere toplam 18 kuruluş Yönetmelik gereği göndermesi gereken formları Hazine Müsteşarlığına göndermiş olmasına rağmen Devlet Borçları Saymanlığı çeşitli nedenlerle kreditorün kullanımını bildirdiği tutar ile kullanıcı kuruluşun bildirdiği rakamın eşleştirmesini yapamadığı için, kullanıcı kuruluşlar gerekli formları gönderdikleri halde, teyit işlemi yapılamamıştır. Bunun yanında 4 kuruluş ilgili yıl bütçelerinde ödenekleri olmadığı için bütçeleştirme işlemi yapamamakta, 2 kuruluşun kayıtlarında kullanım bilgisi yer almamakta ve 7 kuruluş ise Devlet Borçları Saymanlığının yazısına cevap vermemiştir.



Tablo 37: Kuruluşların Hazineye Teytit Yapamama Nedenleri

Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar	Genel ve Katma Bütçe Dışı Kuruluşlar
<b>Kredittör Kuruluş Tarafından Bildirilen Kullanım Tutarı ile Kullanıcı Kuruluşa Gönderdiği Formdaki Döviz Tutarlarının Eşit Olmaması</b>	
1-Devlet Su İşleri Gn. Md. 2-Emniyet Genel Md. 3-İstanbul Teknik Üniv. 4-İstanbul Üniv. Diş Hek. Fak. 5-Karadeniz Teknik Üniv. 6-Karayolları Genel Md. 7-Kocaeli Üniv. 8- ODTÜ 9-Sağlık Bakanlığı 10-Sahil Güvenlik Kom.	1-Başbakanlık 2-Bursa B. Belediyesi 3-Fethiye Belediyesi 4-KAYSU (Kayseri B. Belediyesi) 5-SSK 6-TCDD 7-TÜBİTAK Bilimsel 8-Vakıflar Bankası
<b>Kuruluş Tarafından Bütçeleştirilmeyenler</b>	
1-Boğaziçi Üniv. 2-Milli Eğitim Bakanlığı 3-Van Yüzüncü Yıl Üniv. 4-Köy Hizmetleri Gn. Md. 5-Sağlık Bakanlığı	
<b>Kuruluş Kayıtlarında Kullanım Yapıldığına Dair Bilgi Olmayanlar</b>	
1-Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	
<b>Cevap Yazısı Göndermeyen Kuruluşlar</b>	
1-Çevre ve Orman Bakanlığı	1-DİSKİ (Diyarbakır Bel.) 2-Malatya Bel. 3-TOBB 4-TÜBİTAK Marmara 5-TÜBİTAK Ulusal 6-Türk Patent Ens.
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları Saymanlığı	

Tabloda yer alan ve Yönetmelik gereği göndermesi gereken formları Hazine Müsteşarlığına gönderen 18 kuruluş ile ilgili Devlet Borçları Saymanlığı'nın teyit yapamamasının en büyük nedeni, kuruluşların kullanım ile ilgili çekişi bir kerede yapmalarına rağmen, bütçeleştirme işlemini birden fazla evrak ile yaparak Devlet Borçları Saymanlığına tek çekiş ile ilgili olarak birden fazla form göndermeleridir. Bu durumda Devlet Borçları Saymanlığında kredittör verilerine göre tek çekiş karşılığı olan tutar görülmesine rağmen kullanıcı kuruluş tarafından iki ve üzeri bütçeleştirme belgesi gelmektedir.

Bu durumda, Devlet Borçları Saymanlığı kuruluşların göndermiş oldukları ve kendi kayıtları ile bire bir örtüşmeyen birden fazla bütçeleştirme rakamların farklı şekillerde toplamlarını alarak kendi

kayıtlarında yer alan tutara ulaşmaya çalışmaktadır. Saymanlık kendi kayıtlarındaki rakama ulaşamaz ise, gerekli formlar gönderilmiş olduğu halde, kuruluşun kullanımı teyitsiz kalmaktadır.

Tabloda yer alan 18 kuruluş ile ilgili olarak, geçkimi dahi olsa, muhtemelen teyit işlemleri yapılabilecektir.

**Öneri:** Kuruluşların bir proje ile ilgili olarak yaptıkları kullanım tutarını, birden fazla bütçeleştirme belgesi ile bütçelestirmesi durumunda ayrı ayrı bütçeleştirme tutarlarının kredi çekim tutarıyla eşitliğini gösteren bir tablonun ve açıklamanın Devlet Borçları Saymanlığına iletilmesi gerekmektedir. Bunun için gerekirse kuruluşların kullanım yaptıktan sonra gönderdikleri ek formlarda değişiklik yapılmalı veya kuruluşlar ilgili açıklamaları göndermiş oldukları formlara eklemelidirler.

**Öneri:** Kuruluş tarafından bütçeleştirilemeyen, kuruluş kayıtlarında kullanım yapıldığına dair bilgi olmayan ve Devlet Borçları Saymanlığının yazısına cevap vermek zorunda oldukları halde cevap vermeyen kuruluşların Sayıştay Denetimine tabi olanların Sayıştay Başkanlığı tarafından, diğerlerinin ise Hazine Müsteşarlığı tarafından detaylı bir biçimde denetlenerek, kuruluşların kullandıkları tutarların akibetinin araştırılması uygun olacaktır.

**Öneri:** Ödenek olmadığı için bütçeleştirme işlemini yapamayan kuruluşlar ile ilgili olarak bir çalışma yapılması zorunludur. Aksi takdirde bu kuruluşlar daima teyitsiz hesaplarda yer alacaklardır.

## **6.2. Rusya Federasyonundan Olan Alacağın Mal, Hizmet ve Yatırım Karşılığı Mahsup Edilmek İstenmesi**

4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanununun 10 uncu maddesi ile getirilen hüküm gereğince; Eximbank'ın yabancı ülkelere veya bu ülkelerdeki kuruluşlara açmış olduğu kredilerin yeniden yapılandırılması ve buna ilişkin finansman hükümlerinin düzenlenmesi Hazine'den Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın görev ve yetkisindedir. Bu görev ilgili Bakan adına Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü'nce yerine getirilmektedir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası (Türk Eximbank) tarafından Rusya'ya (eski SSCB'ye) 1989-1991 yılları arasında dört ayrı kredi açılmış ve bu kapsamda 600 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmıştır. İlk iki krediden kaynaklanan borçlar 1994 yılında imzalanan protokol ile ertelenmiş, daha sonra bu borçlar Ağustos 1996 itibarıyla Rusya tarafından tamamen ödenmiştir.

Diğer iki anlaşmadan kaynaklanan toplam 371 milyon ABD doları borç ise 1995 yılında imzalanan borç erteleme anlaşması ile 1995-2011 döneminde ödenmek üzere bir plana bağlanmıştır. 1995-1998 yılları arasında Rusya düzenli olarak anapara ve faiz ödemesini gerçekleştirmiştir. Bu dönemde, Rusya tarafından, mal karşılığı 100 milyon ABD doları ve nakit olarak da 19 milyon ABD doları olmak üzere toplam 119 milyon ABD doları anapara ödemesi yapılmıştır. Ancak, Rusya, 1998 yılında moratoryum ilan etmesi üzerine borç anapara ve faiz ödemelerini durdurmuştur.

Hazine Müsteşarlığı ile Rusya Federasyonu arasında borcun ödenmesi ile ilgili olarak müzakereler sürerken çeşitli kamu kurumları Rusya Federasyonu'na, Hazine Müsteşarlığı'nın bilgisi dışında, mal, hizmet yada çeşitli yatırım projelerinin gerçekleştirilmesi karşılığında borcun mahsubu teklif etmişlerdir.

Bu şekilde; yani borcun bir kısmının mal, hizmet, yatırım vb. karşılığı mahsup yapılması yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca mümkün değildir:

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca bir kurum veya kuruluşun bütçesinde ilgili işe tahsisli yeterli ödenek olmadan ve ihale yapılmadan mal veya hizmet alınmaz, yapım işi yapılamaz. Dolayısıyla, Eximbank kredisinden olan alacaklarınıza karşılık mal, hizmet veya yapım işi alınması ve buna tekbül edecek tutarın Rusya'dan olan alacağımızdan mahsup edilmesi mümkün değildir.
- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca, Eximbank'ın yabancı ülkelere veya bu ülkelerdeki kuruluşlara açmış olduğu krediler ile ilgili olarak, kredinin üç yıldan daha az süreyle yapılandırılmasında Hazine'den sorumlu devlet bakanı yetkili iken, bu sürenin üç yılı aşması halinde ise bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun onayı gerekmektedir.

**Türkiye Rusya Federasyonuna 1989-1991 yılları arasında 600 milyon ABD doları tutarında kredi kullanılmıştır. Rusya 1998 yılına kadar ödemelerini düzenli olarak yapmış fakat, 1998 yılında moratoryum ilan etmesi üzere borç anapara ve faiz ödemelerini durdurmuştur.**

**Yürürlükteki mevzuata uyarınca, Rusya Federasyonundan olan alacağınız ile ilgili olarak mahsup yapılması mümkün değildir.**

Dolayısıyla, Rusya Federasyonundan olan alacağımız ile ilgili olarak mal, hizmet veya yapım işi karşılığında mahsup işlemi yapılması mümkün olmayıp, bu alacağın tahsil ile ilgili görüşmelerin, diğer kamu kuruluşlarının müdahalesi olmadan, sadece Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi ve sonuçlandırılması gerekmektedir.

### **6.3. Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'na Kullanılan Kaynaklar**

TTGV Türk Medeni Kanununun vakıf kurulması ile ilgili hükümlerine ve T.C. Anayasasının 102 nci maddesinde yer alan hükme uygun olarak Ankara 20 İnci Asliye Hukuk Mahkemesinin 30.05.1991 tarih ve E.1991/347, K.1991/287 kararı ile kurulmuştur.

Vakfın gelirlerinin önemli kısmı Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Nitekim, Hazine Müsteşarlığı ile Dünya Bankası arasında yapılan ve bir kısmı TTGV'ye ikraz anlaşması ile devredilen Dış Proje Kredileri aşağıda yer almaktadır:

- 04.07.1991 tarih ve 20919 sayılı resmi gazetede yayımlanan "Teknoloji Geliştirme Projesi",
- 01.10.1999 tarih ve 23833 sayılı resmi gazetede yayımlanan "Endüstriyel Teknoloji Projesi".

Yukarıdaki ikraz anlaşmasıyla devredilen kredilere ilave olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından Dünya Bankası yönetimindeki Çok Taraflı Fon dan hibe şeklinde sağlanıp TTGV'ye kullandırılan kaynaklara aşağıda yer verilmiştir:

- 24.01.1994 tarihli hibe antlaşmasına istinaden 5.865.000 ABD doları,
- 06.11.1995 tarihli hibe antlaşmasına istinaden 14.000.000 ABD doları.

**Dünya Bankası yönetimindeki Çok Taraflı Fon dan TTGV'ye 2004 yılında 6.000.000 ABD doları tutarında ek kaynak aktarılmıştır.**

2004 yılı içerisinde ise TTGV'nin talebi, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın 15.3.2004 tarihli onayı istinaden, Dünya Bankası yönetimindeki Çok Taraflı Fon dan TTGV'ye 21.04.2004 tarihinde 6.000.000 ABD doları tutarında ek kaynak aktarılmıştır.

#### ***TTGV'nin Yürürlükteki Mevzuat Karşısındaki Durumu***

29.1.2004 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanunun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde:

"Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflar ile bunların kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkilerini düzenler ve kapsar.

Kanunla kurulan dernek ve vakıflar, bu Kanun kapsamı dışındadır. "

"Temel ilkeler" başlıklı 2 nci maddesinin g fıkrasında:

"Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinden bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara ödenek, yardım veya herhangi bir kaynak aktarılamaz."

Hükümleri yer almaktadır.

Dolayısıyla, Kanunun yürürlüğe girdiği 29.1.2004 tarihinden sonra, Türk Medeni Kanununa göre kurulmuş olan ve bu kanun kapsamına giren vakıflara kamu kurum ve kuruluşlarından hiçbir şekilde kaynak aktarılması gerekirken, Hazine Müsteşarlığı tarafından TTGV'ye 6.000.000 ABD Doları kaynak aktarımı yapılmıştır.

**TTGV'ye 2004 yılında yapılan 6.000.000 ABD doları tutarındaki kaynak aktarımı yürürlükteki mevzuata uygun değildir.**

## 6.4. Hazine Müsteşarlığı Bilişim Sistemleri

### *Hazine Bilişim Sistemlerinin 2004 Yılındaki Durumu*

Sayıştay Genel Kurulunun 07.10.2004 tarih ve 5102/1 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve TBMM'ye sunulmuş bulunan 2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda ;

*"Hazine Müsteşarlığı bilişim sistemleri 2003 yılında Sayıştay Başkanlığına denetlenmiş, bu denetimin sonuçları, "Hazine Bilişim Sistemleri Denetim Raporu" olarak TBMM'ye sunulmuştur.*

*Bu denetimlerin sonuçlarına ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığına yapılan çalışmaların tespit etmek üzere 09.08.2004 tarihinde Müsteşarlığa "Bilişim Sistemi Denetimi Sonuç Özeti" verilmiştir.*

*Müsteşarlıkça belirtilen konuya ilişkin olarak, 08.09.2004 tarihinde verilen cevaplar ve bunlara ilişkin belgeler yine belirtilen bulgu ve öneriler ışığında müsteşarlık yetkilileri ile birlikte değerlendirilmiştir.*

*Yapılan değerlendirmeler sonucunda "Hazine Bilişim Sistemleri Denetim Raporu"nun Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulduğu tarihten bu yana ana hatlarıyla;*

1) Müsteşarlıkça 15.09.2004 tarihinde "Hazine Müsteşarlığı Bilgi Sistemleri Güvenlik Değerlendirmesi ve Yönetimi"ne ilişkin olarak TÜBİTAK-UEKAE'den danışmanlık ve destek hizmeti almak üzere bir ihale yapılmıştır.

*Bu ihale ile kurumsal güvenlik sistemlerinin test edilmesi, gereksinimlerin tespit edilerek güvenlik düzeyinin istenen seviyeye çıkarılması ve kurumsal bilgi güvenliğinin ISO 17799 standardına uygun olarak sağlanması amaçlanmaktadır.*

2) Müsteşarlıkça Hazine Yazılım Geliştirme Metodolojisinin diğer politika dokümanları ile birlikte Müsteşarlık onayına sunulacağı belirtilmiştir.

*Bunlardan "Kurum Bilgisayar Kullanıcılarının Kimlik Doğrulaması, Şifre Kullanma ve Oluşturma Talimatı"nın yürürlüğe konması için 03.09.2004 tarihinde 1217/04 numaralı onay ile; "Bilişim donanımının İmhası ve Yeniden Kullanıma Açılması Talimatı" için ise 03.09.2004 tarih ve 1218/04 nolu onay ile müsteşarlık makam onayı alınmıştır.*

3) Müsteşarlıkça ayrıca Kamu Finansmanı Bilgi Sistemleri'nin yeni sürüm yazılımları hazırlanmış olup bunların kontrolleri tamamlanmıştır.

*Bu yeni sürüm yazılımlar içinde yer alan muhasebe ara biriminin, bilgi sistemleri ile uyumlaştırılması ve kontrollerine ilişkin çalışmaların Ekim 2004 başında tamamlanarak söz konusu sistemin Aralık ayı ortalarında*

kadar Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü ile Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün belirleyeceği bir zamanda bütünüyle kullanıma alınması planlanmaktadır. Yeni sürüm sistem Yeni Türk Lirasına uygun olarak hazırlandığından eski sistemlerin 01.01.2005 tarihinden sonra kullanılamayacağı da vurgulanmaktadır.

4) Müsteşarlıkça "Değişim Yönetimi" alanında yeni bir yazılım satın alınması amacıyla çalışmalar başlatılmış olup ihaleye çıkılması planlanmaktadır.

5) Müsteşarlıkça bilişim sistemleri üzerinde yürütülen çalışmalar sonucu yeni güvenlik önlemleri kapsamında e-token ve role dayalı erişim uygulamalarına geçilmiştir.

Belirtilen gelişmeler ışığında denetim raporunda belirlenen risklerin minimize edilmesi amacıyla Hazine Müsteşarlığı Bilişim Sistemleri içerisinde önemli çalışmalar yürütüldüğü veya planlandığı görülmektedir.

Söz konusu çalışmaların belirlenen risklerin giderilmesi yönünde kalıcı ve etkili sonuçlar elde edilmesini sağlayacağı düşünülmektedir."

denilmek suretiyle Hazine Bilişim Sistemlerinin 2004 yılı Ağustos ayı itibarıyla mevcut durumu özetlenmiş ve böylelikle bilişim sistemleri alanında yürütülen ve yürütülmesi planlanan faaliyetlere değinilmiştir.

#### **Mevcut Durum**

2003 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda yer verilen çalışmalara ilişkin olarak Ağustos 2004-Eylül 2005 tarihleri arasındaki bir yıllık dönem ile ilgili olarak aşağıdaki bilgi ve belgeler Müsteşarlıktan istenmiştir:

- Çalışma veya projenin amacı ve hangi riskleri gidermeye dönük olduğuna dair bilgiler,
- Çalışma veya projeye ilişkin olarak yürütülen faaliyetlerin aşamalarını da gösterir bir özeti,
- Çalışma veya projenin tamamlanma düzeyi ve uygulama sonuçlarına ilişkin bilgiler,
- Belirtilen hususlar çerçevesinde bilişim sistemlerinin ve bu sistemlerden sorumlu birimlerin işleyişine ilişkin olarak uygulamaya konulan yazılı düzenlemeler ve esaslar.

Müsteşarlıkça verilen yanıtta, Ağustos 2004-Eylül 2005 arası bir yıllık dönemde başlatılan, devam eden ve tamamlanan çalışmalarla ilgili olarak aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

*1-TÜBİTAK-UAKAE den alınan danışmanlık ve destek hizmeti ile birlikte yürütülen ISO 17799 standartlarında "Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi"nin kurulması çalışmalarını çerçevesinde,*

- *Bilgi Teknolojileri Dairesi ve Sistem Geliştirme Dairesi için risk analizi yapılmış ve risk tedavi planı hazırlanmıştır.*
- *Bilgi güvenliği standartları belirlenmiş ve "Bilgi Güvenliği Politika Dokümanı" hazırlanmıştır.*
- *Kurumun "Acil Durum Eylem Planı" ve "İş Sürekliliği Planı" hazırlanmıştır.*
- *"Bilgi Sistemleri Personeli İçin Rol ve Sorumluluklar Dokümanı" hazırlanmıştır.*
- *"Hazine Müsteşarlığı Bilgi Varlıklarını Sınıflandırması" hazırlanmıştır.*
- *"Hazine Müsteşarlığı Bilgi Sistemleri Güvenlik Değerlendirmesi Ve Yönetimi" çalışmaları doğrultusunda planlanan "Felaket Yedekleme Merkezi"nin kurulması için gerekli yatırımlar planlanmış ve ihale işlemleri tamamlanmıştır.*

*Bütçe ve Avrupa Birliği usullerine göre ihale edilen bu proje ile kritik unsurlar Müsteşarlık dışı bir ortamda aynen kurulacaktır.*

*2- Müsteşarlık bilgi sistemlerinde tespit edilen risklerin en aza indirilmesinde önemli bir rolü bulunan "Yazılım Geliştirme Metodolojisi"nin uygulanabilmesi için;*

- *Söz konusu metodolojinin bileşenlerinden olan Gereksinim Mühendisliği Metodolojisi, Proje Yönetim Metodolojisi, Konfigürasyon ve Değişim Yönetimi Metodolojisi, Test Yönetimi Metodolojisi ve Süreç Yönetimi Metodolojisi gibi bileşenlerle ilgili olarak önem sırası ile gerekli danışmanlık ve ürün alımları yapılmaktadır.*
- *Bu çerçevede Değişim Yönetimi ile ilgili metodoloji belirlenmiş, ilgili ürünün alımı ve kurulumu gerçekleştirilmiştir. Böylelikle kurumlar ile müsteşarlıkta geliştirilen yazılımlarla entegre bir sistem oluşmuş, bu yolla kullanıcıların sistemler ile ilgili sorunları kullandıkları sistemleri terk etmeden kayda geçirebilme ve takip edebilme imkanı elde edilmiştir. Ancak 2005 yılında yeni sistemlerin devreye alınması nedeniyle Değişim Yönetimi Sistemi devreye alınmamıştır. Sistem muhasebe süreçleriyle ilgili otomasyonun bitirilmesini takiben devreye alınacaktır.*

- *Mevcut durumda Gerekşinin Mühendisliği ve bileşik olarak geliştirilmesi gerekli Test Süreçleri yönetimi için gerekli ürün tespit edilmiş İdari olarak proje zamanlamasına karar verilmesi aşamasına gelinmiştir.*
- *Söz konusu adımların tamamlanmasını takiben politika dokümanı onayı alınacaktır.*

**3-"Kamu Finansmanı Bilgi Sistemleri"nin geliştirilmesine yönelik olarak;**

- *2004 yılı içinde geliştirilmesi tamamlanan Kamu Finansmanı Bilgi Sistemleri kararlaştırıldığı üzere 01.01.2005 tarihinde kullanıma açılmıştır.*
- *Tahakkuk birimlerinde yüzde yüz kullanımı gerçekteşen sistemlere ek olarak Muhasebe Sistemi de devreye alınmış ve 2005 yılının tüm muhasebe işlemleri sisteme girilmiştir.*
- *Tahakkuk daireleri ile saymanlık biriminin hesaplarının tam uyum sağlanması için tasarlanan muhasebe ara birimi de tamamlanmış olup muhasebe fişlerinin ilgili hesaplara otomatik işlenmesini sağlayacak olan detaylar ara birime işlenmiştir.*
- *Dış borç, iç borç ve hazine alacakları ile ilgili tüm işlemler bitirilmiş olup dış ve iç borç ararimini kullanıma alınmıştır. Alacak ara biriminin test süreci devam etmektedir. Alacak ara biriminin test sürecinin 30 Eylül 2005 tarihinde tamamlanması hedeflenmektedir.*

**4- Diğer çalışmalar kapsamında;**

- *Hazine Müsteşarlığı İş Akışı ve Arşiv Otomasyonu Sistemi: Bu sistem ile kağıt ortamındaki dosya yapısının birebir eşleniği elektronik ortamda oluşacaktır. Ayrıca elektronik dosya sistemine yetkiler çerçevesinde Hazine Müsteşarlığı Bilgi Sistemlerinden erişilmesi ile ilgili entegrasyon bulunacaktır. Böylece kurumun bilgi sistemleri ile ilgili resmi evrak düzenine erişim, bilgi sistemleri içinden doğrudan yapılabılır hale gelecektir. Müsteşarlık bünyesinde geliştirilen sistem kullanıma hazır durumdadır. Eğitimlerin tamamlanmasını takiben kullanıma açılacaktır.*



- *Kurumlar Arası İş Süreçlerinin Elektronik Ortamda Entegrasyonu Projesi: Müsteşarlığın iş süreçleri ile sürekli ilişki içinde olduğu kurumların iş süreçlerini elektronik ortamda entegre ederek, sağlıklı, zamanında ve güvenilir bilgi temin etmek amacıyla söz konusu proje tanımlanmaktadır.*
- *Veri Hazırlama Katmanı Projesi: Müsteşarlık verilerini zaman serisi olarak saklayabilmek ve değişik zamanlar itibarıyla sorgulayabilmek üzere "Veri Ambarı Projesi" hazırlanmaktadır. Bu veri ambarında bilgi sağlamak üzere "veri hazırlama katmanı" oluşturulmasına yönelik teknoloji seçimleri yapılmıştır.*

### **Sonuç**

Hazine Müsteşarlığı Bilişim Sistemlerinin 2003 yılında denetlenmesi sonrasında denetim raporunda tespit edilen risklerin giderilmesi amacıyla Hazine Müsteşarlığınca çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Ancak bu çalışmaların önemli sayılabilecek kısımları halen devam etmektedir. Bunların bir kısmı uygulamaya alınmış iken bir kısmı planlama aşamasında veya henüz uygulama aşamasına getirilmiş projelerdir.

Bu nedenle, Hazine Bilişim Sistemlerinin yeniden yapılanma sürecinin, yürütülen yoğun faaliyete rağmen halen devam ettiği ve sistemin, denetim raporunda tespit edilen risklere karşı gerekli olan altyapıya henüz tam olarak sahip olmadığı anlaşılmaktadır.

## 6.5. Hazine Saymanlıkları

Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü, diğer görevlerinin yanında Devlet giderlerinin gerektirdiği nakdi sağlamak ve nakit dengesini yer, zaman bakımından dengelemekle de görevlidir. Bu kapsamda, bütçenin nakit işlemlerini yürütebilmek amacıyla devlete ait gelirleri toplar, ödemeleri gerçekleştirir. Devletin yapmak zorunda olduğu yurtiçi ve yurtdışı tahsilat ve ödemeler, her türlü nakit ve havale işlemleri Hazine Saymanlıkları aracılığıyla ve hazine hesapları kullanılarak gerçekleştirilir.

Hazine Müsteşarlığı bünyesinde 3 adet saymanlık bulunmaktadır:

- İç Ödemeler Saymanlığı
- Devlet Borçları Saymanlığı
- Dış Ödemeler Saymanlığı

Hazine Saymanlıkları, görev ve fonksiyonları itibarıyla Maliye Bakanlığına bağlı bulunan saymanlıklardan farklı nitelikteki saymanlıklardır. Hazinesin temel fonksiyonlarını bilfiil yerine getiriyor olmaları nedeniyle, 4059 Sayılı Teşkilat Yasası gereği doğrudan Maliye Bakanlığına değil Hazine Müsteşarlığına bağlı olarak örgütlenmişlerdir. Bu saymanlıklar Hazine Müsteşarlığı bünyesinde Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğüne bağlı olarak görev yapmaktadırlar.

### *Dış Ödemeler Saymanlığının Görevleri*

- Genel Bütçeli Dairelerce yurtdışından yapılan satın almalar için mutemetlere avans veya kredi vermek, bankalarda akredif açtırmak,
- Genel Bütçeye dahil dairelerce yurtdışı kuruluşlara ödenen katılma paylarını ödemek,
- Yurtdışında öğrenim gören öğrenciler ile devlet memurlarının yolluk, tedavi ve maaşlarını ödemek,
- Yurtdışına gönderilen Müsteşarlık elemanlarının yolluk avansları maaş ve tedavi ödemelerini yapmak,
- Genel Bütçeye dahil kuruluşların yukarıda sayılanlar dışında kalan yurtdışı tüm ödemelerini yapmak,
- Genel Bütçeye dahil kurumlarca yapılan Döviz tahsilatlarına ait işlemleri yapmak,

### ***İç Ödemeler Saymanlığının Görevleri***

- Merkez ve taşrada bulunan ve tek hesap sistemine dahil olan saymanlıkların nakit ihtiyaçlarını karşılamak,
- Tek hesap sistemi dışında bulunan merkez saymanlıklarının nakit ihtiyaçlarını karşılamak,
- Katma Bütçeli İdareler, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu kuruluşlarına ödenmek üzere bütçeye konulmuş olan ödenekler karşılığı nakdi temin etmek ve bu kuruluşlara ödemek,
- Fonlara yapılacak ödemelerin nakdini sağlamak,
- Hisse senedi, tahvil ve diğer kıymetli kağıtları saklamak,
- Katma bütçeli idareler, KİT'ler ve diğer kuruluşların gerek kendilerine ait gerekse bu kuruluşlardan alacaklı olan şirketlerin vergi mahsuplarını yapmak,
- KKTC'ne Bütçeden yapılacak ödemeleri gerçekleştirmek,
- Devlet gelirlerini Hazine hesaplarında toplamak ve gerekli nakit dengesini kurmak,
- Bu işlemlerin gerektirdiği kayıt, hesap ve defterleri tutmak,

### ***Devlet Borçları Saymanlığının Görevleri***

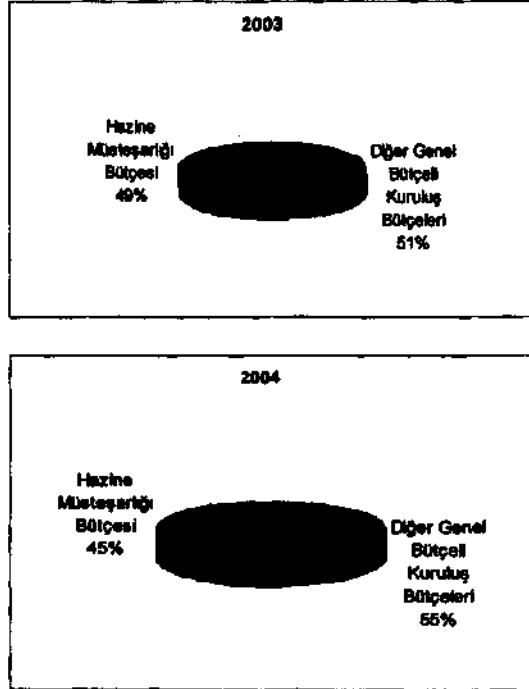
- Devlet Borçlarının yönetimine ilişkin olarak her türlü iç ve dış borçlanmanın kayıt işlemlerini yürütmek,
- Borçlanmalardan kaynaklanan kullanım ve geri ödemelerin bütçeleştirilmesini ve muhasebeleştirilmesini sağlamak,
- Müsteşarlıkça sağlanarak kamu kurum ve kuruluşlarına kullanılan devirli kredilere ilişkin kayıtları tutmak ve bu kredilerden kaynaklanan Hazine alacaklarını muhasebeleştirmek,
- Hazine garantisi altında sağlanan yükümlülüklerden Müsteşarlıkça üstlenilenlerin muhasebeleştirilmesi ve bütçeleştirilmesi işlemlerini yürütmek,
- T.C. Merkez Bankası nezdindeki kredi özel hesaplarından konsolide bütçe içi ve konsolide bütçe dışı kuruluşların yaptıkları kullanımları izlemek ve kayıtlarını tutmak,
- Risk hesabını tutmak ve bu hesaptan gerekli ödemeleri yapmak,

- Yıllık bazda Yönetim Dönemi Kesin Hesabını Devletin Borç Yönetimi Hesabı olarak TBMM'ye sunmak.

**Hazine Müsteşarlığı genel bütçenin yaklaşık olarak yarısını kullanmaktadır.**

Hazine Müsteşarlığının, devletin temel mali nitelikli iş ve işlemlerini gerçekleştiren bir kurum olduğu, saymanlıkların görev alanlarına giren konulara bakıldığında da görülmektedir. İç ve dış borçlanma işlemleri ve bu işlemlerle ilgili ödemeler nedeniyle, Hazine Müsteşarlığı bütçesi zaman içinde genel bütçenin önemli bir kısmını oluşturur hale gelmiştir. Genel bütçenin neredeyse yarıya yakını Hazine Müsteşarlığı tarafından kullanılmaktadır. Bu nedenle Hazine Müsteşarlığının mali yapısının sağlıklı kurulması ve bu yapının etkin şekilde işleminin güvence altına alınması ülke ekonomisi için son derece önemlidir. Bu yapının kilit taşlarından birisi de mali nitelikteki iş ve işlemlerin muhasebeleştirildiği hazine saymanlıklarıdır.

*Grafik 11: Hazine Müsteşarlığı Bütçesinin Genel Bütçe İçindeki Yeri*

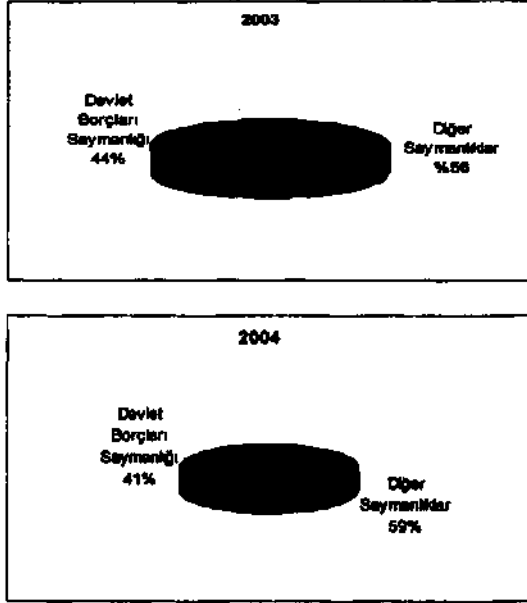


Hazine Saymanlığından İçinde Devlet Borçları Saymanlığı ise ayrı bir öneme sahiptir. Grafikte de görüleceği üzere genel bütçenin %40'ı, Hazine Bütçesinin ise %90'ı tek başına bu Saymanlık kanalıyla gerçekleştirilmektedir.

Genel bütçenin %40'ı, Hazine Bütçesinin ise %90'ı tek başına Devlet Borçları Saymanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Türkiye'de yaklaşık 1500 adet genel bütçeye bağlı saymanlık bulunmakta olup bu saymanlıkların toplamına yakın bir bütçe büyüklüğünü tek başına Devlet Borçları Saymanlığı kullanmaktadır.

Gratik 12: Devlet Borçları Saymanlığının Genel Bütçe İçindeki Yeri



Devlet Borçları Saymanlığı gerek görev kapsamına giren işlemlerin niteliği, gerekse yukarıdaki verilerin de gösterdiği gibi ülkemizin en büyük saymanlığı olması nedeniyle Sayıştay Başkanlığı tarafından yakından izlenmektedir. Bu saymanlıktaki iş ve işlemlere yönelik yapılan denetleme sonuçları da düzenli olarak TBMM'ye raporlanmaktadır. Bu raporlarda yer verilen konuların tamamına yakını Devlet Borçları Saymanlığı ile ilişkili konular olduğundan, önemine binaen bu saymanlığa ait yapısal sorunlar aşağıda ayrıca ele alınmıştır.

#### **Devlet Borçları Saymanlığının Yapısal Sorunları**

Devlet Borçları Saymanlığı işlem hacmi olarak Türkiye'nin en büyük saymanlığıdır. Gerek borçlanma yolu ile elde ettiği kaynak itibarıyla, gerekse borç ödemelerinden dolayı, neredeyse bütçe gerçekleştirmelerini aşan tutarda gelir toplamakta ve ödeme yapmaktadır. Bundan dolayı Devlet Borçları Saymanlığı, kamu mali sistemimiz açısından son derece önemli bir konuma sahiptir. Saymanlığın kendisine verilen görevleri etkin şekilde yerine getirmesi için gerekli tedbirleri alma görevi ise bağlı bulunduğu Hazine Müsteşarlığının sorumluluğundadır.

Türkiye'nin en büyük saymanlığı konumunda olan Devlet Borçları Saymanlığının çeşitli yapısal sorunları bulunmaktadır.

Bilindiği gibi önceki yıllarda, bu saymanlığa ait, başta Dış Borçlar Hesabı olmak üzere bir çok hesap Sayıştay Başkanlığınca çeşitli gerekçelerle uygunluk alamadığından dolayı İbra edilmemiştir. Bu açıdan Devlet Borçları Saymanlığı hesabı Sayıştay tarafından reddedilen ilk saymanlık hesabı olmuştur. Bu sonucun ortaya çıkmasının nedenlerinden biri de saymanlığın yapısal sorunlarıdır.

1998 yılından bu yana, Devlet Borçları Saymanlığına yönelik Sayıştay Başkanlığınca yapılan incelemeler sonucu hazırlanan raporlarda, bu saymanlığın yapısal sorunları defalarca belirtilmiş olmasına rağmen yeterli tedbirlerin bugüne kadar alınmadığı gözükmektedir. Bu durumu karşısında, önceki raporlarda da yer verilen hususların biraz daha ayrıntılı olarak bir kez daha bu raporda ele alınmasına gerek görülmüştür.

### ***Örgütsel Yapıdaki Yeri***

Bilindiği gibi devlete ait gelirleri ve hasılatı tarh ve tahakkuk ettirip toplanabilir duruma getirmek gelir tahakkuk memurlarına, giderleri tahakkuk ettirmek gider tahakkuk memurlarına, tahakkuk eden giderleri ödetmek ita amirlerine ve gelir toplama ve gider ödeme işlerini yürütme saymanlara verilmiş görevlerdir. Bu görevlerinden dolayı saymanlar Sayıştay'a hesap vermek durumunda olup yapılan iş ve işlemlerin sıhhatinden tahakkuk memurları ile birlikte sorumlu tutulmuşlardır.

Saymanlar bu görevleri dolayısıyla, Türk mali yapısındaki iç kontrol sisteminin temel ayaklarından birini oluşturmaktadır. Yapılan ödemelerin doğruluğu, kanuna ve belgelere uygunluğu, ancak saymanın görevini belirleyen çerçevede yapması durumunda sağlanabilir. Saymanlığın bu fonksiyonunun, sağlıklı şekilde yerine getirileceği bir ortamın olmayışı, tüm işlemlerin tahakkukça tek elden yapılması sonucunu doğuracak ve hataları ayıklayacak en önemli kontrol mekanizmasını devre dışı bırakacaktır.

Mali sistemimizde saymanın yaptığı ödemelerden sorumlu tutulması, ödemeyi yeterli şekilde inceleme ve uygun görmezse ödememe yetkisi ile dengelenmiştir. Bu denge, saymanın tahakkuk biriminden bağımsız olması ilkesi ile kuvvetlendirilmiştir. Bu görev ve fonksiyonlarının gereği olarak saymanlıklar, tahakkuk birimlerinden ayrı ve Maliye Bakanlığına bağlı olarak örgütlenmişlerdir. Bu yapı, saymanların görevlerini baskı altında kalmadan, etkin şekilde yerine getirebilmesinin güvencesi olmak üzere tesis edilmiştir.

Ancak, Devlet Borçları Saymanlığı, Muhasebe-i Umumiye Kanununda belirtilen çerçeveye uygun olarak yapılandırılmamıştır. Diğer

saymanlıklardan istisnai olarak Hazine Teşkilat Yasası ile Maliye Bakanlığına değil, doğrudan tahakkuk birimi olan Hazine Müsteşarlığına bağlı olarak kurulmuştur.

Sayman, Genel Muhasebe Kanunu'na göre tahakkuk memuru olan Kamu Finansmanı Genel Müdürünün memuru durumundadır. Saymanın birinci derece sicil emri Kamu Finansmanı Genel Müdüdür.

Hazine işlemlerinin özelliği göz önünde bulundurularak saymanlığın bu şekilde yapılandırılması uygun görülmüştür. Ancak, saymanlığın tahakkuk birimi ile aynı amire bağlı olarak çalışmasının, zamanla Hazine içinde saymanın pozisyonunun zayıflamasına neden olduğu gözlemlenmiştir. Bu husus çeşitli Sayıştay raporları ile tenkit edilmiş olmasına rağmen bugüne kadar gerekli tedbirler alınmamıştır.

Muhasebe-i Umumiye Kanunu, saymanlık ve tahakkuk memurluklarından ikisinin bir kişide birleşemeyeceği hükmünü ihdas ederek, bu iki unvanın birbirinden bağımsız olması esasını getirmiştir. Hazine saymanlarının tahakkuk memurunun emrinde olmaları bu bağımsızlığı zedelemektedir.

**Öneri:** Saymanlığın iç kontrol sistemindeki dengeleyici fonksiyonunu yerine getirebilmesi için gerekli örgütsel düzenleme yapılmalı ve statüsü güçlendirilmelidir. Saymanlığın örgütsel yeri ile ilgili olarak yeniden bir deşertendirme yapılmalıdır.

#### **Saymanlık Personelinin Yeterliliği**

Saymanlığın iş yükü ile personel sayısı ve personel niteliği arasında dengesizlik vardır. Saymanlıktan geçen iş ve işlemler nitelik itibarıyla diğer saymanlıklardakinden son derece farklıdır. Bu iş ve işlemler genelde uzmanlık gerektiren konularda ilgili olup, bilişimle destekli teknik bilgi ve ileri derecede yabancı dil bilgisi gerektirmektedir. Saymanlıkta, yabancı dil gerektiren bir işlemin eki olan belgeleri okuyup anlayacak düzeyde yabancı dil bilgisine sahip bir tek personel dahi bulunmamaktadır.

Özellikle mali alandaki son yasal düzenlemeler, saymanlığın iş yükünü daha da artırmıştır. Saymanlığın takip etmesi gereken hesap ve hesap sayısı ile üretmesi gereken mali tablolar eskisine oranla daha da genişlemiştir. Devlet Borçları Saymanlığı kendisine verilen görevleri yerine getirirken proje özel hesapları ile birlikte yaklaşık 63 adet banka hesabı kullanmaktadır. Bu hesaplardaki nakit hareketlerinin düzenli olarak izlenmesi ve bu hareketlerin muhasebeleştirilmesi önemli bir iş gücü gerektirmektedir. Devlet Borçları Saymanlığı görev alanına giren iş ve işlemleri muhasebeleştirmek için ise 68 adet muhasebe hesabı kullanmaktadır.

**Bütün iç ve dış borçlanma işlemlerini kayıt altına alan Devlet Borçları Saymanlığı sadece 11 personelden oluşmaktadır.**

İç ve dış borç geri ödemelerinin özelliği nedeniyle, söz konusu ödemeler Bütçe Dairesi Başkanlığı tarafından incelenmeden Devlet Borçları Saymanlığına gönderilmektedir. Saymanlık böylece Bütçe Dairesi Başkanlığının kontrol görevini de üstlenmek zorunda kalmaktadır. Bunun yanında, Bütçe Kanununda öngörülen ödeneklerin büyük bir bölümünün iç ve dış borç faiz ve genel gider ödeneklerinden oluştuğu düşünüldüğünde, saymanlığın ödenek takibinde ve belgelerin kontrolünde de sorumluluğu ve görev alanı artmaktadır.

Bu işleri yapmakla görevli saymanlık personeli ise, çoğu lise mezunu olmak üzere toplam 11 kişiden oluşmaktadır. Sayman, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü bünyesinde, Şube Müdürü kadrosunda olup 8 yıldır bu görevi vekaleten yürütmektedir. Buna karşın, İç Ödemeler Saymanlığı kadrosu daire başkanlığı statüsünde ihdas edilmiştir.

Ayrıca tahakkuk birimlerinde meslek yeterliliğe sahip çok sayıda uzman görev almasına rağmen, Devlet Borçları Saymanlığı kadrosu içerisinde bu nitelikli bir tek uzman istihdam edilememektedir. Oysa saymanlıkta yapılan iş ve işlemler de uzmanlık gerektiren işlerdir. Bu eksiklikten dolayı tahakkuk birimleri ile saymanlık arasında zaman zaman koordinasyon ve bilgi eksikliği yaşanmaktadır. Hazine Müsteğarlığı, iç ve dış borçlanma işlemleri ile hazine alacaklarına ilişkin işlemleri, Hazine Bilgi Sistemleri vasıtasıyla işlemekte ve izlemektedir. Bu sistemlerin saymanlık personeli tarafından etkin şekilde kullanılması, saymanlıktan beklenen "kontrol" görevlerini yerine getirebilmesi açısından önemlidir. Ne yazık ki, saymanlığa açık olmasına rağmen bu sistemler, iş yükünün çokluğu ve saymanlık personelinin bu sistemleri kullanabilme konusundaki hizmet içi eğitim eksikliği nedeniyle kullanılmamaktadır.

Taşradaki en küçük birimlerin saymanlıklarının çoğu daha fazla sayıda personele sahipken, Türkiye'nin iç ve dış borçlanma işlemlerinin muhasebeleştirildiği, işlem hacmi açısından en büyük saymanlığının yalnızca 11 personelle bu görevleri eksiksiz yerine getirmesi beklenemez.

Bütün bu eksikliklerin bir yansıması olarak bugüne kadar Hazine Müsteğarlığı hesaplarında ciddi eksiklikler saptanmış ve geçmiş yıl raporlarında bu hususlar TBMM'nin bilgisine sunulmuştur.

Saymanlık, tüm bu eksikliklerine rağmen 1998 yılından bu yana yönetim dönemi hesabını adeta bir Faaliyet raporu niteliğinde Sayıştay'a sunma görevini yerine getirmeye gayret etmektedir. Ayrıca, saymanlık personelinin mevcut iş yükü ile baş edebilmek için yoğun bir şekilde mücadele verdikleri de gözlemlenmektedir.



Bugünkü haliyle Devlet Borçları Saymanlığının Muhasebe-i Umumiye Kanunuyla saymanlıklara verilen görevleri etkin şekilde yerine getirebilme imkanı yoktur. Bunun sağlanması Hazine Müsteşarlığının temel sorumluluklarından biridir. Zira güçlü bir saymanlık, yapılan iş ve işlemlerin doğruluğunun güvence mekanizmasının önemli bir parçasıdır.

**Öneri:** Devlet Borçları Saymanlığının kendisine verilen görevleri etkin şekilde yerine getirebilmesi için, bu işle orantılı nitelik ve nicelikte personele ve hizmet içi eğitime ihtiyacı bulunmaktadır.

Saymanlık kadrosunda "uzman" personelin de görev almasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Şube Müdürü statüsündeki saymanın kadrosu, yaptığı görev ve sorumlulukla orantılı olarak yeniden ele alınmalıdır. Ayrıca saymanlık örgütlenmesi tahakkuk birimlerinin yapısına uygun olarak yeniden teşkil edilmeli ve bunun için gerekli yasal çalışmalar başlatılmalıdır.

#### **Saymanlığın Mali Raporlamaları**

Devlet Borçları Saymanlığı yönetim dönemi hesabını ayrıntılı bir şekilde Sayıştay Başkanlığına her yıl sunmaktadır. 1998 yılından bu yana adeta bir faaliyet raporu formatında hazırlanan bu mali raporlama, son derece önemli verileri içermektedir. Hazine Müsteşarlığının iç ve dış borçlanma işlemleri ile hazine alacak işlemlerine ait yılı işlemler ilgili hesaplar bazında ayrıntılı olarak görülebilmektedir. Bu raporlama içinde, iç borçlarla ilgili, devlet tahvil- hazine bonusu hareketleri ve yılı işlemleri; dış borçlanma ile ilgili, yılı borçlanma ve geri ödemeleri ile dış proje kullanımları; Hazine alacakları ile ilgili olarak ise yılı alacak hareketleri muhasebe hesapları bazında izlenebilmektedir. Ayrıca yönetim dönemi hesabı içeriğinde Hazinesin yıllık gelir gider tabloları ve yıl sonu bilançosu da bulunmaktadır.

Sayman yönetim dönemi hesabı, Hazine Müsteşarlığının bir yıllık mali yapısının adeta fotoğrafını yansıtmaktadır. Bu raporda yer verilen veriler muhasebeden geçerek kesinleşmiş ve dış denetime sunulmuş veriler olması nedeniyle anlamlı ve güçlü verilerdir. Bu niteliği nedeniyle ekonomik karar mekanizması için girdi olması gereken verilerdir.

Hazine Müsteşarlığı, görev alanına giren konulardaki gelişmeleri ve verileri, düzenli olarak WEB sayfası kanalıyla veya raporlama kanalıyla gerek kamuoyu ile gerekse ilgili kamu kuruluşları ile paylaşmaktadır. Hazinece yapılan iş ve işlemlerin şeffaflığı ve yöneticilerin hesap verme sorumluluğunun bir gereği olarak yapılan bu yayınlar dış denetim kuruluşu olarak Sayıştay Başkanlığı tarafından yakından izlenmektedir.

Bu yayınlarda kullanılan bazı veriler istatistikî veri özelliği taşımaktadır. Bazı veriler ise geleceğe yönelik projeksiyonlar içermektedir.

Yayınlanan verilerin tamamı, tahakkuk birimleri verilerine dayanmaktadır. Bunun önemli bir kısmı ise hazine bilgi sistemleri vasıtasıyla elde edilmektedir. Saymanlıklarca muhasebeleştirilerek kesinleşmiş ve dış denetime sunulmuş veriler ise yayınlanmamakta ve verilerin yayınlar içinde de kullanılmamaktadır. Oysa saymanlıklarca muhasebeleştirilmiş veriler güvenilirlik açısından daha sağlam verilerdir.

**Öneri:** Hazine Müsteşarlığı, WEB ortamında ve raporlamalarında yayınladığı verilerin kapsamına, Saymanlıklarca üretilen yönetim dönemi hesabı verilerinden anlamlı olanları da almaktadır. Ayrıca yayımlanan veriler içinde muhasebenin üretebildiği veriler tespit edilmeli ve bu veriler kullanılmalıdır. Bunun dışında muhasebenin üretemediği veriler söz konusu olduğunda diğer kaynaklara başvurmalıdır.

## EK 1: BÜTÇE FİNANSMANI (DETAY)

### A. Bütçe Finansman Dengesi

Tablo 38: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Finansman Dengesi

	Milyar TL
<b>1. Bütçe İşlemleri</b>	
2. Konsolide Bütçe Gelirleri	110.720.858
3. Konsolide Bütçe Giderleri	-141.020.858
4. Bütçe Açığı	<b>-30.300.000</b>
5. Bütçe Gelirinden Döğülmesi Gereken	-2.325.303
6. Bütçe Emanetleri	172.965
7. Avanslar	-1.834.450
<b>8. Nakit Bütçe Açığı</b>	<b>-34.286.788</b>
<b>9. Finansman İşlemleri</b>	
10. Borçlanma Hesabı	179.167.002
11. Borç Geri Ödemeleri	-145.416.556
<b>12. Net Borçlanma Hesabı</b>	<b>33.750.446</b>
13. Borçlanmayla Karşılanan (Mehsup) Gelirler	8.068.924
14. Borçlanmayla Karşılanan (Mehsup) Giderler	-4.754.528
15. Bütçeden Mehsup Edilecek Ödemeler	0
<b>16. Nakit Borçlanma Hesabı</b>	<b>37.064.842</b>
17. Tahsil Edilen Alacaklar	1.282.948
18. Transfer Edilen Kaynaklar (Doğlan Alacaklar)	-3.529.570
<b>19. Nakit Borçlanma ve Alacak Hesabı</b>	<b>34.818.220</b>
20. Bütçe Dışı Emanetler	881.872
21. Bankalar	-220.638
22. Kasalar	-171.025
23. Bütçe Dışı Avans ve Krediler	-726.276
24. Diğer Gelirler	-295.365
<b>25. Nakit Finansman</b>	<b>34.286.788</b>

TiModa Ödemeler (-) Gelirler (+) olarak gösterilmiştir.

#### ***BÜTÇE İŞLEMLERİ (1)***

##### ***Konsolide Bütçe Geliri (2)***

Konsolide bütçe, genel ve katma bütçenin toplamından oluşmaktadır. Konsolide bütçe gelirleri, genel bütçe gelirlerine katma bütçeli kuruluşların öz kaynaklarının eklenmesi suretiyle tespit edilir. 2004 yılında konsolide bütçe geliri 110,7 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

##### ***Konsolide Bütçe Gideri (3)***

Konsolide bütçe gideri, genel ve katma bütçe giderlerinden, katma bütçeli kuruluşlara aktarılan Hazine yardımı düşülerek bulunur. 2004 yılı konsolide bütçe gideri tutarı 141 katrilyon TL'dir.

#### Bütçe Açığı (4)

Konsolide bütçenin gelir ve giderleri arasındaki farkı göstermektedir. Konsolide bütçe açığı 2004 yılında 30,3 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

#### Bütçe Gelirinden Düşülmesi Gereken (5)

İkrazen ihraç edilerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na verilen Devlet İç Borçlanma Senetlerine ilişkin olarak ödenen faizler ve bu senetlere ilişkin olarak hesaplanan ikraz faizleri ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne verilen borçlara ait ikraz faizleri toplamı 2,3 katrilyon TL karşılığında alacak yaratılmak suretiyle bütçe gelirleri hesabında muhasebeleştirilmiştir. Bu işlem karşılığında herhangi bir nakit girişi olmadığından, nakit bütçe açığı hesaplanırken, bu tutar bütçe gelirlerinden düşülmüştür. Sayıştay Başkanlığı'na gönderilen muhasebe yönetmeliği değişik taslağında da buna ilişkin kayıt işleminin, Bütçe Gelirleri hesabı yerine "Gelirler" hesabında izlenmesi öngörülmüştür.

#### Bütçe emanetleri (6)

Mali yıl içerisinde veya sonunda ilgili belgeleri hazırlandığı halde herhangi bir nedenle kısmen veya tamamen ilgililerine ödenemeyen tutarlardan oluşur. Bu tutarlar daha sonraki bir tarihte ödenir. Yıl sonunda bu hesapta meydana gelen artış, o yıl içinde gider kaydedildiği halde nakden ödenmeyen tutarı göstermektedir. 2004 yılı sonunda bütçe emanetlerinde meydana gelen 172,9 trilyon TL'lik bir artışın, henüz ödenmediği için, gider kalemlerinden düşülmesi gerekmektedir.

Tablo 39: 2004 Yılı Bütçe Emanetleri

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
Bütçe Emanetleri-Genel	3.153.761	3.147.217
Bütçe Emanetleri-Katma	349.032	528.542
<b>Toplam</b>	<b>3.502.794</b>	<b>3.675.760</b>
<b>Bütçe Emanetlerindeki Artış</b>		<b>172.965</b>
Rakamların detayı için bk. Ek tablo 4		

#### Avanslar (7)

Avanslar gider kaydedilmediği halde nakden ödenmiş olan tutarları göstermektedir. Avans olarak kaydedilen tutarlar, ilgili harcamaların belgeleri tamamlandıktan sonra, gecikmeli olarak gider kaydedilmektedir. Yıl sonunda avans olarak verilen ancak henüz gider kaydedilmemiş olan tutarın tespit edilebilmesi için yıl içinde avanslarda meydana gelen artışın hesaplanması gereklidir. 2004 yılında verilen avansların 1,8 katrilyon TL'sinin gider kaydı yıl sonuna kadar yapılamamıştır. Bu tutar yıl içinde yapılmış bir gider olduğu için (-) işaretle giderlere dahil edilmiştir.

Tablo 40: 2004 Yılında Verilen Avanslardan Kaynaklanan Nakit Çıkışları

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
İş Avans ve Kredileri-Genel	0	1.320.819
İş Avans ve Kredileri-Katma	0	734
Personel Avansları-Genel	0	1084
Personel Avansları-Katma	0	2
Proje Özel Hsb. Ver Avans ve Krd.	0	1.338
Doğ. Dış Prj Krd. Kul. Av. Ve Akv.- Genel	0	149.937
Doğ. Dış Prj Krd. Kul. Av. Ve Akv.- Katma	0	95.175
Yatırım avansları-Genel	778.793	834.134
Yatırım Avansları-Katma	3.111	10.897
Akreditifler-Genel	993.815	1.092.514
Akreditifler-Katma	32.389	40.920
Saymanlıklar Arası İşlemler Hs.-Genel		91.083
Saymanlıklar Arası İşlemler Hs.-Katma		3.915
<b>Toplam</b>	<b>1.808.109</b>	<b>3.642.560</b>
<b>Bütçeden Ödenen Avanslardaki Artış</b>		<b>1.834.450</b>
Rakamların detayı için bk. Ek tablo 4		

#### Nakit bütçe açığı (8)

Bütçenin nakit ihtiyacı, finansmanla ilgili en önemli unsurdur. 2004 yılı konsolide bütçesinin gelir ve giderleri arasındaki fark 30,3 katrilyon TL'dir. Ancak, gider olarak kaydedildiği halde henüz nakden ödenmemiş tutarların (bütçe emanetlerinin), nakden

ödediği halde henüz gider kaydedilmemiş (avanstam) ve de gider kaydedildiği halde nakden tahsil edilmemiş tutarların dikkate alınmasıyla, bütçenin nakit ihtiyacının aslında 3,9 katrilyon fazlasıyla 34,2 katrilyon TL. olduğu görülmektedir.

### **FINANSMAN İŞLEMLERİ (9)**

#### ***Borçlanma hasılatı ve borç geri ödemeleri (10) (11)***

Merkezi hükümet tarafından yıl içinde yapılan borçlanmalar ve borç geri ödemelerini gösterir. Dış borç, devlet tahvilleri ve Hazine bonoları ile ilgili işlemlerinin takip edildiği hesaplara kayıtlı olan ve borçlanma ve borç geri ödemesi mahiyetinde olan tüm işlemler, dolayısıyla, borçlanma yoluyla elde edilen tüm kaynaklar hesaplamaya dahil edilir.

2004 yılında 179,1 katrilyon TL. borçlanılmış, 145,4 katrilyon TL. borç geri ödemesi yapılmıştır.

*Tablo 41: 2004 Yılı Borçlanma Hasılatı ve Borç Geri Ödemeleri*

Milyar TL			
Borçlanma Hasılatı		Borç Geri Ödemesi	
İç Borç	163.626.925	İç borç	133.530.702
Tahvil	102.048.862	Tahvil	76.811.727
H. Bono	61.578.123	H. Bono	56.718.974
Dış Borç	15.540.076	Dış borç	11.885.853
<b>Toplam</b>	<b>179.167.002</b>	<b>Toplam</b>	<b>145.416.556</b>
<b>Net Borçlanma Hasılatı</b>		<b>33.730.448</b>	

#### ***Net borçlanma hasılatı (12)***

Borçlanma hasılatından borç geri ödemelerinin çıkarılması sonucu bulunan net borçlanma hasılatı elde edilen kaynak tutarını göstermektedir. Borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklar esasen, borç geri ödemesinde ve bütçe finansmanında kullanılır. Yani net borçlanma hasılatının nakit bütçe açığına denk olması gereklidir. 2004 yılında nakit bütçe açığı emanet, avans ve bütçe gelirinden düşülmesi gereken tutar dikkate alındıktan sonra 34,2 katrilyon TL. olarak hesaplanmıştır. Net borçlanma hasılatı ise 33,7 katrilyondur. Net borçlanma hasılatının, nakit bütçe açığından düşük

olmasının sebebi 2004 yılında bütçe dışı işlemler sonucunda elde edilen gelirlerin giderlerden yüksek olmasıdır.

#### ***Mahsup gelir ve giderler (13) (14)***

Mahsup gelir ve giderler, borçlanma ile ilgili olarak ortaya çıkan, ancak bütçe geliri veya bütçe gideri olarak kaydedilmemiş işlemlerden oluşurlar. Bütçede kayıtlı olmamakta birlikte gerçek anlamda gelir ve harcama niteliği taşırlar. İşlemlerin borç hesaplarıyla ilgili yönü muhasebe sisteminde kayıt altına alınmaz, karşılığında gelir veya gider hesapları çalışmamıştır. Gelir ve gider hesapları ise yıl sonunda, faaliyet sonuçları hesabına aktarılmakta, bütçe geliri veya gideri ile ilişkilendirilmemektedir.

*Tablo 42: 2004 Yılında Bütçe Dışı Gelir ve Giderler*

Milyar TL			
Bütçe Dışı Gelirler	6.666.924	Bütçe Dışı Giderler	4.784.827
Kur Farkından	6.218.174	Kur Farkından	4.598.581
Doğrul Gelir		Doğrul Gider	
Dİğer Gelirler	1.850.749	Dİğer Giderler	153.946
		<b>Mahsup Gelir Fazlası</b>	<b>3.314.398</b>

2004 yılında 4,7 katrilyon TL. bütçe dışı gider yapılmış, 8 katrilyon TL. de bütçe dışı gelir elde edilmiştir. Mahsup gelirlerden kazıyıldan fazla 3,3 katrilyon TL'dir.

#### ***Bütçeden mahsup edilecek ödemeler (15)***

Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı, giderlerin sonradan bütçe giderleri hesabına aktarınak üzere geçici olarak kaydedildiği bir ara hesaptır.

İşlemlerinin tamamlanamaması nedeniyle ilgili hesaplara kayıt mümkün olmayan ödemeler ile bu ödemelerden işlemleri tamamlanarak ilgili hesaplara aktarılan tutarlardan oluşur. 2004 yılında bütçeden mahsup edilecek ödemeler rakamı finansman tablosunda sıfır olarak görünmektedir 2004 yılında hesabın borcuna kaydedilen 15,5 katrilyonluk tutarın

tamamı Devlet Muhasebesi Yönetmeliğine 16 Haziran 2003 tarihinde getirilen değişiklikle bütçe gideri ile ilişkilendirilmiş, hesap bir sonraki yıla bakiye vermemiştir.

Aşağıdaki tabloda, tamamı bütçe gideri yapılan bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabının hangi borçlanma giderlerinin finansmanında kullanıldığı gösterilmektedir.

**Tablo 43: 2004 Yılında Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler**

2004	
Devlet Borçları Saymanlığı	15.515.249
Tahvil Faizi	7.789.520
Hazine Borusu Faizi	5.582.014
Diş Borç Faizi	2.030.554
Diş Borçlar Genel Gider	10.159
Risk Hesabı Borç Verme	103.002
<b>Toplam</b>	<b>15.515.249</b>

#### **Nakit borçlanma hasılatı (16)**

Nakit borçlanma hasılatı, bütçe dışı gelirler ve bütçe dışı giderlerin dikkate alınması sonucu bulunan rakam olup, 37 katrilyonluk bir tutara tekabül etmektedir.

#### **Tahsil edilen alacaklar (17)**

Hazinenin genel ve kabma bütçe dışındaki kuruluşlardan olan devirli, garantili ve ikraz alacaklarından yapılan tahsilatı gösterir. Bu kapsamda yer alan, garanti üstlenimleri sonucunda doğan alacaklardan yapılan tahsilat 01.01.2003 tarihinden önceki üstlenimlere ilişkindir. Bu tarihten sonraki üstlenimler risk hesabından yapılmaktadır. Bu işlemler sonucunda gerçek anlamda bir kaynak sağlanır, ancak bu gelir olarak görünmemektedir. 2004 yılında alacaklardan 1,2 katrilyon TL tahsil edilmiştir.

**Tablo 44: 2004 Yılında Transfer Edilen Kaynaklar ve Tahsil Edilen Alacaklar**

Milyar TL			
Kurumlardan Alacaklar (Transferler)	3.529.570	Alacaklardan Tahsil Edilenler	1.282.948
TMSF'ye Yapılan Ödeme	2.340.936	TMSF'den Tahsilat	164.570
Risk Hesabından doğan Alacaklar	159.870	Risk Hesabı Gelirleri	159.870
GİBDEKKAH	1.028.762	GİBDEKKAH	938.508
<b>Alacak Gider Fazlası</b>			<b>2.246.622</b>
Rakamların tamamı üçüncü hane, Elk tablo 5			

#### **Transfer edilen kaynaklar (doğan alacaklar) (18)**

Borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların önemli bir kısmı bütçe dışındaki kuruluşlara aktarılmaktadır. Bu kuruluşlara aktarılan tutarlar bütçede gider veya transfer kalemleri arasında gösterilmemekte, sadece alacak kaydı yapılmaktadır. Bu tutar 2004 yılında 3,5 katrilyon TL'dir.

#### **Nakit borçlanma ve alacak hasılatı (19)**

Nakit borçlanma hasılatının alacak tahsilatı ve doğan alacaklar ile birlikte değerlendirilmesi sonucunda nakit borçlanma hasılatı ve alacak tahsilatı 34,8 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

#### **Nakit Girişi Sağlayan Emanetler (20)**

Çeşitli sebeplerle bütçe emanetleri dışındaki emanet hesaplarında bekletilen tutarlardan oluşur. 2004 yılında emanet hesaplarında bekleyen tutarlar 881,8 trilyon TL artmıştır. Dolayısıyla, bu tutar kadar ilave finansman sağlanmıştır. Denge tablosunda, emanet hesaplarındaki artış bir gelir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

**Tablo 45: 2004 Yılında Nakit Giriş Sağlayan Emanetler**

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
Emanetler-Genel	443.861	1.003.819
Emanetler-Katma	455.397	254.674
Alınan Depozito ve Teminatlar Genel	0	188.178
Alınan Depozito ve Teminatlar Katma	0	20.275
Okul Pansiyonları	48.281	53.983
Mutemetlik Cari Hs-Genel	7.721	270
Mutemetlik Cari Hs-Katma	37	0
Konsolosluk Cari Hesabı	0	0
Ödenecek Vergi ve Fonlar-Genel	187.207	0
Ödenecek Vergi ve Fonlar-Katma	0	232.489
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri-Genel	6.503	15.664
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri-Katma	12	39.920
Fonlar Adına Yapılan Tahsilat-Genel	0	905
Fonlar Adına Yapılan Tahsilat-Katma	0	48.265
Mahalli İdareler ve Fon Payları- Genel	1.764.552	2.292.352
Mahalli İdareler ve Fon Payları- Katma	0	210
Yer. Çekler Ve Gönd. Emirleri- Genel	615.069	361.882
Yer. Çekler Ve Gönd. Emirleri- Katma	125.898	14.953
Risk Hesabı	107	8.674
Sayım Fazlaları-Genel	0	4
Sayım Fazlaları- Katma	0	0
<b>Toplam</b>	<b>3.654.645</b>	<b>4.536.517</b>
<b>Emanetler Hesabındaki Artış</b>		<b>881.872</b>

Rakamlara detay için bk. Ek tablo 4

### **Borçlar (21)**

Banka hesaplarındaki tutar 2004 yılında 220,6 trilyon TL artmıştır. Bu, borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların bir kısmının banka hesaplarına yatırıldığı anlamına gelir. Banka hesaplarındaki artış finansman tablosunda dengenin sağlanması için bir gider unsuru gibi değerlendirilmektedir.

**Tablo 46: 2004 Yılı Banka Hesapları**

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
Banka Hesabı-Genel	1.931.529	1.672.661
Banka Hesabı-Katma	976.262	1.044.382
Döviz Hesabı-Genel	3.049.362	3.531.631
Döviz Hesabı-Katma	0	296
Nakit Hareketleri Hes.- Genel	0	0
Proje Özel Hesabı-Genel	146.715	75.535
<b>Toplam</b>	<b>6.103.868</b>	<b>6.324.585</b>
<b>Banka Hesaplarındaki Artış</b>		<b>228.837</b>

Rakamlara detay için bk. Ek tablo 4

### **Kasalar (22)**

Kasalarda bekleyen tutarlar 2004 yılı içinde 171 trilyon TL artmıştır. Bu, çeşitli kaynaklardan sağlanan gelirlerin bir kısmının kasalara yatırıldığını ve henüz kullanılmadığını gösterir. Bu tutar finansman açısından gider mahiyetindedir.

**Tablo 47: 2004 Yılında Kasa Hesapları**

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
Kasa Hesabı-Genel	43.910	1.392
Kasa Hesabı-Katma	381	151
Alınan Çekler- Genel	0	201.296
Alınan çekler- Katma	0	0
Elçilik ve Kons. Nezdimdeki Paralar	72.076	69.215
Diğer Hazır Değerler-Genel	0	15.308
Diğer Hazır Değerler-Katma	0	28
<b>Toplam</b>	<b>116.367</b>	<b>287.992</b>
<b>Kasa Hesaplarındaki Artış</b>		<b>171.025</b>

Rakamlara detay için bk. Ek tablo 4

### **Bütçe dışı avans ve krediler (23)**

Bu avans kaleminde yıl içinde finanse edilen ancak henüz gider kaydı yapılmayan işlemler yer alır. Bu tutarlar finansman tablosunda gider olarak gösterilmektedir. 2004 yılı sonu itibarıyla bütçe dışı avans ve kredilerde 726 trilyon TL artış olmuştur.

Tablo 48: 2004 Yılı Bütçe Dışı Avans ve Krediler

	Milyar TL	
	2003'den Devir	2005'e Devir
Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı-Genel	1.251.270	1.962.752
Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı-Katma	100.682	115.476
<b>Toplam</b>	<b>1.351.952</b>	<b>2.078.229</b>
Bütçe Dışı Avans ve Kredilerdeki Artış		<b>726.276</b>
Rakamlara değeri için bk. Ek tablo 4		

#### ***Diğer Giderler /Finansman Net Hata-Noksanı (24)***

2004 yılında kaynağı tespit edilemeyen giderlerin tutarı 295 trilyon TL'dir.

#### ***Nakit finansman (25)***

Bütçe açığının nasıl finanse edildiğinin belirlenmesi için önce net borçlanma haslatı tespit edilmiştir. Ardından mahsup işlemler, alacak işlemleri ve diğer

finansman kalemleri dikkate alınmış, bu suretle nakit finansman tutarına ulaşılmıştır. 2004 yılında 34,2 katrilyon TL'lik nakit finansman sağlanmıştır. Nakit bütçe açığı da 34,2 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2004 yılında borçlanma işlemleri dahil edildiği zaman 297 katrilyon TL'lik gelirin elde edilmiş ve aynı miktarda giderin gerçekleştirildiği görülmektedir. Kayıt dışı gelir ve giderlerin de yer aldığı finansman tablosu 295 trilyon TL'lik farkla kurulmuştur. Bu rakam, kaynağı tespit edilemeyen giderleri göstermektedir.



## B. Borçlanma İşlemleri ve Bütçe Finansmanı

Bu bölümde 2004 yılında gerçekleştirilen borçlanma işlemlerinin bütçe finansmanı ile ilişkisi ele alınacaktır.

### B1 Dış Borç Kullanımı ve Bütçe Finansmanı

2004 yılında, dış borçlar hesabından, 11,5 katrilyon TL'si nakit, 4 katrilyon TL'si mahsup işlemler yoluyla toplam 15,5 katrilyon TL'lik borçlanma yapılmıştır.

Aşağıda dış borçlanma ile ilgili işlemlerin nakden ve mahsuben detayı verilmektedir. Tablolarda yer alan rakamların detayı ek tablo 9'da yer almaktadır.

#### Dış Borçlanma (Nakit İşlemleri)

2004 yılında 11,5 katrilyon TL'lik nakit dış borçlanma gerçekleştirilmiştir. Hazinesin döviz hesaplarına yatan bu tutarın detayları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 49: 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Nakit)

	Milyar TL
Otoyol Kredisi	415.089
IMF	1.635.140
Halk Sektör Uyum Kredisi	733.263
Tahvil İhracı	6.016.404
Diğer Program Kredileri (Ekonomik Reform Kredisi)	518.242
Geri Ödemeden Anapara İadesi	2.638
Düzeltilme	10.600
Dünya Bankası	148.591
<b>Toplam</b>	<b>11.479.971</b>

#### Dış Borçlanma (Mahsup İşlemleri)

2004 yılında 4,06 katrilyon TL'lik aynı-mahsup dış borçlanma işlemi yapılmıştır. Bu işlemlerin detayı tablo 41'de yer almaktadır.

Tablo 50: 2004 Yılı Dış Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Aynı - Mahsup)

	Milyar TL
<b>1. Gider Finansmanı Mahiyetindeki Dış Borçlanma</b>	<b>1.841.107</b>
<i>Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Proje Özel Hesabından Yapılan Kullanımlar</i>	<i>394.331</i>
<i>Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları</i>	<i>1.316.412</i>
<i>Ekonomik sektörler karşılığında yapılan dış borçlanma (bütçe gideri)</i>	<i>112.704</i>
<i>Karşılıklı Komisyon Ödemesinde Kullanılan Dış Borçlanma (bütçe gideri)</i>	<i>16.440</i>
<b>2. Karşılığında Alacak Yararlanan Dış Borçlanma</b>	<b>636.725</b>
<i>Konsolide Bütçe Dışı Kuruluşların Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları</i>	<i>600.103</i>
<i>Konsolide Bütçe Dışı Kuruluşların Proje Özel Hesabından Yapılan Kullanımlar</i>	<i>238.623</i>
<b>3. Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Arzısı</b>	<b>1.380.270</b>
<b>4. Diğer gider karşılığı yapılan dış borçlanma</b>	<b>3</b>
<b>Toplam</b>	<b>4.068.106</b>

#### 1. Gider finansmanı mahiyetindeki dış borçlanma

Yıl içinde aynı-mahsup işlemlerle gerçekleştirilen 1,8 katrilyon TL tutarındaki borçlanma, aşağıda açıklanan giderlerin finansmanında kullanılmıştır.

Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Proje Özel Hesabından yapılan kullanımlar; 2004 yılında genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idareler adına T.C Merkez Bankası nezdindeki proje özel hesabına 394,5 trilyon TL'lik aktarım yapılmıştır. Bu borçlanma işlemlerinde Hazine hesaplarına para girişi söz konusu olmamış,

ancak dış borçlanma artmıştır. Bu sebeple mahsup borçlanma olarak adlandırılmaktadır.

**Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları**: Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerce hazine hesaplarına intikal ettirilmeksizin dış finansman kaynağından doğrudan (mal ve hizmet karşılığı olarak) kullanılan dış proje kredilerine ilişkindir. 2004 yılında konsolide bütçeli kuruluşlar, 1,3 katrilyon TL'lik doğrudan dış proje kredisi kullanmışlardır. Bu borçlanma işlemlerinde Hazine hesaplarına para girişi söz konusu olmaması, ancak dış borçlanma artmıştır. Bu sebeple mahsup borçlanma olarak adlandırılmaktadır.

Doğrudan Dış proje kredisi kullanımlarında dış finansman kaynağından gelen kullanım bilgisi üzerine Devlet Borçlanı Saymanlığına dış borç kaydının yapılması esastır. Kullanıcı kuruluş tarafından mali yükümlülük karşılığı edinilen mal veya sağlanan hizmet karşılığının bütçeleştirildiğinin teyit edilmesi zorunludur. Fakat 2004 yılında 1,316 trilyon TL'lik doğrudan dış proje kredisi kullanımının 75,9 trilyon TL'lik kısmı teyit edilmemiş, dolayısıyla bu tutarın bütçe gideri kaydı yapılmamıştır.

**İskontolu satışlar Karşılığında Yapılan Dış Borçlanma (Bütçe Gideri)**: Devlet borçlanma senetlerinin uluslararası piyasalarda iskontolu satılması durumunda, senetlerin brüt tutarları dış borçlar hesabında izlenmekte, karşılığında Hazinece elde edilen net borçlanma hasılatı ise banka veya ilgili hesaplara kaydedilmektedir. Brüt borçlanma tutarı (nominal değer) ile net borçlanma hasılatı arasındaki fark bütçe gideri yapılmaktadır. 2004 yılında iskontolu satışlardan kaynaklanan gider miktarı 113,7 trilyon TL'dir.

**Karşılıklı Komisyon Ödemesinde Kullanılan Dış Borçlanma (Bütçe Gideri)**: 2004 yılında, yurt dışına ihracat okunan devlet borçlanma senetlerinden dolayı 16 trilyon TL'lik gider doğmuştur. Bu gider kaynaktan kesilmiş, net tutar banka veya ilgili hesaba, brüt tutar dış borçlar hesabına, aradaki fark ise bütçe giderleri hesabına kaydedilmiştir. 16 trilyon TL

ödenen bütçe giderine karşılık olarak yapılan dış borçlanmayı göstermektedir.

## **2. Karşılığında Alacak Yararından Dış Borçlanma**

Yıl içinde mahsup işlemlerle gerçekleştirilen 838,7 trilyon TL'lik dış borçlanma karşılığında alacak yaratılmıştır. Bu işlemler aşağıda gösterilmektedir.

**Konsolide Bütçe Dışı Kuruluşların Proje Özel Hesabından Yapılabilecek Kullanımlar**: Genel ve katma bütçe dışı kurum ve kuruluşlar adına T.C Merkez Bankası'ndaki özel hesaplara 238,6 trilyon TL. dış proje kredisi aktarılmıştır. Muhasebe Yönetmeliğine göre, bu aktarımlara ilişkin dış borç kaydının proje özel hesabı ile ilişkilendirilmeksizin, doğrudan kurum borçlandırılarak yapılması gerekir. Ancak Devlet Borçlanı Saymanlığı kayıtları incelendiğinde, genel katma bütçe dışı kuruluşlar adına aktarılan tutarlar için de proje özel hesaba kayıt yapıldığı görülmektedir. Bunun sebebi, bazı özel hesapların genel katma bütçeli kuruluşlar ile genel katma bütçe dışı kuruluşlar tarafından ortak kullanılmasıdır. Yönetmelik hükümünün tam olarak uygulanabilmesi için her kuruluşun ayrı bir özel hesabı olması gerekmektedir. Ancak, bu mekanizma henüz işletilemediğinden, kuruluş ayrıntı yapılmaksızın proje özel hesabına para yatırılmakta, daha sonra kullanım aşamasında genel katma bütçe dışı kuruluş borçlandırılmaktadır. Bu sebeple PÖH'e yatırılan tutarlar ile takip eden alt bölümde ele alınan hesaptan çekilen tutarlar birbirine eşit değildir, bir önceki yılın devir bakiyesinden de kullanım yapılmıştır. Bu yılın devir bakiyesi olan, hesaplarda bekleyen tutarlar ise finansman tablosunda banka hesaplarıyla birlikte değerlendirilmektedir.

**Konsolide Bütçe Dışı Kuruluşların Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları**: Genel ve katma bütçe dışı kurum ve kuruluşlarca, hazine hesaplarına intikal ettirilmeksizin, dış finansman kaynağından doğrudan mal ve hizmet karşılığı olarak, 600 trilyon TL'lik dış proje kredisi kullanımı yapılmış, bu tutar kadar hazine alacağı yaratılmıştır.

Konsolide bütçe dış kuruluşlara, bütçeleştirme bilgisi gelmeyen kullanımları için belirli dönemler itibarıyla yazı gönderilerek, cevaplarını 15 gün içinde Devlet Borçları saymanlığına iletmeleri istenir. Yıl sonu itibarıyla, saymanlık tarafından kaydedilen genel ve katma bütçe dış kurum ve kuruluşlar teyitsiz doğrudan dış proje kredi kullanımları hesabının borç bakiyesi, genel ve katma bütçe dış kurum ve kuruluşlar için bütçeleştirilmeden yapılan kullanımları ifade eder. 2004 yılında 600 trilyon TL'lik dış proje kredisinin, 196,3 trilyon TL'si konsolide bütçe dış kuruluşlar tarafından bütçeleştirilmeden kullanılmıştır.

**2. Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Artışı** Yıl içinde döviz fiyatlarının yükselmesi nedeniyle dış borçlarda 1,38 katrilyon TL'lik bir artış meydana gelmiştir.

#### ***Dış borçlanma ile finanse edilen işlemler***

Aşağıdaki tabloda 2004 yılında dış borçlanma yoluyla elde edilen kaynaklarla finanse edilen işlemler yer almaktadır.

**Tablo 51: 2004Yılında Dış Borçlanma İle Finanse Edilen Bütçe Dışı Giderler**

	Milyar TL.
Borçlanmayla Karşılanan Giderler (Bütçe Dışı)	1.534.215.
<i>Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları (teyit edilmeyen)</i>	75.924
<i>Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları (teyit edildiği halde bütçe gideri yapılmayan)</i>	78.821
<i>Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Artış</i>	1.380.270
<b>Toplam</b>	<b>1.534.215</b>

2004 yılında dış borçlanma yoluyla finanse edilen, ancak bütçeye gider olarak kaydedilmeyen işlemlerin toplamı 1,5 katrilyon TL'dir.

#### ***Borçlanmayla Karşılanan Giderler (Bütçe Dışı)***

1,5 katrilyon TL'lik işlem, bütçe giderleri ile aynı karakterdedir. Bunlar, genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından kullanılan kaynaklardır

#### ***Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları (teyit edilmeyen);***

Konsolide bütçe kuruluşları doğrudan dış proje kredisi kullanımlarına ilişkin bilgileri Devlet Borçları Saymanlığı'na iletmek üzere Hazine Müsteşarlığı'na 15 iş günü içinde göndermekte yükümlüdürler. Bu mekanizma sayesinde doğrudan dış proje kredisi kullanımlarının bütçeleştirildiği teyit edilmiş olur. Yıl sonu itibarıyla Devlet Borçları Saymanlığı'nca kaydedildiği halde, teyitsiz kalan dış proje kredisi kullanımları bütçe gideri yapılmayan tutarı ifade eder. Bu tutar aynı zamanda teyitsiz doğrudan dış proje kredisi kullanımları hesabının borç bakiyesinde yer alır.

2004 yılında konsolide bütçeli kuruluşlar, 1,316 katrilyon TL'lik doğrudan dış proje kredisi kullanmışlardır. Bu kullanımlardan 75,9 trilyon TL'lik kısmı teyit edilmemiş ve bu tutara ilişkin olarak bütçe gideri kaydı yapılmamıştır.

#### ***Konsolide Bütçe Kuruluşlarının Doğrudan Dış Proje Kredisi Kullanımları (teyit edildiği halde bütçe gideri yapılmayan);***

2004 yılında doğrudan dış proje kredi kullanımlarından 78 trilyon TL'lik kısma ilişkin olarak kullanıcı kuruluşlardan kullanım bilgisi gönderildiği halde, bu tutara ilişkin olarak, mevzuatı gereğince bütçe gideri kaydı yapılmamıştır.

#### ***Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Artışı;***

Yıl içinde, döviz fiyatlarındaki yükselme nedeniyle dış borçlarda 1,38 katrilyon TL'lik artış gerçekleşmiş, bu artış dış borçları hesabına kaydedilmiştir. Aleyhte kur farkları muhasebe yönetmeliği uyarınca bütçe giderleri ile ilişkilendirilmeksizin giderler hesabında izlenmektedir. Bu tutar finansman tablolarında gider olarak dikkate alınmıştır.

## B2. Dış Borç Geri Ödemeleri ve Bütçe Finansmanı

### Dış Borç Ödemesi (Nakdi)

2004 yılında dış borçlar hesabına ilişkin nakit geri ödeme tutarı 9,8 katrilyon TL'dir.

### Dış Borç Ödemesi(Mahsup)

2004 yılında 2 katrilyon TL tutarında dış borç geri ödemesi, nakit akışı olmadan, mahsuben yapılan işlemlerle gerçekleştirilmiştir.

Tablo 52: 2004 Yılı Dış Borç Geri Ödemeleri Detayı (Mahsup)

	Milyar TL
1.Kreditöre İadelerden Kaynaklanan Borç Azalışı	7.124
Proje Özel Hesabı Kreditöre İade	4.828
Doğ. Dış. Prj.Kr. Kreditöre İade	2.296
2. İptaller	14.794
3.Düzeltilmeler (PÖH-Doğ.Dış.Prj.Krd)	66.971
4.Lehte kur farkı	1.989.135
5. Daire Saymanlık Farkı	3.781
<b>Toplam</b>	<b>2.081.805</b>

#### 1.Kreditöre İadelerden Kaynaklanan Borç Azalışı:

2004 yılında dış proje kredisi kullanıcısı kuruluşlar tarafından proje özel hesabı ve doğrudan dış proje kredisi kullanımlarından toplam 7,1 trilyon tutarında kreditöre iade gerçekleştirilmiştir. Dış borcun azalmasına yol açan bu işlem geri ödeme olarak kaydedilmiştir.

**2. İptaller:** 2004 yılında doğrudan dış proje kredilerinden 14,7 trilyonu iptal edilmiştir. Dış borcun azalmasına yol açan bu işlem mahsup geri ödeme olarak kaydedilmiştir.

**3. Düzeltilmeler (PÖH-Doğ.Dış.Prj.Krd):** 2004 yılında Devlet borçları saymanlığınca, dış borcun azalmasına yol açan proje özel hesabı ve doğrudan dış proje kredileri ile ilgili 67 trilyon TL tutarında düzeltme kaydı yapılmıştır.

**4. Lehte kur farkı:** Yıl içinde döviz fiyatlarındaki düşüş nedeniyle dış borçlarda 1,98 katrilyon TL'lik bir azalma meydana gelmiştir. Lehte kur farkları muhasebe yönetmeliği uyarınca bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin gelirler hesabında

izlenmektedir. Bu tutar finansman tablolarında gelir olarak dikkate alınmıştır.

**5. Daire Saymanlık Farkı:** 2001,2002,2003 yılları dış borçlar hesabına ilişkin daire ve saymanlık stok farkları 2004 yılında muhasebeleştirilmiştir. Bu işlem sonucunda toplam dış borç 3,781 trilyon TL azalmıştır. Bu tutar karşılığı finansman tablolarında gelir olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 53: 2004 Yılında Dış Borçlanma İle İlgili Borçlara mahsup Edilen Gelirler (Bütçe Dışı)

	Milyar TL
Kur farklarından kaynaklanan borç azalışı	1.989.135
Daire Saymanlık farkı	3.781
<b>Toplam</b>	<b>1.992.916</b>

2004 yılında dış borç geri ödemeleri ile ilgili 1.992 trilyon TL'lik bütçe dışı gelir tespit edilmiştir.

#### Kur farklarından kaynaklanan borç azalışı: 1,98

katrilyon TL'lik lehte kur farkı, dış borçlar hesabındaki azalışı göstermekte, mahsup geri ödeme kısmında yer almaktadır. Aynı zamanda bu tutar, finansman açısından bütçe dışı gelir olarak değerlendirilmektedir.

**Daire Saymanlık farkı:** Bütçe ve Proje finansman Dairesi ile Devlet Borçları saymanlığının 2001,2002,2003 dış borçlar stok rakamlarına ilişkin farklılık düzeyi 3.781 trilyon TL'lik dış borç azalışı meydana gelmiştir. Bu tutar, finansman açısından bütçe dışı gelir olarak değerlendirilmektedir.

## C. Tahvil İşlemleri ve Bütçe Finansmanı

Bu bölümde, 2004 yılında gerçekleştirilen tahvil işlemlerinin bütçe finansmanı ile ilişkisi ele alınmaktadır.

İncelememizde ilk olarak 2004 yılı tahvil borçlanmasına ilişkin verilerle tespit edilecek, ikinci aşamada tahvil kullanım ve geri ödemeleri açıklanacaktır.

### C1. Tahvil Borçlanması ve Bütçe Finansmanı

2004 yılında 87 katrilyon TL'lik nakit ve 15 katrilyon TL'lik mahsup işlem sonucunda toplam 102 katrilyon TL'lik tahvil borçlanması yapılmıştır.

#### Tahvil borçlanması

Tablo 54: 2004 Yılı Tahvil Borçlanma İşlemlerinin Detayı

	Milyar TL
<b>Toplam Tahvil Borçlanması</b>	<b>102.048.802</b>
<b>Nakit İmkanı Sağlayanlar</b>	<b>95.688.555</b>
TL Cinsinden Nakit İmkanı Sağlayanlar	77.161.260
Döviz Cinsinden Nakit İmkanı Sağlayanlar	17.799.873
Döviz Endeksli Nakit İmkanı Sağlayanlar	727.422
<b>Özel Tertip Devlet Tahvilleri</b>	<b>6.360.246</b>
TL Cinsi Özel Tertip Devlet Tahvilleri	5.331.915
Döviz Cinsi Özel Tertip Devlet Tahvilleri	880.290
Döviz Endeksli Özel Tertip Devlet Tahvilleri	148.041
*Döviz cinsinden ve döviz endeksli tahvillerde kur farkı dahil edilmiştir.	

Tablodan da görüleceği üzere 2004 yılında, nakit imkanı sağlayan tahvil borçlanması 95,6 katrilyon TL. (kur farkı dahil), özel tertip devlet tahvilleri tutarı ise 6,3 katrilyon TL'dir. (kur farkı dahil)

Aşağıdaki tablolarda yer alan rakamların detayı Ek tablo 7'de verilmektedir.

#### Tahvil borçlanması (mahsup işlemler karşılığı)

2004 yılında nakit tahvil ihracı 87,1 katrilyon, mahsuben gerçekleştirilen tahvil borçlanması ise 14,9 katrilyon TL'dir.

Tablo 55: 2004 Yılı Tahvil Borçlanma İşlemi Detayı (Mahsup)

	Trilyon TL
<b>1. Gider Finansmanı Mahiyetindeki Tahvil Borçlanması</b>	<b>4.605.191</b>
Tahvil Faizleri Karşılığı Verilen Tahvil İskonto Gideri Karşılığı Borçlanma TMSF'ye Verilen Tahviller	1.899.029 265.224 2.340.938
<b>2. Kağıt Değişimi İşlemleri</b>	<b>7.090.242</b>
Vadesi Gelen Tahviller Yerine Verilen Yeni Tahviller	7.068.949
Vadesi Gelen Hazine Bonoları Yerine Verilen Yeni Tahviller	21.293
<b>3. Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Artışı</b>	<b>3.218.311</b>
<b>Toplam</b>	<b>14.923.744</b>

#### 1. Gider finansmanı mahiyetindeki tahvil borçlanması

Tahvil borçlanmalarının 4,6 katrilyon TL'si aşağıda açıklanan giderleri finanse etmekte kullanılmıştır.

**Tahvil faizleri karşılığı verilen tahvil:** Geri ödenen tahvillerin faizleri karşılığında 2 katrilyon TL'lik tahvil ihraç edilmiş ve bu tutar bütçe giderleri ile ilişkilendirilmiştir.

**İskonto gideri karşılığı borçlanma:** İskontolu olarak ihraç edilen senetlerde, senedin ihracı sırasında mahsuben ödenen iskonto (faiz),

Muhasebe Yönetmeliği gereğince, bütçe giderleri hesabına kaydedilmektedir. 2004 yılında iskontolardan kaynaklanan 265 trilyon TL'lik faiz ödemesinin yönetmeliğe uygun olarak bütçe gideri kaydı yapılmıştır.

TMSF'ye verilen tahviller: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna 2,3 katrilyon TL tutarında devlet tahvil verilmiştir. Bu işlemin karşılığında Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabına borç kaydı yapılarak alacak yaratılmıştır. Bu tutar finansman açısından gider mahiyetindedir.

### 2. Kağıt değişimi işlemleri

Kağıt değişim işlemleri bütçe finansmanı açısından borçlanma ve geri ödeme miktarları aynı olduğundan net etkisi olmayan işlemlerdir. Kağıt değişimi işlemlerinde borç geri ödemesi yapılmakta, başka bir giderin finansmanı gerçekleştirilmemektedir. Vadesi gelen ya da erken itfaya tabi tutulan senetler karşılığında yeni kağıtlar verilmekte faizleri ise bütçeden ödenmektedir.

Tahvil geri ödemesi yerine verilen yeni tahviller: 2004 yılında vadesi gelen yada erken itfaya tabi tutulan tahviller için 7 katrilyon TL'lik yeni tahvil verilmiştir.

Hazine Bonusu geri ödemesi yerine verilen yeni tahviller: Vadesi gelen 21,2 trilyon TL'lik bono karşılığında tahvil ihraç edilmiştir.

### 3. Kur farklarından kaynaklanan borç artışı

Döviz endeksli ve döviz cinsinden tahvillerin kur farkları nedeniyle, 2004 yılı borç tutarı 3,2 katrilyon TL artmıştır.

## **Tahvil Borçlanması İle Finanse Edilen Bütçe Dışı İşlemler**

Aşağıda tahvil borçlanması yoluyla finanse edilen kayıt dışı işlemlerin mahiyeti ve miktarı yer almaktadır. 2004 yılında tahvil borçlanmasıyla finanse edilen ve Bütçe dışı kalan işlemlerin miktarı 5,5 katrilyon TL olmuştur.

*Tablo 56: 2004 Yılında Tahvil Borçlanmasıyla Karşılanan Bütçe Dışı Giderler*

	Milyar TL
1. Alacak Doğuran Transferler-TMSF'ye Verilen Tahviller	2.340.938
2. Kur Farklarından Kaynaklanan Borç Artışı	3.218.311
<b>Toplam</b>	<b>5.559.249</b>

2. Alacak doğuran transferler-TMSF'ye verilen tahviller: TMSF'ye verilen tahviller karşılığında yıl içinde 2,3 katrilyon TL alacak kaydı ihdas edilmiştir. TMSF'ye yıl içinde verilen bu tahviller karşılığında bütçe finansman tablolarında alacak kayıtları gösterilmektedir.

3. Kur farklarından kaynaklanan borç artışı: Döviz endeksli ve döviz cinsinden tahvillerin tutarı, yıl sonunda kur farkları nedeniyle 3,2 katrilyon TL artmıştır. Aleyhte kur farkları muhasebe yönetmeliği uyarınca bütçe giderleri ile ilişkilendirilmeksizin giderler hesabında izlenmektedir. Bu tutar finansman tablolarında gider olarak dikkate alınmıştır.

## C2. Tahvil Geri Ödemeleri ve Bütçe Finansmanı

2004 yılında Devlet Tahvilleri Hesabından 63,2 katrilyon TL nakit, 13,5 katrilyon TL mahsup olmak üzere toplam 76,8 katrilyon TL geri ödeme yapılmıştır.

### **Devlet tahvil geri ödemeleri (nakit)**

2004 yılında Devlet tahvilleri hesabından nakit olarak 63,2 katrilyon TL'lik geri ödeme yapılmıştır.

### **Devlet tahvil geri ödemeleri (mahsup)**

2004 yılında 13,5 katrilyon TL tutarında tahvil geri ödemesi, nakit akışı olmadan, mahsuben yapılan işlemlerle gerçekleştirilmiştir.

Tablo 57: 2004 Yılı Tahvil Geri Ödemeleri Detayı (Mahsup)

	Milyar TL
1. Kur Farkından Kaynaklanan Borç Azalışı	4.229.040
2. Tahvil Verilmek Suretiyle Ödenen Tahviller	7.068.950
3. Bono Verilmek Suretiyle Ödenen Tahviller	268.060
4. Ziraat Bankasından İade	1.846.969
5. Primi Satış Geliri	59.946
6. TMSF İade	100.000
<b>Toplam</b>	<b>13.572.965</b>

**1. Kur farkından kaynaklanan borç azalışı:** Döviz endeksli ve döviz cinsinden tahviller, ihraç edildikleri tarihteki döviz kuru üzerinden hesaba kaydedilirler. Falz ödeme dönemlerinde veya tahvillerin geri ödenmesi sırasında bu tahvillerin TL değeri tekrar hesaplanır ve ilk kaydedilen tutarda meydana gelen değişiklik kur farkı olarak kaydedilir.

Döviz endeksli ve döviz cinsinden ihraç edilen tahvillerde yıl içinde döviz kurlarındaki değişimlerden dolayı 4,2 katrilyon TL'lik lehte kur farkı meydana gelmiştir.

### **2. Tahvil verilmek suretiyle ödenen tahviller:**

Kağıt değişimi işlemleri, net finansman sağlamayan işlemlerdir. Bu işlemlerde borç yeniden aynı miktarda borçlanma yoluyla ödenir

(devredilir). Yeniden tahvil verilmek suretiyle 7 katrilyon TL tutarında tahvilin geri ödemesi yapılmıştır.

**3. Bono verilmek suretiyle ödenen tahviller:** Vadesi gelen tahvillerin yerleş bono verilmek suretiyle 268 trilyon tutarında tahvilin geri ödemesi yapılmıştır.

**4. Ziraat Bankasından İade:** Kamu Ortaklığı Fonunun Konut Edindirme Yardımı hesabına olan borcuna ilişkin olarak verilen devlet tahvillerinden 1,8 trilyonluk kısmı T.C Ziraat bankasınca iade edilmiştir.

**5. Primi Satış Geliri:** Devlet Tahvillerinin değişimi sırasında erken iftaden kaynaklanan 60 trilyonluk gelir tutarı kadar devlet tahvillerinde azalış gerçekleştirilmiştir. Bu tutar bütçe gelirlerine kaydedilmiştir.

**6. TMSF İade:** Tasarruf Mevduatı Sigorta fonuna ikrazen verilen devlet tahvillerinden 100 trilyon tutarındaki kısım geri alınmıştır. Aynı tutar finansman tablosunda TMSF'den tahsilat olarak da görünmektedir.

### **Tahvil geri ödemelerinde kullanılan bütçe dışı gelirler**

2004 yılında tahvil geri ödemeleriyle ilişkili olarak 6 katrilyon TL'lik gelir bütçe dışı kalmıştır. Tablodaki rakamlarla ilgili açıklamalara yukarıda yer verilmiştir.

Tablo 58: 2004 Yılı Tahvil Geri Ödemeleriyle İlgili Bütçe Dışı Gelirler

	Milyar TL
Lehte Kur Farkından Doğan Gelir	4.229.040
Senet İadesinden Kaynaklanan Gelir	1.846.969
<b>Toplam</b>	<b>6.076.009</b>

## D. Hazine Bonosu İşlemleri ve Bütçe Finansmanı

Bu bölümde 2004 yılı bono işlemlerinin bütçe finansmanı ile ilişkisi ele alınacaktır. Aşağıdaki

tablolarda yer alan rakamların detayı ek tablo 8'de verilmektedir.

### D1. Hazine Bonosu Borçlanma İşlemleri ve Bütçe Finansmanı

Yıl içinde 61,2 katrilyon TL'si nakden, 402 trilyon TL'si de mahsuben olmak üzere toplam 61,6 katrilyon TL'lik bono borçlanması gerçekleştirilmiştir. Nakden gerçekleştirilen borçlanmanın karşılığı, Hazinesin banka hesaplarına aktarılmaktadır. Bu tutarlar yıl içinde borç geri ödemelerinin ve bütçe giderlerinin finansmanı için kullanılmaktadır. Nakdi borçlanma karşılığında oluşan işlemler kayıt altına alındığından, bütçe finansman tablolarında bunlarla ilgili ayrı kayıt ihdas edilmesine gerek bulunmamaktadır.

Mahsuben gerçekleştirilen 402 trilyon TL'lik borçlanma işlemleri ile ilgili detay rakamlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 59: 2004 Yılı Hazine Bonosu Borçlanma İşlemlerinin Detayı (Mahsup)

	Milyar TL
1. Gider finansmanı mahiyetindeki bono borçlanması	27.836
Tahvil faizleri yerine verilen bonolar (bütçe gideri)	23.401
Bono faizleri yerine verilen bonolar (bütçe gideri)	4.435
2. Kağıt değişimi işlemleri	374.202
Devlet tahvilleri yerine verilen hazine bonolar	268.061
Hazine bonoları yerine verilen hazine bonoları	106.141
3. Kur farklarından kaynaklanan borç artışı	0
Toplam	402.038

#### 1. Gider finansmanı mahiyetindeki bono borçlanması

Bono borçlanmasının 27,8 trilyon TL'lik kısmı çeşitli giderlerin finansmanında kullanılmıştır.

Tahvil faizleri yerine verilen bonolar (bütçe gideri): Tahvil faizi karşılığında 23,4 trilyon TL'lik bono verilmiş, bu işlem bütçe gideri olarak kaydedilmiştir.

Bono faizleri yerine verilen bonolar (bütçe gideri): Bono faizi karşılığında 4,4 trilyon TL'lik bono verilmiş, bu işlem bütçe gideri olarak kaydedilmiştir.

#### 2. Kağıt değişimi işlemleri

##### (Hazine bonosu verilerek ödenen bonolar)

Vadesi gelen ya da erken itfa edilen 106,1 trilyon TL'lik bono, karşılığında Hazine bonosu verilerek suretiyle ödenmiştir.

##### Hazine bonosu verilerek ödenen devlet tahvilleri

Vadesi gelen ya da erken itfa edilen 268 trilyon TL'lik devlet tahvili, karşılığında Hazine bonosu verilerek suretiyle ödenmiştir.

#### 3. Kur farklarından kaynaklanan borç artışı

2004 yılında hazine bonolarına ilişkin olarak kur farkından kaynaklanan borç artışı bulunmamaktadır.



## **D2. Hazine Bonosu Geri Ödemesi ve Bütçe Finansmanı**

56,7 katrilyon TL'lik bono geri ödemesinin 56,6 katrilyon TL'lik kısmı nakden, 127 trilyon TL'lik kısmı da mahsuben gerçekleştirilmiştir. Mahsuben gerçekleştirilen işlemlerin detayı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

*Tablo 60: 2004 Yılı Hazine Bono Ödemelerinin Detayı (Mahsup)*

	Milyar TL
1. Kağıt Değişimi İşlemleri	127.435
<i>Kağıt Değişimi İşlemleri (Tahvil Verilerek Ödenen Bonolar)</i>	<i>21.294</i>
<i>Kağıt Değişimi İşlemleri (Bono Verilerek Ödenen Bonolar)</i>	<i>106.141</i>
2. Kur Farkından Kaynaklanan Borç Azalışı	0
<b>Toplam</b>	<b>127.435</b>

### **1. Kağıt Değişimi İşlemler**

Bono geri ödemelerinin 127,4 trilyon TL'lik kısmı, karşılığında Devlet tahvil ve Hazine bonosu verilme suretiyle gerçekleştirilmiştir.

**Karşılığın tahvil verilerek ödenen bonolar:** Yıl içinde vadesi gelen veya erken itfaya tabi tutulan 21,3 trilyon TL'lik Hazine bonosu karşılığında tahvil verilmiştir.

**Karşılığın bono verilerek ödenen bonolar:** Yıl içinde vadesi gelen 106,1 trilyon TL'lik Hazine bonosunun karşılığında tekrar bono verilmiştir.

### **2. Kur farkından kaynaklanan borç azalışı**

2004 yılında hazine bonolarına ilişkin olarak kur farkından kaynaklanan borç azalışı bulunmamaktadır.

## E. Diğer Finansman İşlemleri

Bu bölümde, 2004 yılında borç hesaplarına kaydedilmeden gerçekleştirilen, ancak bütçe finansmanıya doğrudan ilgili olan işlemler ele alınacaktır. Bu işlemler sonucunda kayıt dışında

### *Hazine Alacaklarından Tahsil Edilen Tutarlar*

Aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere 2004 yılında Hazine'nin çeşitli kuruluşlardaki alacakları karşılığında 1,28 katrilyon TL'lik tahsilat yapılmıştır.

*Tablo 61: 2004 Yılında Hazine Alacaklarından Tahsil Edilen Tutarlar*

	Milyar TL
1. Genel Katma Bütçe Dışı Daire ve Kurumlardan Alacaklar Hs. Yapılan Tahsilat	938.508
2. Risk Hs. Yapılan Tahsilat	159.849
3. Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hs. Yapılan Tahsilat	184.569
<b>Toplam</b>	<b>1.282.947</b>

1. GKBDKA hesabına Yapılan Tahsilat 2004 yılında, genel ve katma bütçe dışındaki daire ve kurumlara kullandırılan dış finansman imkanlarından doğan alacaklar ve 01.01.2003 tarihinden önce hazinece üstlenilen tutarlardan kaynaklanan hazine alacaklarından toplam 938,5 trilyon TL'lik tahsilat gerçekleştirilmiştir.

### 2. Risk Hesabına Yapılan Tahsilat:

Risk hesabının gelirleri 2004 yılı içerisinde 652,7 trilyon TL. olmuştur. Bu tutarın 484,3 trilyon TL'si bütçe transferlerinden oluşmaktadır. Geriye kalan miktar 168,5 trilyon TL. risk hesabına yapılan tahsilatı ve risk hesabının diğer gelirlerini göstermektedir. Buna karşılık risk hesabının giderleri 644,1 trilyon TL. olmuştur. Bu tutarın 484,3 trilyon TL'si bütçeden aktarılan transferlerle karşılanmıştır. 159,9 trilyon TL'si ise risk hesabının bütçe transferleri dışındaki gelirlerinden karşılanmıştır. 168,5 trilyon TL'si bütçe

kalan bir gelir elde edilmekte veya gider yapılmaktadır. Tablolarda yer alan rakamların detayı ek tablo 5'de verilmiştir

transferi harici alacak tahsilatı ve risk hesabının diğer gelirlerinden oluşan rakam bütçe dışı gelir niteliğindedir. Bunun bankada bekleyen 8,6 trilyon TL'si finansman dengesinde emanetler arasında gösterilmiştir. Geriye kalan 159,9 trilyon TL'si hazine alacaklarından tahsil edilenler kısmında bütçe dışından elde edilen finansman kaynağını göstermek amacıyla yer almıştır.

*Tablo 62: Risk Hesabı Gelir ve Giderleri*

	Milyar TL
Risk hesabı gelirleri	652.821
Bütçe Transferleri	484.277
Diğer Gelirler	168.544
Risk Hesabı Giderleri	644.147
Bütçe Transferleri ile karşılanan	484.277
Diğer Giderler	159.870
Risk-Banka	8.674

3. Hazinece Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabına Yapılan Tahsilat İkrazen Verilen Özel tertip iç borçlanma senetlerinden kaynaklanan hazine alacaklarından toplam 184,5 trilyon TL'lik tahsilat gerçekleştirilmiştir. TMSF'den yapılan bu tahsilatın 100 trilyonluk kısmı değişim suretiyle gerçekleştirilirken, 84,5 trilyonluk kısmı banka hesabına yapılan nakit tahsilattır. 100 trilyonluk kısım karşılığında ise daha önce İkrazen verilen devlet tahvilleri geri alınmıştır.

### Diğer bütçe dışı giderler

2004 yılında borç hesapları dışındaki hesaplar aracılığıyla gerçekleştirilen 2 trilyon TL. tutarında gider bütçe dışı kalmıştır. Bu tutar yurt dışından sağlanarak T. Halk Bankası AŞ'ye 03.07.1986 -05.01.1989 ve 27.06.1990 tarihli devir anlaşmaları ile devredilen kredilerden kaynaklanan alacaklardan 2 trilyon TL'lik kur farkı rakamının silinmesine ilişkindir. Şİme işlemi Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 29.12.2004 tarih ve 26028 sayılı yazıları gereğince gerçekleştirilmiştir. Bu tutar kadar hazine alacağı azaltılarak Giderler hesabında muhasebeleştirilmiştir.

## EK 2: EK TABLOLAR

Ek Tablo 1: Bütçe Finansman Dengesi – Borçlanma İşlemleri Dahil

1000 TL.

Bütçe Finansmanı Dengesi - Ana Kalemler		GSMH'ye Oranı
<b>Giderler</b>	<b>297.990.937.496.720</b>	<b>%69,36</b>
<i>Bütçe Giderleri</i>	<i>142.682.344.186.320</i>	<i>%33,26</i>
<i>Bütçe Dışı Giderler</i>	<i>154.818.993.310.400</i>	<i>%36,09</i>
Borç Ödemeleri	145.416.596.541.200	%33,90
Borçlanmayla Karşılanan (Mahsup) Giderler	4.754.527.562.000	%1,11
Kurumlardan Alacaklar	3.529.989.977.060	%9,82
Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0	%0,00
Diğer Finansman Kullanımları	1.117.939.240.150	%3,26
Vergi İndirimleri, Muafiyetler ve İstisnalar	Bilinmiyor	
<b>Getiriler</b>	<b>297.990.937.496.720</b>	<b>%69,36</b>
<i>Bütçe Gelirleri</i>	<i>119.729.858.479.650</i>	<i>%25,81</i>
<i>Bütçe Gelirinden Düşülen</i>	<i>-2.325.302.690.800</i>	
<i>Bütçe Dışı Gelirler</i>	<i>189.193.381.677.970</i>	<i>%44,09</i>
Borçlanma Hasılatı	179.167.002.225.600	%41,77
Borçlara Mahsup Edilen Gelirler	8.068.924.442.900	%1,88
Tahsil Edilen Alacaklar	1.282.947.631.950	%3,30
Diğer Finansman Kaynakları	881.872.178.050	%2,21
Vergi İndirimleri, Muafiyetler ve İstisnalar	Bilinmiyor	
Kaynağı Tespit Edilemeyen Giderler	-295.364.800.630	-%0,09
<b>Finansman Eksiği</b>	<b>0</b>	<b>%0,00</b>
2004 Yılı GSMH 428.932.000.000.000 TL.		

Ek Tablo 2: Bütçe Verileri ve Bütçe Dışı İşlemler Harici

1000 TL.

	GSMH'ye Oran	
<b>Giderler</b>	<b>162.094.390.965.820</b>	<b>%38,46</b>
<b>Bütçe Giderleri</b>	<b>142.682.344.186.320</b>	<b>%33,28</b>
<b>Bütçe Dışı Giderler</b>	<b>9.402.636.789.200</b>	<b>%2,19</b>
Borçlanmaya Karşılanan (Mahsup) Giderler	4.754.527.552.000	%1,11
Bütçe Dışı Kur Farkı Ödemesi	4.598.581.326.500	%1,07
Bütçe Dışı Faiz/Komisyon Ödemesi	0	%0,00
TCMB Değerleme Farkı Mahsubu	0	%0,00
Diğer Kayıt Dışı Giderler	158.946.225.500	%0,04
Kurumlardan Alacaklar	3.529.589.977.050	%6,82
TMSF'ye Devredilen Kaynak	2.340.938.000.000	%6,55
Diğer Kurumlara Kullanılan Kaynak	1.188.631.977.050	%2,28
Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0	%0,00
Diğer Finansman Kullanımları	1.117.939.240.150	%2,26
<b>Gelirler</b>	<b>118.629.300.071.660</b>	<b>%27,66</b>
<b>Bütçe Gelirleri</b>	<b>110.720.858.479.650</b>	<b>%26,61</b>
Bütçe Gelirinden Döndülen	-2.325.302.660.900	
<b>Bütçe Dışı Gelirler</b>	<b>10.233.744.252.900</b>	<b>%2,39</b>
Borçlara Mahsup Edilen Gelirler	8.068.824.442.900	%1,88
Tahsil Edilen Alacaklar	1.282.947.631.950	%3,00
Diğer Finansman Kaynakları	881.872.178.050	%2,21
<b>Finansman Eksiği</b>	<b>33.456.080.893.870</b>	<b>%7,80</b>
2004 Yılı GSMH 428.932.000.000.000 TL.		

Ek Tablo 3: Bütçe Finansman Dengesi

1000 TL.

Giderler/Kullanımlar		Gelirler/Kaynaklar	
<b>Toplam Giderler</b>	<b>297.500.937.496.720</b>	<b>Toplam Gelirler</b>	<b>297.500.937.496.720</b>
<b>Bütçe Gelir ve Giderleri (A)</b>			
<b>Bütçe Giderleri Toplamı</b>	<b>142.982.344.186.320</b>	<b>Bütçe Gelirleri Toplamı</b>	<b>106.305.555.618.750</b>
Bütçe Gideri	141.020.659.434.270	Bütçe Geliri	110.720.858.479.650
Bütçe Emanetleri (-)	-172.965.534.600	Kırsızlar- Faizden Büt. Gel. Kaydedilen	-2.325.302.660.900
Avanslar	1.834.450.286.650	<b>Bütçe Açığı</b>	<b>34.286.788.367.570</b>
<b>Finansman Toplamı (B)</b>			
<b>Toplam Kullanımlar</b>	<b>154.818.893.310.400</b>	<b>Toplam Kaynaklar</b>	<b>189.105.381.677.970</b>
<b>Net Finansman</b>	<b>34.286.788.367.570</b>		
<b>Borçlanma Hattı ve Geri Ödemesi (B1)</b>			
<b>Toplam Borç Geri Ödemesi</b>	<b>145.416.656.541.200</b>	<b>Toplam Borçlanma Hesabı</b>	<b>179.167.002.225.600</b>
İç Borçlanma	133.530.702.699.350	İç Borçlanma	163.026.925.391.400
Tahvil	76.811.727.780.600	Tahvil	102.048.802.064.350
Hazine Bonosu	56.718.974.918.750	Hazine Bonosu	61.578.123.307.050
Kısa Vadeli Avans	0	Kısa Vadeli Avans	0
Dış Borçlanma	11.885.853.841.850	Dış Borçlanma	15.540.076.834.200
<b>Net Borçlanma Hesabı</b>	<b>33.750.445.884.400</b>		
<b>Mahsup Gelir ve Giderler (Yarı-Mali İşlemler) (B2)</b>			
<b>Borçlanmayla Karşılanan Giderler</b>	<b>4.754.527.952.000</b>	<b>Borçlara Mahsup Edilen Gelirler</b>	<b>8.088.924.442.900</b>
Bütçe Dışı Kur Farkı Ödemesi	4.996.581.326.500	Kur Farkından Doğan Gelir	6.218.174.613.450
Bütçe Dışı Faiz Ödemesi	0	TCMB Değerleme Farkı	0
Diğer Giderler	156.946.225.500	Kurumlardan Faiz Tahakkütü	0
Görev Zararı Ödemesi	0	Diğer Gelirler	1.650.749.829.450
Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler	0	<b>Mahsup Gider Fazlası</b>	<b>-3.314.396.890.900</b>
<b>Alecekler (B3)</b>			
<b>Kurumlardan Alecekler</b>	<b>3.529.569.977.050</b>	<b>Aleceklardan Tahsil Edilenler</b>	<b>1.282.947.631.950</b>
Kırsızlar-TMSF'ye Verilen DİBS	2.340.938.000.000	Kırsızlardan Tahsil Edilen	184.569.561.600
GBDDKBH	1.028.782.012.100	GBDDKBH'den Tahsil Edilen	938.508.105.400
Risk Hesabı giderleri/- yaratılan alecek	159.869.964.950	Risk Hesabı tahakkütü ve gelirleri	159.869.964.980
		<b>Alecek Gideri Fazlası</b>	<b>2.246.622.345.100</b>
<b>Diğer Finansman Kalemleri (B4)</b>			
<b>Kullanımlar</b>	<b>1.117.939.240.150</b>	<b>Kaynaklar</b>	<b>881.872.178.050</b>
Kasalar	171.025.486.300	Emanetler	881.872.178.050
Bütçe Dışı Avans ve Krediler	728.279.345.900		

<b>Bankalar</b>	<b>220.637.427.950</b>		
<b><i>Dijer Finansman Fazlası</i></b>		<b><i>Dijer Kullanım Fazlası</i></b>	<b>236.067.062.100</b>
<b>Hata/Noctan (B6)</b>			
<b><i>Giderlerle İlgilı Hata</i></b>	<b>0</b>	<b><i>Kaynağı Tespit Edilmeyen Gelirler</i></b>	<b>-295.364.600.530</b>
<b><i>Net Hata/Noctan</i></b>	<b>-295.364.600.530</b>		
<b>Denge</b>			
<b><i>Finansman</i></b>	<b>33.455.080.863.870</b>	<b><i>Açık</i></b>	<b>33.455.080.863.870</b>
<b><i>Net Borçlanma Hasıletı</i></b>	<b>33.750.445.684.400</b>	<b><i>Nakit Bütçe Açık</i></b>	<b>34.286.788.367.570</b>
<b><i>Kaynağı Tespit Edilmeyen Gelirler</i></b>	<b>-295.364.600.530</b>	<b><i>Mahsup Gider Fazlası</i></b>	<b>-3.314.386.890.900</b>
		<b><i>Alacak Gideri Fazlası</i></b>	<b>2.246.622.345.100</b>
		<b><i>Dijer Kullanım Fazlası</i></b>	<b>236.067.062.100</b>
<b><i>Fark</i></b>	<b>0</b>		

Ek Tablo 4: 2004 Yılı Konsolide Bütçe Rakamları

1000 TL.

Bütçe Gelirleri ve Giderleri	Genel	Katma	Konsolide
Bütçe Gideri	139.224.734.493.840	13.714.755.940.430	141.020.669.434.270
Bütçe Geliri	108.940.173.550.800	13.850.785.775.200	110.720.856.479.690
Bütçe Açığı	30.284.560.943.040	-136.030.834.770	30.300.000.964.620
<b>Bütçe İşlemleri</b>	<b>Bütçe Gideri</b>	<b>Bütçe Geliri</b>	
Devlet Borçları Saymanlığı	57.407.277.854.500	3.361.024.674.000	
Hazine İç Ödemeler Saymanlığı	25.982.991.937.550	5.346.293.196.150	
Konsolide Bütçe-Diğer	57.630.569.642.220	102.023.540.609.500	
<b>Nakit Gelirler ve Giderler</b>	<b>2003'den Devir</b>	<b>2003'ye Devir</b>	<b>2004 İşlemi</b>
<b>Kasalar</b>	<b>116.367.090.000</b>	<b>287.382.526.300</b>	<b>171.825.466.300</b>
Kasa-Genel	43.910.521.000	1.392.532.350	
Kasa-Katma	360.673.000	151.493.100	
Alınan Çekler-Genel	0	201.296.810.100	
Alınan Çekler-Katma	0	0	
Eliçlik ve Kon. Nezdindeki Paralar	72.075.666.000	89.215.160.000	
Diğer Hazır Değerler-Genel	0	16.308.483.000	
Diğer Hazır Değerler-Katma	0	28.047.750	
<b>Bankalar</b>	<b>6.163.868.891.890</b>	<b>6.334.596.399.890</b>	<b>220.637.427.990</b>
Banka-Genel	1.931.520.078.960	1.672.061.573.700	
Banka-Katma	976.262.148.900	1.044.382.512.200	
Döviz-Genel	3.049.362.291.250	3.531.630.799.050	
Döviz-Katma	0	296.162.200	
Nakit Hareketleri Hesabı-Genel	0	0	
Proje Özel Hesabı	146.715.346.800	75.635.222.700	
<b>Avans</b>	<b>1.806.108.373.890</b>	<b>3.642.959.690.890</b>	<b>1.834.459.396.890</b>
İç Avans ve Krediler-Genel	0	1.320.619.695.150	
İç Avans ve Krediler-Katma	0	734.617.800	
Personel Avansları-Genel	0	1.084.896.750	
Personel Avansları-Katma	0	2.417.630	
Proje Özel Hes. Var. Avans ve Krediler	0	1.338.624.650	
Doğ.Dış Prj.Krd.Kul.Av.ve Akr.-Genel	0	149.937.271.300	
Doğ.Dış Prj.Krd.Kul.Av.ve Akr.-Katma	0	95.175.133.650	
Yatırım Avansları-Genel	778.793.320.250	834.134.973.450	
Yatırım Avansları-Katma	3.111.612.050	10.697.976.850	
Akredİtİler-Genel	993.815.018.050	1.092.614.096.250	
Akredİtİler-Katma	32.399.423.550	40.920.997.050	
Saymanlıklar Arası İşlemler Hs.-Genel		91.083.000.000	
Saymanlıklar Arası İşlemler Hs.-Katma		3.915.000.000	
<b>Bütçe Dışı Avans ve Krediler</b>	<b>1.381.982.944.100</b>	<b>2.978.229.290.890</b>	<b>726.276.345.900</b>
Bütçe Dışı Avans ve Krediler-Genel	1.251.270.000.000	1.982.792.907.950	
Bütçe Dışı Avans ve Krediler-Katma	100.682.944.100	115.476.382.950	

<b>Bütçe Emanetleri</b>	<b>3.802.794.809.290</b>	<b>3.675.780.043.850</b>	<b>172.965.534.600</b>
Bütçe Emanetleri-Genel	3.153.781.920.200	3.147.217.301.050	
Bütçe Emanetleri-Katma	348.032.589.050	528.542.742.800	
<b>Emanet Kaynaklardan Sağlanan Nakit Girişleri</b>	<b>3.554.645.483.480</b>	<b>4.338.517.631.500</b>	<b>881.872.178.050</b>
Risk Hesabı	106.660.650	8.673.894.650	
Alinan Depozito ve Teminatlar-Genel	0	188.177.991.850	
Alinan Depozito ve Teminatlar-Katma	0	20.274.870.400	
Okul Pensiyonları-Genel	48.280.826.100	53.983.080.200	
Emanetler-Genel	443.861.000.000	1.003.818.872.860	
Emanetler-Katma	485.397.805.300	254.673.669.500	
Mutualik Carl Hs.Genel	7.720.943.850	269.735.650	
Mutualik Carl Hs.Katma	37.199.550	0	
Konsolokuk Carl Hs.	0	0	
Ödenecek Vergi ve Fonlar-Genel	187.207.000.000	0	
Ödenecek Vergi ve Fonlar-Katma	0	232.489.129.400	
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kes.-Genel	6.502.752.850	15.663.941.400	
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kes.-Katma	12.217.200	39.920.763.450	
Fonlar Adına Yapılan Tahakküt	0	905.612.400	
Fonlar Adına Yapılan Tahakküt-Katma	0	48.265.125.400	
Mahallî İdareler ve Fon Payları-Genel	1.764.552.000.000	2.292.352.042.450	
Mahallî İdareler ve Fon Payları-Katma	0	210.138.650	
Var. Çekler ve Gönderme Em.Genel	615.069.535.350	361.881.638.150	
Var. Çekler ve Gönderme Em.Katma	125.897.792.600	14.963.278.900	
Seyir Fazlaları-Genel	0	4.067.950	
Seyir Fazlaları-Katma	0	32.250	

Ek Tablo 5: Mahsup Borçlanma İşlemlerinden Doğan Gelir ve Giderler

1000 TL.

	<b>Toplam Gider</b>	<b>Toplam Gelir</b>	
	<b>8.284.997.529.698</b>	<b>9.361.872.974.580</b>	<b>-1.067.774.545.880</b>
	<b>Giderler</b>	<b>Gelirler</b>	
	<b>4.784.627.582.008</b>	<b>8.068.824.442.908</b>	<b>-3.314.596.890.900</b>
<b>Bütçe Dışı Kur Farkı Ödemesi</b>	<b>4.898.581.328.580</b>	<b>6.218.174.613.450</b>	<b>Kur Farkından Doğan Gelir</b>
<b>Dış Borç Alayışta Kur Farkı</b>	<b>1.380.269.793.500</b>	<b>1.989.134.867.250</b>	<b>Dış Borç Lehte Kur Farkı</b>
<b>Tahvil Kur Farkı</b>	<b>3.218.311.533.000</b>	<b>4.229.030.948.200</b>	<b>Tahvil Kur Farkı</b>
<b>Bono Kur Farkı</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>Bono Kur Farkı</b>
<b>Bütçe Dışı Fahi/Komisyon Ödemesi</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>Afacaklardan Tahakküt</b>
<b>Dış Borç Komisyon Ödemesi</b>	<b>0</b>		
<b>Bütçe Dışı Giderler</b>	<b>155.946.226.508</b>	<b>1.850.749.829.450</b>	<b>Dışarı Gelirler</b>
<b>Konsolide Bütçe Gideri-PÖH</b>	<b>0</b>	<b>1.848.968.680.000</b>	<b>Sanet İdaresinden Kaynaklanan Gelir</b>
<b>Hazine Alacaklarından Gidere Dönenün</b>	<b>2.000.748.000</b>	<b>3.781.149.450</b>	<b>Stok azalışından Kay.Gelir</b>
<b>Teyitli Dış Proje Kredi Kullanılmıan</b>	<b>78.924.291.800</b>		
<b>Teyitli Dış Proj.Krd. Kul.Böl.Gid.Yapılmıyan</b>	<b>78.021.185.650</b>		



Ek Tablo 6: 2004 Yılı Faiz ve Genel Giderler Toplamı

1000 TL.

Faiz - Genel Gider-İskonto Toplamı		56.577.992.957,659
<b>Faiz Giderleri</b>		<b>56.109.580.929,900</b>
Devlet Tahvilleri		39.170.792.929,050
Hazine Bonoları		10.862.079.297,900
Diğ Borçlar		6.056.688.703,050
<b>İskonto Giderleri</b>		<b>378.929.338,458</b>
Devlet Tahvilleri		265.224.558,650
Hazine Bonoları		0
Diğ Borçlar		113.704.779,800
<b>Genel Giderler</b>		<b>69.502.688,708</b>
Devlet Tahvilleri		2.027.141,400
Hazine Bonoları		916.277,300
Diğ Borçlar		66.559.270,000

Ek Tablo 7: 2004 Yılı Tahvil Borçlanması Detayı

1000 TL.

	2003 stoku	geri ödeme	borçlanma	net borçlanma	2005'e devir
<b>Toplam Borçlanma</b>	<b>106.873.628.068,160</b>	<b>76.811.727.788,800</b>	<b>102.048.802.884,380</b>	<b>25.237.074.303,760</b>	<b>194.218.700.368,960</b>
<b>Nakit</b>		<b>63.238.782.385,150</b>	<b>87.135.055.065,050</b>	<b>23.896.292.679,900</b>	
<b>Mahsup</b>		<b>13.572.965.398,450</b>	<b>14.913.747.019,300</b>	<b>1.340.781.623,850</b>	
<b>DEVLET TAHVİLLERİ HESABI</b>		<b>geri ödeme</b>	<b>borçlanma</b>		
		<b>76.811.727.788,800</b>	<b>102.048.802.884,380</b>	<b>25.237.074.303,760</b>	
<b>Nakit</b>		<b>63.238.782.385,150</b>	<b>87.135.055.065,050</b>	<b>23.896.292.679,900</b>	
<b>Nakit Ödemeler</b>		<b>63.238.782.385,150</b>	<b>87.135.055.065,050</b>	<b>Nakit Tahvil İhracı</b>	
<b>Mahsup</b>		<b>13.572.965.398,450</b>	<b>14.913.747.019,300</b>	<b>1.340.781.623,850</b>	
<b>Lehite Kur Farkı</b>		<b>4.228.039.948,200</b>	<b>3.218.311.533,600</b>	<b>Aleyhte Kur Farkı</b>	
<b>Ziraat Bankasından İade</b>		<b>1.846.968.680,000</b>	<b>7.068.949.573,150</b>	<b>Kağıt Değişimi-Tahvil</b>	
<b>Kağıt Değişimi-Tahvil</b>		<b>7.068.949.573,150</b>	<b>21.263.806,290</b>	<b>Kağıt Değişimi-Bono</b>	
<b>Kağıt Değişimi-Bono</b>		<b>286.080.909,800</b>	<b>1.936.288.093,680</b>	<b>Tahvil Faizi-Tahvil (Meh.Büt.Gid.)</b>	
<b>Primit satış geliri</b>		<b>50.948.275,750</b>	<b>2.340.938.000,000</b>	<b>İkrazlar-TMSF'YE verilen</b>	
<b>TMSF İade</b>		<b>100.000.000,000</b>	<b>285.224.558,650</b>	<b>İskontolu Satışlardan Giderler</b>	
<b>Yönetim Dönemi</b>		<b>10,550</b>	<b>62.743.208,150</b>	<b>Düzeltilme</b>	
			<b>86,250</b>	<b>Yönetim Dönemi</b>	
<b>BÜTÇE DIŞI İŞLEMLER</b>		<b>net finansman</b>	<b>gider</b>	<b>gelli</b>	
			<b>3.218.311.533,000</b>	<b>6.078.008.628,200</b>	<b>2.857.697.093,200</b>
		<b>Aleyhte Kur Farkı</b>	<b>3.218.311.533,000</b>	<b>4.229.039.948,200</b>	<b>Lehite Kur Farkı</b>
				<b>1.846.968.680,000</b>	<b>Sonel İncelemeden Kaynaklanan Gelir</b>
<b>DOĞAN ALACAKLAR (ikrazlardan)</b>		<b>alacak</b>	<b>tahsilat</b>		
		<b>2.340.938.000,000</b>	<b>0</b>		
		<b>İkrazlar-TMSF'YE verilen</b>	<b>2.340.938.000,000</b>		

Ek Tablo B: 2004 Yılı Bono İşlemleri Detayı

1000 TL.

	2003 stoku	geri ödeme	borçlanma	net borçlanma	2005'e devir
<b>Toplam Borçlanma</b>	<b>26.413.974.164.800</b>	<b>66.716.974.918.750</b>	<b>61.678.123.307.060</b>	<b>4.869.148.388.300</b>	<b>30.272.222.663.100</b>
<i>Nakit</i>		<i>56.591.539.674.180</i>	<i>61.176.084.874.750</i>	<i>4.594.545.200.600</i>	
<i>Mahsup</i>		<i>127.435.244.800</i>	<i>402.038.432.300</i>	<i>274.603.187.700</i>	
<b>HAZİNE BONOLARI HESABI</b>					
		<b>66.716.974.918.750</b>	<b>61.678.123.307.060</b>		
<i>Nakit</i>		<i>56.591.539.674.180</i>	<i>61.176.084.874.750</i>	<i>Nakit</i>	
<i>Mahsup</i>		<i>127.435.244.800</i>	<i>402.038.432.300</i>	<i>Mahsup</i>	
<i>Lehte Kur Farkı</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>Aleyhle Kur Farkı</i>	
<i>Kağıt Değişimi Bono</i>		<i>106.141.221.560</i>	<i>106.141.221.550</i>	<i>Kağıt Değişimi Bono</i>	
<i>Kağıt Değişimi Tahvil</i>		<i>21.293.968.260</i>	<i>268.080.909.800</i>	<i>Kağıt Değişimi Tahvil</i>	
<i>Gelir</i>		<i>36.800</i>	<i>4.435.206.950</i>	<i>Bono Faizi-Bono (Mah.Büt.Gid.)</i>	
			<i>23.401.093.600</i>	<i>Tahvil Faizi-Bono(Mah.Büt.Gid.)</i>	
			<i>400</i>	<i>Yönetim Dönemi (2003)</i>	

Ek Tablo 9: 2004 yılı Dış Borç İşlemleri Detayı

1000 TL.

	2003 stoku	geri ödeme	borçlanma	net borçlanma	2005'e devir
<b>Toplam Borçlanma</b>	<b>88.824.843.000.850</b>	<b>11.885.863.841.850</b>	<b>15.540.078.834.208</b>	<b>3.684.222.992.380</b>	<b>82.479.066.993.000</b>
<i>Nakit</i>	<i>9.804.048.284.000</i>	<i>11.479.970.667.950</i>	<i>1.675.922.383.950</i>		
<i>Mahsup</i>	<i>2.081.805.557.850</i>	<i>4.060.106.168.250</i>	<i>1.978.300.608.400</i>		
<b>REEL FİNANSMAN</b>					
<b>Toplam Borçlanma</b>	<b>11.885.863.841.850</b>	<b>15.540.078.834.208</b>	<b>3.684.222.992.380</b>		
<i>Nakit</i>	<i>9.804.048.284.000</i>	<i>11.479.970.667.950</i>	<i>1.675.922.383.950</i>		
<i>Mahsup</i>	<i>2.081.805.557.850</i>	<i>4.060.106.168.250</i>	<i>1.978.300.608.400</i>		
<b>DIŞ BORÇLAR HESABI</b>					
		<b>geri ödeme</b>	<b>borçlanma</b>	<b>3.684.222.992.380</b>	
<i>Nakit</i>	<i>9.804.048.284.000</i>	<i>11.479.970.667.950</i>	<i>1.675.922.383.950</i>		
<i>Dış Borç Geri Ödemesi</i>	<i>9.804.048.284.000</i>	<i>1.635.140.432.950</i>	<i>85001 hesabı-WF</i>		
		<i>518.241.750.000</i>	<i>Diğer Prog.Krd.</i>		
		<i>8.018.404.632.850</i>	<i>85001-Tahvil ihrası</i>		
		<i>415.089.842.700</i>	<i>Dış Proje Kredileri</i>		
		<i>148.591.100.000</i>	<i>Dünya Bankası (Tar.Ref.Uy.Pr.)</i>		
		<i>733.263.500.000</i>	<i>Mali Sektör Uyum Kredisi</i>		
		<i>2.838.547.100</i>	<i>Geri ödemeden anapara iadesi</i>		
		<i>10.600.662.350</i>	<i>Düzeltilme</i>		
<i>Mahsup</i>	<i>2.081.805.557.850</i>	<i>4.060.106.168.250</i>	<i>1.978.300.608.400</i>		
<i>PÖH-Kreditora iade</i>	<i>4.828.406.350</i>	<i>15.440.037.150</i>	<i>Mahsup Bütçe Gideri-Kaymaktan Kesinti</i>		
<i>Doğ.Dış.Krd.-Kreditora iade</i>	<i>2.295.445.950</i>	<i>113.704.779.800</i>	<i>Mahsup Bütçe Gideri-İnkontoktu Satışlar</i>		
<i>Tayinatlıden Düzeltilme</i>	<i>7.643.857.800</i>	<i>394.551.164.850</i>	<i>PÖH Gen.-Kal.Bölçeli</i>		
<i>Daire saymanlık farkı</i>	<i>3.781.149.450</i>	<i>238.622.715.350</i>	<i>PÖH Gen.-Kal.Bölçe dışı</i>		
<i>İptaller</i>	<i>14.793.750.300</i>	<i>1.316.411.846.900</i>	<i>Doğ.Dış.Krd.Gn.Kat.Süt.</i>		
<i>PÖH-düzeltilme</i>	<i>59.127.201.750</i>	<i>800.102.567.400</i>	<i>Doğ.Dış.Krd.Gn.Kat.Böl.Dış</i>		
<i>Düzeltilme</i>	<i>999.000</i>	<i>1.380.269.793.500</i>	<i>Aleyhte Kur Farkı</i>		
<i>Lehte kur farkı</i>	<i>1.989.134.667.250</i>	<i>3.271.300</i>	<i>PÖH İhadeden kay.kur farkı gideri</i>		
<b>KAYIT DIŞI İŞLEMLER</b>					
	<b>gider</b>	<b>gelir</b>	<b>net finansman</b>		
	<b>1.380.269.793.500</b>	<b>1.989.134.667.250</b>	<b>612.646.023.200</b>		
<i>Aleyhte Kur Farkı</i>	<i>1.380.269.793.500</i>	<i>1.989.134.667.250</i>	<i>Lehte Kur Farkı</i>		
<i>Stok azal.Kay.Gelir</i>		<i>3.781.149.450</i>	<i>Stok azalışından Kay.Gelir</i>		

T.C.  
BAŞBAKANLIK  
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-147/3564

29/7/2005

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 25/07/2005 tarihinde kararlaştırılan "2004 Mali Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı" ve eki cetveller ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

  
Recep Tayyip ERDOĞAN  
Başbakan

2004 MALİ YILI KESİN HESAP KANUNU TASARISI

GENEL GEREKÇE

Bu kanun tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 164 üncü maddesi ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 101 inci maddesi hükümlerine göre 24.12.2003 tarih ve 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun uygulama sonuçlarını göstermek üzere hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Gider bütçesi

Maddde 1.- Genel bütçeli dairelerin 2004 yılı hizmetlerinin yürütülmesi için bütçe kanunu ile 149.828.129.000.000,- lira ödenek verilmiştir.

Bütçe kanunu ve özel kanunlar gereğince yıl içinde eklenen ve düşülen ödeneklerle birlikte yıl sonu ödenek toplamı 154.573.414.495.340.000,- liraya ulaşmış olup, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE ÖDENEKLER  
(Birinci Düzey)

(Tablo 1)

(1.000.-TL.)

FONKSİYONEL KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (-)	AKTARMALARLA DÜŞÜLEN ÖDENEK (-)	YIL İÇİNDE İPTAL EDİLEN ÖDENEK (-)	SİG SAĞLIK KANUNU İLE EKLENEN ÖDENEK (+)	AKTARMALARLA EKLENEN ÖDENEK (+)	BÜTÇE KANUNU VE İLGİLİ KANUNLAR GEREĞİNCE EKLENEN ÖDENEK (+)	ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE EKLENEN ÖDENEK (+)	TOPLAM
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	87.548.351.379.000	1.256.718.577.500	5.894.955.731.250	12.508.471.650	35.000.000.000	5.100.181.204.000	426.674.917.900	728.310.429.200	87.980.282.981.320
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	18.915.978.817.000	876.283.547.550	248.023.482.000	5.402.686.850		198.237.219.000	3.337.672.398.000	151.375.282.650	13.474.854.121.350
03	KAMU DÜZENİ VE GÜV. HİZM.	7.203.313.875.000	324.720.133.400	457.585.400.000	18.774.805.650		458.739.664.250	172.792.422.400	96.375.464.650	7.530.148.809.650
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZM.	8.352.252.585.000	917.189.431.950	367.848.104.150	23.785.694.500		451.582.481.150	51.966.004.900	181.531.562.500	7.708.586.522.150
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	110.377.000.000	4.422.331.800	3.574.450.000	1.357.299.650		1.832.490.000		109.394.431.250	
06	İŞKAN VE TOPLUM REF. HİZ.	36.713.000.000	4.022.641.200	20.650.000.000			79.341.473.000			91.422.231.800
07	SAGLIK HİZMETLERİ	4.635.289.900.000	229.843.447.250	411.864.533.000	1.113.798.250		206.423.133.000	20.333.785.100	13.372.565.900	4.226.597.653.480
08	DİNLENME/KÜLTÜR VE DİN HİZ.	1.442.743.844.000	58.265.992.650	34.552.109.000	8.644.613.000		98.399.669.000		18.188.936.150	1.437.927.873.700
09	BÖRİM HİZMETLERİ	13.209.414.900.000	562.387.963.710	804.577.796.000	1.617.274.200		754.186.353.000	14.671.134.100	83.673.394.150	12.709.282.747.240
10	SOSYAL GÜV. VE SOS. YARD. HİZ.	16.023.688.500.000	1.794.889.200	110.168.491.000	27.925.255.500	3.478.000.000.000	158.188.978.000		181.283.680.000	19.685.200.323.100
	GENEL TOPLAM	149.828.129.000.000	4.317.749.115.510	7.485.992.216.000	101.146.929.950	3.582.000.000.000	7.483.592.216.400	4.474.116.742.400	1.483.972.797.900	154.573.414.495.340

Yıl içinde verilen 154.573.414.495.340.000,- lira ödeneye karşılık yıl sonunda 139.224.734.493.840.000,- lira gider gerçekleşmiştir.

Fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyine göre yıl sonunda gerçekleşen ödenekler ile giderlerin ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

**FONKSİYONEL SINILANDIRMAYA GÖRE ÖBENEK VE GİDER**  
(Birinci Düzey)

(Tablo 2)

(1.000.-TL)

FONK. KOD.	AÇIKLAMA	ÖDENEK	GİDER
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	87.900.322.981.550	75.996.628.630.490
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	13.474.054.121.350	9.418.680.910.950
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZM.	7.530.140.809.650	7.350.864.264.250
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	7.708.589.322.150	7.289.322.480.950
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	109.916.431.250	105.821.991.450
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZM.	91.422.231.800	89.675.911.100
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	4.226.597.653.480	4.431.499.196.250
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZM.	1.457.927.873.700	1.475.234.073.820
09	BÖTİM HİZMETLERİ	12.709.282.747.240	13.244.871.851.480
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOS.YAR. HİZ.	19.685.200.323.100	19.623.135.583.100
	<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>164.973.414.495.240</b>	<b>139.224.734.493.848</b>

Gelir bütçesi

Maddde 2.- Genel bütçeli dairelerin 2004 yılı gelirleri 113.739.000.000.000.000.- lira, red ve iadeler 10.430.000.000.000.000.- lira, net bütçe geliri ise 103.309.000.000.000.000.-lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu tahminlere karşılık 120.039.243.257.700.000.-lira tahsilat, 11.149.069.706.900.000.-lira red ve iade gerçekleştirilmiş olup, yıl içi tahsilat tutarından red ve iadeler düşüldükten sonra oluşan net tahsilat tutarı 108.940.173.550.800.000.- liradır.

Gelirlerin ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

**2004 YILI GENEL BÜTÇE GELİRLERİ**

(Tablo 3)

(1.000.-TL)

GELİR	BÜTÇE GELİRİ TAHMİNİ	GEÇEN YILDAN DEVREDEN TAHAKKUK ARTIŞI	YILI TAHAKKUKU	TOPLAM TAHAKKUK	TANSHLAT	KİTİSİ YILA DEVREDİLEN TAHAKKUK ARTIŞI
Vergi Gelirleri	99.173.000.000.000	6.799.593.599.300	101.892.253.837.500	108.691.847.436.800	881.038.903.639.450	7.652.943.797.350
Vergi Dışı Gelirler	13.666.247.000.000	6.529.760.544.700	20.038.837.092.790	26.568.597.637.500	17.678.311.033.850	8.890.286.003.650
Sermaye Gelirleri	899.731.000.000	3.389.830	198.360.977.930	198.364.267.600	165.608.043.250	32.756.322.350
Alman Bağı ve Yardımları	2.000.000	103.441.698.050	1.141.643.272.030	1.245.084.970.100	1.206.419.821.900	38.665.148.200
Ahşaklardan Tahsilat			717.250	717.250	717.250	0
<b>TOPLAM</b>	<b>113.739.000.000.000</b>	<b>13.432.799.231.790</b>	<b>123.271.095.897.800</b>	<b>136.703.895.129.290</b>	<b>126.889.243.287.700</b>	<b>16.614.681.871.890</b>
Red ve iadeler	10.430.000.000.000		11.149.069.706.900	11.149.069.706.900	11.149.069.706.900	
<b>NET BÜTÇE GELİRİ</b>	<b>103.309.000.000.000</b>	<b>13.432.799.231.790</b>	<b>112.122.026.190.900</b>	<b>125.554.825.422.390</b>	<b>108.940.173.580.800</b>	<b>16.614.681.871.890</b>

2003 yılından 2004 yılına devreden tahakkuk artışı 13.432.799.231.750.000.- lira iken 2004 yılından 2005 yılına devreden tahakkuk artışı 16.614.651.871.550.000.- lira olmuştur.

2004 yılına devreden tahakkuk artışı ile yılı tahakkuku toplamı 136.703.895.129.250.000.- lira olup, red ve iadeler düşüldükten sonra yıl sonunda 125.554.825.422.350.000.- lira net tahakkuk, 108.940.173.550.800.000.- lira net tahsilat gerçekleşmiştir.

#### Nazım gelir ve gider

##### Madde 3.-

##### A- Nazım gelir

Mahalli idare payları ile fon payları toplamı 10.727.442.010.800.000.- lira ile okul pansiyon geliri 237.246.935.550.000.- lira olmak üzere toplam 10.964.688.946.350.000.- lira nazım gelir tahsil edilmiştir.

##### B- Nazım gider

Mahalli idare payları ile fon payları tahsilatından 10.727.442.010.800.000.- lira, okul pansiyon gelirlerinden ödemeler 237.246.935.550.000.- lira olmak üzere toplam 10.964.688.946.350.000.- lira nazım gider yapılmıştır.

#### NAZIM GELİR-GİDER

(Tablo 4)

(1.000.-TL)

AÇIKLAMA	TOPLAM
İller Bencası Toplamı	5.446.993.499.400
A. Belediyeler Payı	4.590.163.061.100
B. İl Özel İdareleri Payı	856.830.438.300
İl Büyükşehir Belediyeler Payı Toplamı	2.493.328.336.400
Fon Payları Toplamı	2.786.920.175.000
<b>TOPLAM</b>	<b>10.727.442.010.800</b>
Okul Pansiyonları	237.246.935.550
<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>10.964.688.946.350</b>

#### Denge

Madde 4.- Tasarının 1 ve 2 nci maddesinde belirtildiği üzere, 2004 mali yılında yapılan 139.224.734.493.840.000.- lira gidere karşılık 108.940.173.550.800.000.- lira gelir elde edilmiş ve sonuçta 2004 yılı bütçesi 30.284.560.943.040.000.- lira gider fazlası vermiştir.

### Tamamlayıcı Ödenek

**Madde 5.-** Bu madde ile, zorunlu nedenlerle yıl içinde yapılan ödenek üstü giderleri karşılamak amacıyla 2.291.362.777.050.000.- lira tamamlayıcı ödenek verilmesi öngörülmüştür.

### Devredilen Ödenek

**Madde 6-** 2004 mali yılı bütçe kanunu, 1050 sayılı Kanunun 55 inci maddesi ve özel kanunlar gereğince yıl içinde kullanılmayan özel ödeneklerin iptal edilmeyerek ertesi yıla devredilmesi gerektiğinden, tasarrufların bu maddesi ile 67.671.207.350.000.- liralık ödeneğin iptal edilmeyerek ertesi yıla devrettilmesi öngörülmüştür.

(Tablo 5)

### BAĞIŞ VE ÖZEL ÖDENEKLERDEN ERTESİ YILA DEVREDİLEN ÖDENEK

(1.000.-TL)

AÇIKLAMA	GEÇEN YILDAN DEVREDEN ÖDENEK	YILI ÖDENEK KAYDI	AKTARILAN / İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ÖDENEK TOPLAMI	GİDER	ERTESİ YILA DEVREDİLEN ÖDENEK
Şarhı Bağış Hibe ve Yard.	313.254.350	9.975.254.100	4.400.000.000	5.888.508.450	4.285.615.950	1.602.892.500
Diğer Özel Ödenekler	113.592.604.350	1.361.702.567.100	149.554.714.550	1.325.740.456.900	1.259.672.142.050	66.068.314.850
<b>TOPLAM</b>	<b>113.905.858.700</b>	<b>1.371.677.821.200</b>	<b>153.954.714.550</b>	<b>1.331.628.965.350</b>	<b>1.263.957.758.000</b>	<b>67.671.207.350</b>



## İptal edilen ödenek

Maddde 7.-Ödeneklerden yıl içinde kullanılmaları ile ertesi yıl devredilmek üzere saklı tutulmaları dışında kalan 17.972.371.571.100.000.-lirlik ödenek iptal edilmiş ve ayrıntısı (A) şifreli tabloda, özet halinde aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE İPTAL EDİLEN ÖDENEK  
(BİRİNCİ DÜZEY)

(Tablo 6)

(1.000.-TL)

FONK. NOB.	AÇIKLAMA	ÖDENEK TOPLAMCI	GİBİR	ÖDENEK BİRÜ GİBİR	KESİM YILA DEVREDİLEN ÖDENEK	İPTAL EDİLEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	87.980.282.981.520	75.996.428.630.690	275.822.832.500	39.148.435.500	12.231.022.508.238
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	13.474.034.121.350	9.418.680.910.950	98.422.816.900	4.006.105.083.150	4.130.666.712.100
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZ.	7.530.140.809.650	7.530.864.264.250	394.637.569.900	166.015.315.990	373.861.273.800
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	7.708.589.322.150	7.289.332.480.950	39.002.669.550	81.056.123.700	478.269.510.750
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	109.916.431.250	105.021.391.450	679.745.400	0	5.574.585.200
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZ.	91.422.231.800	89.675.911.100	92.147.900	0	1.838.468.600
07	SAGLIK HİZMETLERİ	4.226.997.657.450	4.491.499.195.250	360.001.495.100	34.416.986.590	134.217.476.280
08	DİN, ENME, KÜLTÜR VE DİN HİZ.	1.457.927.873.700	1.475.234.073.820	45.024.158.500	64.818.350	27.653.140.080
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	12.709.282.747.240	13.244.871.851.480	1.057.229.985.800	14.287.080.950	507.353.800.610
10	SOS.GÜVENLİK VE SOS.YARD.HİZ.	19.685.200.323.100	19.623.135.583.100	449.355.500	600.000.000	61.914.095.500
	GENEL TOPLAM	154.973.414.495.240	139.234.734.493.340	2.291.362.777.850	4.361.693.844.190	17.972.371.571.100

## Devlet borçları

Maddde 8.-Devlet iç ve dış borçları ile Hazine garantilerinin uygulama sonuçları 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanun uyarınca Hazine Genel Hesabına dahil edilmek üzere Hazine Müsteşarlığına hazırlanmıştır.

Ayrıntısı kesin hesap cetvellerinde gösterilmiştir.

## a- İç borç

1- Kısa vadeli borçlar (Hazine bonoları) 2003 yılından 2004 yılına 25.413.074.165.200.000.- lira devretmiş ve 2004 yılında alınan 61.578.123.386.650.000.- lira borcun ilavesi ile toplam borç 86.991.197.471.858.000.-liraya ulaşmış, yıl içinde bunun 56.718.974.918.750.000.-liralık kısmı ödemiş ve 2005 yılına 30.272.222.553.100.000.- lira borç devretmiştir.

2- Orta ve uzun vadeli borçlar (Devlet Tahvilleri) 2003 yılından 2004 yılına 168.973.626.065.150.000.- lira devretmiş ve 2004 yılında alınan 178.593.841.831.280.000.-lira borcun ilavesi ile toplam borç 347.566.667.896.350.000.-liraya ulaşmış, yıl içinde bunun 153.355.967.527.450.000.-liralık kısmı ödemiş ve 2005 yılına 194.210.700.368.900.000.- lira borç devretmiştir.

3- Sonuç olarak kısa vadeli iç borçlar ile orta ve uzun vadeli iç borçlar toplamı 2003 yılından 2004 yılına 194.386.700.230.350.000.-lira devretmiş ve 2004 yılında alınan 240.171.165.137.858.000.- lira borcun ilavesi ile toplam borç 434.557.865.368.200.000.- liraya ulaşmış, yıl içinde bunun 210.074.942.446.200.000.-liralık kısmı ödemiş ve 2005 yılına 224.482.922.922.000.000.-lira iç borç devretmiştir.

**b- Dış borç**

2003 yılından 2004 yılına 86.824.843.000.650.000.- lira dış borç devretmiş ve 2004 yılında alınan 15.453.683.382.500.000.-lira borcun ilavesi ile toplam dış borç 104.378.526.383.150.000.- liraya ulaşmış, yıl içinde bunun 11.799.460.390.150.000.- liralık kısmı ödenmiş ve 2005 yılına 92.479.065.993.000.000.-lira dış borç devretmiştir.

**c- Hazine garantili borç**

2003 yılından devreden Hazine garantili borç bakiyesi 10.095.397.822.550.000.- lira ile 2004 yılında sağlanan 1.071.996.385.250.000.- lira Hazine garantili borç ve 246.793.541.150.000.- lira kur farkı toplamından yıl içinde iptal olunan 45.256.694.700.000.- lira, kurunca ödenen 1.657.001.003.250.000.- lira ve Hazinece ödenen 384.574.340.450.000.-lira ve 165.592.965.700.000.- lira kur farkından sonra 2005 yılına 9.161.762.744.850.000.- lira Hazine garantili borç devretmiştir.

**Yürürlük**

**Madde 9.-** Yürürlük maddesidir.

**Yürütme**

**Madde 10.-** Yürütme maddesidir.

**GENEL BÜTÇELİ DAİRELER**

<b>SIRA NO</b>	<b>KODU</b>	<b>ADI</b>
1	01	Cumhurbaşkanlığı
2	02	Türkiye Büyük Millet Meclisi
3	03	Anayasa Mahkemesi
4	04	Yargıtay
5	05	Danıştay
6	06	Sayıştay
7	07	Başbakanlık
8	07.81	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
9	07.82	Hazine Müsteşarlığı
10	07.83	Dış Ticaret Müsteşarlığı
11	07.84	Gümrük Müsteşarlığı
12	07.85	Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı
13	07.86	Diyanet İşleri Başkanlığı
14	08	Adalet Bakanlığı
15	09	Millî Savunma Bakanlığı
16	10	İçişleri Bakanlığı
17	10.81	Jandarma Genel Komutanlığı
18	10.82	Emniyet Genel Müdürlüğü
19	10.83	Sahil Güvenlik Komutanlığı
20	11	Dışişleri Bakanlığı
21	12	Maliye Bakanlığı
22	13	Millî Eğitim Bakanlığı
23	14	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı
24	14.81	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
25	15	Sağlık Bakanlığı
26	16	Ulaştırma Bakanlığı
27	16.81	Denizcilik Müsteşarlığı
28	17	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
29	18	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
30	19	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
31	20	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
32	21	Kültür ve Turizm Bakanlığı
33	22	Çevre ve Orman Bakanlığı
34	22.81	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü



## Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Plan ve Bütçe Komisyonu*

*Esas No.: 1/1084, 3/907*

6.12.2005

*Karar No.: 58*

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29.7.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 19.9.2005 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı" ile Sayıştay Başkanlığınca düzenlenen ve 11.10.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.10.2005 tarihinde Komisyonumuza havale edilen aynı yıla ait "Genel Uygunluk Bildirimi"ne ilişkin müzakerelere, Komisyonumuzun 28.10.2005 tarihli 10 uncu birleşiminde; Maliye Bakanının 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ile 2004 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısını Komisyonuna sunuşu ile başlanılmıştır. Komisyonumuzda 28.10.2005 ve 29.11.2005 tarihleri arasında yapılan birleşimlerde Maliye Bakanlığı, Sayıştay Başkanlığı ve ilgili kuruluşların temsilcilerinin de katılımlarıyla 2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ile aynı yıla ilişkin Genel Uygunluk Bildirimi incelenip görüşmeler tamamlanmıştır.

2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ile:

- Genel bütçeli dairelere 2004 yılı için Bütçe Kanunu ile 149.858.129.000.000.000.- lira ödenek verildiği,

- Yılı içinde çeşitli kanunların verdiği yetkilere dayanılarak yapılan değişiklikler sonucu toplam 154.973.414.495.240.000.- liraya ulaşan yıl sonu ödeneğine karşılık, toplam 139.224.734.493.840.000.- lira giderin gerçekleştiği,

- 2004 yılında genel bütçe gelirlerinin, toplam 113.739.000.000.000.000.- lira tahmin edilmesine karşılık; 101.038.903.639.450.000.- lirası vergi gelirlerinden, 17.678.311.033.850.000.- lirası vergi dışı gelirlere, 165.608.045.250.000.- lirası sermaye gelirlerinden, 1.206.419.821.900.000.- lirası alınan bağış ve yardımlardan, 717.250.000.- lirası da alacaklardan yapılan tahsilat olmak üzere, toplam 120.089.243.257.700.000.- lirahık tahsilatın gerçekleştirildiği, bu tutarın 11.149.069.706.900.000.- lirası red ve iade yoluyla düşüldükten sonra yılı tahsilatının 108.940.173.550.800.000.- lira olarak gerçekleştiği,

- Toplam 10.964.688.946.350.000.- lira nazım gelir tahsil edildiği ve aynı miktarda nazım gider yapıldığı,

- Gelirler ile giderler arasındaki farkı oluşturan toplam 30.284.560.943.040.000.- liranın gider fazlası olarak gerçekleştiği,

- Zorunlu nedenlerle yapılan ödenek üstü giderleri karşılamak üzere toplam 2.291.362.777.050.000.- lirahık ödeneğin tamamlayıcı ödenek olarak verilmesinin öngörüldüğü,

- Yılı içinde kullanılmayan ve özel kanunları gereğince toplam 67.671.207.350.000.- lirahık ödeneğin iptal edilmeyerek ertesi yıla devredilmesinin öngörüldüğü,

- Yılı içinde kullanılanlar ile ertesi yıla devredilmek üzere saklı tutulanlar dışında kalan 17.972.371.571.100.000.- lirahık ödeneğin iptal edildiği,

- 2004 yılından 2005 yılına 30.272.222.553.100.000 lirası kısa vadeli 194.210.700.368.900.000 lirası orta ve uzun vadeli olmak üzere toplam 224.482.922.922.000.000.- lira iç borcun devrettiği,

- 2004 yıl sonu itibariyle dış borcun 104.278.526.383.150.000.- liraya ulaştığı ve ödemeler düşüldükten sonra 2004 yılından 2005 yılına toplam 92.479.065.993.000.000.- lira dış borcun ve toplam 9.161.762.744.850.000.- lira Hazine Garantili borcun devrettiği,

belirtilmiştir.

Sayıştay Başkanlığınca hazırlanan 2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısına ilişkin "Genel Uygunluk Bildirimi" rapor ve ekli cetvellerinde ise;

Genel Bütçeli idarelerin ekli gider cetvellerinde gösterildiği üzere toplam 2.291.362.777.050.000.- liralık ödenek dışı giderin tespit edildiği, bu tutarın 482.450.653.400.000.- liralık kısmının yasalara göre ödenek aranmaksızın yapılacak giderlere, 1.437.051.194.200.000.- liralık kısmının da personel giderlerine ait olduğundan bu miktarlar için tamamlayıcı ödenek verilmesinin uygun olacağı, kalan 371.860.929.450.000.- liralık ödenek dışı giderin ise sorumluluk gerektiren giderler olup 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 81 inci Maddesi uyarınca tamamlayıcı ödenek verilip verilmemesinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirinde olduğu,

- Muhasebe-i Umumiye Kanununun 104 üncü maddesi hükmü uyarınca; "01-03-01 Gayrimenkulden Düzenli Olarak Alınan Vergiler, 01-05-03 İhracat Vergisi, 01-08-01 Harçlar, 03-01-01 Bina Satışları, 03-01-02 Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri" gelir türlerine ilişkin gelir kesinhesabındaki açıklamaların tahmin ile tahakkuk ve tahsilat arasındaki farkların nedenlerine ait bilgileri içermediğinden gelir izahnamelerinin yetersiz bulunduğu,

- Bazı kurumların gider izahnamelerinin incelenmesi neticesinde; bazı tertiplerde ödenek iptal edilme oranları yüksek olduğu halde, iptal edilme nedenlerinin yeterince açıklanmadığı ve dolayısıyla gider izahnamelerinin yetersiz bulunduğu,

- 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun 3 üncü ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddeleri uyarınca verilen 48.876.585.450.000.000 lira borçlanma yetkisine karşılık 34.367.204.777.600.000 liralık bir borçlanmanın yapıldığı ve bu rakamın yetki sınırı dahilinde olduğu,

- 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile verilen 1 milyar Dolarlık Hazine Garantisi limitine karşılık 807.635.000 dolarlık Hazine Garantili Borcun yapıldığı ve limit dahilinde olduğu,

- 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile verilen 4.495.743.870.000.000 liralık ikrazen özel tertip devlet iç borçlanma yetkisine karşılık 2.340.938.000.000.000 liralık borçlanma miktarının limit dahilinde olduğu,

- 31.12.2004 tarihine kadar genel bütçe saymanlıklarında kesinleşen illâmlarla 13.006.267.900.000.- Türk lirası, 321.942.- Fransız Frangı, 10.667,80.- Amerikan Doları, 4.065,67.- Alman Markı, 691.393,95.- Japon Yeni tazmin hükmünün verildiği,

Bu tutarlardan silme-düşme yapıldıktan sonra 23.09.2005 tarihli döviz alış kuru üzerinden toplam 10.166.191.531.266.- Türk lirasının ertesi yıla devredildiği,

- Takipteki Hazine Alacakları Hesabının incelenmesi sonucunda, bu hesaba vadesi geçmiş Hazine alacaklarının yalnızca anapara tutarlarının kaydedildiği, bu tutarlara ilişkin işlemiş faizlerin ise kaydedilmediği, oysa Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği

gereği vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarının anaparalarının yanında işlemiş faizlerinin de bu hesaba kaydedilmesinin gerektiği, belirtilmektedir. Bu nedenle Takipteki Hazine Alacakları Hesabına, takipteki alacak kayıtlarını tam, doğru ve uygun olarak göstermediğinden uygunluk verilmediği,

belirtilmiştir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

Takipteki alacaklar hesabıyla ilgili kayıtların, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 20.2.2004 tarihli Muhasebe Yönetmeliğine göre yapıldığı; Yönetmelikte, sadece ana para tutarlarının bu hesaba kaydedileceği, faiz tutarlarının ne şekilde hesaba yansıtılacağıyla ilgili bir düzenlemenin yer almadığı; ancak, 1.1.2006 tarihinde yürürlüğe girecek olan yönetmelikte bu durumun çözümleneceği ifade edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığınca hazırlanan Genel Uygunluk Bildirimi ve ekli raporlarda belirtilen hususlar çerçevesinde; 2004 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısına ekli gider ve gelir cetvelleri kurumlar itibariyle müzakere edilerek aynen kabul edilmeleri benimsenmiş olup, Tasarının maddeleri üzerinde yapılan görüşmelerde; 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 9 ve 10 uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>M. Mesut Özakcan</i>	<i>A. Kemal Deveciler</i>	<i>Ali Osman Sali</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
(Ayrışık oy yazımız ektedir)	(Ayrışık oy ektedir)	Üye
Üye	Üye	<i>Muhsin Koçyiğit</i>
<i>Ahmet İnal</i>	<i>Osman Nuri Filliz</i>	Diyarbakır
Batman	Denizli	Üye
Üye	Üye	<i>Birgen Keleş</i>
<i>Alaattin Büyükkaya</i>	<i>A. Kemal Kunkumoğlu</i>	İstanbul
İstanbul	İstanbul	(Karşı oy yazım ektedir)
Üye	(Ayrışık oy yazım ektedir)	Üye
Emin Şirin	Üye	<i>M. Mustafa Açıkalın</i>
İstanbul	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>	İstanbul
(İmzada bulunamadı)	İstanbul	
Üye	(Ayrışık oy ektedir)	Üye
<i>Bülent Baratalı</i>	Üye	<i>Y. Selahattin Beyribey</i>
İzmir	<i>Fazıl Karaman</i>	Kars
İzmir	İzmir	
(Ayrışık oy yazısı ektedir)		

Üye  
*Mustafa Elitaş*  
Kayseri  
Üye  
*Muzaffer Baştopçu*  
Kocaeli

Üye  
*Gürol Ergin*  
Muğla  
(Karşı oy ektedir)

Üye  
*Cemal Uysal*  
Ordu

Üye  
*Musa Uzunkaya*  
Samsun

Üye  
*M. Ergun Dağcıoğlu*  
Tokat

Üye  
*Taner Yıldız*  
Kayseri  
Üye  
*Hasan Fehmi Kinay*  
Kütahya

Üye  
*O. Seyfi Terzibaşoğlu*  
Muğla

Üye  
*Kazım Türkmen*  
Ordu  
(Ayrışık oy ektedir)

Üye  
*Sabahattin Cevheri*  
Şanlıurfa

Üye  
*M. Akif Hamzaçebi*  
Trabzon  
(Ayrışık oy yazısı ektedir)

Üye  
*Mikail Arslan*  
Kırşehir  
Üye  
*Mustafa Özyürek*  
Mersin  
(Ayrışık oyum var)

Üye  
*Osman Seyfi*  
Nevşehir

Üye  
*İmdat Sütlüoğlu*  
Rize

Üye  
*Enis Tütüncü*  
Tekirdağ  
(Ayrışık oy yazısı ektedir)



AYRIŞIK OY

2004 yılı bütçe uygulamaları, toplumun ve ekonominin ihtiyaçlarına cevap vermemiştir. Ayrıca AKP hükümeti özelleştirmeden, kamu ihalelerine kadar birçok konuda saydam olmayan, güven vermeyen uygulamaların içinde olmuştur. Bu nedenle 2004 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesin-hesap Kanunu tasarılarına katılmıyoruz.

*M. Akif Hamzaçebi*

Trabzon

*Kemal Kılıçdaroğlu*

İstanbul

*Gürol Ergin*

Muğla

*Bülent Baratalı*

İzmir

*A. Kemal Deveciler*

Balıkesir

*Kazım Türkmen*

Ordu

*M. Mesut Özakcan*

Aydın

*Mustafa Özyürek*

Mersin

*A. Kemal Kumkumoğlu*

İstanbul

*Birgen Keleş*

İstanbul

*Enis Tütüncü*

Tekirdağ

## HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

### 2004 MALİ YILI KESİN HESAP KANUNU TASARISI

#### Gider Bütçesi

MADDE 1.- Genel bütçeli dairelerin 2004 mali yılı giderleri, bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, 139.224.734.493.840.000.- lira olarak gerçekleşmiştir.

#### Gelir bütçesi

MADDE 2.- Genel bütçenin gelirleri, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, 108.940.173.550.800.000.- lira olarak gerçekleşmiştir.

#### Nazım gelir ve gider

MADDE 3.- 10.964.688.946.350.000.- lira nazım gelir tahsil edilmiş ve aynı miktar gider yapılmıştır.

#### Denge

MADDE 4.- Birinci maddede yazılı giderler ile ikinci maddede yazılı gelirler arasında 30.284.560.943.040.000.- liralık gider fazlası meydana gelmiştir.

#### Tamamlayıcı ödenek

MADDE 5.- Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı 2.291.362.777.050.000.- liralık ödenek üstü gideri karşılamak üzere, aynı tutarda tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

#### Devredilen ödenek

MADDE 6.- 2004 mali yılı içinde harcanmayan ve özel kanunlarla devrine izin verilen 67.671.207.350.000.- liralık özel ödenek, ertesi yıla ödenek kaydedilmek üzere devredilmiştir.

#### İptal edilen ödenek

MADDE 7.- Bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili sütununda kayıtlı bulunan ve yılı içinde kullanılanlar ile devredilenler dışında kalan 17.972.371.571.100.000.- liralık ödenek iptal edilmiştir.

#### Devlet borçları

MADDE 8.- 2004 yılında Devlet iç ve dış borçları ile Hazine garantilerinin uygulama sonuçları aşağıda gösterilmiştir.

## PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN 2004 MALİ YILI KESİN HESAP KANUNU TASARISI

#### Gider Bütçesi

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Gelir Bütçesi

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Nazım gelir ve gider

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Denge

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Tamamlayıcı ödenek

MADDE 5.- Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Devredilen ödenek

MADDE 6.- Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### İptal edilen ödenek

MADDE 7.- Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

#### Devlet borçları

MADDE 8.- Tasarının 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun  
Kabul Ettiği Metin)

a- Kısa vadeli Devlet iç borcu 30.272.222.553.100.000.- lira, orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu 194.210.700.368.900.000.- lira olmak üzere, toplam 224.482.922.922.000.000.- lira Devlet iç borcu,

b- 92.479.065.993.000.000.- lira Devlet dış borcu,

c- 9.161.762.744.850.000.- lira Hazine garantili borç,

Mevcuttur.

**Yürürlük**

MADDE 9.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

MADDE 10.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Yürürlük**

MADDE 9.- Tasarının 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

**Yürütme**

MADDE 10.- Tasarının 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

*Recep Tayyip Erdoğan*

**Başbakan**

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

*A. Gül*

Devlet Bakanı

*B. Atalay*

Devlet Bakanı

*N. Çubukçu*

Millî Savunma Bakanı

*M. V. Gönül*

Millî Eğitim Bakanı

*H. Çelik*

Ulaştırma Bakanı

*B. Yıldırım*

Sanayi ve Ticaret Bakanı

*A. Coşkun*

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

*A. Şener*

Devlet Bakanı

*A. Babacan*

Devlet Bakanı

*K. Tüzmen*

İçişleri Bakanı

*A. Aksu*

Bayındırlık ve İskân Bakanı

*F. N. Özak*

Tarım ve Köyşleri Bakanı

*M. M. Eker*

En. ve Tab. Kay. Bakanı

*M. H. Güler*

Çevre ve Orman Bakanı

*O. Pepe*

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

*M. A. Şahin*

Devlet Bakanı

*M. Aydın*

Adalet Bakanı

*C. Çiçek*

Maliye Bakanı

*K. Unakatan*

Sağlık Bakanı

*R. Akdağ*

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

*M. Başesgioğlu*

Kültür ve Turizm Bakanı

*A. Koç*



**“2004 MALİ YILI GENEL BÜTÇEYE  
DAHİL DAİRELERİN  
KESİN HESAP KANUNU TASARISI”NIN  
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNCA  
KABUL EDİLEN METNİNE  
EKLİ CETVELLER**



## 2004 YILI GENEL BÜTÇE (A) CETVELİ

( BİN TL)

KODU	AÇKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTENİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01 00	CUMHURBAŞKANLIĞI	26 922 237 000	19 917 171 300		7 005 065 700	
02 00	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	219 967 762 700	221 559 855 850		16 125 900 000	2 285 006 800
03 00	ANAYASA MAHKEMESİ	4 485 286 000	3 942 626 700	61 400	542 720 700	
04 00	YARĞITAY	26 362 005 000	25 948 870 850	786 245 250	1 189 379 400	
05 00	DANIŞTAY	16 050 620 000	16 419 623 000	665 888 000	297 486 000	
06 00	BAYİŞTAY	53 598 384 000	36 132 894 180		17 465 489 850	
07 00	BAŞBAKANLIK	1 364 144 911 000	1 321 729 415 250	19 316 600	42 434 612 250	80 686 750
07 01	DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	60 841 163 000	49 297 756 250	3 038 450 300	14 581 657 700	
07 02	HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	74 288 692 530 350	63 063 803 237 900	3 084 173 460	11 237 963 486 850	
07 03	DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	69 107 368 900	65 699 458 650	4 310 245 100	7 718 186 360	
07 04	GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	142 670 684 550	138 658 592 300	3 351 747 700	7 383 639 960	
07 05	DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI	48 296 222 000	44 507 606 350	16 285 050	3 806 899 308	
07 06	DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	981 617 981 200	1 016 172 959 150	43 181 843 900	9 826 966 960	
08 00	ADALET BAKANLIĞI	1 274 311 281 400	1 348 315 063 550	116 769 547 000	42 786 745 450	7 160 676 960
09 00	MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	13 492 907 833 550	9 440 386 687 450	97 624 032 050	4 127 015 062 950	4 006 106 063 150
10 00	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	658 726 010 950	868 871 675 950	36 466 030 800	26 340 385 650	
10 01	JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	2 120 903 229 900	2 086 991 836 800	78 943 039 200	138 801 690 808	121 686 027 400
10 02	EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3 787 062 602 700	3 846 807 182 700	216 530 487 200	156 506 907 200	31 772 084 900

KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTELENEN YILA DEVREDEDEN ÖDENEK
10 33	SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	113 947 220 480	103 317 163 900	4 957 441 200	16 587 607 960	12 682 982 940
11 00	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	657 259 633 900	617 437 376 170		14 027 669 580	25 784 488 150
12 00	MALİYE BAKANLIĞI	23 725 640 008 350	22 858 874 202 100	99 788 833 480	966 454 337 700	
13 00	MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	12 401 075 028 410	13 015 949 800 620	1 140 171 185 350	610 434 331 840	14 862 281 300
14 00	RAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI	994 819 431 000	927 984 576 550	7 319 134 550	72 803 399 250	1 470 589 750
14 81	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	191 195 731 000	195 632 833 300	8 306 977 800	3 868 878 600	
15 00	SAĞLIK BAKANLIĞI	4 259 800 189 730	4 461 260 318 100	361 133 384 200	159 471 349 630	33 646 396 800
16 00	ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	378 230 007 000	242 083 161 680	1 958 828 300	138 103 683 680	
16 81	DEMİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	48 380 711 900	30 401 799 450	2 793 330 750	21 772 243 200	20 065 180 200
17 00	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	931 110 419 350	902 296 791 650	29 959 633 300	58 773 161 100	
18 00	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	11 201 731 088 000	11 199 292 992 400	7 128 485 850	9 587 681 450	
18 00	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	228 402 773 800	218 544 904 450	2 959 743 650	12 817 613 000	
20 00	EMERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	232 487 175 900	227 420 926 600	300 504 700	5 346 788 100	
21 00	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	612 978 531 800	615 733 688 600	2 663 960 850	99 744 095 800	80 920 926 380
22 00	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	372 214 265 400	370 378 427 750	14 898 190 600	16 434 828 200	200 015 700
22 81	DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	68 584 304 650	62 096 955 650	2 606 079 250	9 093 428 280	3 102 256 050
	<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>154 973 414 465 240</b>	<b>139 224 734 493 840</b>	<b>2 281 362 777 080</b>	<b>17 972 371 571 100</b>	<b>4 361 693 844 190</b>
	<b>NAZIM GİDER</b>	<b>11 018 672 026 550</b>	<b>10 964 668 946 350</b>			<b>63 983 080 200</b>



2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL.)

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	B	III	IV			
01				VERGİ GELİRLERİ	99 173 000 000 000	101 038 903 639 480
	01			GELİR, KÂR VE SERMAYE KAZANÇLARI ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	27 906 000 000 000	29 309 186 803 580
		01		Gelir Vergisi	18 655 000 000 000	19 689 893 661 980
			01	Beyana Dayanan Gelir Vergisi	1 096 000 000 000	1 151 281 020 350
			02	Beşli Usulde Gelir Vergisi	54 000 000 000	63 892 984 950
			03	Gelir Vergisi Tevkifatı	10 965 000 000 000	17 753 506 442 450
			04	Gelir Geçici Vergisi	540 000 000 000	720 913 234 200
		02		Kurumlar Vergisi	8 338 000 000 000	9 619 388 327 000
			01	Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	740 000 000 000	818 573 059 100
			02	Kurumlar Vergisi Tevkifatı	84 000 000 000	134 920 285 450
			03	Kurumlar Geçici Vergisi	8 511 000 000 000	8 585 885 002 450
		03		Gelir, Kâr ve Sermaye Kazançlarından Alınan Ayrıntı Yapılmayan Diğer Vergiler		234 994 600
			01	Gelir, Kâr ve Sermaye Kazançlarından Alınan Ayrıntı Yapılmayan Diğer Vergiler		234 994 600
	03			MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	1 600 000 000 000	1 485 291 661 000
		01		Gayrimenkulden Düzenli Olarak Alınan Vergiler		297 071 800
			01	Gayrimenkulden Düzenli Olarak Alınan Vergiler		297 071 800
		02		Net Servet Üzerinden Düzenli Olarak Alınan Vergiler		10 300
			01	Bireysel		10 300
		03		Arazi, Varaset ve İntikal Vergisi	100 000 000 000	67 386 968 700
			01	Arazi		132 022 650
			02	Varaset ve İntikal Vergisi	100 000 000 000	57 264 836 050
		04		Banka, Sermaye Muameleleri Üzerinden Alınan Vergiler	1 486 000 000 000	1 427 866 817 900
			01	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	1 400 000 000 000	1 427 585 817 900
		06		Mülkiyet Üzerinden Bir Defalık Alınan Vergiler		566 700
			01	Mülkiyet Üzerinden Bir Defalık Alınan Vergiler		566 700
		06		Diğer Düzenli Olarak Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler		1 326 200

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			80	Diğer Düzeyli Olarak Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler		1 326 200
	64			<b>DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ</b>	<b>50 643 000 000 000</b>	<b>48 977 281 209 880</b>
		01		Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	19 860 000 000 000	18 066 489 060 200
			01	Beyane Dayanan Katma Değer Vergisi	19 791 900 000 000	18 158 510 568 900
			02	Basit Usulde Katma Değer Vergisi	8 100 000 000	8 975 445 950
			03	Ödemelerden Tevkkülât Suretiyle Kesilen Katma Değer Vergisi		498 973 645 350
		03		<b>Ek Katma Değer Vergisi</b>		<b>542 839 160</b>
			01	Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler		188 946 650
			02	Bira ve Alkollü İçkiler		352 817 400
			03	Oyun Kuruları ve Röntgen Filmleri		149 700
			06	Eğitim, Gençlik ve Spor Hizmetleri		925 400
	64			<b>Özel Tüketim Vergisi</b>	<b>28 896 000 000 000</b>	<b>28 288 963 637 100</b>
			01	Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi	17 822 000 000 000	15 922 533 375 450
			02	Motorlu Taahit Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi	1 728 000 000 000	2 548 804 417 550
			03	Kolalı Gazoz, Alkollü İlg. ve Tüt. Mam. İlişkin Özel Tüketim Vergisi	7 043 000 000 000	7 420 269 688 700
			04	Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi	305 000 000 000	397 356 155 400
		07		<b>Mali Kullanımı ya da Kullanım İzni veya Faaliyette Bulunma İzni İle Alınan Vergiler</b>	<b>1 636 000 000 000</b>	<b>1 781 168 427 000</b>
			01	Ticaret İzni ve Meslek Lisansları (Ruhsat)		3 066 300
			02	Motorlu Taahit Vergisi	1 635 000 000 000	1 780 940 011 200
			03	Taahit Alın Vergisi		155 485 000
			04	Ek Taahit Alın Vergisi		74 457 800
			80	Mali Kullanımı, Kullanım İzni veya Faaliyette Bulunma İzni İle Alınan Diğer Vergiler		18 407 500
		08		<b>Mali ve Hizmetlerden Alınan Diğer Vergiler</b>	<b>2 310 000 000 000</b>	<b>2 248 096 645 800</b>
			01	Özel İhtişim Vergileri	1 250 000 000 000	202 378 210 100
			02	Özel İşlem Vergisi	1 060 000 000 000	116 509 867 150
			03	Şans Oyunları Vergisi		223 451 672 050

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL)

EKONOMİK KODLARI				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			04	5035/45. Maddeyi Uyarınca Alınan Özel İhtişim Vergisi		1 897 717 082 100
			90	Mal ve Hizmetlerden Alınan Diğer Vergiler		38 814 400
	06			ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER	15 388 000 000 000	16 946 484 681 360
		01		Gümrük Vergisi	983 000 000 000	1 219 842 947 760
			01	Akaryakıttan Alınan Gümrük Vergisi	5 600 000 000	6 233 571 500
			02	Akaryakıt Dışındaki Maddelerden Alınan Gümrük Vergisi	978 800 000 000	1 212 878 333 150
			10	Tak ve Maktu Vergi	600 000 000	743 520 150
			90	Diğer Mal ve Hizmetlerden		87 522 950
		02		İthalat Vergileri	14 347 000 000 000	15 658 746 773 950
			01	İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	14 347 000 000 000	15 658 746 773 950
		03		İhracat Vergisi		13 978 503 200
			01	İhracat Vergisi		13 978 503 200
		04		İthalat veya İhracat Tevkifatının Kârları		118 300
			01	İthalat veya İhracat Tevkifatının Kârları		118 300
		07		Uluslararası Ticaret Ve Muamelelerden Alınan Diğer Vergiler	88 000 000 000	83 816 338 150
			01	Diğer Dış Ticaret Gelirleri	58 000 000 000	53 816 338 150
	06			DİĞER VERGİLER	1 792 000 000 000	2 206 746 804 000
		02		Damga Vergisi	1 682 000 000 000	1 815 818 828 890
			01	Damga Vergisi	1 652 000 000 000	1 596 307 218 900
			02	Pul Satışı Karşılığı Alınan Damga Vergileri		96 446 670 450
			03	5035 Sayılı Kanun Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Damga Vergisi		222 761 936 650
		09		Bağcı Yararına Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	50 000 000 000	293 229 979 000
			01	Kaldırılan Vergiler Artıkları	50 000 000 000	6 464 415 800
			02	Pay Ayrılmayan Kaldırılan Vergiler Artıkları		13 509 163 350
			03	Faiz Vergisi		409 861 800
			04	Kaldırılan Akaryakıt Tüketim Vergisi		270 033 334 350

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR:				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHMİNATI
I	II	III	IV			
			90	Diğer Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler		813 203 700
	08			YARLI HARÇLAR VE ÜCRETLER, SANAYİ DEĞİ VE ARIZI SATIŞLAR	1 950 000 000 000	2 111 883 389 100
		01		Harçlar	1 950 000 000 000	763 366 806 750
			00	Tapu Harçları		763 366 806 750
			01	Tapu Harçları	643 000 000 000	
			02	Yargı Harçları	236 000 000 000	
			03	Noter Harçları	121 000 000 000	
			04	Pasaport ve Konsolosluk Harçları	341 000 000 000	
			05	Trafik Harçları	216 000 000 000	
			90	Diğer Harçlar	393 000 000 000	
		02		Yargı Harçları		205 189 253 450
			00	Yargı Harçları		205 189 253 450
		03		Noter Harçları		148 469 403 450
			00	Noter Harçları		148 469 403 450
		04		Pasaport ve Konsolosluk Harçları		321 986 929 900
			00	Pasaport ve Konsolosluk Harçları		321 986 929 900
		05		Trafik Harçları		287 987 257 700
			00	Trafik Harçları		287 987 257 700
		06		Ticaret Sicilli Harçları		45 075 964 050
			00	Ticaret Sicilli Harçları		45 075 964 050
		07		Esnaf Sicilli Harçları		4 752 789 050
			00	Esnaf Sicilli Harçları		4 752 789 050
		08		4490 Sayılı Kanun Gereği Tahsil Edilen Harçlar		2 124 716 000
			00	4490 Sayılı Kanun Gereği Tahsil Edilen Harçlar		2 124 716 000
		09		Yurt Dışı Çıkış Harcı		66 881 033 550
			00	Yurt Dışı Çıkış Harcı		66 881 033 550

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL.)

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
		10		4914 ve 5035 S.K.Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Harçlar (Avc.Bel.)		10 793 000
			00	4915 ve 5035 S.K.Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Harçlar (Avc.Bel.)		10 793 000
		11		5035 S.K. Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Harçlar (Diğer)		47 254 322 100
			00	5035 S.K. Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Harçlar (Diğer)		47 254 322 100
		98		Diğer Harçlar		216 855 120 100
			00	Diğer Harçlar		216 855 120 100
02				VERGİ DIŞI GELİRLER	13 686 247 000 000	17 678 311 033 850
	01			TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	816 883 000 000	1 488 518 284 960
		01		Diğer Sermaye ve Benzeri Kurumlar Hasatları		9 372 200
			01	Tüketiciye Satış Yapan Departmanlar Teşebbüslerinin Nakit İşletme Fazlaları		9 372 200
		02		Diğer Sermaye ve Benzeri Kurumlar Kârları	810 000 000 000	1 483 823 828 200
			01	Aylık Gayrisafi Hasılatından Aldarmalar	795 000 000 000	1 090 206 180 200
			02	Yıllık Kârlarından Aldarmalar	15 000 000 000	2 235 683 400
			90	Diğer Kurumlar Kârları		381 378 661 600
		03		Kalın Söğüş İdarelerinin Gelir Fazlaları	1 000 000	20 200
			01	Kalın Söğüş İdarelerinin Gelir Fazlaları	1 000 000	20 200
		04		Kurumlar Hasatları	6 880 000 000	6 898 141 100
			03	Resmi Basınları, Okullar ve Diğer Kurumlar Hasatları	80 000 000	84 443 200
			04	RTÜK Lisans Ücreti	6 200 000 000	1 588 405 300
			05	RTÜK Yayın İzni Ücreti	600 000 000	3 027 292 600
		05		Hizmet Gelirleri	2 000 000	2 112 700
			02	Müşavere, Denetim ve Kontrol Ücretleri		2 036 200
			03	Kambiyo Mükabelesi Mükabilinde Cumhuriyet Merkez Bankasından Alınan	1 000 000	76 500
			04	Tedbiş Mükabil Şirketlerden Alınan	1 000 000	
		06		Diğer Hizmet Gelirleri		68 063 960
			02	İdarece Tahsil Olunacak Gelirler		43 247 550

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			03	İşletme Ücretleri		37 200
			90	Diğer Hizmet Gelirleri		41 808 800
	02			<b>MALİ OLMAYAN TEŞEKKÜL VE KAMU MALİ KURULUŞLARINDAN GELİRLER</b>	<b>3 528 116 099 000</b>	<b>3 598 804 198 880</b>
		01		Devlet Payları	218 118 000 000	145 529 552 980
			01	Mükerrer Sigorta Şirketlerinden Alınan	1 000 000	
			02	Petrolde Devlet Halko	15 000 000	19 997 138 200
			03	Madenlerden Devlet Halko	72 000 000 000	40 709 201 200
			04	Oyun Kağıtları Gelirleri		32 243 800
			05	Petrolde Devlet Hisse	145 000 000 000	84 088 838 850
			06	Sağlık Malzeme Hizmetleri Ruhsatı Bedeli	1 100 000 000	1 722 132 750
		02		Hazine Portföyü ve İşletme Gelirleri	1 899 999 900 000	2 422 387 222 900
			01	Kamu İktisadi Teşebbüslerinden Elde Edilen Gelirler	1 898 750 000 000	2 384 585 530 000
			02	Bağlı Kuruluşlardan		218 850
			03	Telekom Lisans Satış Geliri	1 000 000	
			04	İşletme Gelirleri	297 000 000	25 123 561 100
			05	Yeniden Değerlendirme Farkları	1 000 000	
			06	2.Tip Telekomünikasyon Ruhsatı ve Genel İzin Gelirleri	950 000 000	12 667 895 150
		03		KİT Ve İOT'ndan Sağlanan Gelirler	1 419 000 800 000	938 880 580 400
			01	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'den	1 243 000 000 000	781 232 155 000
			03	Devlet Hava Meydanları İşletmeleri Genel Müdürlüğünden	86 000 000 000	78 124 193 350
			05	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden	16 000 000 000	8 873 714 550
			06	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünden	12 000 000 000	8 934 331 900
			07	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan	53 000 000 000	61 616 155 800
		04		Merkez Bankası Safi Hasılatı	1 800 000	
			01	Merkez Bankası Safi Hasılatı	1 000 000	
		05		Katma Bütçeli İlere Payları		4 138 880

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL. )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TANIMI	YILI TAHMİNİ
I	II	III	IV			
			01	Serf Hükümet ve İşletme Kâr Gelirleri		4 136 050
		09		Katma Bütçeli İdareler İştirak Gelirleri		2 684 808
			90	Diğer İştirak Gelirleri		2 694 800
	03			<b>DİĞER MÜLKİYET GELİRLERİ</b>	<b>1 236 288 080 000</b>	<b>3 973 090 198 998</b>
			01	Gayrimenkul Kırsal	<b>376 880 080 000</b>	<b>376 148 782 650</b>
			01	Lojman Kira Gelirleri	200 000 000 000	186 506 149 250
			02	Ecrimiall Gelirleri	49 999 000 000	68 507 809 150
			03	Boşyal Tesle Kira Gelirleri	1 000 000	136 988 850
			90	Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri	125 000 000 000	121 965 035 400
		02		<b>Faizler, İltaz Ve Tavizlerden Geri Alınanlar</b>	<b>861 688 080 000</b>	<b>3 680 648 358 298</b>
			01	Menkul Kıymet ve Geçilmiş Ödemeler Faizleri		66 512 700
			02	Tavizlerden Geri Alınanlar	950 000 000	948 655 300
			04	İdareli Borç Faizleri	250 000 000 000	241 884 692 450
			05	Devlet Tahvilleri Geçmiş Gün Faizleri	80 000 000 000	6 771 038 500
			06	Devlet Tahvil Privil Satış Geliri	200 000 000 000	590 625 649 300
			07	İltazlardan Geri Alınanlar	50 000 000	2 320 662 822 150
			08	Vergi, Resim ve Harç Geçilme Faizleri	100 000 000 000	257 428 622 550
			90	Diğer Faizler	250 000 000 000	182 480 362 300
		03		<b>Menkul Kırsal</b>	<b>250 000 000</b>	<b>96 082 000</b>
			01	Menkul Kira Gelirleri	250 000 000	96 082 000
	05			<b>PARA CEZALARI VE CEZALAR</b>	<b>1 618 000 000 000</b>	<b>2 192 896 444 100</b>
			01	Para Cezaları	<b>1 618 000 000 000</b>	<b>2 192 896 444 100</b>
			01	Yağı Para Cezaları	120 000 000 000	127 980 316 550
			02	İdari Para Cezaları	55 000 000 000	68 453 371 250
			03	Vergi Cezaları	165 000 000 000	196 245 613 900
			04	Trafik Para Cezaları	165 000 000 000	200 169 451 300

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			05	Mükellehlerden Alınacak Gecikme Cezaları		8 756 226 350
			06	Zamandırda Ödenmeyen Ücret Gelirlerinden Alınacak Gecikme Cezaları		181 151 550
			07	Vergi ve Sair Anzme Alacakları Gecikme Zamları	675 000 000 000	781 068 360 350
			08	Cezalı Faiz (Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintileri)	80 000 000 000	23 912 901 500
			09	Vergi Barışı TEFE Tutan	300 000 000 000	521 201 533 000
			10	Vergi Barışı Geç Ödeme Zammı	50 000 000 000	284 382 358 200
			11	Vergi Barışı Kıymetli Maden ve Zymet Eşyası Beyan		653 812 550
			12	4703 Sayılı Kanunun 12 nci Maddesi Uyarınca Alınan Para Cezaları		39 283 750
			13	4828 Sayılı Kanunun 11 nci Maddesine Göre Alınan İdari Para Cezaları		35 928 100
			14	4846 Sayılı Kanunun 9 uncu Maddesine Göre Alınan İdari Para Cezaları		8 763 600
			15	4733 Sayılı Kanuna Göre Tahsil Edilen İdari Para Cezaları		8 451 500
			16	4925 Sayılı Kanuna Göre Tahsil Edilen İdari Para Cezaları		124 750
			17	4834 Sayılı Kanuna Göre Tahsil Edilen İdari Para Cezaları		28 143 350
			18	6539 Sayı.Kan. 21 İnci Maddesiyle Giriş Ücretleri ve İdari Para Cezaları		358 750
			25	İdari Para Cezası Faizleri		286 300
			90	Diğer Cezalar		1 769 029 500
	06			<b>ÇEŞİTLİ VERGİ DIŞI GELİRLER</b>	<b>1 416 860 000 000</b>	<b>4 076 281 343 800</b>
		01		<b>Çeşitli Vergi Dışı Gelirler</b>	<b>1 416 068 080 000</b>	<b>2 883 381 597 188</b>
			01	İnat Kaydedilecek Nektel Teminatlar		5 134 411 550
			02	İnat Kaydedilecek Hissas Sarafı ve Tahviller		351 370 450
			03	Gübre Deney Ve Analiz Ücreti		174 737 700
			04	Para Basmı Gelirleri		169 400
			05	İnat Kaydedilecek Teminat Maddeleri		248 024 550
			06	İşletme Mükellehlerinden Tahsil Olunan Amortisman Ücretleri		12 243 500
			07	Zirai Mücadele İşç ve Afet Ruhsat ve Tem. Ücretleri		65 065 500
			89	Para Farkları		9 789 224 150



2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL)

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			90	Diğerleri	1 415 000 000 000	2 847 586 350 350
		92		Fon Payları		1 164 939 681 850
			01	Fon Payları		49 583 538 700
			02	İthalatta Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi		313 658 111 750
			03	Savunma Sanayi Destekleme Fonu		115 533 300
			04	Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışmayı Teşvik Fonu		147 350
			05	Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi		801 582 330 750
		96		Kişilerden Alacaklar		47 972 088 298
			01	Tahsilinde Bütçeye Gelir Kaydedilecek Olan Alacaklar		43 659 016 250
			02	Bütçeye Gelir Kaydedilecek Olan Alacakların Faizi		4 280 334 750
			03	Diğer Alacakların Faizi		32 737 200
		97		Mantuk Kaymatler ve Varlıklar		7 996 398
			02	Altın		150 000
			04	Konvertibl Olmayan Yabancı Paralar		7 846 300
07				<b>İDŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR</b>	<b>5 658 998 000 000</b>	<b>1 982 448 163 100</b>
		09		Diğer Paylar	5 068 998 000 000	1 982 448 163 100
			01	RTÜK, Rekabet Kur., İMKB, SPK, BDDK, Telekomünikasyon Kur., Tüdon, Toton Mantul. ve Alkolü İp. Piyasası Düz. Kur., Enerji Piyasası Düz.Kur., Şeker Kur. Ve Kamu İhale Kur.'ndan Seçilecek Gelir	1 000 000 000 000	650 943 316 450
			02	Fonlardan Aktarımlar	19 999 000 000	18 352 944 500
			03	Tasfiye Edilen Fon Gelirleri	3 439 999 000 000	945 817 728 000
			04	Eğitim Özel Gelirleri (4306 Sayılı Kanun)	600 000 000 000	67 334 164 150
			05	Eğitim Özel Gelirleri (4306 Sayılı Kanun Değişik 1/A-1 e Göre)		
09				<b>DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI</b>		<b>481 273 471 450</b>
		01		Değerli Kağıtların Satışı		481 273 471 450
			01	Banka Çekleri Değerli Kağıt Bedelleri		66 482 885 650

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL.)

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			02	Şartname Satışları		4 297 085 500
			03	Değerli Kağıtlar Satış Gelirleri		409 192 200 750
			90	Diğer		1 301 289 550
03				<b>SERMAYE GELİRLERİ</b>	<b>898 751 000 000</b>	<b>165 606 046 250</b>
	01			<b>SABİT SERMAYE VARLIKLARININ SATIŞI</b>	<b>499 999 900 000</b>	<b>29 886 138 250</b>
		01		Bina Satışları	100 001 000 000	9 578 589 950
			01	Lojman Satış Gelirleri	1 000 000	7 101 788 250
			02	Sosyal Tesis Satış Gelirleri	100 000 000 000	841 223 800
			90	Diğer Bina Satış Gelirleri		1 735 577 900
		02		Diğer Taşınmaz Satışları	399 998 900 000	
			90	Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri	399 998 000 000	
		03		Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri		20 187 548 300
			00	Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri		20 187 548 300
	02			<b>STOKLARIN SATIŞI</b>	<b>4 750 900 000</b>	<b>2 585 380 150</b>
		01		Taşınır Mallar Satış Gelirleri	4 750 000 000	2 325 559 800
			01	Taşınır Mallar Satış Gelirleri	3 000 000 000	1 321 246 100
			02	Taahhüt Satış Gelirleri	1 750 000 000	1 004 313 700
		03		Diğer Taşınır Mallar Satış Gelirleri		259 800 350
			00	Diğer Taşınır Mallar Satış Gelirleri		259 800 350
	03			<b>ARAZİ VE MADDİ OLMAYAN VARLIKLARIN SATIŞI</b>	<b>2 000 000</b>	<b>133 186 546 850</b>
		01		Arazi ve Arsa Satışları		133 150 916 150
			01	Arazi Satışları		133 138 507 050
			02	Arsa Satışları		12 409 100
		02		Maddi Olmayan Varlıklar	2 000 000	
			01	Enerji Dağıtım ve Santrallerin Devri Geliri	1 000 000	
			02	Telekom Hissesi Satış Geliri	1 000 000	

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLARI				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHMİNİ
I	II	III	IV			
		03		Diğer Maddi Olmayan Varlıklar Satış ve Devir Gelirleri		5 630 700
			00	Diğer Maddi Olmayan Varlıklar Satış ve Devir Gelirleri		5 630 700
		04		DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI	398 000 000 000	
			01	Değerli Kağıtların Satışı	398 000 000 000	
			01	Banka Çekleri Değerli Kağıt Bedelleri	65 000 000 000	
			03	Değerli Kağıtlar Satış Gelirleri	330 000 000 000	
04				ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	2 000 000	1 206 418 821 900
		01		YURT DIŞINDAN	2 000 000	5 562 096 450
			01	Carı	2 000 000	5 562 096 450
			01	Hibe ve Yardımlar	1 000 000	885 000
			02	Merkez Bankasındaki 34 No'lu NATO Hesabından Hazineye Devrolunacak Miktar	1 000 000	5 561 225 450
04				KURUMLARDAN VE KİŞİLERDEN ALINAN YARDIM VE BAĞIŞLAR		2 169 600
			01	Carı		2 169 600
			01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar		31 500
			02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar		2 128 000
06				ÖZEL GELİRLER		1 200 655 871 940
			01	Genel Bütçeli Dairelere Akt Özel Gelirler		1 192 772 746 380
			02	Bedelli Akerlik Geliri		79 789 278 200
			03	Cezaevi ve Mahkeme Bina Yapım Gelirleri		1 197 749 150
			04	İgyurtları Kurumu Gelirleri		56 478 316 900
			05	Aletlerde Kullanılacak Gelirler		131 032 438 650
			07	İç ve Dış Tanıtım Gelirleri		753 360
			08	Gümrük Personeli Fazla Çalışma Ücreti		209 000 000
			09	Harita ve Kadastro Bedeli		663 376 650
			10	Sarıy Köşk ve Kasır Gelirleri		1 287 343 600
			11	Bandrol, Kayıt, Tevci Ücret ve Payları		3 698 885 950

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

(BİN TL)

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			12	RTÜK Gelirleri		5 000 000 000
			13	Orman Köylüleri Kalkınma Gelirleri		28 183 892 100
			14	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Gelirleri		35 573 013 050
			15	Millî Parkları Koruma ve Geliştirme Gelirleri		2 310 309 400
			16	Zatî Demirbaş Satış Gelirleri		8 082 366 900
			18	Başak Kaçıt ve Plaka Satış Gelirleri		2 203 773 000
			19	Mera Gelirleri		4 143 040 550
			20	Trafik Sigorta Payları		15 009 296 500
			21	Sigorta Denetleme Kurulu Aidatı		250 016 750
			23	Meteorolojik Ürün Satış Gelirleri		23 693 650
			25	Galir İdaresini Geliştirme Gelirleri		47 692 000
			26	Ölçü ve Ayar Hizmet Gelirleri		1 178 964 250
			27	Çevre Kirliliğini Önleme Gelirleri		5 393 452 850
			28	Madencilik Hizmet Gelirleri		4 448 467 450
			29	Sivil Savunma Gelirleri		15 254 856 950
			30	Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitim Gelirleri		2 798 608 400
			31	TSK Mal ve Hizmet Satış Geliri		19 193 994 700
			33	Emniyet Genel Müdürlüğü Mal ve Hizmet Satış Gelirleri		415 263 150
			34	Elektrik Enerjisi Gelirleri		59 958 981 450
			35	Organize Sanayi Bölge Gelirleri		6 680 813 000
			36	Serbest Bölge Gelirleri		1 912 173 800
			37	Tüketici ve Rekabetin Korunması Gelirleri		12 250 996 150
			38	Gıda Maddesi Üretim İzin Gelirleri		129 611 550
			39	Sağlık Malzemesi Ruhsatlandırma Gelirleri		5 990 984 600
			40	İletişim Lisans ve Ruhsat Bedeli		281 844 000
			41	Tarım ve Orman Kooperatif Kredi Geri Dönüş Gelirleri		2 757 825 000

2004 YILI GENEL BÜTÇE (B) CETVELİ

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ	YILI TAHSİLATI
I	II	III	IV			
			42	Döner Sermaye Kârlarından Sermayeye Etkenen Gelirler		593 483 122 800
			45	Konvertibl Olmayan Konsolosluk Gelirleri		23 039 860 200
			46	Liman Ve İskale Kira Gelirleri		6 265 889 750
			47	Denizdibi Terama ve Deney Ücreti		336 847 400
			48	Maidi, Şehit, Dul ve Yatım Gelirleri		39 450 247 750
			50	Kooperatifçiliği Tanıtım ve Eğitim Gelirleri		73 450 800
			51	Eğitim Özel Gelirleri (4306 Sayılı Kanun 1/A)		636 117 200
			52	Eğitim Özel Gelirleri (4306 Sayılı Kanun 1/B)		3 347 748 500
			53	Eğitim Özel Gelirleri (4306 Sayılı Kanun 1/D-E)		40 000
			54	Eğitim Özel Gelirleri Diğer		12 356 500
			60	Tarımsal Fonu Gelirleri		13 798 760 250
			70	Elçilik ve Konsolosluk Posta ve Haberleşme Masrafları Karşılığı Tahsil Edilen Tutar		497 941 550
		83		Genel Bütçeli Dairelerle Katma Bütçeli İdarelere Ait Diğer Özel Gelirler		8 682 826 600
			01	Gayrimenkul Satış ve Kira Gelirleri		409 995 200
			02	Şartlı Bağış, Hibe ve Yardımlar		4 285 615 950
			03	ÖTV Eğitim, Gençlik, Spor ve Sağlık Hizmet Payı		3 387 214 450
85				ALACAKLARDAN TAHSİLÂT		717 250
	01			YURTIÇI ALACAKLARDAN TAHSİLÂT		717 250
		05		Fonlardan		151 750
			90	Diğer Fonlardan		151 750
		08		Döner Sermaye İşletmelerinden		565 500
			90	Diğer Döner Sermaye İşletmelerinden		565 500
				GENEL TOPLAM	113 739 000 000 000	120 089 243 257 700

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	RED VE İADELER TAHMINİ	GERÇEKLEŞME
I	II	III	IV			
09				RED VE İADELER ( - )	10 430 000 000 000	11 140 889 706 900
	01			VERGİ GELİRLERİ	10 290 179 300 000	10 962 042 178 800
		01		GELİR, KÂR VE SERMAYE KAZANÇLARI ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	2 780 000 000 000	2 780 384 729 800
			01	Gelir Vergisi	1 976 000 000 000	1 843 976 181 350
			02	Kurumlar Vergisi	804 000 000 000	804 607 310 100
			03	Gelir, Kâr ve Sermaye Kazançlarından Alınıp Ayrılmı Yapılmayan Diğer Vergiler		1 771 238 350
		03		MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	124 300 000 000	7 072 906 900
			01	Geyrimenkulden Düzenli Olarak Alınan Vergiler		149 536 850
			02	Net Servet Üzerinden Düzenli Olarak Alınan Vergiler		103 750
			03	Arazi, Varsaet ve İhtikal Vergileri	300 000 000	2 582 833 900
			04	Malî ve Sermaye Muameleleri Üzerinden Alınan Vergiler	124 000 000 000	4 340 523 400
		04		DANIŞMANLIK ALINAN MAL VE HİZMET VERGİSİ	7 203 674 000 000	7 671 050 700 400
			01	Beyana Dayanan Katma Değer Vergisi	6 479 500 000 000	6 907 000 314 000
			02	Baait Usulde Katma Değer Vergisi	500 000 000	
			03	Ek Katma Değer Vergisi		359 795 900
			04	Özel Tüketim Vergisi	20 374 000 000	218 473 215 650
			07	Malî Kullanımı, Kullanım İzni veya Faaliyette Bulunma İzninden Alınan Vergiler	700 000 000 000	398 241 624 550
			08	Malî ve Hizmetlerden Alınan Diğer Vergiler	3 200 000 000	46 984 750 300
		05		ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER	8 706 300 000	10 600 613 150
			01	Gömrük Vergileri	4 205 300 000	6 826 906 800
			02	İthalat Vergileri	1 100 000 000	1 948 049 400
			03	İhracat Vergisi		1 130 296 000
			07	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Diğer Vergiler		193 760 950
			90	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Diğer Vergiler	400 000 000	
		06		DİĞER VERGİLER	110 000 000 000	550 686 033 800

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	RED VE İADELER TAHRİMİ	GERÇEKLEŞME
I	II	III	IV			
			02	Damga Vergisi	90 000 000 000	19 535 318 550
			03	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	20 000 000 000	
			09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler		530 552 715 400
		08		<b>İDARİ HARC LAR VE ÜCRETLER, SANAYİ DIŞI VE ARZI SATIŞLAR</b>	<b>86 600 000 000</b>	<b>73 367 794 800</b>
			01	Harc lar	56 600 000 000	7 658 135 950
			02	Yangı Harçları		41 075 083 550
			03	Noter Harçları		1 181 813 000
			04	Pasaport ve Konecloalık Harçları		664 561 700
			05	Trafik Harçları		315 819 950
			06	Ticaret Sicili Harçları		16 529 820 800
			07	Esnaf Sicili Harçları		1 509 226 850
			08	4490 Sayılı Kararı Gereği Tahsil Edilen Harçlar		8 841 450
			09	Yurt Dışı Çıkış Harcı		32 944 900
			10	4916 ve 5035 S.K.Uyarınca Pay Aynı.Ger.Harc.(Avukatlık Bel.)		5 329 500
			11	5035 S.K. Uyarınca Pay Ayrılması Gereken Harçlar(Diğer.)		145 808 850
			90	Diğer Harçlar		4 240 218 100
	02			<b>VERGİ DİŞİ GELİRLER</b>	<b>135 966 689 000</b>	<b>178 222 179 000</b>
		01		<b>TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ</b>	<b>1 221 400 000</b>	<b>232 267 968</b>
			01	Döner Sermaye ve Benzeri Kurumlar Hesabı		4 149 950
			02	Döner Sermaye ve Benzeri Kurumlar Karları	1 172 000 000	132 733 550
			04	Kurumlar Hesabı	46 000 000	95 087 150
			05	Hizmet Gelirleri	3 400 000	
			06	Diğer Hizmet Gelirleri		297 300
		02		<b>MALİ OLMAYAN TEŞEKKÜL VE KAMU MALİ KURULUŞLARINDAN GELİRLER</b>	<b>3 938 819 000</b>	<b>4 086 392 450</b>
			01	Devlet Payları	3 918 300 000	4 096 392 450

( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	RED VE İADELER TAHMİNİ	GERÇEKLEŞME
I	II	III	IV			
			02	Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	15 030 000	
			03	KİT ve İDT'nden Sağlanacak Gelirler	4 680 000	
		03		<b>DİĞER MÜLKİYET GELİRLERİ</b>	<b>21 883 270 000</b>	<b>60 293 226 660</b>
			01	Gayrimenkul Kiraletleri	2 900 000 000	2 183 888 750
			02	Faizler, İktisat ve Tavizlerden Geri Alınanlar	19 003 070 000	58 108 788 800
			03	Menkul Kiraletler	200 000	550 000
		05		<b>PARA CEZALARI VE CEZALAR</b>	<b>102 980 000 000</b>	<b>70 241 104 250</b>
			01	Para Cezaları	102 980 000 000	70 241 104 250
		06		<b>ÇEŞİTLİ VERGİ DIŞI GELİRLER</b>	<b>8 000 000 000</b>	<b>42 280 071 480</b>
			01	Çeşitli Vergi Dışı Gelirler	5 000 000 000	4 461 500 750
			02	Fon Payları		37 659 833 200
			06	Kişilerden Alacaklar		157 737 450
			07	Menkul Kıymetler ve Varlıklar		1 000 000
		07		<b>KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR</b>	<b>903 000 000</b>	<b>384 097 100</b>
			09	Diğer Paylar	903 000 000	384 097 100
		09		<b>DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI</b>		<b>714 028 300</b>
			01	Değerli Kağıtların Satışı		714 028 300
		03		<b>DİĞER RED VE İADELER</b>	<b>13 865 028 000</b>	<b>4 414 512 400</b>
		01		<b>SABİT SERMAYE VARLIKLARININ SATIŞI</b>	<b>1 381 000 000</b>	<b>687 888 600</b>
			01	Bina Satışları	1 000 000	12 617 000
			02	Diğer Taşınmaz Satışları	1 350 000 000	
			03	Diğer Taşınmaz Satış Gelirleri		645 268 500
		02		<b>STOKLARIN SATIŞI</b>	<b>13 020 000</b>	<b>102 849 250</b>
			01	Taşınır Mallar Satış Gelirleri	13 020 000	101 889 250
			03	Diğer Taşınır Mallar Satış Gelirleri		960 000



( BİN TL )

EKONOMİK KODLAR				AÇIKLAMA	RED VE İADELER TAHMİNİ	GERÇEKLEŞME
I	II	III	IV			
		03		ARAZİ VE MADDİ OLMAYAN VARLIKLARIN SATIŞI		3 683 777 650
			01	Arazi ve Arsa Satışı		3 653 777 650
		04		DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI	12 500 000 000	
			01	Değerli Kağıtların Satışı	12 500 000 000	
		05		DİĞER RED VE İADELER	1 000 000	
			90	Diğer Red ve İadeler	1 000 000	
	04			ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR		4 390 636 790
		01		YURT DIŞINDAN		41 250
			01	Cari		41 250
		06		ÖZEL GELİRLER		4 390 795 450
			01	Genel Bütçeli Dairelere Ait Özel Gelirler		4 390 795 450
				GENEL TOPLAM	10 430 000 000 000	11 149 069 706 900

GENEL BÜTÇE KESİN HESAP GELİR KİMLİ

( BİN TL )

KODLAR		AÇIKLAMA	BÜTÇE GELİRİ TAHMİNİ	TAHSİLAT
I	II			
01		<b>VERGİ GELİRLERİ</b>	<b>99 173 000 000 000</b>	<b>101 038 903 639 450</b>
	01	GELİR, KÂR VE SERMAYE KAZANÇLARI ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	27 990 000 000 000	29 309 186 903 550
	03	MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER	1 500 000 000 000	1 485 281 651 800
	04	DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ	50 843 000 000 000	48 977 251 209 850
	05	ULUŞLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER	15 388 000 000 000	16 946 484 681 350
	06	DİĞER VERGİLER	1 702 000 000 000	2 208 745 804 000
	08	İDARİ HARÇLAR VE ÜCRETLER, SANAYİ DIŞI VE ARIZİ SATIŞLAR	1 950 000 000 000	2 111 953 389 100
02		<b>VERGİ DIŞI GELİRLER</b>	<b>13 886 247 000 000</b>	<b>17 678 311 033 850</b>
	01	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	816 883 000 000	1 459 518 264 950
	02	MALİ OLMAYAN TEŞEKKÜL VE KAMU MALİ KURULUŞLARINDAN GELİRLER	3 528 116 000 000	3 506 804 156 850
	03	DİĞER MÜLKİYET GELİRLERİ	1 236 250 000 800	3 979 090 199 900
	05	PARA CEZALARI VE CEZALAR	1 810 000 000 000	2 192 895 444 100
	06	ÇEŞİTLİ VERGİ DIŞI GELİRLER	1 415 000 000 000	4 076 281 343 500
	07	KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	5 059 998 000 000	1 982 448 153 100
	09	DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI		481 273 471 450
03		<b>SERMAYE GELİRLERİ</b>	<b>899 751 000 000</b>	<b>166 608 045 250</b>
	01	SABİT SERMAYE VARLIKLARININ SATIŞI	499 999 000 000	29 866 138 250
	02	STOKLARIN SATIŞI	4 780 000 000	2 585 360 150
	03	ARAZİ VE MADDİ OLMAYAN VARLIKLARIN SATIŞI	2 000 000	133 166 546 850
	04	DEĞERLİ KAĞITLARIN SATIŞI	395 000 000 000	
04		<b>ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR</b>	<b>2 000 000</b>	<b>1 206 418 821 900</b>
	01	YURT DIŞINDAN	2 000 000	5 582 090 450
	04	KURUMLARDAN VE KİŞİLERDEN ALINAN YARDIM VE BAĞIŞLAR		2 159 800
	06	ÖZEL GELİRLER		1 200 855 571 950
08		<b>ALACAKLARDAN TAHSİLAT</b>		<b>717 250</b>

GENEL BÜTÇE KESİN HESAP GELİR İÇMALI

( BİN TL )

KODLAR		AÇIKLAMA	BÜTÇE GELİRİ TAHMİNİ	TAHSİLAT
I	II			
	01	YURTIÇI ALACAKLARDAN TAHSİLAT		717 250
		GENEL TOPLAM	113 739 000 000 000	120 089 243 257 700
99		RED VE İADELER ( - )	10 430 000 000 000	11 149 069 706 900
	01	VERGİ GELİRLERİ	10 280 179 300 000	10 982 042 178 800
	02	VERGİ DIŞI GELİRLER	135 955 880 000	178 222 179 000
	03	SERMAYE GELİRLERİ	13 865 020 000	4 414 512 400
	04	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR		4 390 836 700
		NAZIM GELİR		10 984 688 946 350

## 2004 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI (A) CETVELI

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	26 922 237 000	19 917 171 300		7 005 065 700	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	26 922 237 000	19 917 171 300		7 005 065 700	

## 2004 YILI TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (A) CETVELİ

(BN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	239 989 062 700	221 558 855 850		18 117 200 060	2 285 006 800
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	8 700 000			8 700 000	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	239 987 762 700	221 558 855 850		18 125 900 060	2 285 006 800

## ÖDENEK VE HARCAMALARIN PROGRAMLARA GÖRE DAĞILIMI

KURUM: RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

1.000 (Bin) TL YILI: 2004

Program	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1050 S.K 55.mad.ERTESİ YILA DEV.ÖDENEK	1050S.K.83 md ERTESİ YILA DEV.ÖDENEK
101	Radio ve Televizyon Yayınlarının Düzenlenmesi ve Denetlenmesi	44,506,000,000	15,125,716,776	29,380,283,224			
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	41,000,000,000	28,012,890,665	12,987,109,335			
	<b>TOPLAM</b>	85,506,000,000	43,138,607,441	42,367,392,559			

NOT: Radio ve Televizyon Üst Kurulu 2004 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısının Toplamı;  
2004 Mali Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı Genel Toplamına dahil değildir.

## GELİR KESİN HESAP (B) CETVELİ İÇMALI

KURUM:RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

1.000 (Bin) TL YILI:2004

GELİR TÜRÜ	AÇIKLAMA	BÜTÇE TAHMİNİ (TL)	TOPLAM TAHAKKUK (TL)	TAHSİLAT (TL)
2000	VERGİ DIŞI NORMAL GELİRLER	85,101,000,000	50,683,628,580	50,683,628,580
3000	ÖZEL GELİRLER VE DEVLET YARIMLARI	405,000,000	3,074,859,135	3,074,859,135
	NOT: 1-2005 YILINA DEVRETTİRİLEN GELİR: 3.074.859.135.000- 2-2003 YILI BÜTÇE GİDERLERİ KARŞILIĞI: 43.138.607.441 3- SOS.YARD.TEŞVİK FON. AKTARILAN : 7.545.021.139 ÇEŞİTLİ GELİRLERDEN İADE: 0. LİSANS ÜCRETİ İADESİ :0 TOPLAM : 53.758.487.715			
		85,506,000,000	53,758,487,715	53,758,487,715

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 1029)

## 2004 YILI ANAYASA MAHKEMESİ (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	1 812 060 000	1 877 685 380		34 394 650	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	2 573 206 000	2 064 941 350	61 400	508 328 050	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
08	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	4 485 266 000	3 942 626 700	61 400	542 720 700	



## 2004 YILI YARGITAY (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	5 373 750 000	5 982 810 850	783 049 250	173 888 600	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	20 978 255 000	19 966 060 200	3 196 000	1 015 390 800	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	BAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	26 352 005 000	25 948 870 850	786 245 250	1 189 379 400	

## 2004 YILI DANIŞTAY (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	3 243 940 000	3 638 338 900	451 933 700	57 534 800	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	12 714 940 000	12 660 579 360	185 339 660	239 700 300	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	91 740 000	120 104 750	28 614 650	249 900	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	16 050 620 000	16 419 023 000	665 888 600	297 485 000	

## 2004 YILI SAYIŞTAY (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	9 947 750 000	6 491 612 500		3 456 137 500	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	65 250 000	10 130 300		55 119 700	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	42 830 484 000	29 184 497 600		13 645 986 400	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	754 900 000	446 653 750		308 246 250	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	53 596 384 000	36 132 894 150		17 465 489 850	

## 2004 YILI BAŞBAKANLIK (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	608 223 258 650	588 711 611 050	19 316 500	19 530 864 100	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	2 162 739 000	1 624 229 750		338 509 250	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	282 622 904 360	243 185 289 360		19 437 615 000	80 868 750
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	23 024 160 000	22 628 934 550		395 225 450	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	35 245 000 000	35 245 000 000			
07	SAGLIK HİZMETLERİ	161 260 000	75 071 000		86 189 000	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	56 032 717 000	53 525 983 150		2 506 733 850	
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	374 870 072 000	374 870 072 000			
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	1 802 600 000	1 663 224 400		139 375 600	
	GENEL TOPLAM	1 364 144 911 000	1 321 729 415 250	19 316 500	42 434 812 250	80 868 750

## 2004 YILI DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	41 784 007 600	32 973 686 400	3 038 450 350	11 818 771 550	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	171 310 000	139 479 650		31 830 150	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	18 915 848 000	18 184 590 000		2 731 258 000	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	60 641 163 600	49 297 756 250	3 038 450 350	14 581 857 700	

## 2004 YILI HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL )

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	00 090 328 877 350	57 061 024 895 600	2 945 161 550	11 032 249 143 400	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	757 870 000	871 335 000	149 011 900	35 348 900	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	5 109 605 983 000	4 951 672 536 150		157 933 446 850	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	488 000 000 000	440 234 471 300		47 765 528 700	
	GENEL TOPLAM	74 288 892 530 350	63 053 603 237 950	3 094 173 450	11 237 983 465 650	

## 2004 YILI DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	24 897 940 000	20 786 062 000	847 221 700	4 979 099 700	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	137 706 000	160 807 350	26 602 800	3 700 450	
03	KAMU GÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	44 071 704 900	44 772 789 300	3 436 420 600	2 735 366 200	
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İŐKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	69 107 369 900	65 989 458 650	4 310 246 100	7 718 156 360	

## 2004 YILI GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	140 527 569 550	136 581 518 259	3 351 747 700	7 317 801 000	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	103 965 000	85 090 000		18 875 000	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	2 039 150 000	2 011 885 950		27 163 950	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	142 670 684 550	136 656 592 300	3 351 747 700	7 383 839 950	



## 2004 YILI DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	46 122 332 800	44 345 597 550	18 285 050	3 786 020 100	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	61 620 800	45 713 050		5 906 950	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	122 270 000	116 297 750		5 972 250	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	46 296 222 600	44 507 606 360	18 285 050	3 806 890 300	

## 2004 YILI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	9 580 180 000	8 523 134 550	885 752 900	1 722 788 350	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	456 730 000	173 706 500		282 023 500	
03	KAMU DÜZEN VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	182 480 000	159 080 250		23 398 750	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	971 343 891 200	1 006 289 063 100	42 496 191 000	7 571 019 100	
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	275 700 000	47 974 750		227 725 250	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	981 817 981 200	1 015 172 959 150	43 181 943 900	9 826 966 950	

## 2004 YILI ADALET BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FOKK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	129 482 152 800	116 450 427 400	3 347 106 650	16 378 630 650	7 160 678 950
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	776 120 000	1 039 731 100	301 960 150	37 339 050	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	1 143 688 768 900	1 229 782 803 460	113 018 275 050	26 324 240 400	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
08	EĞİTİM HİZMETLERİ	866 220 000	1 042 101 600	102 216 750	25 335 150	
18	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	1 274 311 261 400	1 348 316 063 650	116 789 547 600	42 765 745 450	7 160 678 950

## 2004 YILI MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	69 480 000 000	69 469 616 660		20 483 350	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	13 414 907 333 560	9 383 596 790 200	97 624 032 050	4 125 806 260 200	4 006 106 083 150
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	8 520 500 000	7 331 380 660		1 189 119 400	
	GENEL TOPLAM	13 492 907 833 560	9 440 386 687 450	97 624 032 050	4 127 015 882 850	4 006 106 083 150

## 2004 YILI İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDEMELİK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	581 010 910 000	586 860 553 980	38 359 546 200	22 509 902 300	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	49 087 838 950	45 635 520 180	126 484 350	3 378 803 150	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	337 119 000	190 588 900		146 530 100	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	23 185 113 000	23 185 113 000			
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE ÖN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	3 105 030 000	2 799 900 000		305 130 000	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	666 226 010 950	668 871 675 950	38 486 030 550	26 340 365 550	

## 2004 YILI JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ					
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	2 120 903 229 900	2 058 981 836 800	76 943 039 200	138 801 590 800	121 885 027 400
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İŐKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	2 120 903 229 900	2 058 981 836 800	76 943 039 200	138 801 590 800	121 885 027 400

## 2004 YILI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	89 525 788 600	65 303 366 300	1 429 931 050	25 652 331 350	175 648 000
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	224 593 000	161 883 500		62 729 500	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	3 578 111 198 100	3 644 227 281 850	189 557 821 150	123 441 737 400	31 596 436 900
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
08	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	3 090 442 000	2 078 163 400	11 495 050	1 013 783 650	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	116 140 603 000	136 036 517 650	25 531 239 950	6 635 325 300	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	3 787 082 602 700	3 846 807 182 700	216 530 457 200	156 805 907 200	31 772 084 900

## 2004 YILI SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ					
02	SAVUNMA HİZMETLERİ					
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	113 947 220 650	103 317 153 900	4 957 441 200	15 587 507 950	12 652 982 940
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	113 947 220 650	103 317 153 900	4 957 441 200	15 587 507 950	12 652 982 940



## 2004 YILI DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	489 678 023 900	451 120 839 620		12 762 696 130	26 794 488 150
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	134 610 000	100 424 000		34 896 000	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	1 485 000 000	1 485 000 000			
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	27 221 000 000	27 026 164 600		195 836 400	
09	EĞTİM HİZMETLERİ	35 266 000 000	34 267 947 560		977 052 450	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	3 478 000 000	3 418 000 400		57 999 600	
	GENEL TOPLAM	657 259 533 900	517 437 376 170		14 027 689 580	26 794 488 150

## 2004 YILI MALİYE BAKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL )

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	15 781 367 683 600	14 916 766 080 200	89 721 066 400	954 322 679 700	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	1 064 304 000	1 005 164 600		58 139 200	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	139 584 444 860	137 950 528 400	9 972 386 250	11 606 312 700	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	3 523 564 000	3 152 428 700	95 670 800	466 206 100	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	7 800 000 000 000	7 800 000 000 000			
	GENEL TOPLAM	23 726 540 006 360	22 858 874 202 100	99 786 533 450	966 454 337 700	

## 2004 YILI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	399 880 672 970	480 424 001 770	115 783 570 108	25 566 280 980	578 180 350
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	335 523 500	284 957 050		50 566 450	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	1 039 078 000	634 102 950	2 354 400	407 369 480	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	12 668 029 000	8 479 302 920		4 206 726 080	
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	11 996 102 524 940	12 526 076 455 890	1 024 466 290 850	480 204 168 960	14 287 080 950
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	51 080 000	50 780 050		219 950	
	GENEL TOPLAM	12 401 075 028 410	13 015 949 600 520	1 140 171 165 350	810 434 331 840	14 882 281 300

## 2004 YILI BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	208 882 785 360	189 910 125 600	18 371 700	18 989 041 460	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	230 211 000	184 140 360	5 526 150	51 596 800	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	90 409 889 000	67 330 717 060		23 079 171 960	
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	252 128 383 100	281 214 447 360	7 057 980 900	7 971 918 650	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	32 992 118 000	31 245 798 100	82 147 900	1 838 468 600	
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	115 659 680 660	107 315 475 180		7 673 615 750	870 589 750
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	2 580 589 000	2 175 030 500		385 558 500	
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	1 656 928 000	1 576 458 750		79 569 250	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	290 119 736 100	276 912 383 700	147 107 900	12 754 460 300	600 000 000
	GENEL TOPLAM	994 819 431 000	927 884 576 550	7 319 134 550	72 803 399 250	1 470 589 750

## 2004 YILI TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	190 980 641 800	195 317 910 900	8 226 248 400	3 868 875 500	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	235 190 000	314 922 400	79 732 400		
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	191 195 731 000	195 632 833 300	8 385 977 800	3 868 875 500	

## 2004 YILI SAĞLIK BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	24 068 531 600	23 442 618 650	941 440 650	1 568 353 700	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	280 636 000	282 796 400	15 715 300	13 554 900	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAMI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	4 104 290 623 630	4 319 311 138 300	359 987 605 650	144 955 204 650	33 546 396 600
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	130 959 378 000	118 213 764 550	185 622 600	12 934 236 050	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	4 259 600 169 730	4 461 250 318 100	361 133 384 200	159 471 349 530	33 546 396 600

## 2004 YILI ULAŖTIRMA BAKANLIğI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	3 858 175 100	3 863 597 480	9 753 300	205 331 000	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	187 368 000	182 004 480	198 280	5 861 800	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	374 183 463 900	238 237 549 800	1 948 876 760	137 892 790 850	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAğLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EğİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	378 230 007 000	242 083 151 680	1 956 828 300	138 103 883 650	

## 2004 YILI DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL )

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAM	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	24 752 454 200	4 585 036 000	62 194 350	20 249 812 550	20 055 180 200
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	307 024 000	313 651 400	7 738 580	1 111 150	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	24 212 614 700	25 416 334 100	2 723 397 850	1 519 878 450	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ	106 619 000	106 777 950		1 541 050	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	49 380 711 900	30 401 798 450	2 793 330 750	21 772 243 200	20 055 180 200



## 2004 YILI TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	19 739 409 600	15 185 437 850	424 918 900	4 978 890 650	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	428 080 000	220 232 780		207 847 280	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	885 462 988 040	886 896 725 650	22 715 894 200	51 281 868 600	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	25 479 841 800	29 894 395 300	6 819 020 200	2 304 586 700	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	931 110 419 350	902 296 791 650	29 860 533 300	58 773 161 100	

## 2004 YILI ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	19 224 617 200	18 366 974 600	1 062 644 050	2 631 286 750	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	226 612 000	262 796 000	40 041 150	2 767 150	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	89 060 671 800	87 148 878 250	5 124 653 050	7 826 345 600	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	11 093 230 287 000	11 093 626 342 650	302 247 600	7 191 950	
	GENEL TOPLAM	11 201 731 088 000	11 199 292 992 400	7 129 486 850	9 667 581 450	

## 2004 YILI SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	7 334 534 450	7 573 245 080	426 447 780	187 737 150	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	646 991 400	633 707 500	10 036 600	22 319 500	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	220 412 677 950	210 331 189 300	2 523 290 300	12 004 748 900	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKAN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ	9 570 000	8 762 550		2 807 450	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	228 402 773 800	218 544 904 450	2 959 743 650	12 817 613 000	

## 2004 YILI ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (A) CETVELİ

( BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	4 138 300 200	4 252 399 400	300 504 700	184 405 500	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	385 245 000	332 790 550		32 454 450	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	227 965 630 700	222 835 735 550		5 129 895 150	
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	232 467 175 900	227 420 925 500	300 504 700	5 348 755 100	

## 2004 YILI KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FOHK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	18 317 502 950	14 336 318 500	9 211 650	990 396 100	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	382 531 950	310 429 250		42 102 700	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	209 134 079 900	123 272 476 600	26 771 700	85 868 375 000	80 856 108 000
06	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
08	İSKÂN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	69 160 000	45 817 600		23 332 200	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	368 083 647 600	377 759 529 550	2 527 967 500	12 787 267 100	84 818 350
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	21 619 600	8 996 600		12 622 700	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	612 978 631 600	516 733 666 500	2 583 960 650	99 744 096 600	88 920 926 350

## 2004 YILI ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI (A) CETVELİ

(BİN TL)

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	12 678 480 000	10 245 092 800	470 630 950	2 903 998 350	
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	282 410 000	216 640 400		65 569 600	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	249 336 964 150	254 894 903 300	13 447 814 200	7 889 875 050	200 015 700
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	109 916 431 250	105 021 591 450	679 745 400	5 574 585 200	
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAGLIK HİZMETLERİ					
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ					
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	372 214 285 400	370 378 427 780	14 598 190 550	16 434 028 200	200 015 700

## 2004 YILI DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (A) CETVELİ

( BİN TL )

FONK KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
01	GENEL KAMU HİZMETLERİ	67 169 234 650	60 825 090 150	2 570 331 000	8 914 475 500	3 102 255 050
02	SAVUNMA HİZMETLERİ	70 010 000	82 856 900	36 748 250	12 901 350	
03	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ					
04	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER					
05	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ					
06	İSKÂN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ					
07	SAĞLIK HİZMETLERİ	189 480 000	165 519 150		23 960 850	
08	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ					
09	EĞİTİM HİZMETLERİ	1 155 590 000	1 013 489 450		142 090 550	
10	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ					
	GENEL TOPLAM	68 584 304 650	62 096 955 650	2 806 079 250	9 093 428 250	3 102 255 050